www.konkur.in

آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

پایه دوازدهم | آزمون جامع (مرحله بیست‌ودوم)

سال تحصیلی ۰۵-۱۴۰۴ | ۲۶/مرداد/۱۴۰۵

دفترچه شماره یک

پایه

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	دوازدهم	یازدهم	دهم
ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۰۴	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۷۰	کل کتاب صفحهٔ ۹ تا ۱۱۷
زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱۰ تا ۱۲۲	کل کتاب صفحهٔ ۱۰ تا ۱۰۸	کل کتاب صفحهٔ ۱۰ تا ۱۰۷
علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۵	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۳۶	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۴۲
روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰		—	کل کتاب صفحهٔ ۸ تا ۲۰۶	—
مجموع	۸۰ سؤال			۸۵ دقیقه	—		

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس ـ گزینشگر
ریاضی و آمار	علی شهرابی ـ محمد یگانه کارشناس علمی: میثم حصارکی	علی شهرابی
زبان و ادبیات فارسی	علی شجاع ـ بهنام کیانی شاهوندی ـ یعقوب کیانی حسینعلی موسی‌زاده کارشناس علمی: طاهره موسی‌زاده	بهنام کیانی شاهوندی
علوم اجتماعی	کاظم داوری ـ محمدابراهیم مازنی کارشناس علمی: سید هانی رکن‌الدینی	محمدابراهیم مازنی
روان‌شناسی	حدیثه توکلی ـ مهدی جاهدی ـ امیرحسین حبیب‌زاده ـ نگار کاتبی کارشناس علمی: مهدی پارچه‌باف	سیمین زاهدی

مدیر تألیف آزمون: دکتر فاطمه آقاجانپور

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

دفترچه سؤالات آزمون‌های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال‌ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینه‌ها، نوع صفحه‌آرایی، فونت سؤالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و ...) در شبیه ترین حالت به دفترچه سؤالات کنکور سراسری طراحی می‌شود.

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱- عدد ۲، واسطهٔ حسابی ریشه‌های معادلهٔ $mx^۲ - (m^۲ - ۱۲)x - ۶ = ۰$ است. واسطهٔ هندسی مثبتِ ریشه‌ها کدام است؟

۱) ۱ ۲) $\sqrt{۲}$ ۳) $\sqrt{۳}$ ۴) $\sqrt{۶}$

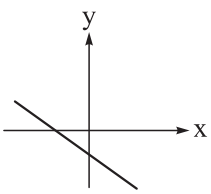
۲- کدام گزینه دربارهٔ جواب(های) معادلهٔ $\frac{x^۲ - ۴x + ۲۵}{x^۲ - ۴x} = \frac{x}{x-۴} + ۱$ درست است؟

۱) دو جواب وارون هم دارد.
۲) دو جواب قرینهٔ هم دارد.
۳) فقط یک جواب دارد.
۴) جواب ندارد.

۳- تابع خطی $f(x) = (m+۲)x + \frac{m-۲}{۲}$، به ازای همهٔ مقادیر m از نقطهٔ (α, β) می‌گذرد. مقدار $[\alpha + \beta]$ کدام است؟

۱) -۱ ۲) -۲ ۳) -۳ ۴) -۴

۴- شکل زیر نمودار تابع با ضابطهٔ $f(x) = ax + b$ است. رأس سهمی به معادلهٔ $y = ax^۲ - bx$ در کدام ناحیهٔ دستگاه مختصات قرار دارد؟

۱) اول
۲) دوم
۳) سوم
۴) چهارم

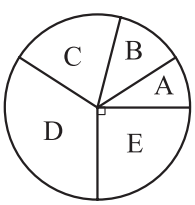
۵- اگر میانگین ۶ دادهٔ آماری $x_۱$ تا $x_۶$ برابر با ۵، $x_۱ - ۵ = x_۲ - ۵ = ... = x_۵ - ۵$ و $x_۶ = ۱۰$ باشد، واریانس این ۶ داده کدام است؟

۱) ۳ ۲) ۴ ۳) ۶ ۴) ۵

۶- روی کنسروهای تن‌ماهی عدد ۱۸۰ ± ۱۰گرم درج شده است. در ۳۰۰۰تا کنسرو، انتظار می‌رود وزن چه تعدادی از آن‌ها در محدودهٔ ۱۷۵ تا ۱۸۵ گرم باشد؟

۱) ۱۸۰۰ ۲) ۱۹۲۰ ۳) ۲۰۴۰ ۴) ۲۱۶۰

۷- نمودار دایره‌ای زیر، مربوط به نمرات A، B، C، D و E، برای ۱۶۰ دانش‌آموز در درس اقتصاد است. اگر تعداد دانش‌آموزانی که نمره‌های B، C و D گرفته‌اند به ترتیب ۲، ۳ و ۴ برابر تعداد دانش‌آموزانی باشد که نمرهٔ A گرفته‌اند، چند نفر نمرهٔ B گرفته‌اند؟

۱) ۲۰
۲) ۲۴
۳) ۳۰
۴) ۳۲

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸- زاویهٔ بین دو شعاع متوالی در دو نمودار راداری 60° و 40° است. اگر متغیرهای دو نمودار را در یک نمودار راداری نشان دهیم، زاویهٔ بین دو شعاع متوالی آن 36° می‌شود. چند متغیر مشترک در دو نمودار اولیه وجود دارد؟

۱) ۵ ۲) ۴ ۳) ۳ ۴) ۲

۹- در خصوص گزارهٔ $[(p \wedge q) \Rightarrow r] \Leftrightarrow (\sim p \vee \sim q \vee r)$، کدام گزینه صحیح است؟

۱) فقط در حالتی که p و q درست باشند، گزاره درست است.
۲) فقط در حالتی که p و q نادرست باشند، گزاره نادرست است.
۳) همواره درست است.
۴) هم‌ارز با r است.

۱۰- کدام تساوی زیر از عبارت «۲ برابر معکوس یک واحد بیشتر از عددی، با مجذور آن عدد برابر است.» قابل نتیجه‌گیری است؟

۱) $x^3 + x^2 - 2 = 0$ ۲) $x^3 - x^2 - 2 = 0$
۳) $x^3 - x^2 + 2 = 0$ ۴) $x^3 + x^2 + 2 = 0$

۱۱- اگر $f = \{(a,1-2a),(-2,b^2+b),(2b^2+2b,3)\}$ یک تابع ثابت باشد، اختلاف بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عضو دامنهٔ آن کدام است؟

۱) ۵ ۲) ۶ ۳) ۷ ۴) ۸

۱۲- اگر $f=\{(1,a+3),(-1,4),(1,1-a),(2b,3a)\}$ و $g=\{(b,b^2+1),(b,2b),(-2,4),(ab,3)\}$ تابع باشند، مجموع اعضای برد تابع $f \times g$ کدام است؟

۱) ۱۴ ۲) ۱۶ ۳) ۱۸ ۴) ۲۰

۱۳- مقدار مصرف و قیمت سه کالا برای یک خانواده در جدول زیر آمده است. میزان تورم این سه شاخص برای این خانواده کدام است؟

کالا	مقدار مصرف در سال پایه	قیمت در سال پایه	قیمت در سال مورد نظر
A	۴۰	۵	۱۰
B	۲۰	۴۰	۶۰
C	۱۰	۶۰	۸۰

۱) ٪۴۰ ۲) ٪۴۵ ۳) ٪۵۰ ۴) ٪۵۵

۱۴- با حروف کلمهٔ «فریدون» چند کلمهٔ شش‌حرفی بدون حروف تکراری می‌توان نوشت که شامل ۳ حرف نقطه‌دار باشد؟

۱) ۴۸۰ ۲) ۵۰۰ ۳) ۵۴۰ ۴) ۶۰۰

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵- علی و مجید هر کدام یک تاس و یک سکه پرتاب می‌کنند. با چه احتمالی سکه‌ها متفاوت ولی تاس‌ها مثل هم می‌آیند؟

۱) $\frac{۱}{۱۲}$ ۲) $\frac{۱}{۶}$ ۳) $\frac{۱}{۹}$ ۴) $\frac{۱}{۸}$

۱۶- در دنبالهٔ $a_{n+۱} = \begin{cases} \frac{a_n}{۲} + ۲ & a_n \text{ زوج} \\ ۳a_n - ۱ & a_n \text{ فرد} \end{cases}$ با شرط $a_۱ = ۱۰$، حاصل $a_۷ - a_۶$ کدام است؟

۱) ۱ ۲) -۱ ۳) ۲ ۴) -۲

۱۷- مجموع جملات سوم و یازدهم یک دنبالهٔ حسابی برابر با ۱۲ است. اگر مجموع جملات پنجم تا پانزدهم این دنباله برابر با ۱۳۲ باشد، جملهٔ اول این دنباله کدام است؟

۱) صفر ۲) -۲ ۳) -۴ ۴) -۶

۱۸- جملهٔ اول و نسبت مشترک یک دنبالهٔ هندسی به ترتیب ۸۹۶ و $\frac{۱}{۲}$ است. اگر جملهٔ nاُم این دنباله ۳/۵ باشد، n کدام است؟

۱) ۷ ۲) ۸ ۳) ۹ ۴) ۱۰

۱۹- با توجه به تساوی $\frac{\sqrt[۱۰]{۳۲} \times x^۵ \times ۱۰^۳}{(۲/۵)^{-۲} \times \sqrt[۴]{۶۴}} = ۴۵^۵$، مجموع ارقام عدد $۲x - ۱$ کدام است؟

۱) ۸ ۲) ۷ ۳) ۹ ۴) ۱۰

۲۰- جمیعت شهری ۸ میلیون نفر است. اگر رشد جمعیت به صورت نمایی و با ضریب ثابت ۲ درصد در سال باشد، جمعیت این شهر پس از ۱۰ سال چند نفر افزایش می‌یابد؟ $(۱/۰۲^۵ = ۱/۱)$

۱) ۱۳۲۰۰۰۰ ۲) ۱۴۶۰۰۰۰ ۳) ۱۵۲۰۰۰۰ ۴) ۱۶۸۰۰۰۰

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۱- در کدام عبارت بیشترین ویژگی سبک نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی (با توجه به کتاب) به چشم می‌خورد؟

۱) و خیلتاشان که رفته بودند سوی غزنین بازآمدند و بازنمودند که چون بشارت رسید به غزنین، چند روز شادی کردند.

۲) و هر روز حاجب علی برنشستی و به صحرا آمدی و بایستادی و اعیان و محتشمان درگاه، تا چاشتگاه فراخ حدیث کردندی.

۳) و امیر ابواحمد اَدامَ اللّهُ سَلامتَهُ شاخی بود از اصل دولت امیر ماضی اَنارَاللّهُ بُرهانَهُ هر کدام قوی‌تر و شکوفه آبدارتر و برومندتر.

۴) و بسیار سخن و مناظره رفت و وی گفت او را به گوزگانان باز باید فرستاد با کسان و یا با خویشتن به درگاه عالی بُرد.

۲۲- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «ایراد» دارد؟

۱) کلیم کاشانی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است. وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

۲) شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند و هرچند به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند، اما علاقه‌ای نشان نداده‌اند.

۳) در قرن یازدهم بهاندادن به شعر ستایشی در ایران، موجب شد که شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شوند.

۴) صائب تبریزی معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است. صائب را خداوندگار مضامین تازهٔ شعری دانسته‌اند.

۲۳- در کدام بیت کاربرد واژگان کهن را که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند، نمی‌توان یافت؟

۱) خشک گردد موش زان گربهٔ عیار / گر بود اعداد موشان صد هزار

۲) زهر قاتل صورتش شهد است و شیر / هین مرو بی‌صحبت پیر خبیر

۳) چون برآمد بر درخت آن زن گریست / چون ز بالا سوی شوهر بنگریست

۴) آن شنیدی تو که در هندوستان / دید دانایی گروهی دوستان

۲۴- هر یک از عبارات زیر کدام شخصیت ادبی را معرفی می‌نماید؟

- **از شاعران قرن هشتم که در غزل توجّه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی در سبک عراقی است.**
- **او یکی از کتاب‌های خود را به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته است. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.**
- **شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.**
- **اثر معروفش از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود که نثر او در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.**

۱) سلمان ساوجی ـ دولتشاه سمرقندی ـ ابن یمین ـ شمس قیس رازی

۲) سلمان ساوجی ـ حمدالله مستوفی ـ شاه نعمت‌الله ولی ـ نجم‌الدین رازی

۳) خواجوی کرمانی ـ دولتشاه سمرقندی ـ شاه نعمت‌الله ولی ـ نجم‌الدین رازی

۴) خواجوی کرمانی ـ حمدالله مستوفی ـ ابن یمین ـ شمس قیس رازی

۲۵- کدام ابیات با توجه به ویژگی‌های «ادبی» در یک سبک قرار می‌گیرند؟

الف) زبزم‌وصل،خواهش‌های‌بیجامی‌بردمارا / چو گوهر موج ما بیرون دریا می‌برد ما را

ب) بار دگر نوش آورید این پیر دُردآشام را / صد جام بر هم نوش کرد از خون دل پر جام را

ج) گداز گوهر دل بادهٔ ناب است شبنم را / نم چشم تحیّر عالم آب است شبنم را

د) قامت خم برد آرام و قرار از جان من / خواب شیرین، تلخ ازین دیوار مایل شد مرا

ه) ساقیا زنجیر مشکین را ز مه بردار زود / بر رخ زردم نه آن یاقوت شکرریز را

۱) «الف» ـ «د» ـ «ه»

۲) «ب» ـ «ج» ـ «ه»

۳) «الف» ـ «ج» ـ «د»

۴) «ب» ـ «الف» ـ «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۶- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، بیانگر کدام سده از تاریخ ادبیات ایران است؟

الف) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.

ب) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است.

ج) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

د) مکتب وقوع نتیجهٔ چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود.

۱) هفتم، هشتم و نهم ـ دهم ـ دوازدهم و سیزدهم ـ چهاردهم

۲) دوازدهم و سیزدهم ـ چهاردهم ـ هفتم، هشتم و نهم ـ دهم

۳) دوازدهم و سیزدهم ـ هفتم، هشتم و نهم ـ دهم ـ چهاردهم

۴) هفتم، هشتم و نهم ـ چهاردهم ـ دوازدهم و سیزدهم ـ دهم

۲۷- چند عبارت دربارهٔ ویژگی‌های ادبیات قرن دهم و یازدهم درست است؟

- **تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه**
- **بازتاب بیشتر علوم در شعر**
- **کشتن یا متواری‌ساختن فضلا**
- **رشد ادبیات فارسی در هند**
- **بهاندادن به شعر ستایشی**
- **درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن**

۱) پنج ۲) چهار

۳) سه ۴) دو

۲۸- کدام ویژگی‌ها به سرایندهٔ منظومهٔ زیر اختصاص می‌یابد؟

«سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت/ سرها در گریبان است/ کسی سر برنیارد کرد پاسخ‌گفتن و دیدار یاران را ...»

۱) بیان روایی و داستانی، حماسی‌بودن زبان، کهن‌گرایی و برخی کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر اوست.

۲) کوشید تا شعر را به هنجار نثر و سادگی نزدیک کند. در این مسیر از واژگان روزمره، عامیانه و نو بهره برد.

۳) توانایی خود را در ادبیات انقلاب نشان داد و جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد.

۴) پس از انقلاب به آرمان‌ها و اهداف مذهبی و انقلابی وفادار مانده است. وی در غزل و قصیده طبع‌آزمایی کرده است. اشعار سپید او نیز قابل توجه‌اند.

۲۹- کدام بیت فاقد «مجاز» و دارای «لف‌ونشر و تشبیه» است؟

۱) دعوی‌خون‌بابتان‌کم‌کن‌که‌این‌سنگین‌دلان / پاک می‌سازند با دامان محشر تیغ را

۲) چه گویم از حدیث زلف و رویش / چو مشرق مظهر هر صبح و شام است

۳) بلند و پست خار راه عجز ما نمی‌گردد / به پهلو قطع سازد سایه چندین کوه و صحرا را

۴) چه تربیت شنوم یا چه مصلحت بینم / مرا که چشم به ساقی و گوش بر چنگ است

۳۰- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«چاه دنیا سربه‌سر نوک سنان و خنجر است / پابدین‌ره‌کی‌نهدآن‌راکه‌چشمی‌برسراست»

۱) کنایه، استعارهٔ مکنیه، ایهام، استعارهٔ مصرحه

۲) جناس اختلافی، استعارهٔ مصرحه، تضاد، واج‌آرایی

۳) کنایه، استعارهٔ مصرحه، تشبیه، جناس

۴) مراعات‌نظیر، تشبیه، حسن تعلیل، ایهام

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۱- در کدام بیت «استعارهٔ مکنیه، مجاز، تشبیه و تشخیص» یافت می‌شود؟

۱) ای صفت زلف تو غارت ایمان ما / عشق جهان‌سوز تو بر دل ما پادشا
۲) عالمی چون زخم آغوش طمع واکرده‌اند / تا کجا خواباند آن مژگان کافر تیغ را
۳) در شهر که دیده است چنین شهره بتی را / در بر که کشیده است سهیل و قمری را
۴) به گنجشکان میالا دام خود، خواهم چنان باشی / که استغنا زنی، گر بینی اندر دام، عنقا را

۳۲- کدام آرایه‌های ادبی را نمی‌توان در بیت زیر یافت؟

«ترزبانی معدن زنگار می‌سازد مرا / خامشی آیینهٔ اسرار می‌سازد مرا»

۱) ایهام و استعارهٔ مکنیه
۲) کنایه و مجاز
۳) مراعات‌نظیر و واج‌آرایی
۴) حس‌آمیزی و تشبیه

۳۳- کدام بیت به «دو تشبیه و یک ایهام» آراسته است؟

۱) گر چنین خواهد شد از می عارض او آتشین / خون چو داغ لاله در لخت جگر سازد مرا
۲) در کنف فقر بین سوختگان خام نوش / بر شجر لا نگر مرغ‌دلان خوش‌نوا
۳) غنچه‌سان پر گل اگر خواهی دهان خویش را / پرهٔ قفل خموشی کن زبان خویش را
۴) بهر فریدون راز کرده ز عصمت علم / در صف فغفور آز کرده به همت عزا

۳۴- آرایه‌های «لف‌ونشر، تلمیح، پارادوکس، اسلوب معادله، تضمین» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

الف) مردیم به آن چشمهٔ حیوان که رساند / شرح عطش سینهٔ تفسیدهٔ ما را
ب) وان دم که تو بدخویی، دشنام و جفا گویی / می‌گو که جفای تو حلواست همه حلوا
ج) آه و دودش سنبل و ریحان جنت می‌شود / در دل هر کس که سازی گرم جای خویش را
د) مقام ظالم آخر بر ضعیفان است ارزانی / که چون آتش ز پا افتد به خاکستر دهد جا را
ه) این جواب آن غزل صائب که می‌گوید اسیر / خواب چون گردد گران، بیدار می‌سازد مرا

۱) الف، ج، ب، ه، د
۲) ج، ب، الف، ه، د
۳) الف، ب، ج، د، ه
۴) ج، الف، ب، د، ه

۳۵- با توجه به آرایه‌های مقابل ابیات، همهٔ گزینه‌ها درست است؛ به‌جز ..... .

۱) صبر کن بر تلخ‌کامی‌ها که آخر روزگار / چشمه‌سار نوش سازد بوسه‌گاه نیش را
(حس‌آمیزی، مجاز)
۲) گرد راه از چهرهٔ سیلاب می‌شوید محیط / متصل گردان به دریا جویبار خویش را
(پارادوکس، استعارهٔ مکنیه)
۳) از دست‌برد حاجت نم در جبین ندارم / آخر هجوم مطلب شست از عرق حیا را
(حسن تعلیل، استعارهٔ مصرحه)
۴) تنگ می‌سازد بیابان را به رهرو کفش تنگ / تنگ‌دستی از جهان بیزار می‌سازد مرا
(جناس تام، اسلوب معادله)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۶- آرایه‌های «استعاره، کنایه، جناس، ایهام تناسب و حسن تعلیل» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

الف) رانـدی ز نظـر چشـم بلادیـدهٔ مـا را / ایـن چشـم کجـا بـود ز تـو دیـدهٔ مـا را
ب) چـو مـا در چنگ عشـق انـدر فتادیم / چـه کـم آیـد بـر مـا چنـگ و سـرنا
ج) زاد همراهان در این وادی نمی‌آید به کار / پر کن از لخت جگـر جیب و کنار خویش را
د) در فکـر کلاهنـد حریفان همه هشـدار / هرگـز بـه سـر مـاه نرفتـه اسـت کلاهی
ه) تیر آهی از پشـیمانی نجست از سینه‌ام / گرچـه از بـار گنه، قد چون کمانی شـد مرا

۱) ج، د، ب، الف، ه
۲) د، الف، ه، ب، ج
۳) الف، ب، د، ج، ه
۴) د، ب، الف، ه، ج

۳۷- قافیهٔ کدام بیت نادرست است؟

۱) هـر کـه او مفتـی شـد و فتـوی نوشـت / بهـر یـک دینـار در صـد جـا نوشـت
۲) بهـر آن کـس کاو رود در مدرسـه / شـرح گویـد از علـوم فلسـفه
۳) حـق تعالـی حلـق او خواهـد گرفـت / بعـد از آنـی دلـق او خواهـد گرفـت
۴) آل احمـد جملـه یـک دیـن داشـتند / در ره تحقیـق تلقیـن داشـتند

۳۸- در ابیات زیر چند بین ذوقافیتین هستند؟

الف) یکـی سـر بـرآر از گریبـان غـم / بـه آرام دل بـا جوانـان بچـم
ب) حیله‌آمـوزان جگرهـا سـوخته / فعل‌هـا و مکرهـا آموختـه
ج) مـرا حاجیـی شـانهٔ عـاج داد / کـه رحمـت بـر اخـلاق حجـاج بـاد
د) شـاعر طـوس آب بسـته کشـته را / هـم غزالـی پنبـه کـرده رشـته را

۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

۳۹- وزن عروضی کدام مورد با سرودهٔ زیر یکسان است؟

«چشم من است این‌که چون گیاهی مسموم / ریشـه به سـنگدلی سرشـته به زهر است»

۱) در آسـمان نبـود به‌جـز پـرده‌ای سـیاه / پنهـان ز دیـدگان زمیـن اختـران و مـاه
۲) همچـو شـب ابـر کـه خورشـید صبـح / ناگـه سـر بـر زنـد از چـاه غـم
۳) آینـهٔ تشـنگی آدم و آهـو / آبخـور ماهیـان مـردهٔ مهتـاب
۴) بـاز بنفشـه رسـید جانـب سوسـن دوتـا / بـاز گل لعل‌پـوش می‌بدرانـد قبـا

۴۰- هجاهای کدام بیت به دو شیوهٔ همسان و ناهمسان دسته‌بندی می‌شوند؟

۱) بـس شـام‌ها سـتاره شـمردم بـه نـور ماه / تـا اختـر رمیـدهٔ بختـم وفـا کنـد
۲) گاهی برسید از رَه عشقی کش و سرمست / زد نعره که این گوشه چه خوش جای گرفتیم
۳) چون شمع بُدم سوزان هر شب به سحر کشته / امـروز بنشناسـم شـب را ز سـحر جانـا
۴) ای گلشن تو زندگی وی زخم تو فرخندگی / وی بنـده‌ات را بندگـی بهتـر ز ملـک انجمن

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۱- بحرهای «رجز»، «رمل»، «متقارب» و «هزج» به ترتیب در کدام مصراع‌ها دیده می‌شوند؟

الف) ای دوست حدیث وصل و هجران بگذار **ب) کاه سرگشته را کهربا می‌کشد**
ج) جهان فانی و باقی فدای شاهد و ساقی **د) ای شعله‌ور چون آذرخش پیرهن چاک آمده**
ه) سرمه‌سای چشم مستش دست ناز **و) جهان گریه‌ای تلخ در خنده داشت**

۱) «الف» ـ «ه» ـ «ج» ـ «و»
۲) «د» ـ «ب» ـ «و» ـ «الف»
۳) «الف» ـ «ب» ـ «ه» ـ «ج»
۴) «د» ـ «ه» ـ «و» ـ «ج»

۴۲- در کدام سروده، اختیارات شاعری وزنی و زبانی، هر دو، یافت می‌شود؟

۱) بانگ برداشت مرغ حق: شب! شب!
۲) شب چو دود سیه تنوره کشید
۳) همه در چنگ شب به یغما رفت
۴) یک سپیدار و چند بید کهن

۴۳- اختیارات شاعری در مقابل همهٔ ابیات درست آمده است، به‌جز ..... .

۱) گفت که خاقانیا روی تو زرفام نیست / گفتم معذور دار، زر ننماید به شب
(ابدال ـ بلندبودن هجای پایانی)
۲) کردم بر جان رقم شکر شب و مدح می / کآمدن دوست را بود ز هر دو سبب
(تغییر کمیت مصوت کوتاه ـ ابدال)
۳) طوطی جان مست من از شکری چه می‌شود / زهرهٔ می‌پرست من از قمری چه می‌شود
(ابدال ـ تغییر کمیت مصوت بلند)
۴) گوید خاقانیا این همه ناموس چیست؟ / نه هر که دو بیت گفت لقب ز خاقان برد
(ابدال ـ قلب)

۴۴- اوزان نوشته‌شده در مقابل همهٔ مصراع‌ها «کاملاً» درست است، به‌جز ..... .

۱) گه خوش و گاه ناخوش چون خلیل اندر آتش (فاعلاتن فعولن فاعلاتن فعولن یا فاعلن فاعلاتن فاعلن فاعلاتن)
۲) صدف چه قیمت آرد چو رفت گوهرکان (مفاعلن فعولن مفاعلن فعولن یا فعولُ فاعلاتن فعولُ فاعلاتن)
۳) زندان شب یلدا بگشایم و بگریزم (مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن یا مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن)
۴) ای فردا ای امید بی‌نیرنگ (مفعول مفاعلن مفاعیل فعل یا مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فَع)

۴۵- کدام مورد را نمی‌توان از ویژگی‌های ابیات زیر دانست؟

«فضل خود همچو مشک غمّاز است **علم خود همچو صبح، پرده‌در است**
هیچ‌گه شمع بی‌فتیله نسوخت **تا عمل نیست، علم بی‌اثر است»**

۱) شعر در وزنی ناهمسان سروده شده است.
۲) آرایه‌های تشبیه، جناس و اسلوب معادله را می‌توان در این ابیات یافت.
۳) این ابیات در قالبی است که اوج سخن پروین اعتصامی در آن است.
۴) بیت اول با عبارت «دانا چو طبلهٔ عطار است؛ خاموش و هنرنمای» قرابت مفهومی دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۶- بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«خُرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبههٔ واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدش»

۱) دخل‌وخرج خویش‌راچون‌مه‌برابرهرکه‌کرد / کم نگردد روزی‌اش هرگز ز خوان آفتاب
۲) از عزیزی می‌کند از تاج شاهان پایتخت / هر که شد با قطره‌ای خرسند چون گوهر ز آب
۳) رزق ما از عالم هستی، نظر واکردنی است / روی دریا را نبیند یک نظر افزون حباب
۴) قسمت روشندلان از خوان گردون حسرت است / می‌خورد خون شفق از بینوایی آفتاب

۴۷- معادل کنایهٔ «بازار شکستن» در کدام بیت آمده است؟

۱) با حُسن‌فروشان بهل این گرمی بازار / ما یوسف خود را به خریدار نبردیم (بِهل = بگذار، واگذار کن)
۲) رونق بازار گیتی قصّهٔ غم بود و بس / من فراوان داشتم این جنس، بازارم گرفت
۳) این طراوت که تو داری چو به گلزار آیی / گل رویت ببرد رونق گلبرگ طری (طَری = باطراوت)
۴) قرص خورشید ز روی تو به جایی مانَد / ورنه هر روز کجا گرم شود بازارش؟

۴۸- مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

«دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم / باید اوّل به تو گفتن که چنین خوب چرایی»

۱) گر من به تو فرهادصفت شیفته‌ام / عیبم مکن ای جان، که تو بس شیرینی
۲) دوستان عیب کنندم که برآرم دم عشق / عود اگر دم نزند خانه معطّر نشود
۳) عیبم مکن ار دود دلم در جگر افتاد / با این همه آتش نتوانم که نجوشم
۴) گر تو شیرین زمانی نظری نیز به من کن / که به دیوانگی از عشق تو فرهاد زمانم

۴۹- مفهوم کلّی همهٔ ابیات، یکسان است؛ به‌جز ..... .

۱) چو شب، روی از ولایت درکشیدی / سپاه روز، رایت برکشیدی (رایت = پرچم)
۲) چو شب، زلف سیاه افکند بر دوش / نهاد از ماه زرّین حلقه در گوش
۳) چو روز از دامن شب سر برآورد / زمانه تاج زرّین بر سر آورد
۴) چو لعل آفتاب از کان برآمد / ز عشق روز، شب را جان برآمد (کان = معدن)

۵۰- کدام ابیات، با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

الف) آزاده را جفای فلک بیش می‌رسد / اوّل بلا به عاقبت‌اندیش می‌رسد
ب) هر کس که توسنی کند او را کنند رام / در دست روزگار بود تازیانه‌ای (توسنی = سرکشی)
ج) به سرکشی خود ای سرو جویبار مناز / که گر بدو رسی از شرم سر فرودآری
د) سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش

۱) «الف» ـ «ج»
۲) «الف» ـ «د»
۳) «ب» ـ «ج»
۴) «ب» ـ «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۱- روابط بین هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **ارزش اجتماعی و هنجار اجتماعی**
- **فرهنگ معنوی و فرهنگ اساطیری**
- **قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی فرهنگ جامعه**
- **هویت اجتماعی و هویت انتسابی**

۱) ارزش‌ها از جنس اهداف و هنجارها از جنس وسیلهٔ رسیدن به اهداف هستند. ـ فرهنگ‌های اساطیری، نمونه‌ای از فرهنگ‌های معنوی هستند. ـ قلمرو واقعی یک فرهنگ، همواره منطبق بر قلمرو آرمانی آن نیست. ـ بخشی از هویت اجتماعی ما به صورت انتسابی است.

۲) ارزش‌ها پدیده‌هایی عینی و هنجارها پدیده‌هایی ذهنی هستند. ـ فرهنگ اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ معنوی است. ـ در صورت عمل مردم به آرمان‌ها، آن‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند. ـ هویت افراد در بدو تولد یا اجتماعی است یا انتسابی.

۳) هم ارزش‌ها و هم هنجارها از طریق کنش‌های اجتماعی افراد شکل می‌گیرند. ـ فرهنگ اساطیری نوعی فرهنگ معنوی غیرتوحیدی است. ـ اشتراک قلمرو آرمانی و واقعی، در بخش‌هایی است که مردم از آن جانبداری می‌کنند. ـ هویت اجتماعی، می‌تواند انتسابی یا اکتسابی باشد.

۴) ارزش‌ها برخلاف هنجارها، همگی مورد قبول، گرایش و تمایل افراد جامعه هستند. ـ یکی از اقسام فرهنگ‌های معنوی، فرهنگ اساطیری است. ـ مرز بین قلمرو آرمانی و واقعی، براساس عمل مردم تعیین می‌شود. ـ هر هویت انتسابی، یک هویت اجتماعی است.

۵۲- موارد مرتبط با «لیبرالیسم»، «جمهوری»، «سیاست» و «اقتدار» در کدام گزینه آمده است؟

۱) ناتوانی از سخن‌گفتن دربارهٔ مشروعیت در این نظام ـ حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته‌های آنان ـ سازوکارهایی برای اعمال قدرت در جهان اجتماعی ـ قدرت در جهت جلب رضایت و تبعیت افراد

۲) مباح‌دانستن و اباحیت همهٔ امور برای انسان‌ها ـ حکومت اکثریت براساس فضیلت ـ سازمان‌یافتن قدرت برای رسیدن به هدفی معین ـ قدرت مقبول و پذیرفته‌شده به صورت رسمی

۳) به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در سیاست ـ حکومتی دنیوی مبتنی بر فرهنگ متجدد غرب ـ اعمال قدرت سازمان‌یافته در جهت هدف معین ـ قدرت بر مبنای یک نظام ارزشی خاص

۴) حاکمیت مردم براساس میل و خواست آن‌ها ـ حکومت اکثریت بر مدار تمایلات خود ـ هر نوع تدبیر و سامان‌دادن قدرت ـ قدرت بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل

۵۳- پروسهٔ ایجاد بحران معرفتی جدید در فرهنگ غرب، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

۱) دست‌برداشتن علم از داوری ارزشی ـ زیر سؤال رفتن علم مدرن ـ افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن ـ محدودشدن علم به امور طبیعی

۲) روشن‌شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی ـ زیر سؤال رفتن علم مدرن ـ محدودشدن علم به امور طبیعی ـ ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با سیاست آن

۳) روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی ـ محدودشدن علم به امور طبیعی ـ روشن‌شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی ـ تردید در فلسفه‌های روشنگری

۴) محدودشدن علم به امور طبیعی ـ تردید دربارهٔ بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب ـ زیر سؤال رفتن علم مدرن ـ دست‌برداشتن علم از داوری ارزشی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب نشان‌دهندهٔ چه موضوعی است؟

- **ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید در کشورهای اسلامی**
- **خارج‌کردن بخشی از قدرت از تسلط کلیسا در دوران رنسانس**
- **جنایات اروپاییان در هجوم به قارهٔ آمریکا**
- **بروز تزلزل فرهنگی در نهاد خانواده**

۱) شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی اسلام ـ انکار دخالت دین در امور دنیوی ـ تأمین سلطهٔ غرب ـ تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق

۲) عملکرد منورالفکران غرب‌گرا ـ حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی ـ ابعاد هویتی جمعیت ـ ترجیح‌دادن زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی

۳) استبداد قومی در کشورهای اسلامی ـ عملکرد قدرت‌های محلی در رنسانس ـ نسل‌کشی و پاکسازی نسلی ـ ناتوانی جامعه در دفاع از کیان خانواده

۴) بیداری اسلامی و شکل‌گیری مقاومت در برابر استعمار ـ فروریختن اقتدار کلیسا ـ استعمار قدیم ـ شیوع رقیب‌ها و بدیل‌هایی برای زندگی خانوادگی

۵۵- عبارت‌های درست دربارهٔ «نظم اجتماعی» و «ساختار اجتماعی» و عبارت‌های نادرست دربارهٔ «علوم اجتماعی» و «نظام اجتماعی» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

۱) پیش‌بینی رفتار دیگران را امکان‌پذیر می‌نماید. ـ با تغییر در محیط، خود را در بلندمدت حفظ می‌کند. ـ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را داوری می‌کند. ـ کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کند.

۲) باعث پدیدآمدن قواعد اجتماعی می‌شود. ـ ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی را برقرار می‌سازد. ـ موجب افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها با یکدیگر می‌شود. ـ گاهی با تغییر در خود، نیازهایش را تأمین می‌نماید.

۳) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را ممکن می‌سازد. ـ هماهنگ‌کنندهٔ قواعد اجتماعی است. ـ به کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی کمک می‌کند. ـ یک ساختار اجتماعی پویا به حساب می‌آید.

۴) توقعات انسان از دیگران را روشن می‌سازد. ـ در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر دیده می‌شود. ـ باعث ایجاد نظم اجتماعی می‌شود. ـ چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف را نشان می‌دهد.

۵۶- موارد خواسته‌شده در جدول زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

پیامدهای نادیده‌گرفتن کنش اجتماعی		
معضلات	شرایط	پیامد
رکود اراده‌ها	نادیده‌گرفتن اراده و خلاقیت	(الف)
سقوط ارزش‌ها	تأکید افراطی بر روش‌های تجربی	(ب)
افول معانی	(ج)	محدودشدن مطالعات به توصیف امور قابل مشاهده

۱) سرکوب روحیهٔ خلاق انسان‌ها در عرصه‌های هنر، ارتباط و اندیشه ـ اخلاق‌گریزی ـ نادیده‌گرفتن معنای کنش در جامعه‌شناسی تبیینی

۲) تأکید بیش از اندازه بر معنا و ساختارهای اجتماعی ـ نادیده‌گرفتن کنش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی ـ تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده

۳) یکسان‌دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی ـ قابل فهم نبودن معنای کنش‌های انسانی ـ عدم دستیابی به فهم انگیزهٔ کنشگران

۴) شکل‌گیری قفس آهنین و سلطهٔ نظم افراطی ـ تأکید صرف بر علوم تجربی ـ انکار ارزش‌های هنری، عاطفی، اخلاقی و مذهبی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۷- به ترتیب «شرایط پیدایش»، «انتقادات وارده» و «عامل از رونق افتادن» رویکرد تبیینی، در کدام گزینه آمده است؟

۱) تلاش برای نزدیک‌شدن به علوم طبیعی به‌ویژه علم فیزیک ـ یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه ـ تأکید بیش از اندازهٔ جامعه‌شناسی بر نظم و ساختارهای اجتماعی

۲) به رسمیت شناختن تبیین‌های صرفاً تجربی از پدیده‌های اجتماعی ـ افزایش کنترل و نظارت برای ایجاد نظم ـ استفادهٔ مستقل از روش تفسیر در جامعه‌شناسی

۳) استفاده از ابزارهای کمّی برای شناخت پدیده‌ها در جامعه‌شناسی ـ مسلط‌ساختن انسان بر جامعه ـ تردید در باور نسبت به تعیین مرز علم توسط تجربه و علوم تجربی

۴) پوزیتیویسم و یکسان‌دانستن روش مطالعهٔ علوم مختلف ـ ناتوانی در شناخت و مطالعهٔ نظم و ساختارهای اجتماعی ـ توجه به آگاهی و معناداری کنش اجتماعی

۵۸- توجه به کدام‌یک از موارد زیر سبب شده است که اندیشمندان تلاش کنند جوامع و فرهنگ‌ها را از منظر رویکرد تفسیری مطالعه کنند؟

۱) ممکن است علوم اجتماعی مجبور شود برای مطالعهٔ هر فرهنگ آن را فقط از منظر مردمی که فرهنگ را پذیرفته‌اند بررسی کند و امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها را نداشته باشد.

۲) ممکن است ما بتوانیم نتایج و پیامدهای مطالعه و بررسی یک فرهنگ را به همهٔ جوامع دیگر تعمیم بدهیم و سایر جوامع و فرهنگ‌ها را نیز با همان روشی که فرهنگ خودمان را بررسی می‌کنیم، مطالعه کنیم.

۳) ممکن است در مطالعهٔ جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نکنیم و آن‌ها را از منظر خاصی مطالعه کنیم و معنای پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم.

۴) ممکن است تعدد و تنوع فرهنگ‌هایی که قصد مطالعهٔ آن‌ها را داریم و وجود فرهنگ‌های متنوع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی دربارهٔ ارزش‌های سیاسی کند.

۵۹- پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) چرا این گروه از افراد، وجود نابرابری‌های اجتماعی را عادلانه می‌دانند؟

ب) چه عاملی موجب شده است که این اندیشمندان، تغییر در نابرابری‌ها را امکان‌پذیر ندانند؟

ج) کدام‌یک، از پیامدهای نامطلوب پیگیری این شیوهٔ اقتصادی در جامعه است؟

۱) زیرا نابرابری‌های اجتماعی، پیامد تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی هستند. ـ طبیعی‌دانستن قشربندی اجتماعی ـ تأیید و تثبیت قشربندی اجتماعی در جامعه

۲) زیرا موافق وجود قشربندی اجتماعی در جامعه هستند. ـ تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی در جامعه ـ مسدودشدن راه پیشرفت مادی برای افراد

۳) زیرا معتقدند قشربندی اجتماعی در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است. ـ نادیده‌گرفتن نقش انسان‌ها در پدیدآمدن نابرابری ـ حذف مالکیت خصوصی

۴) زیرا با تأکید بر کارکردهای نابرابری‌ها، آن‌ها را تأیید و تثبیت می‌کنند. ـ ناعادلانه‌بودن در نقطهٔ شروع رقابت‌ها ـ عدم امکان تغییر در قشربندی اجتماعی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۰- موارد خواسته‌شده، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **مسائل مورد توجه در بعد اجتماعی هویت در مدل تکثرگرا**
- **پیامد جهانی‌شدن و توسعهٔ ارتباطات در عصر پسامدرن**
- **اساس روش‌های نسل‌کشی و جابه‌جایی اجباری**
- **زمینه‌سازی برای شناخت مردم از یکدیگر**

۱) تأکید بر آزادی‌های اجتماعی اقوام ـ تغییرات مداوم و مستمر هویت‌ها ـ روش‌های خشن همانندسازی ـ الگوی تعارف و احترام متقابل هویت‌ها

۲) ارائهٔ راه‌حل برای حل منازعات قومی ـ بازگشت جوامع به هویت واقعی خویش ـ عدم امکان اصلاح دیگری ـ افزایش همدلی میان انسان‌ها

۳) گسترش برابری میان اقوام ـ در هم آمیختن فرهنگ‌ها ـ نفی و طرد دیگری متفاوت ـ وحدت و کثرت هویت‌ها و مدل سیاست‌گذاری تعارف هویت‌ها

۴) رفع تبعیض‌های قومی و گروهی ـ شکل‌گیری مدل سیاست‌گذاری هویتی تکثرگرا ـ اعمال فشار بر گروه‌های مخالف ـ رویکرد نسبی‌گرایی

۶۱- کدام گزینه دربارهٔ ویژگی‌های عقلانیت در جهان اسلام درست است؟

۱) ارزیابی انتقادی فرهنگ و سنت‌های تاریخی ـ عدم استفاده از حس و تجربه در تولید دانش علمی ـ پیوند عقلانیت با ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی

۲) تعامل عقلانیت با داده‌های حسی و تجربی ـ استقلال نسبی عقلانیت از کنش‌های عاملان ـ مشارکت عقل، حس و وحی در شناخت علمی

۳) وابستگی اعتبار عقلانیت به سنت‌های تاریخی ـ پذیرش فرهنگ تاریخی به عنوان معیار عقلانیت ـ تعامل فعال عقلانیت با محیط فرهنگی

۴) سامان‌یابی همهٔ بخش‌های دانش اجتماعی بر پایهٔ وحی ـ برتری سنت‌های تاریخی بر ارزیابی عقلانی ـ ارزیابی فرهنگ و تاریخ توسط عاملان اجتماعی

۶۲- کدام گزینه در ارتباط با اندیشمندان اجتماعی مسلمان درست است؟

۱) علامه طباطبایی با طرح مسئلهٔ اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است. ـ فارابی در علم اجتماعی خود به توصیف واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییر و تحولات آن‌ها می‌پردازد.

۲) استفادهٔ ابن خلدون از روش حسی و بی‌توجهی به عقل، شبیه آن چیزی است که در جامعه‌شناسی تبیینی وجود دارد. ـ از دیدگاه فارابی، در مدینهٔ ضالّه، امور غیرعقلانی، عقلانی معرفی می‌شوند.

۳) طه عبدالرحمن با نگاهی تفسیری به نوگرایی، از مشروعیت نوگرایی اسلامی سخن به میان می‌آورد. ـ ابن خلدون بیشتر بر تحلیل علّی و ساختاری جوامع متمرکز است و نقش داوری ارزشی را نمی‌پذیرد.

۴) امام خمینی در وصیت‌نامهٔ الهی و سیاسی خود، تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آیندهٔ کشورهای اسلامی ترسیم می‌کند. ـ ابوریحان بیرونی با استفاده از روش عقلی، فرهنگ جامعهٔ هند را توصیف کرد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۳- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **مفهوم جامعه‌شناسی انتقادی در نسبت با علم تجربی چگونه تعریف می‌شود؟**
- **تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا فرد قدرتمند، چه پیامدی به همراه دارد؟**
- **در صورت پافشاری‌نکردن یک جهان اجتماعی بر ارزش‌های خود در هنگام مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، چه نتیجه‌ای حاصل می‌شود؟**

۱) رهایی از محدودیت‌های علم تجربی برای جست‌وجوی معیارهای داوری ـ تضعیف سازوکارهای دموکراسی در جهان غرب ـ سرایت دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق فرهنگ جهان اجتماعی

۲) داوری تجربی دربارهٔ ارزش‌ها و ارزیابی کنش‌های افراد جامعه ـ متزلزل‌شدن هویت سیاسی جوامع غیرغربی در برابر غرب ـ ملحق‌شدن به جهان اجتماعی مقابل ضمن پذیرش عقاید و ارزش‌های آن

۳) عدم محدودیت علم به علم تجربی در راستای داوری ارزش‌ها ـ مدیریت فرهنگ نخبگان جوامع غیرغربی از طریق رسانه ـ وقوع تحولات هویتی در سطح ارزش‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی

۴) نقد وضعیت موجود در جهان اجتماعی به کمک علوم تجربی ـ تثبیت مرجعیت علمی غرب و ترویج علوم انسانی غربی ـ پذیرش عقاید و روش‌های جهان اجتماعی مقابل بدون ملحق‌شدن به آن

۶۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب نشان‌دهندهٔ چیست؟

- **شناسایی عوامل مهاجرت در علم جمعیت‌شناسی**
- **پدیدآمدن خرده‌فرهنگ‌ها درون هر جهان اجتماعی**
- **کودتای آمریکایی و انگلیسی نوژه**
- **تقسیم جوامع به ارگانیکی و مکانیکی**

۱) عقل ابزاری ـ پدیدآمدن معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت ـ هدف استعمار نو ـ ارتباط سالم و فعالانهٔ جهان‌های اجتماعی با یکدیگر

۲) علوم اجتماعی ـ تنوع آگاهی و اراده و تنوع معرفت انسان‌ها ـ اشتراک استعمار قدیم و استعمار نو ـ اعتقاد به وجود جهان‌های اجتماعی مختلف

۳) عقل تجربی ـ خلاقیت و فعالیت کنشگران در تولید معانی ـ ابزار استعمار نو ـ مسیر یکسان جوامع و دیدگاه تک‌خطی نسبت به آن‌ها

۴) علوم انسانی ـ تنوع و تکثر معانی و فعال و خلاق بودن انسان‌ها ـ تفاوت استعمار نو و استعمار فرانو ـ دیدگاه عرضی نسبت به تاریخ جوامع

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۵- از بین عبارت‌های زیر، کدام عبارت‌ها نادرست‌اند؟ چرا؟

الف) در فرایند تحولات هویتی، ابتدا تزلزل فرهنگی به دلیل بحران در سطح رفتارها و هنجارها اتفاق می‌افتد و سپس نوبت به ناسازگاری در سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها و وقوع تعارض فرهنگی می‌رسد.

ب) استبداد ایلی و قومی دارای هویت غیراسلامی بود اما می‌کوشید ظاهر دینی خود را حفظ کند؛ در مقابل استبداد استعماری به دلیل عمل در سایهٔ قدرت و سلطهٔ جهان غرب، به دنبال حذف مظاهر اسلامی بود.

ج) از منظر منورالفکران غرب‌گرا مشروطه نوعی حاکمیت سکولار شبیه دولت انگلستان بود؛ اما عالمان مسلمان و بیدارگران اسلامی به دنبال مشروط‌کردن حاکمیت به رأی مردم بودند.

د) امروزه از زور و خشونت کم‌تر از ابزارهای تشویقی استفاده می‌شود و از ثروت، درآمد و پاداش مالی نیز کم‌تر از فکر و آموزش و تبلیغ، بهره‌برداری و استفاده می‌شود.

۱) ب ← استبداد استعماری به دنبال حفظ ظاهر اسلامی خود بود. ـ د ← امروزه از ثروت و درآمد کم‌تر از ابزارهایی مانند زور و خشونت استفاده می‌شود.

۲) الف ← در تزلزل فرهنگی، ناسازگاری در سطح لایه‌های عمیق است. ـ ج ← بیدارگران اسلامی به دنبال حاکمیت عادلانه بودند، نه مشروط‌کردن حاکمیت به رأی مردم.

۳) ب ← استبداد ایلی و قومی، دارای هویتی اسلامی بود. ـ ج ← منورالفکران به دنبال حاکمیتی سکولار مانند دولت فرانسه بودند.

۴) د ← امروزه از ابزارهای تشویقی بیشتر از تبلیغ استفاده می‌شود. ـ الف ← ناسازگاری‌ها ابتدا در سطوح عمیق و سپس در لایه‌های سطحی اتفاق می‌افتد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۶- کدام گزینه، بیان دقیق‌تری از «اصل پایستگی انرژی» دارد؟

۱) پیش‌فرضی مهم است که محققان علم فیزیک براساس تجربهٔ خود و مشاهدهٔ محیط کسب کرده‌اند.
۲) احتمالاتی در زمینهٔ انرژی موجود در جهان است که باید برای بررسی آن فرایندها و ضوابط علمی رعایت شود.
۳) فرضیه‌ای مبتنی بر آزمایشات مختلف بوده که صحت آن اکنون مشخص شده و برای فیزیکدانان قابل پذیرش است.
۴) زنجیره‌ای به هم پیوسته از قوانین و گزاره‌های خاص دربارهٔ انرژی موجود در دنیا است.

۶۷- کدام عبارت در خصوص جنبه‌های مختلف رشد در دورهٔ کودکی نادرست است؟

۱) ترجیح هدایای بزرگ کم‌ارزش بر هدایای کوچک پرارزش ریشه در سبک پردازش کودک دارد.
۲) تدریجی و پیچیده بودن فرایند رشد، ویژگی مشترک بین دو جنبهٔ رشد جسمانی و اخلاقی است.
۳) لازمهٔ انجام حرکات ظریف در رشد جسمانی، تسلط بر انجام حرکات درشت است.
۴) تصور این‌که روان‌شناسی رشد صرفاً به مطالعهٔ دورهٔ کودکی می‌پردازد، باور نادرستی است.

۶۸- هر کدام از ویژگی‌های نوجوانان زیر، به ترتیب، با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟

- **زهرا دانش‌آموز دهم تجربی است، اما در عین حال به طرح مسائل اجتماعی علاقه‌مند است و مقالات کوتاهی در این زمینه می‌نویسد.**
- **کامران به علت جوش‌های صورتش اعتمادبه‌نفسش را برای حضور در اجتماع از دست داده است.**
- **پیمان در زنگ تفریح با خشم با همکلاسی‌هایش درگیر شده، اما به سرعت پشیمان می‌شود.**
- **سجاد فکر می‌کند باهوش‌ترین دانش‌آموز مدرسه است و بدون مطالعه هم می‌تواند نمرات بالایی بگیرد.**

۱) هویت ـ تغییرات مربوط به جنس ـ بی‌ثباتی هیجانی ـ پیامد تغییرات شناختی دورهٔ نوجوانی
۲) خود آرمانی ـ رشد اجتماعی ـ رشد ارزش‌های اخلاقی ـ آرمان‌گرایی و عیب‌جویی
۳) پاسخ به سؤال «من کیستم؟» ـ ویژگی‌های اولیهٔ جنسی ـ رشد هیجانی در دورهٔ نوجوانی ـ احساس منحصربه‌فردبودن اغراق‌آمیز
۴) خود واقعی ـ ویژگی‌های ثانویهٔ جنسی ـ تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی ـ مهارت فراحافظه

۶۹- افزایش هر یک از عوامل زیر، به ترتیب چه تأثیری بر کارایی توجه دارد؟

- **تعداد حواس برای انجام تکلیف**
- **مدت‌زمان انجام تکلیف**
- **میزان غیرارادی‌بودن توجه**
- **مبتدی‌بودن فرد در انجام تکالیف هم‌زمان**

۱) مثبت ـ منفی ـ منفی ـ منفی
۲) مثبت ـ منفی ـ مثبت ـ منفی
۳) منفی ـ مثبت ـ منفی ـ مثبت
۴) منفی ـ مثبت ـ مثبت ـ مثبت

۷۰- کدام عبارت در خصوص موقعیت زیر قابل پذیرش است؟

«سپیده و ساجده با هم خواهر هستند. آن‌ها ظهر در حیاط خانه مشغول دوچرخه‌سواری بودند که ناگهان سپیده به خواهرش گفت: از خانهٔ آقای نادری بوی قرمه‌سبزی می‌آید. ساجده به او گفت: این بوی قرمه‌سبزی نیست، بلکه بوی آش نذری مخصوص شهرشان است که هر سال در چنین روزی می‌پزند و مادر هم به کمکشان رفته است.»

۱) ساجده توانسته است با تمرکز بیشتر نسبت به منبع آن بو، گیرنده‌های حسی بیشتری را هنگام دریافت محرک درگیر کند.
۲) سپیده در ردیابی محرک بویایی دچار خطای شناختی و خواهرش با اصابت مواجه شده است.
۳) سپیده دچار نوعی خطا در حوزهٔ ادراک شده که «توهّم» نامیده می‌شود، ولی ساجده به دلیل آشنایی با محرک با افزایش تمرکز مواجه شده است.
۴) سپیده در ادراک بو، دچار خطای ادراکی شده است، اما تفسیر ساجده از محرک بویایی با واقعیت منطبق بوده است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۱- هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب، با کدام مهارت فراحافظه مرتبط است؟

- **هنگام مطالعهٔ درس زیست، برای هر بخش، خلاصه‌ای کوتاه می‌نویسم و سپس در شب امتحان آن‌ها را مرور می‌کنم.**
- **در زمان مرور تاریخ، نام پادشاهان را در جدول زمانی مرتب می‌کنم و نکات مهم را رنگی می‌نویسم.**
- **برای حفظ شماره تلفن دوستم، سعی می‌کنم آن را با کمک تاریخ تولدش به خاطر بسپارم.**
- **برای درک بهتر مفاهیم مهم فیزیک، علاوه‌بر کتاب، از فیلم‌های مستند و مدل‌های سه‌بعدی استفاده می‌کنم.**

۱) کارآمدی مرور ـ ساماندهی مطالب ـ تمایزبخشی ـ بیان اهمیت مطلب

۲) کارآمدی مرور ـ مطالعهٔ چندحسی ـ کاهش اثر تداخل ـ ساماندهی مطالب

۳) چند روش حرکتی ـ چند روش حرکتی ـ استفاده از رمزگردانی معنادار ـ مطالعهٔ چندحسی

۴) چند روش حرکتی ـ کاهش اثر تداخل ـ مطالعهٔ چندحسی ـ چند روش حرکتی

۷۲- در رابطه با فرایندهای شناختی آدمی کدام گزینه درست است؟

۱) اگر در شرایط آزمایشگاهی هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی آدمی توانایی دریافت محرک‌های درونی و بیرونی را نداشته باشد، فرد احساس ناخوشایندی می‌کند و فقط ساعات محدودی توانایی تحمل شرایط را خواهد داشت.

۲) هر چه پردازش مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل‌گرفته براساس آن نیز کارآمدتر خواهد بود، به همین خاطر بهتر است در مسیر رشد، فرد از توجه صرف به ویژگی‌های حسی محرک به توجه صرف به ویژگی‌های کیفی محرکی تغییر رویکرد دهد.

۳) تکرار مواجهه با محرک مشابه در بازه‌های زمانی مختلف، مثلاً چند بار در ماه، به واسطهٔ عامل یکنواختی و ثبات نسبی موجب آسیب‌دیدن فرایند تمرکز می‌شود و در نتیجه فرد متوجه ابعاد جدید موضوع نمی‌شود.

۴) برای آن‌که محرک حسی به اطلاعاتی در حافظهٔ بلندمدت تبدیل شود، می‌بایست دو فرایند طی شود: نخست به آن توجه شود و سپس پیش از آن‌که زمان زیادی بگذرد، فرد اطلاعات مربوط به آن محرک را بازگویی و تمرین کند.

۷۳- گلاره با توجه به زمانی که برای او تا کنکور باقی مانده است، تمام تلاش خود را می‌کند برای رفع نقاط ضعف درسی خود، راه‌حل مناسبی بیابد. کدام‌یک از گزینه‌های مذکور، در مورد او نادرست است؟

۱) اگر در زمان محدود نمی‌تواند به پاسخ سؤال خود برسد، پیشنهاد می‌شود برای مدتی نامعلوم آن را کنار بگذارد.

۲) اگر مسیر دشواری را در این زمینه تجربه می‌کند، لزوماً دلیل بر خوب تعریف‌نشده بودن یا خوب تعریف‌شده بودن این مسئله نیست.

۳) اگر بتواند بازبینی درست نسبت به تجربیات قبلی خود داشته باشد، امکان رسیدن به هدف برای او بیشتر خواهد شد.

۴) اقدام‌های احتمالی او تحت تأثیر نگاه او به مسئله خواهد بود.

۷۴- برای تهیهٔ اتوبوس برای اردوی دانش‌آموزی، مدیر مدرسه پیشنهاد می‌کند در بین دانش‌آموزان رضایت‌نامه توزیع شود تا مشخص شود چه تعداد اتوبوس لازم است، اما معاون او اعتقاد دارد دانش‌آموزان عاشق اردو هستند و حتماً همگی آن‌ها در اردو شرکت خواهند کرد. در رابطه با روش حل مسئلهٔ مورد استفاده توسط مدیر و معاونش، توضیحات کدام گزینه درست است؟

۱) روش مورد استفادهٔ معاون مبتنی بر محاسبات ذهنی و نیازسنجی واقعی است.

۲) پیشنهاد مدیر با خطا روبه‌رو است، زیرا حضور دانش‌آموزان تابع نظر شخصی آن‌هاست.

۳) راه پیشنهادی معاون در حداقل زمان به جواب می‌رسد، اما لزوماً مورد قبول همگان نیست.

۴) اعتبار راه‌حل پیشنهادی مدیر با گذشت زمان به شدت متزلزل می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۵- هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب، با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟

- **در متون دینی استفاده از این سبک تصمیم‌گیری نهی شده است.**
- **این مانع تصمیم‌گیری با یکی از انواع سبک تصمیم‌گیری مرتبط است.**
- **پدر برای هدیهٔ تولد فرزندش، از بین چند عروسک، آن‌که بزرگ‌تر است را انتخاب می‌کند.**
- **فرد نمی‌تواند از بین دو گزینهٔ متفاوت، یک مورد را برگزیند.**

۱) ناگهانی و باعجله ـ دست‌کم‌گرفتن خود ـ تصمیم‌گیری معمولی ساده ـ تعارض گرایش، اجتناب
۲) تصمیم‌گیری تکانشی ـ اعتماد افراطی ـ تصمیم‌گیری معمولی پیچیده ـ حالت عاطفی ناخوشایند
۳) تصمیم‌گیری احساسی ـ کنترل‌نکردن هیجانات ـ ملاک مزیت در تصمیم‌گیری ـ تعارض اجتناب، اجتناب
۴) مبتنی بر هیجان‌های زودگذر ـ سوگیری تأیید ـ ملاک هزینه در تصمیم‌گیری ـ تعارض گرایش، اجتناب

۷۶- کدام عبارت، در خصوص «تصمیم‌گیری» درست است؟

۱) تصمیم‌گیری یک مهارت عالی شناختی است که ششمین مرحلهٔ آن به نحوهٔ عملکرد فرد در انتخاب خود بستگی دارد.
۲) در تصمیم‌گیری‌هایی که به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد داریم، احتمال این‌که موفق باشیم بیشتر است.
۳) اگر تعداد انتخاب‌های پیش رو زیاد باشد، می‌توانیم با حذف تک‌تک جنبه‌ها از احتمال بروز ناکامی جلوگیری کنیم.
۴) هر چه مراحل تصمیم‌گیری شفاف‌تر باشد، تعریف دقیق‌تری از تصمیم‌گیری خواهیم داشت.

۷۷- در جلسهٔ مشاورهٔ تحصیلی مدرسه، مشاور از دانش‌آموزان خواست تا بدون ذکر نام خود، چرایی انگیزهٔ تحصیلی پایین خود را روی کاغذ بنویسند. هر یک از پاسخ‌های زیر، با کدام‌یک از عوامل نگرشی مرتبط هستند؟

- **چون درسم خوب نیست، داوطلب پاسخ به سؤالات معلم نمی‌شوم و وقتی در کلاس فعال نباشی، تشویق هم نمی‌شوی.**
- **وقتی حوصلهٔ درس‌خواندن ندارم، به خودم تلقین می‌کنم که درس آن‌قدرها هم مهم نیست تا حس بدی نداشته باشم.**
- **حتی اگر هزار دلیل برای درس‌خواندن داشته باشم، همان یک دلیل سخت‌بودن مطالعه آن‌قدر بزرگ است که درس نمی‌خوانم.**
- **دلم می‌خواهد رتبهٔ تک‌رقمی کسب کنم، اما از این خواستهٔ خود به قدری دورم که برای شروع درس‌خواندن انگیزه ندارم.**

۱) انگیزهٔ بیرونی ـ باورها و نظام ارزشی ـ اراده ـ ادراک کارایی
۲) عدم ادراک کارایی ـ ناهماهنگی شناختی ـ هماهنگی شناختی ـ هدفمندی
۳) عدم ادراک کارایی ـ ناهماهنگی شناختی ـ اراده ـ هدفمندی
۴) انگیزهٔ بیرونی ـ باورها و نظام ارزشی ـ هماهنگی شناختی ـ ادراک کارایی

۷۸- در مثال زیر، اسناد نرگس از چه حالتی به چه حالتی تغییر کرده است؟

«نرگس در چند آزمون ریاضی کلاس خود نمرهٔ بالا گرفت و علت موفقیتش را توانایی و استعداد خودش در درس ریاضی دانست، اما وقتی در آزمون‌های سطح شهر نمرهٔ خوبی کسب نکرد، به این نتیجه رسید که علت موفقیتش، آسان‌بودن سؤالات آزمون‌های قبلی بوده است.»

۱) بیرونی ناپایدار به درونی پایدار
۲) درونی پایدار به بیرونی غیر قابل کنترل
۳) بیرونی پایدار به درونی پایدار
۴) درونی ناپایدار به بیرونی قابل کنترل

۷۹- هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب، مربوط به کدام علامت ناشی از فشار روانی منفی می‌شود؟

- **در نتیجهٔ وسواس در رعایت پروتکل بهداشتی و گوشه‌نشینی در خانه، برای مدتی کم‌حوصله و بدخُلق شد.**
- **در جلسهٔ خواستگاری دچار اضطراب شد و کف دست‌هایش عرق کرد.**
- **علی‌رغم فراموشی مطلب درسی، توانست از طریق تکنیک رد گزینه پاسخ درست را حدس بزند.**
- **با وجود نگرانی شدید، می‌تواند در دادگاه به خوبی از خود دفاع کند.**

۱) رفتاری ـ هیجانی ـ رفتاری ـ شناختی
۲) هیجانی ـ جسمانی ـ شناختی ـ هیجانی
۳) رفتاری ـ جسمانی ـ رفتاری ـ شناختی
۴) هیجانی ـ هیجانی ـ شناختی ـ رفتاری

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۰- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه در رابطه با «هانیه» نادرست است؟

«هانیه مسئول برگزاری جشن فارغ‌التحصیلی مدرسه شده و دلش می‌خواهد جشنی به‌یادماندنی و باشکوه برگزار کند. چند روز مانده به جشن، هانیه احساس می‌کند از پس حجم کارهای باقی‌مانده برنمی‌آید و هم‌زمان با شروع معده‌درد، تمرکزش را هم روی کارها از دست می‌دهد.»

۱) تحت تأثیر فشار روانی برگزاری جشن، هانیه علائم شناختی و جسمانی از خود نشان داده است.

۲) موقعیت هانیه از نوع ارتباط او با محیط بوده و لازمهٔ برطرف‌شدن آن، سازگاری مجدد با محیط است.

۳) هانیه می‌تواند در این موقعیت از روش‌های سازگارانه مانند کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب استفاده کند.

۴) با توجه به خوشایندبودن جشن فارغ‌التحصیلی، فشار روانی هانیه از نوع مثبت است.

پاسخ‌نامهٔ تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحهٔ شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی Kheilisabz_edit@ در همهٔ پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

پایه دوازدهم | آزمون جامع (مرحله بیست‌ودوم)

سال تحصیلی ۰۵-۱۴۰۴ | ۲۶/مرداد/۱۴۰۵

دفترچه شماره دو

پایه

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	دوازدهم	یازدهم	دهم
زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۸۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۰۶	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۲۰
تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۲ تا ۱۶۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۸۶	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۵۲
جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵		کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۵	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۵۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۰۶
فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۱	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۹۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۳
اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	–	–	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۶۰
مجموع	۸۰ سؤال			۷۵ دقیقه	–		

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس ـ گزینشگر
زبان عربی	کیارش پورمهدی ـ آریا ذوقی ـ زهرا فرزانه ـ موسی کاظم‌غلامی ـ خالد مشیرپناهی کارشناسان علمی: سمیه جغتایی ـ محمدصادق خادم	موسی کاظم‌غلامی
تاریخ	کیان کیانی‌دوست واقع کارشناس علمی: علی آقاجانپور	کیان کیانی‌دوست واقع
جغرافیا	سعید بهروزی‌فر ـ علیرضا حسن‌طهرانی ـ الهه ریاحی‌نسب ـ الهام میرزایی کارشناس علمی: حبیبه محبی	علیرضا حسن‌طهرانی
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی ـ محمد تفقدی ـ محمدحسین خدام ـ سعید رحیمیان مجید قدرتی‌پور کارشناس علمی: علی آقاجانپور	علی‌اکبر آخوندی
اقتصاد	سارا شریفی ـ ستایش محمدی کارشناس علمی: مهناز حامدی	سارا شریفی

مدیر تألیف آزمون: دکتر فاطمه آقاجانپور

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

دفترچه سؤالات آزمون‌های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال‌ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینه‌ها، نوع صفحه‌آرایی، فونت سؤالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و ...) در شبیه ترین حالت به دفترچه سؤالات کنکور سراسری طراحی می‌شود.

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

● عيّن الأنسبَ للجواب عن التّرجمة أو المَفهوم من أو إلى العربيّة (۸۱ ـ ۸۹):

۸۱ـ ﴿هٰذا خلقُ الله فأَروني ماذا خَلَق الّذينَ من دونِه﴾:

۱) این را خدا آفریده است، پس به من نشان دهید کسانی که غیر از اویند، چه خلق کرده‌اند؟!

۲) این خلقت خداوند است، پس ببینید کسانی را که غیر از او هستند، چه‌طور آفریده شده‌اند؟!

۳) این آفرینش خداست، لذا به من نشان دهید کسانی که غیر از اویند، چه چیزی را آفریده‌اند؟!

۴) این را خداوند خلق کرده، لذا ببینید کسانی را که غیر از او هستند، چه چیزی را خلق کرده‌اند؟!

۸۲ـ «كلّما أردتُ أن أسبَّ شاتِمي مَنعني أخي الأكبَر و قال: كُن صامتاً فرُبّ سكوتٍ أبلَغ من الكَلامِ!»:

۱) هر وقت خواستم به دشنام‌دهنده‌ام ناسزا بگویم، برادر بزرگ‌ترم مانعم شد و گفت: ساکت باش، زیراکه سکوت‌کردن رساتر از سخن‌گفتن است!

۲) هر زمان خواستم به دشنام‌دهنده‌ام دشنام بدهم، برادر بزرگ‌ترم مرا منع کرد و گفت: ساکت باش، چه‌بسا سکوتی که از سخن‌گفتن شیواتر است!

۳) هر بار می‌خواستم به ناسزاگویان دشنام بدهم، برادر بزرگم مرا منع کرد و گفت: ساکت شو، چه‌بسا سکوت‌کردن از سخن‌گفتن شیواتر باشد!

۴) هرگاه خواستم به دشنام‌دهنده‌ام ناسزا بگویم، برادر بزرگم مانع شد و گفت: سکوت کن، چه‌بسا سکوتی که از سخن‌گفتن رساتر است!

۸۳ـ «الّذين يَزرعون الأسمدةَ الكيمياويّة في حِضن الأرض فليَعلموا أنّهم لن يَحصدوا إلّا الضّرر و الخراب، ليتَهم يُدركون أنّ جُرحَ البيئة لا ترجعُ عواقبُه إلّا إليهم!»:

۱) کسانی که کودهایی شیمیایی را در آغوش زمین می‌کارند، باید بدانند که جز زیان و خرابی درو نمی‌کنند، کاش آن‌ها می‌دانستند که زخم محیط زیست عواقب آن جز به خود آن‌ها برنمی‌گردد!

۲) کسانی که در آغوش زمین کودهای شیمیایی می‌کارند، بایستی بدانند که تنها ضرر و خرابی درو خواهند کرد، کاش ایشان بدانند که زخم محیط زیست عواقب آن تنها به خودشان بازمی‌گردد!

۳) کسانی که در آغوش زمین کود شیمیایی می‌کارند، باید بدانند که زیان و خرابی را فقط درو خواهند کرد، کاش آن‌ها بدانند که زخمی‌کردن محیط زیست عواقبش فقط به خود آن‌ها بازمی‌گردد!

۴) کسانی که کودهای شیمیایی را در آغوش زمین می‌کارند، بایستی بدانند که به‌جز زیان و خرابی را درو نمی‌کنند، کاش ایشان دانسته بودند که زخمی‌کردن محیط زیست عواقبش جز به خودشان برنمی‌گردد!

۸۴ـ «لمّا رأى المعلّم الجُمل الّتي كُتبت على اللّوحة أعجَبتهُ إعجاباً كثيراً و سألنا: من كتبها بهذا الخطّ الجميل فعلينا أن نُعطيه هديّة أجمل منه!»:

۱) وقتی معلم عبارت‌هایی را که روی تابلو نوشته شده بود دید، بسیار تعجب کرد و از ما پرسید: چه کسی این‌ها را با خط زیبا نوشته است، باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او بدهیم!

۲) زمانی که معلم جمله‌هایی را که روی تابلو نوشته بودم دید، بسیار خوشش آمد و از ما پرسید: چه کسی آن‌ها را با خطی به این زیبایی نوشته است، باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او داده شود!

۳) آن‌گاه که معلم جمله‌ای را که روی تخته نوشته شده است، دید، بسیار تعجب کرد و پرسید: چه کسی آن‌ها را با این خط زیبا نوشته است، ما باید هدیه‌ای به همان زیبایی به او بدهیم!

۴) وقتی معلم جملاتی را که روی تخته نوشته شده بود، دید بسیار خوشش آمد و از ما سؤال کرد: چه کسی آن‌ها را با این خط زیبا نوشته است، باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او بدهیم!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۵- «لعلّ الصِّغارَ في بعض العائلات يُعلِّمون طرقَ زراعة كثير مِن النّباتات و الخضراوات لأنّها من أهمّ الأنشطة الّتي لها تأثيرٌ كثير علىٰ شخصيّتهم و سلوكِهم الاجتماعيّ!»: امید است ...

۱) در بعضی از خانواده‌ها شیوه‌های کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات به کودکان آموخته شود، زیرا آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که تأثیر زیادی بر شخصیت و رفتار اجتماعی آن‌ها دارد!

۲) در برخی از خانواده‌ها به فرزندان شیوهٔ کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده شود، زیرا آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر زیادی بر شخصیت و رفتارهای آن‌ها در اجتماع دارد!

۳) در بعضی از خانواده‌ها روش کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات را به کودکان آموزش دهند، چراکه آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که بر شخصیت و رفتارشان تأثیر بسیاری می‌گذارد!

۴) در برخی از خانواده‌ها به کودکان راه‌های کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده شود، چراکه آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر بسیاری بر شخصیت یا رفتارشان در جامعه دارد!

۸۶- عيّن الصّحيح:

۱) إذا يلتزم المرء بالصّدق يتخلّص من كلّ سيّئة!: اگر انسان به راستگویی پایبند باشد، او را از هرگونه بدی رها می‌کند!

۲) ما كنت أعرف أنّ هذا الرّجل أجود النّاس!: نمی‌دانستم که این مرد از مردمان بخشنده است!

۳) هؤلاء العجائز قد زرعوا فسائل شجرة الجوز!: این‌ها پیرمردانی هستند که نهال‌های درخت گردو را کاشته‌اند!

۴) إنّما العلم ثروةٌ لا يقدر أحدٌ أن يَسرقها!: دانش تنها ثروتی است که نمی‌تواند کسی آن را به سرقت ببرد!

۸۷- عيّن الخطأ:

۱) شاهدتُ فلماً عن عالِم لا يقدر على تحريك يدَيه!: فیلمی را دربارهٔ دانشمندی دیدم که نمی‌توانست دستانش را تکان دهد!

۲) كان أطفال صديقي يلعبون في ساحة بيتنا الواسعة!: بچه‌های دوستم در حیاط بزرگ خانه‌مان بازی می‌کردند!

۳) قد أنشَدَ شعراءنا أبياتاً ممزوجةً بالعربية كثيراً!: شاعرانمان شعرهایی درآمیخته به عربی را، بسیار سروده‌اند!

۴) رأينا جماعةً من المسافرين واقفين بانتظار الحافلة!: گروهی از مسافرانِ ایستاده را در انتظار اتوبوس دیدیم!

۸۸- «ما درختانی را می‌کاریم تا دیگران از میوه‌های آن بخورند!» عيّن الصّحيح:

۱) نحن نغرس الأشجار حتّى يأكل الآخرين من ثمراتها!

۲) نحن قد غرسنا أشجاراً لِكي يأكل الآخرون من الثمار!

۳) نحن نغرس شجراتٍ حتّى يأكلوا الآخرين من ثمراتٍ منها!

۴) نحن نغرس أشجاراً لكي يأكل الآخرون من ثمارها!

۸۹- عيّن الخطأ في المفهوم: «من عاش بوجهين مات خاسراً.»

۱) من و همصحبتی اهل ریا دورم باد — از گرانان جهان رطل گران ما را بس

۲) نصیب ماست زیان بر سرِ زیان، دیدن — گُلی نچیدن و دیدار باغبان دیدن

۳) کجا باشد دورویان را میان عاشقان جایی — که با صد رو طمع دارد ز روز عشق فردایی

۴) مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس — توبه‌فرمایان چرا خود توبه کم‌تر می‌کنند

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

• **اِقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجِب عن الأسئلة (۹۰ ـ ۹۲) بِما يُناسب النّصَّ:**

«لقد اختلف المُؤرّخون حول نشأة الخطّ العربيّ؛ فبعضهم يعتقدون أنّ نشأته كانت إلهيّة محضة حيث أنّ الله (عزّ و جلّ) قد أوحَى إلى آدم الخطوط جميعها ثمّ كُتِبَ بها كلّ الكتابات، و بعد زوال طوفان نوح (ع) أُعطي كلّ قوم كتابتهم فصار نصيب إسماعيل (ع) الكتاب العربيّ؛ ولكن يقول أكثر علماء العرب إنّ الخطّ العربيّ أُخِذَ من الخطّ النّبطيّ المأخوذ من الخطّ الآراميّ ثمّ تَطوّر في بداية الدّعوة الإسلاميّة بواسطة مكتبين: المكتب الكوفيّ و المكتب الحجازيّ، و قد بدأ تدوين القرآن في عهد الخلفاء الرّاشدين و كان ذلك غير مُنقَّط (بدون نقطه‌گذاری) فاقداً علامات السُّوَر و لا أرقاماً للآيات، و كان هذا الخطّ لابدّ أن يتطوّر فمَرّ بِعدّة مراحل كوَضع النّقطة و وضع التّشكيل (حركت‌گذاری) ثمّ انقسم إلى أنواعٍ على يد خطّاطي العصر الأمويّ.»

۹۰- عيّن الخطأ:

۱) دُوِّنَ القرآن الكريم في البداية بخطّ ما كانت فيه نقطة أو تشكيل!

۲) يُعَدُّ المكتبان من أهمّ أسباب تطوّر الخطّ العربيّ في البداية!

۳) كان المسلمون يكتبون آثارهم في البداية بالخطّ الآراميّ!

۴) ليس الخطّ العربيّ إلّا نتيجة تطوّر الخطّ النبطيّ!

۹۱- عيّن الصّحيح حسب النّصّ:

۱) لم يتغيّر الخطّ العربيّ من البداية حتّى الآن فمُنذ نشأته كان بهذا الشكل!

۲) لكلّ المؤرّخين رأي واحد حول نشأة الخطّ العربيّ و تطورّه!

۳) لم تَبقَ آثار عن الخطّ العربيّ القديم فلا توجد نظريّة حول نشأة هذا الخطّ!

۴) تكامل الخطّ العربيّ على يد خطّاطي العصر الأمويّ و انقسم إلى أنواع مختلفة!

۹۲- ما هو الرّأي الصّحيح حول نشأة الخطّ العربيّ حسب النّصّ؟

۱) أصل الخطّ العربيّ أُخذ من الخطّ الآراميّ ثمّ تحوّل مدى الزمان!

۲) الخطّ وحيٌ من الله إلى آدم (ع) فنصيب إسماعيل (ع) هو الخطّ العربيّ بعد زوال طوفان نوح (ع)!

۳) الخطّ العربيّ إلهيٌّ قد أوحاه الله إلى آدم (ع) ثمّ تطوّر في العصر الأمويّ!

۴) أوحى الله عزّ و جلّ الخطّ العربيّ إلى إسماعيل ثمّ تطوّر بِوَضع النّقطة و التّشكيل!

• **عيّن الخطأ في الإعراب و التّحليل الصّرفي: (۹۳ و ۹۴)**

۹۳- «المُؤرّخون ـ يعتقدون ـ الكتابات ـ اِنقسمَ»:

۱) المُؤرّخون: اسم ـ جمع ـ نونهُ مفتوحة دائماً ـ اسم فاعل (من مزيد ثلاثيّ) ـ معرّف بأل/ فاعل و مرفوع بالواو

۲) يعتقدون: فعل مضارع ـ مزيد ثلاثيّ بحرفَينِ ـ اسم فاعله «مُعتقِد» ـ معلوم/ فعل و مع فاعله جملة فعليّة في محلّ الخبر

۳) الكتابات: اسم ـ جمع سالم للمؤنّث (مفرده «الكتابة») ـ معرفة بأل ـ معرب/ مضافٌ إليه و مجرور و علامة جرّه «كسرة»

۴) اِنقسمَ: فعل ماضٍ ـ للغائب ـ مزيد ثلاثيّ من باب انفعال ـ متعدٍّ ـ مبني للمعلوم/ فعلٌ و فاعلٌ و الجملة فعليّة

۹۴- «المأخوذ ـ تَطوّر ـ مكتبَين ـ مُنقَّط»:

۱) المأخوذ: اسم ـ مفرد مذكّر ـ اسم مفعول (اشتقاقه من فعل «أخَذَ») ـ معرب ـ معرفة/ صفة و مجرور بالتّبعيّة

۲) تَطوّرَ: فعل ماضٍ ـ مزيد ثلاثيّ (من وزن «تفعّل، يتفعّل») ـ معلوم ـ لازم/ فعل و مع فاعله جملة فعليّة

۳) مكتبَين: اسم ـ جمع سالم للمذكّر (مفرده «مكتب» على وزن «مفعل») ـ نكرة ـ معرب/ مضافٌ إليه و مجرور بالكسرة

۴) مُنقَّط: اسم ـ مفرد مذكّر ـ اسم مفعول (من مصدر «تَنقيط») ـ نكرة ـ معرب/ مضافٌ إليه و مجرور بالكسرة

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

• **عيّن الجواب الصّحيح في الأسئلة التّالية: (۹۵ ـ ۱۰۰)**

۹۵- عيّن الخطأ في ضبط حركات حروف الكلمات:

۱) لَمّا عَزَمتُ أن أشكُرَ مُنقِذي ما وَجدَتُ أحَداً ولكنّي شاهَدتُ دُلفيناً!

۲) و قَدرُ كُلِّ امرِئٍ ما كانَ يُحسِنُهُ و لِلرِّجال عَلَى الأفعالِ أسماءُ!

۳) قَد سُهِّلَ الإنسانُ أعمالَهُ الصَّعبَةَ في حَفرِ الإنفاقِ و شَقِّ القَنَواتِ!

۴) اِكتَشف العُلَماءُ أنَّ هذهِ الأضواءَ تَنبعِثُ مِن البَكتيريا المُضيئَةِ!

۹۶- عيّن فعلاً حُذِفَ فاعله:

۱) أنفِق أموالك على من يحتاج قبل أن تحتاج إليها!

۲) هم كانوا يواصلون عملهم و يحاسبون أنفسهم!

۳) لا تسمح أن يترك احترام الصّغار بسبب صغرهم!

۴) لا تؤخِّر عمل اليوم إلى الغد فلا تعلم ماذا يَنتظرك!

۹۷- عيّن ما ليسَ فيه تأكيد:

۱) إنّ أولى طالبةٍ حصلَت على جائزة في المباراة العلميّة كانت سارة!

۲) ما أدّى الواجبات المدرسيّة في الحصّة العربيّة إلّا واحد من الطّلّاب!

۳) اشترك ثلاثة إخوان في بناء شركة اشتراكاً و أسّسوها!

۴) سيقوم بزيارة المتحف عشرون طالباً في هذا الفصل الدّراسيّ!

۹۸- عيّن الصّحيح عن العدد و المعدود:

۱) شارك في المباراة العلميّة أحد و عشر طالباً من دول مختلفة!

۲) تَمَّ توزيع عشرين جائزة في الأسبوع الرّابع من المسابقة!

۳) زار مئة زوّار من المتحف الريفيّ في واحد يوم!

۴) حضر في القاعة سبعون طالباً و ستّ طالبة و ثلاثة عشر أستاذاً!

۹۹- عيّن ما فيه من الأسماء المنصوبة أكثر:

۱) إنَّ الله لا يُحِبُّ الّذين يرفعون أصواتهم متكبّرين!

۲) إنّكِ تعدّيتِ على نظام الطّبيعة تعدّياً فَتكونَين ظالِمة!

۳) رأيتُ اللاعبينَ المَسرورينَ في المطارِ مُراجعينَ إلى إيران!

۴) يا صديقتي، إنَّ هذه مسألة صعبة لا أقدرُ على حَلّها وحيدة!

۱۰۰- عيّن المفعول المطلق يُحذَف في التَّرجمة (الفارسيّة):

۱) انزعج رسول الله (ص) حين رأى رجلاً لم يُقبِّل بنتَه انزعاجاً مِن عملِه!

۲) استطاع المغول أن يهجموا على الصّين هجوماً على رغم بناء سور عظيم حولها!

۳) قد واجهت حقائق حياتي المُرّة مواجهة الصّابرين و هذا سرّ نجاحي!

۴) نكرّم أُمَّنا لأنّها من عَلَّمتنا درسَ الحياة تعليماً جيّداً حَسَّنَ حياتنا!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۱- توالی پیشینهٔ کاوش‌های جدید پیرامون تاریخ ایران باستان، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۱) پس از خارج‌شدن کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان، علاقهٔ دیگر اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد.

۲) خوانده‌شدن خط میخی توسط سرهنری راولینسون انگلیسی، دامنهٔ کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران را وسیع‌تر کرد.

۳) گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دورهٔ قاجار، زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران را فراهم کرد.

۴) افزایش تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی، به تمایل و علاقهٔ اروپاییان برای شناخت تاریخ و فرهنگ ایران منجر شد.

۱۰۲- محققی به پژوهش دربارهٔ ایران در دورهٔ اشکانیان پرداخته است. کدام مورد از نتایج پژوهش او درست است؟

۱) شهرهای متعددی به‌خصوص در فارس و خوزستان برپا شد.

۲) ایران، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین کشورهای متمدن زمان بود.

۳) تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش چشمگیری پیدا کرد.

۴) در اواسط این دوره، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری پیدا کرد.

۱۰۳- در کدام موارد، مقایسهٔ درستی میان میراث «هخامنشیان» و «اشکانیان» انجام شده است؟

الف) میراث هر دو آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی بود.

ب) ابداع هنرهای جهانی، میراث هخامنشیان و ساخت بناهای باشکوه، میراث اشکانیان بود.

ج) تبدیل ایران به نخستین حکومت بزرگ جهانی، میراث هخامنشیان و احیای ایران با ترویج ایران‌گرایی، میراث اشکانیان بود.

د) تأثیرگذاری ایرانیان در جهان متمدن به واسطهٔ تدبیر و سیاست شاهان، میراث اشکانیان و ساخت بناهای باشکوه، از جمله میراث هخامنشیان به شمار می‌رود.

۱) «الف» ـ «ب» ۲) «ج» ـ «د» ۳) «الف» ـ «ج» ۴) «ب» ـ «د»

۱۰۴- وجه اشتراک سرزمین‌های «شام» و «مصر» در زمان فتوحات مسلمانان و گسترش اسلام، کدام است؟

۱) تعدادی از قبیله‌های عرب در آن مناطق حضور داشتند.

۲) گروه‌هایی از پیروان آیین یهود در مصر و شام پراکنده بودند.

۳) ساکنان آن با امپراتوری روم اختلافات مذهبی داشتند.

۴) تفاوت‌های قومی و فرهنگی میان توده‌های مردم، پایه‌های حاکمیت را سست کرده بود.

۱۰۵- به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به کدام واقعه است؟

الف) امویان نقش مهمی در ایجاد این جنگ داشتند.

ب) حدود دو سال پس از آن، مکه توسط سپاه اسلام فتح شد.

ج) داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش‌های داخلی به این اقدام دست زد.

د) این رویداد در زمان ارد دوم، پادشاه اشکانی، اتفاق افتاد.

۱) جنگ احزاب ـ پیمان‌نامهٔ عمومی مدینه ـ رفع حملات قبایل صحراگرد سکایی ـ کشته‌شدن گردیانوس امپراتور روم

۲) جنگ جمل ـ صلح حدیبیه ـ جنگ با یونانیان ـ کشته‌شدن گردیانوس امپراتور روم

۳) جنگ احزاب ـ پیمان‌نامهٔ عمومی مدینه ـ افزودن قسمت‌هایی از غرب و شمال غرب هند به قلمروی خود ـ کشته‌شدن کراسوس سردار مشهور روم

۴) جنگ جمل ـ صلح حدیبیه ـ لشکرکشی به شرق ـ کشته‌شدن کراسوس سردار مشهور روم

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۶- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب توصیف کدام فرمانروای ایران است؟

الف) در زمان او، مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت.

ب) در دوران ۵۴ سالهٔ حکومت او، پایه‌های حکومت صفوی تثبیت و تحکیم شد.

ج) نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد.

د) مهم‌ترین اقدام او، تمایز آشکار ایران از همسایگان مسلمان خود در شرق و غرب را در پی داشت.

۱) داریوش یکم ـ شاه‌عباس اول صفوی ـ ارد دوم ـ نادرشاه افشار

۲) خسرو انوشیروان ـ شاه‌عباس اول صفوی ـ ارد دوم ـ شاه‌اسماعیل صفوی

۳) خسرو انوشیروان ـ شاه‌تهماسب اول صفوی ـ اردوان چهارم ـ شاه‌اسماعیل صفوی

۴) داریوش یکم ـ شاه‌تهماسب اول صفوی ـ اردوان چهارم ـ نادرشاه افشار

۱۰۷- کدام‌یک از دانشمندان ایرانی، در دوران اقتدار و شکوفایی حکومت صفوی درگذشت؟

۱) شیخ بهایی ۲) میرداماد

۳) محمدتقی مجلسی ۴) ملاصدرا

۱۰۸- هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام رویداد است؟

الف) آموزش، سازمان‌دهی و مسلح‌کردن گروه‌های نظامی صهیونیست توسط ارتش انگلستان

ب) تبلیغ فراوان در مورد هولوکاست و فراهم‌کردن زمینهٔ مهاجرت گسترده‌تر یهودیان به فلسطین

ج) تشویق و تسهیل مهاجرت یهودیان به فلسطین توسط انگلیسی‌ها

۱) الف ـ ب ـ ج: دورهٔ قیمومت

۲) الف ـ ب ـ ج: جنگ جهانی دوم

۳) الف: جنگ جهانی دوم/ ب ـ ج: دورهٔ قیمومت

۴) الف ـ ج: دورهٔ قیمومت/ ب: جنگ جهانی دوم

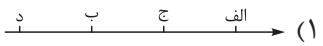
۱۰۹- در کدام مورد تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها، بر روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

الف) بازسازی آرامگاه حافظ و سعدی

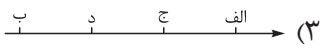
ب) ساخت کاخ خورشید

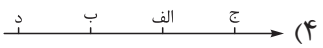
ج) استقلال آمریکا

د) بافت فرش اردبیل توسط هنرمندان کاشانی

۱)

۲)

۳)

۴)

۱۱۰- کدام مورد دربارهٔ زمان وقوع دو رویداد زیر درست است؟

الف) در جریان درگیری میان نیروی دریایی ایران با نیروهای متجاوز، دریادار بایندر به شهادت رسید.

ب) عشایر خوزستان در «نبرد جهاد» غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

۱) «الف» و «ب» از رویدادهای زمان جنگ جهانی دوم هستند.

۲) «الف» در زمان جنگ جهانی دوم و «ب» در دورهٔ قاجار روی داد.

۳) «الف» در دورهٔ قاجار و «ب» در زمان رضاشاه روی داد.

۴) «الف» در دورهٔ رضاشاه روی داد و «ب» مربوط به زمان جنگ جهانی دوم است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۱- کدام مورد دربارهٔ «نخست‌وزیران دورهٔ پهلوی» درست است؟

۱) مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی‌شدن صنعت نفت بود: قوام‌السلطنه

۲) پس از برکناری علی امینی، مأمور اجرای اصلاحات آمریکایی شد: امیر اسدالله عَلَم

۳) توسط خلیل طهماسبی یکی از اعضای فدائیان اسلام ترور شد: حسنعلی منصور

۴) افسران موسوم به «سازمان نقاب» هوادار او بودند: غلامرضا ازهاری

۱۱۲- کدام موارد دربارهٔ نقش آمریکا در رویدادها و توطئه‌ها علیه انقلاب اسلامی، درست است؟

الف) در سال ۱۳۶۰، کودتایی را با استفاده از امکانات نظامی پایگاه شهید نوژهٔ همدان طراحی کرد.

ب) در تیر ۱۳۵۹، اقدام به پیاده‌کردن نیروهای ویژهٔ خود در صحرای طبس کرد.

ج) پس از پیروزی انقلاب اسلامی، صدام را به مقابلهٔ نظامی با ایران تشویق کرد.

د) با نظارت ژنرال هایزر قصد داشت در سال ۱۳۵۷ کودتایی نظامی ترتیب دهد.

۱) «الف» ـ «ب»
۲) «ج» ـ «د»
۳) «الف» ـ «د»
۴) «ب» ـ «ج»

۱۱۳- کدام موارد دربارهٔ «دفاع مقدس و جنگ تحمیلی» درست است؟

الف) پس از عزل بنی‌صدر، امام خمینی (ره) نخست، فرمان شکستن حصر خرمشهر را صادر کردند.

ب) مسئولیت مهم «مهندسی رزمی» در دفاع مقدس به عهدهٔ جهادگران جهاد سازندگی بود.

ج) در ابتدای جنگ، شهید مصطفی چمران، فرماندهی نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم را برعهده داشت.

د) در قطعنامهٔ ۵۹۸، رژیم بعثی عراق، رسماً به عنوان متجاوز و آغازکنندهٔ جنگ معرفی شد.

۱) «ج» ـ «د»
۲) «ب» ـ «ج»
۳) «الف» ـ «ب»
۴) «الف» ـ «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۴- پژوهشگری با مطالعه بر روی عوامل مؤثر در کاهش جمعیت «آرمان‌شهر» در ده سال اخیر، اقدامات «الف» و «ب» را انجام داده است. بر این اساس کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

الف) به نظر می‌رسد از دست رفتن زمینه‌های اشتغال و تعطیلی برخی از بنگاه‌های تولیدی، یکی از عوامل کاهش جمعیت این شهر باشد.

ب) درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان در یک دههٔ اخیر در آرمان‌شهر با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

۱) «الف» پس از گام اول در مراحل پژوهش در جغرافیا انجام می‌شود و بلافاصله بعد از آن در مرحلهٔ سوم پژوهش، «ب» انجام خواهد شد.

۲) در «الف» پژوهشگر از خود می‌پرسد که انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد و در «ب» استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات انجام می‌شود.

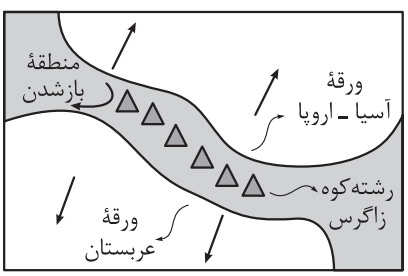
۳) در خلال «ب» ممکن است برخی از اطلاعات پژوهش کنار گذاشته شود و در چگونگی «الف»، میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشیِ در دسترس پژوهشگر تأثیرگذار است.

۴) «الف» می‌تواند در حکم راهنما برای پژوهش باشد، «ب» هم عموماً به دو شکل میدانی و کتابخانه‌ای انجام می‌شود، که روش کتابخانه‌ای در تمام پژوهش‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

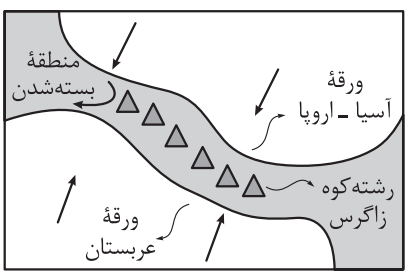
۱۱۵- با توجه به اطلاعات کتاب درسی در رابطه با رشته‌کوه زاگرس و تصاویر زیر، کدام گزینه در بردارندهٔ پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام‌یک از تصاویر زیر، توصیف درستی از شکل‌گیری این پدیده ارائه داده است؟

ب) کدام گزینه به عوامل انسانی‌ای که باعث بر هم خوردن تعادل جریان رودهای زاگرس شده، اشاره دارد؟

شکل «الف»

شکل «ب»

۱) شکل «الف»/ خانه‌سازی در اطراف رودها ـ سدسازی ـ از بین بردن پوشش گیاهی ـ حفر چاه‌های عمیق

۲) شکل «ب»/ دیواره‌بندی ـ مجراسازی ـ پل‌سازی ـ ورود فاضلاب‌های شهری ـ پوشاندن روی رودها

۳) شکل «الف»/ دیواره‌بندی ـ مجراسازی ـ پل‌سازی ـ ورود فاضلاب‌های شهری ـ پوشاندن روی رودها

۴) شکل «ب»/ خانه‌سازی در اطراف رودها ـ سدسازی ـ از بین بردن پوشش گیاهی ـ حفر چاه‌های عمیق

۱۱۶- براساس موارد مطرح‌شده، کدام گزینه درست است؟

الف) مواجهه با مشکلاتی در زمینهٔ ایجاد و گسترش خطوط ارتباطی

ب) قرارگرفتن پایتخت در مرکز

ج) دارابودن اشکالی شبیه به مربع یا دایره

د) جداافتادن یک بخش از سرزمین اصلی

۱) موارد «الف» و «د» با کشورهای چندتکه مطابقت دارند که در آن کشورها، چندپاره و جزیره‌ای هستند.

۲) موارد «ب» و «ج» با کشورهای جمع‌وجور مطابقت دارند که این نوع شکل سرزمینی بهترین شکل برای یک کشور است.

۳) مورد «الف» با کشورهای طویل و مورد «ج» با کشورهای محاطی منطبق است که در مورد «ج» یک کشور درون کشور دیگر محصور شده است.

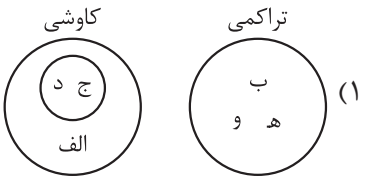
۴) مورد «ب» با کشورهای فشرده و مورد «د» با کشورهای دنباله‌دار منطبق است که در مورد «د» قابلیت دفاعی زیادی دارد.

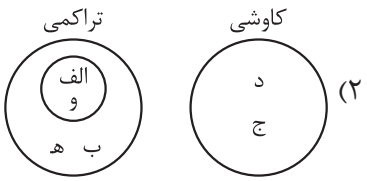
Telegram: @konkur_in

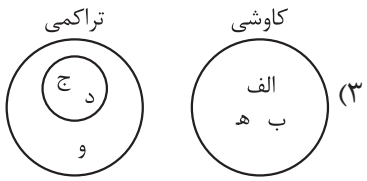
www.konkur.in

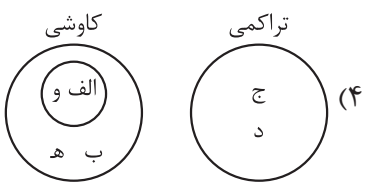
۱۱۷- با توجه به اشکال فرسایش در بیابان‌ها، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

الف) هودو ب) رِگ ج) دون د) نبکا ه) کلوت و) گرزدیو

۱)

۲)

۳)

۴)

۱۱۸- با توجه به فرایند شکل‌گیری محیط جغرافیایی، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

۱) محیط انسانی ← فعالیت انسان در محیط ← تأثیرگذاری انسان بر محیط ← تغییر محیط
(مجموعه‌ای متعادل) (در جهت رفع نیازها) (به وسیلهٔ ابزارها) (در نتیجهٔ ارتباط انسان با محیط)
← محیط جغرافیایی
(مجموعه‌ای متعادل)

۲) محیط انسانی ← ارتباط انسان با محیط طبیعی ← تأثیرگذاری انسان در محیط ← تغییر محیط طبیعی
(محل زندگی انسان) (تبدیل محیط انسانی به محیط زیست) (استفاده از هوش و استعداد خود) (در جهت رفع نیازها)
← محیط جغرافیایی
(مجموعه‌ای متعادل)

۳) محیط طبیعی ← دخالت انسان در محیط طبیعی ← نامتعادل‌شدن محیط طبیعی
(مجموعه‌ای پایدار) (فراهم‌شدن زمینه‌های تغییر) (در نتیجهٔ نگاه سودجویانه به طبیعت)
← تبدیل محیط طبیعی به محیط جغرافیایی
(محیطی ناپایدار)

۴) محیط طبیعی ← ورود انسان به محیط طبیعی ← تأثیرگذاری انسان در محیط ← تغییر محیط طبیعی
(مجموعه‌ای متعادل) (فراهم‌شدن زمینه‌های تغییر) (استفاده از هوش و استعداد خود) (در جهت رفع نیازها)
← محیط جغرافیایی
(مجموعه‌ای تغییریافته)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۹- رابطهٔ پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع در کدام عبارت به درستی تدوین شده است؟

۱) بین ارتفاع و تعداد گونه‌ها، انبوهی و درجهٔ رشد گیاهان رابطهٔ مستقیم وجود دارد.

۲) بین شیب دامنه و ضخامت خاک ارتباط معکوس وجود دارد.

۳) رابطهٔ ارتفاع با فصل رویش گیاهان و قد و بلندی آن‌ها رابطه‌ای مستقیم است.

۴) رابطهٔ بین شیب دامنه و نگه‌داری آب در دامنه رابطه‌ای مستقیم است.

۱۲۰- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه تبیین درستی را بیان می‌کند؟

الف) ارزان‌ترین روش حمل کالاهای حجیم برای مسافت طولانی

ب) برای انتقال نفت خام و فراورده‌های نفتی مناسب هستند.

ج) دارای بیشترین مصرف سوخت در میان روش‌های حمل‌ونقل

د) متداول‌ترین روش حمل‌ونقل و دارای بیشترین دسترسی به نقاط مختلف

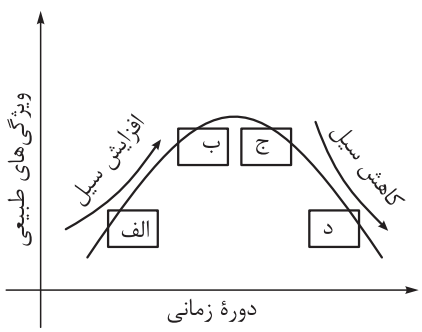
۱) موارد «الف» و «ب» به ترتیب با روش حمل‌ونقل دریایی و هوایی مطابقت دارند و برخلاف مورد «د» برای مسافت‌های طولانی استفاده می‌شوند.

۲) موارد «الف» و «ج» به ترتیب با روش حمل‌ونقل دریایی و جاده‌ای مطابقت دارند و برخلاف مورد «ب» میزان دسترسی بالایی به نقاط مختلف دارند.

۳) موارد «ب» و «د» به ترتیب با روش حمل‌ونقل لوله‌ای و جاده‌ای مطابقت دارند و برخلاف مورد «ج» برای مسافت‌های دور استفاده می‌شوند.

۴) موارد «ج» و «د» به ترتیب با روش حمل‌ونقل هوایی و جاده‌ای مطابقت دارند و برخلاف مورد «الف» سرعت نسبتاً زیادی دارند.

۱۲۱- با توجه به تصویر ارائه‌شده کدام گزینه تحلیل درستی را بیان می‌کند؟

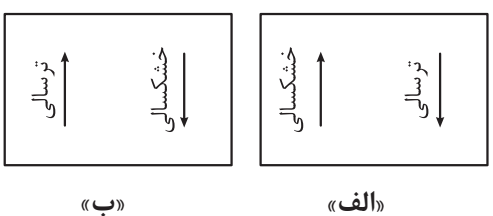
۱) در مورد «الف» بارش با شدت نسبتاً زیاد اما با مدت‌زمان کم در خاکی با نفوذ زیاد، اتفاق افتاده است.

۲) در مورد «ب» شکل حوضهٔ نفوذ آبخیز معمولاً به شکل گِرد و دارای شیب زیاد می‌باشد.

۳) در مورد «ج» ذوب تدریجی برف همراه بارش در مدت‌زمان زیاد و شدت کم رخ داده است.

۴) در مورد «د» بارش بیش از حد گنجایش مخازن اتفاق می‌افتد و سبب شکسته‌شدن سدها می‌شود.

۱۲۲- با توجه به شکل‌های ارائه‌شده و موضوع خشکسالی در کشور ایران، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

۱) مناطقی که در ایران با موضوع «الف» مواجه هستند، دارای آب‌وهوای گرم و خشک و گرم و مرطوب می‌باشند.

۲) به طور کلی مناطق مجاور رأس‌السرطان در برابر «الف» آسیب‌پذیرتر از «ب» هستند.

۳) مورد «ب» در زمانی اتفاق می‌افتد که میزان بارش میانگین شمال ایران بیشتر از جنوب آن محاسبه شود.

۴) در مورد «ب» برخلاف «الف» مرزهای نواحی با مهاجرت‌های داخلی در مدت‌زمان طولانی تغییر می‌یابد.

Telegram: @konkur_in

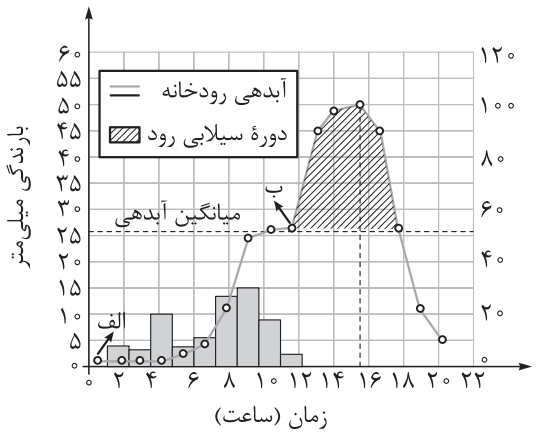
www.konkur.in

۱۲۳- یک محقق در حال بررسی عوامل و روند وقوع سیلاب در یک حوضهٔ آبخیز است. با توجه به شکل زیر که «آب‌نگار سیل در این حوضه» را نشان می‌دهد، کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های این محقق ارائه می‌کند؟

الف) وجود یک کانال فرعی با چه ظرفیتی می‌توانست از وقوع سیل جلوگیری کند؟

ب) چه عاملی می‌توانست احتمال وقوع سیل و یا شدت و تخریب آن را کاهش دهد؟

ج) کدام نقطه را می‌توان آغاز سیل دانست؟

۱) ۵۰ متر مکعب در ثانیه ـ کاشت بوته در حوضهٔ آبخیز ـ نقطهٔ «ب»

۲) ۴۰ متر مکعب در ثانیه ـ طولانی‌تربودن زمان بارش ـ نقطهٔ «الف»

۳) ۴۰ متر مکعب در ثانیه ـ وجود یک سد در مسیر رودخانه ـ نقطهٔ «الف»

۴) ۵۰ متر مکعب در ثانیه ـ وجود یک پل با پایه‌های زیاد در مسیر رودخانه ـ نقطهٔ «ب»

۱۲۴- فرض کنید از شما درخواست شده مکان‌یابی یک بیمارستان را انجام دهید. با توجه به اطلاعات شرکت‌های «الف» تا «ه» و خدماتی که ارائه می‌دهند، شما به ترتیب در کدام مراحل کار در GIS از آن‌ها استفاده خواهید کرد؟

الف) شرکت «آزما» در حوزهٔ تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات فعالیت دارد.

ب) شرکت «بارکد» در حوزهٔ واردکردن اطلاعات میدانی و خام به نرم‌افزار و کدبندی آن‌ها فعالیت دارد.

ج) شرکت «پرسمان» در حوزهٔ تهیهٔ گزارش‌های میدانی برای پروژه‌های مختلف فعالیت دارد.

د) شرکت «کنجکاوی» در حوزهٔ تصویربرداری ماهواره‌ای فعالیت دارد.

ه) شرکت «ره‌آور» در حوزهٔ تبدیل اطلاعات آماری و پردازش‌شده، به نقشه‌ها، نمودارها و جدول‌ها فعالیت دارد.

۱) خروجی ـ ورودی ـ ورودی ـ پردازش

۲) خروجی ـ پردازش ـ ورودی ـ ورودی ـ پردازش

۳) پردازش ـ پردازش ـ پردازش ـ خروجی ـ خروجی

۴) پردازش ـ ورودی ـ ورودی ـ ورودی ـ خروجی

۱۲۵- با توجه به مواردی که در زمینهٔ قابلیت دسترسی و کارایی مسیرها اهمیت دارد، مسیرهایی که با مشخصات موارد ..... منطبق باشند، به ترتیب ..... میزان مطلوبیت را دارند.

الف)
طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۲۰۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۲۶۰۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۸ شهر

ب)
طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۳۰۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۳۸۰۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۶ شهر

ج)
طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۱۷۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۱۸۰۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۲ شهر

د)
طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۲۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۲۴۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۲ شهر

۱) «ج» و «الف» ـ بیشترین و کم‌ترین

۲) «ج» و «ب» ـ بیشترین و کم‌ترین

۳) «د» و «الف» ـ کم‌ترین و بیشترین

۴) «د» و «ج» ـ کم‌ترین و بیشترین

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۶- در کدام گزینه نوع دلالت به‌کاررفته به درستی در مقابل آن مشخص شده است؟

۱) دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود. (دلالت تضمنی)

۲) دست در دست یکدیگر، میهن را دوباره می‌سازیم. (دلالت مطابقی)

۳) از دست اشتباهات این آدمِ بی‌حواس، کلافه شده‌ام. (دلالت تضمنی)

۴) دشمن در جنگ تحمیلی اخیر به خوبی دید که کشور ما به هیچ وجه دست‌بسته نیست. (دلالت تضمنی یا التزامی)

۱۲۷- کدام عبارت دربارهٔ نسبت مفهوم و مصداق، نادرست است؟

۱) مفهومی که هیچ مصداق خارجی تاکنون نداشته است، می‌تواند کلی باشد.

۲) مفهومی که اصلاً امکان تحقق خارجی ندارد، ممکن است مفهوم کلی باشد.

۳) مفهومی که قابلیت داشتن چند مصداق خارجی دارد، لزوماً مفهوم کلی است.

۴) مفهومی که تنها یک مصداق خارجی دارد، تحت هیچ عنوانی کلی محسوب نمی‌شود.

۱۲۸- در کدام مورد، یک استدلال تمثیلی دیده می‌شود؟

۱) خدای راست مسلم بزرگواری و حکم / که جرم بیند و نان برقرار می‌دارد

۲) تو را تحمّلِ امثالِ ما بباید کرد / که هیچ‌کس نزند بر درختِ بی‌بَر، سنگ

۳) به هوش باش که هنگام باد استغنا / هزار خرمن طاعت، به نیم جو نخرند

۴) بشکست اگر دل من، به فدای چشم مستت / سرِ خُمّ مِی سلامت، شکند اگر سبویی

۱۲۹- به ترتیب موضوع قضیهٔ «الف» و محمول قضایای «ب» و «ج» چیست؟

الف) همه‌چیز را همگان دانند.

ب) کمند عشق تو ما را کشانده تا خورشید.

ج) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی.

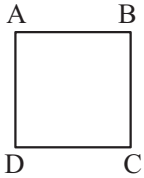
۱) همگان ـ کِشنده تا خورشید ـ دارندهٔ سرِ برآمدن آفتابی

۲) همگان ـ کشانندهٔ ما تا خورشید ـ دارندهٔ سر برآمدن آفتابی

۳) آن‌ها ـ کشانندهٔ ما تا خورشید ـ برآمدن آفتاب در امشب

۴) آن‌ها ـ کِشنده تا خورشید ـ برآمدن آفتاب در امشب

۱۳۰- اگر مربع روبه‌رو مربع تقابل باشد، کدام گزینه درست است؟

۱) اگر بدانیم C یک قضیهٔ صادق است، قطعاً به صدق B پی می‌بریم.

۲) اگر بدانیم D کاذب است، ممکن است B کاذب باشد.

۳) به طور قطع نمی‌توان از کذب B، صدق یا کذب A را تشخیص داد.

۴) اگر بدانیم A کاذب است، می‌توانیم بگوییم C و D صادق هستند.

۱۳۱- کدام مورد، یک قیاس اقترانی شکل چهارم است؟

۱) هر دانشمندی تلاشگر است، هر تلاشگری باانگیزه است؛ پس هر باانگیزه‌ای دانشمند است.

۲) بعضی انسان‌ها دانشجو هستند، هر حیوان ناطقی انسان است؛ پس بعضی حیوان ناطق‌ها، دانشجو هستند.

۳) همهٔ فلزات رسانای الکتریسته هستند، آب خالص، رسانای الکتریسته نیست؛ پس آب ناخالص، فلز نیست.

۴) همهٔ متوازی‌الاضلاع‌ها چهارضلعی هستند، بعضی متوازی‌الاضلاع‌ها مربع هستند؛ پس بعضی مربع‌ها چهارضلعی هستند.

۱۳۲- با توجه به رویکرد سوفسطائیان، اغلب آن‌ها که مشغول به وکالت و تعلیم سخنوری بودند، ..... را دنبال می‌کردند و به استفاده از ..... به جای ..... روی آوردند تا به اهداف خود برسند.

۱) غلبه بر دیگران ـ اسکات خصم ـ برهان

۲) غلبه بر دیگران ـ خطابه ـ استدلال

۳) اقناع دیگران ـ جدل ـ استدلال

۴) اقناع دیگران ـ فن بیان ـ برهان

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۳- دربارهٔ انواع تفکر، کدام گزینه درست است؟

۱) مراحل تفکر غیرفلسفی و فلسفی کاملاً با یکدیگر متفاوت است.

۲) تفکر فلسفی معلول بی‌توجهی و کنارگذاشتن امور روزانه و عادی است.

۳) میان روبه‌روشدن با مسائل فلسفی و تفکر فلسفی، نسبت تباین برقرار است.

۴) امور مرتبط با تفکر غیرفلسفی و توجه دقیق به آن‌ها پُل عبور از فطرت اول به فطرت ثانی است.

۱۳۴- کدام گزینه دربارهٔ دیدگاه فیلسوفان ایونی درست است؟

۱) آن‌ها در کنار موضوعات طبیعت‌شناسی، به شناخت حقیقت و ذات انسان‌ها پرداختند.

۲) باور به تغییر و تحول دائمی جهان و طبیعت، سازندهٔ باور به وحدت اضداد در نگاه هراکلیتوس بوده است.

۳) پارمنیدس باوری به امکان شناخت نداشت و صرفاً در میان ابزارهای معرفت، ابزار عقل را مورد قبول داشته است.

۴) تالس بر پایهٔ شکل‌پذیری‌های مختلف آب در طبیعت، که مادهٔ اولیهٔ جهان بود، جهان را دارای حرکت می‌دانست.

۱۳۵- کدام گزینه را نمی‌توان به گرگیاس نسبت داد؟

۱) اصلاً چیزی برای شناختن وجود ندارد.

۲) انسان توانایی و ابزاری برای شناختن ندارد.

۳) انتقال شناخت‌های خود به دیگران محال است.

۴) اگر شناختی حاصل شود، قابل انتقال به غیر نیست.

۱۳۶- دربارهٔ حقیقت انسان از نظر فلاسفهٔ مسلمان، کدام گزینه درست است؟

۱) ابن سینا معتقد است که روح انسان پس از تکامل اندام‌های بدن، اعطا می‌شود و چون روح ضمیمهٔ بدن است، تأثیر متقابلی بین آن دو نیست.

۲) از منظر حکمت متعالیه، شکل‌گیری هویت انسان در زندگی، صرفاً به استعداد روح او بستگی ندارد، بلکه بازتاب انتخاب و عمل اوست.

۳) از نظر سهروردی، جسم جنبهٔ ظلمانی وجود انسان است و نفس که نور محض است جنبهٔ غیرمادی و نورانی وجود اوست.

۴) از نظر فلاسفهٔ مسلمان بیان شهود عارفانه در قرآن، یکی از دلایل پذیرش بُعد روحانی در وجود انسان است.

۱۳۷- کدام گزینه بیانگر دیدگاه مشترک فلاسفهٔ مختلف در فلسفهٔ اخلاق است؟

۱) هدف از انجام فعل اخلاقی رسیدن به سعادت است.

۲) معیار فعل اخلاقی براساس شرایط انسان‌ها و جوامع متغیر است.

۳) ضرورت رعایت اخلاق در جامعه و زیست انسان، امری ضروری است.

۴) افعال طبیعی و اخلاقی از هم مجزا هستند، اما شاید با هم ارتباط داشته باشند.

۱۳۸- کدام حمل از نظر نیازمندی به دلیل، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) معلوم‌کردن تصور مجهول با استفاده از تصورهای معلوم، تفکر است.

۲) شکل چهارضلعی دارای دو ضلع غیرموازی، ذوزنقه است.

۳) استدلال از طریق مشاهدهٔ موارد جزئی، تعمیمی است.

۴) موجود مادی غیررشدکننده، جماد است.

۱۳۹- نسبت میان موضوع و محمول، در کدام قضیه متفاوت است؟

۱) ممکن‌الوجود بالغیر، ممتنع‌الوجود بالغیر است.

۲) ممتنع‌الوجود بالذات، واجب‌الوجود بالغیر نیست.

۳) انسان ده‌چشم، ممکن‌الوجود بالذات است.

۴) واجب‌الوجود بالغیر، ممکن‌الوجود بالذات است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۰- کدام گزینه در مورد دیدگاه تجربه‌گرایان در موضوع علیت درست است؟

۱) هیوم برخلاف تجربه‌گرایان معتقد است رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها، موضوعی عقلی است و نمی‌توان به وسیلهٔ حس آن را درک کرد.

۲) تجربه‌گرایان برخلاف هیوم معتقدند که رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها، موضوعی تجربی است و می‌توان آن را به وسیلهٔ حس درک کرد.

۳) تجربه‌گرایان برخلاف هیوم که تنها راه شناخت را تجربه می‌داند، معتقدند که رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها، عقلی است و نمی‌توان آن را به وسیلهٔ حس درک کرد.

۴) هیوم و تجربه‌گرایان معتقدند که تنها راه شناخت، تجربه است و از طریق حس، تکرار، توالی و همزمانی پدیده‌ها درک می‌شود و ضرورتی میان دو پدیده نمی‌توان یافت.

۱۴۱- کدام گزینه درست است؟

۱) افلاطون توانست با باور به وجود ناظم در مقدمات برهان نظم، وجود انتظام در جهان طبیعت را اثبات عقلی کند.

۲) ویلیام جیمز باور داشت که ارتباط معنوی و ایمان هدیه‌شده از طرف خدا، عامل باورمندی به وجود او است.

۳) با توجه به نگاه کانت در بحث خداشناسی، می‌توان گفت که قبول وجود نفس، پشتوانهٔ قبول اراده است.

۴) دکارت باور داشت چون انسان خدا را تصور می‌کند، پس باید خدا در خارج از ذهن وجود داشته باشد.

۱۴۲- کدام گزینه بیانگر رابطهٔ میان عالم عقول و عقل استدلال به نظر فلاسفهٔ مسلمان است؟

۱) عقل استدلالی بدون فیض عقول توان ادراک ندارد.

۲) بدون فیض‌رسانی عالم عقول، جزئیات توسط عقل انسان درک نمی‌شود.

۳) نسبت عقل فعال به عقل انسان مانند نسبت چشم به نور است.

۴) عقل فعال پرتو و ظهور عقل استدلالی انسان است.

۱۴۳- کدام گزینه دربارهٔ فلسفهٔ سیاسی فارابی نادرست است؟

۱) در مدینهٔ فاضله، سعادت جمعی اهالی مدینه مدنظر افراد است.

۲) تنها تفاوت مدینهٔ جاهله و مدینهٔ فاضله در هدف جامعه است.

۳) مهم‌ترین ویژگی رئیس مدینهٔ فاضله، اتصال پیوسته با عالم بالا است.

۴) فارابی برخلاف بخش اصلی فلسفه، در فلسفهٔ سیاسی به افلاطون نزدیک‌تر است.

۱۴۴- کدام گزینه در ارتباط با طبیعت‌شناسی ابن سینا، درست است؟

۱) نمی‌توان گفت در طبیعت شر و بدی وجود دارد، چون طبیعت نظام احسن است؛ البته اگر با نگاه جزئی‌نگر به طبیعت نگاه نیندازیم.

۲) طبع و ذات هر جزئی از طبیعت، آن را به سمت غایت از پیش تعیین‌شده‌اش هدایت خواهد کرد و هیچ امری نمی‌تواند مانع این اتفاق شود.

۳) انسان نمی‌تواند دربارهٔ اجزا و ارکان طبیعت قضاوت درستی داشته باشد، زیرا خداوند با لطف و عنایت خویش اجزای این عالم را در کنار هم قرار داده است.

۴) برای عبور از ظاهر پدیده‌ها و رسیدن به حقیقت باید علاوه بر مطالعهٔ روابط میان اجزای طبیعت، رابطهٔ وجودی میان آن اجزای ایجادشده را نیز مورد بررسی قرار داد.

۱۴۵- کدام عبارت با دیدگاه‌های ملاصدرا سازگار است؟

۱) ماهیات، هیچ منشأیی برای انتزاع در عالم بیرون از ذهن ندارند.

۲) اثر مخصوص هر موجود خاص، از جنبهٔ اختصاصی آن نشأت می‌گیرد.

۳) تفاوت ویژگی‌های موجودات مختلف، باعث اختلاف شدت و ضعف وجودی آن‌ها است.

۴) عامل تمایز میان موجودات را نمی‌توان به چیزی غیر از عامل وحدت‌بخش به آن‌ها بازگرداند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۶- جدول زیر هزینه‌های تولید یک کارگاه تولید محصولات صنعتی را نشان می‌دهد. با فرض فروش سالانه ۴,۷۰۰ واحد محصولات صنعتی با قیمت متوسط هر واحد ۵۰,۰۰۰ تومان:

اجاره‌بهای ماهانهٔ کارگاه	۲ میلیون تومان
متوسط حقوق ماهانهٔ هر کارگر	۲/۵ میلیون تومان
هزینهٔ سالیانهٔ خرید مواد اولیه	۲۱ میلیون تومان
پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری سالانه	۲/۵ برابر اجاره‌بهای ماهانهٔ کارگاه
تعداد کارگران	۶ نفر

الف) عملکرد سالیانهٔ بنگاه چه وضعیتی دارد؟

ب) عملکرد این بنگاه تولیدی، با افزایش ۱۰ درصدی فروش (از طریق بازاریابی مناسب) و در مقابل کم‌کردن ۱ نفر از کارگران، چه تغییری خواهد کرد؟

۱) ۵ میلیون تومان سود یا منفعت ـ ۵۲/۳ میلیون تومان سود بیشتر

۲) ۴ میلیون تومان ضرر یا زیان ـ ۵۲/۳ میلیون تومان سود کم‌تر

۳) ۵ میلیون تومان سود یا منفعت ـ ۵۳/۵ میلیون تومان سود بیشتر

۴) ۵ میلیون تومان ضرر یا زیان ـ ۵۳/۵ میلیون تومان سود کم‌تر

۱۴۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به ویژگی کدام نوع از کسب‌وکار اشاره دارد؟

- **مشکل تأمین مالی**
- **نحوهٔ اداره، براساس هر نفر یک رأی**
- **مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی**
- **تخصص‌گرایی بیشتر**

۱) کسب‌وکار شخصی ـ تعاونی ـ کسب‌وکار شخصی ـ شرکت

۲) شرکت ـ مؤسسات غیرانتفاعی ـ کسب‌وکار شخصی ـ شرکت

۳) کسب‌وکار شخصی ـ مؤسسات غیرانتفاعی ـ شرکت ـ کسب‌وکار شخصی

۴) شرکت ـ تعاونی ـ کسب‌وکار شخصی ـ کسب‌وکار شخصی

۱۴۸- کدام گزینه در ارتباط با اصول انتخاب درست، صحیح است؟

۱) وقتی فردی در زمینه‌های پرخطر بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کند، دچار اشتباه بی‌صبری زیاد، از جمله عوامل تصمیمات غیرمنطقی شده است.

۲) اگر کشاورزی بین انتخاب‌های مختلف برای کاشت محصول، برنج را انتخاب کند، مجموع منافع حاصل از کشت انتخاب‌هایی که از آن‌ها صرف‌نظر کرده است مانند گندم، جو و ... هزینهٔ فرصت انتخاب او هستند.

۳) تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیری انسان مؤثر است، هزینه‌هایی است که پیش از تصمیم‌گیری به وجود آمده است.

۴) مقایسهٔ منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است، اما بهترین تصمیم به نوع رویکرد شما بستگی دارد.

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۹- یک کارخانهٔ لبنیاتی دو کالای ماست و بستنی تولید می‌کند و منابع خود را به تولید این دو کالا اختصاص داده است. کدام گزینه پیامد هر یک از تغییرات زیر را به درستی مشخص می‌کند؟

- **افزایش منابع موجود برای تولید دو محصول در اثر پیشرفت تکنولوژی**
- **شروع فصل زمستان و کاهش تقاضای کالای بستنی**
- **بعضی از کارگران خط تولید ماست، در حال حاضر بیکار شده‌اند.**

۱) جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل

۲) جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل ـ بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید

۳) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج ـ جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید

۴) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل

۱۵۰- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

الف) در یک کشور فرضی با بالارفتن نرخ رشد اقتصادی و افزایش درآمد سرانهٔ مردم، سطح رفاه افزایش یافته است، در این صورت تقاضای مردم برای کالاهای دست‌دوم افزایش یافته است.

ب) کاهش قیمت «برق» و افزایش قیمت «گوشت مرغ»، به ترتیب منجر به افزایش تقاضای «فر برقی» و «گوشت قرمز» خواهد شد.

ج) ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر مقدار تولید و عرضه دارند.

د) مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای مستقیم دارد، به طوری که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا نیز افزایش می‌یابد و بالعکس! به این رابطه، «قانون تقاضا» می‌گویند.

۱) ص ـ ص ـ غ ـ غ ۲) غ ـ غ ـ ص ـ ص ۳) غ ـ ص ـ ص ـ غ ۴) ص ـ غ ـ غ ـ ص

۱۵۱- تولید یک کالای مصرفی از آغاز تا به دست مصرف‌کنندگان برسد، در چهار مرحله انجام می‌شود. اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد تعیین شده باشد:

الف) مجموع مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده چند واحد پولی است؟

ب) در مرحلهٔ چهارم، اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحلهٔ قبل پرداخت شده، چند واحد پولی است؟

ج) قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحلهٔ دوم، چند واحد پولی است؟

مراحل تولید	ارزش تولید در هر مرحله (به واحد پولی)
مرحلهٔ اول	۱۵،۰۰۰
مرحلهٔ دوم	۲۵،۰۰۰
مرحلهٔ سوم	۵۲،۰۰۰
مرحلهٔ چهارم	۸۵،۰۰۰

۱) ۲۷,۵۰۰ ـ ۵,۲۰۰ ـ ۸,۵۰۰

۲) ۲۷,۵۰۰ـ۲,۵۰۰ـ۹,۵۰۰

۳) ۳۲,۵۰۰ـ۲,۵۰۰ـ۸,۵۰۰

۴) ۳۲,۵۰۰ـ۵,۲۰۰ـ ۹,۵۰۰

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۲- اطلاعات زیر مربوط به یک منطقه در سال گذشته است. با توجه به این اطلاعات:

جمعیت کل کشور (نفر)	جمعیت زیر ۱۵ سال (نفر)	جمعیت غیرفعال (نفر)	نرخ بیکاری
۷,۴۴۰,۰۰۰	۱,۴۴۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۰ درصد

الف) جمعیت شاغل در این جامعه برابر با چند نفر است؟

ب) به ترتیب کدام‌یک از انواع بیکاری در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد و بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطابق مهارت است، چه نام دارد؟

۱) ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ ساختاری ـ دوره‌ای
۲) ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ دوره‌ای ـ ساختاری
۳) ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ ساختاری ـ دوره‌ای
۴) ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ دوره‌ای ـ ساختاری

۱۵۳- اگر درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال دوم برابر با ۲۰ درصد باشد و اگر شاخص قیمت‌ها در ابتدا و انتهای سال سوم به ترتیب برابر با ۴,۲۰۰ و ۵,۲۵۰ تومان باشد، به ترتیب از راست به چپ شاخص قیمت‌ها در انتهای سال اول و هم‌چنین درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال سوم کدام است؟

۱) ۴,۳۷۵ ـ ۲۵ درصد
۲) ۴,۳۷۵ ـ ۳۰ درصد
۳) ۳,۵۰۰ ـ ۲۵ درصد
۴) ۳,۵۰۰ ـ ۳۰ درصد

۱۵۴- کدام گزینه در رابطه با علل تورم و نقش دولت صحیح است؟

۱) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی یا همان افزایش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

۲) دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که واردات را افزایش دهد، اما از آن‌جا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش ظرفیت‌های تولیدی، بازار را تنظیم کنند.

۳) بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت، به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با فروش اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

۴) در کشور ما نوسانات نرخ ارز، اثر منفی بر ارزش پول ملی دارد و می‌تواند باعث کاهش قدرت خرید پول ملی و در نتیجه تورم شود.

۱۵۵- چند مورد از موارد زیر مربوط به وضعیت اقتصاد ایران در دورهٔ قاجار است؟

- **پدیدآمدن نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور**
- **سیاست‌های رکودی و انقباضی**
- **افزایش قدرت اقتصادی دولت در نتیجهٔ افزایش درآمدهای نفتی**
- **تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی**
- **از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها**
- **جداشدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود**
- **شکل‌گیری اقتصاد یکپارچه و مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور**

۱) ۱
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۶- اگر میزان تولید کل اسمی در سال ۹۵، برابر با ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان باشد و اگر نرخ رشد تولید اسمی در سال ۹۵ برابر با ۲۰ درصد باشد، میزان تولید کل اسمی در سال ۹۴ چند تومان است؟

۱) ۵,۲۵۰,۰۰۰ ۲) ۶,۲۵۰,۰۰۰ ۳) ۵,۸۹۳,۷۵۰ ۴) ۶,۸۲۰,۰۰۰

۱۵۷- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، تولید ناخالص داخلی (GDP) چند میلیون ریال است؟

تولید ۲۵ دستگاه ماشین‌آلات تولیدی هر یک به ارزش	۳۲۰ میلیون ریال
ارزش مواد غذایی	۴۰ درصد ارزش ماشین‌آلات تولیدی
ارزش کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیهٔ به‌کاررفته در تولید ماشین‌آلات و مواد غذایی	۲۴۰ میلیون ریال
ارزش خدمات ارائه‌شده	$\frac{۳}{۲}$ مجموع ارزش ماشین‌آلات تولیدی و مواد غذایی
ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	$\frac{۱}{۴}$ ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند.
ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند.	۸۰ میلیون ریال

۱) ۲۸,۱۰۰میلیون ریال ۲) ۲۸,۰۲۰ میلیون ریال ۳) ۲۸,۳۴۰ میلیون ریال ۴) ۲۸,۲۶۰ میلیون ریال

۱۵۸- کدام گزینه در رابطه با شیوه‌های مختلف سرمایه‌گذاری نادرست است؟

۱) سود پرداخت‌شده توسط بانک به دارندگان سپرده‌های سرمایه‌گذاری، از محل مشارکت بانک در طرح‌های سودآور اقتصادی است.

۲) در سرمایه‌گذاری و پس‌انداز در بانک و خرید سهام، افزایش دورهٔ سرمایه‌گذاری به افزایش میزان سود منجر خواهد شد.

۳) افراد با خرید اوراق مشارکت، سرمایهٔ پولی خود را به دولت یا سازمان رسمی و قانونی کشور می‌دهند تا در فعالیت آن‌ها مشارکت کنند. در مقابل دولت یا سازمان مورد نظر، اوراق مشارکتی متناسب با میزان سرمایه‌گذاری افراد به آن‌ها ارائه می‌دهد.

۴) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است ولی قطعی نیست.

۱۵۹- جدول روبه‌رو مربوط به مخارج و درآمد ماهانهٔ یک فرد است:

نوع فعالیت	مقدار (به میلیون تومان)
درآمد	۱۸
خدمات	۵/۵
قبوض	۱/۵
غذا	۳
حمل‌ونقل	۱/۵
پوشاک	۲/۵
تفریحات	۲

الف) میزان پس‌انداز سالیانهٔ این فرد چند میلیون تومان است؟

ب) این فرد برای کدام نوع از مخارج، بیشتر از سایر مخارج هزینه کرده است؟

ج) چند درصد از مخارج ماهانهٔ این فرد، صرف «تفریحات» شده است؟

د) خمس پرداختی فرد در پایان سال برابر با چند میلیون تومان است؟

۱) الف) ۲۴ ـ ب) خدمات ـ ج) ۱۵/۵ ـ د) ۱/۴

۲) الف) ۲۴ ـ ب) خدمات ـ ج) ۱۲/۵ ـ د) ۴/۸

۳) الف) ۲ ـ ب) غذا ـ ج) ۱۵/۵ ـ د) ۱/۴

۴) الف) ۲ ـ ب) غذا ـ ج) ۱۲/۵ ـ د) ۴/۸

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۶۰- فردی ۸۵۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۵۰,۰۰۰ ورقهٔ سهام خرید. اگر قیمت بازاری هر برگهٔ سهم ۱۰ درصد بیشتر از قیمت اسمی آن باشد:

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج) اگر هزینه‌های سالانهٔ این فرد برابر با ۱۲ میلیون تومان بوده باشد و درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده باشد، خمس سالیانهٔ پرداختی او چند میلیون تومان است؟

۱) الف) ۱۵,۰۰۰ ـ ب) ۱۷۵,۰۰۰ ـ ج) ۱۷

۲) الف) ۱۵,۰۰۰ ـ ب) ۱۷۵,۰۰۰ ـ ج) ۱۴/۶

۳) الف) ۱۷,۰۰۰ ـ ب) ۱۸۷,۰۰۰ ـ ج) ۱۴/۶

۴) الف) ۱۷,۰۰۰ ـ ب) ۱۸۷,۰۰۰ ـ ج) ۱۷

پاسخ‌نامهٔ تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحهٔ شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.
azmoon.kheilisabz.com

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛
نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی Kheilisabz_edit@ در همهٔ پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ‌نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

پایه دوازدهم	آزمون جامع (مرحله بیست‌ودوم)
سال تحصیلی ۰۵-۱۴۰۴	۲۶/مرداد/۱۴۰۵

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی ـ محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	علی شجاع ـ بهنام کیانی شاهوندی ـ یعقوب کیانی ـ حسینعلی موسی‌زاده
علوم اجتماعی	کاظم داوری ـ محمدابراهیم مازنی
روان‌شناسی	حدیثه توکلی ـ مهدی جاهدی ـ امیرحسین حبیب‌زاده ـ نگار کاتبی
زبان عربی	کیارش پورمهدی ـ آریا ذوقی ـ زهرا فرزانه ـ موسی کاظم‌غلامی ـ خالد مشیرپناهی
تاریخ	کیان کیانی‌دوست واقع
جغرافیا	سعید بهروزی‌فر ـ علیرضا حسن‌طهرانی ـ الهه ریاحی‌نسب ـ الهام میرزایی
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی ـ محمد تفقدی ـ محمدحسین خدام ـ سعید رحیمیان ـ مجید قدرتی‌پور
اقتصاد	سارا شریفی ـ ستایش محمدی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	میثم حصارکی	عادل حسینی منصور زرکش اصفهانی مریم نظری
زبان و ادبیات فارسی	بهنام کیانی شاهوندی	بهنام کیانی شاهوندی	بهنام کیانی شاهوندی	طاهره موسی‌زاده	مریم عبدی مژده میرزایی اعظم نوری‌نیا
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	سید هانی رکن‌الدینی	سعید ستوده‌مهر علی سلوکی حبیبه محبی
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	مهدی پارچه‌باف	مهدی جاهدی محمدرضا حیاتی محمدرضا شریفی
زبان عربی	موسی کاظم‌غلامی	موسی کاظم‌غلامی	آریا ذوقی	سمیه جغتایی محمدصادق خادم	مریم آقایاری پروانه حسینی‌فرد سمانه ریحانی
تاریخ	کیان کیانی‌دوست واقع	کیان کیانی‌دوست واقع	کیان کیانی‌دوست واقع	علی آقاجانپور	حبیبه محبی سعید بهروزی‌فر بهروز یحیی
جغرافیا	علیرضا حسن طهرانی	علیرضا حسن طهرانی	علیرضا حسن طهرانی	حبیبه محبی	سعید بهروزی‌فر وجیهه صادقی مالواجردی بهروز یحیی
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی	علی‌اکبر آخوندی	علی‌اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	محمد آقاصالح سحر سالیانی علی سلوکی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهناز حامدی	محمدرضا حیاتی کوثر رعدی محمدرضا شریفی

مدیر تألیف آزمون: دکتر فاطمه آقاجانپور

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

آزمون آزمایشی خیلی سبز

تیم اجرایی و تألیف آزمون	مینا کریم‌زاده ـ حبیبه محبی

سرپرست تولید	الناز علی‌یاری‌زاده
ویراستاران فنی	نیلوفر اعتمادی ـ نیوشا پیمان ـ زهرا صفری الهه صفری ـ فاطمه علی‌اکبری ـ محیا غنی‌فرد نادره نازآوری ـ ساعده نمازی
رسام	ندا فخاری سارا گنجی آزادپور
صفحه‌آرایی	مریم حسین‌زاده ـ سپیده سخائی ـ الهام سهرابی طاهره صادق‌نژاد ـ مائده صبری ـ نیلوفر فرخجسته فاطمه قیاسوند ـ مهدیه گل‌پور ـ دریا لطفی

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱ عدد ۲، واسطهٔ حسابی ریشه‌های معادلهٔ $mx^۲-(m^۲-۱۲)x-۶=۰$ است. واسطهٔ هندسی مثبتِ ریشه‌ها کدام است؟

۱) ۱ ۲) $\sqrt{۲}$ ۳) $\sqrt{۳}$ ۴) $\sqrt{۶}$

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: در معادلهٔ $\underbrace{m}_{a}x^۲\underbrace{-(m^۲-۱۲)}_{b}x\underbrace{-۶}_{c}=۰$، داریم:

- $S=\frac{-b}{a}=\frac{m^۲-۱۲}{m}$
- $P=\frac{c}{a}=\frac{-۶}{m}$

گام دوم: عدد ۲، واسطهٔ حسابی $x_۱$ و $x_۲$ است، پس:

$$\frac{x_۱+x_۲}{۲}=۲\xrightarrow{\times ۲}\underbrace{x_۱+x_۲}_{\text{همان } S}=۴\Rightarrow\frac{m^۲-۱۲}{m}=۴$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}}m^۲-۱۲=۴m\Rightarrow m^۲-۴m-۱۲=۰$$

$$\xrightarrow{\text{جمله مشترک}}(m-۶)(m+۲)=۰\Rightarrow\begin{cases}m=۶\\m=-۲\end{cases}$$

گام سوم: واسطهٔ هندسی مثبتِ $x_۱$ و $x_۲$ برابر است با:

$$\sqrt{x_۱x_۲}=\sqrt{P}=\sqrt{-\frac{۶}{m}}$$

به ازای $m=۶$، زیر رادیکال منفی می‌شود، پس فقط حق داریم $m=-۲$ را جای‌گذاری کنیم:

$$\text{واسطهٔ هندسی}=\sqrt{\frac{-۶}{m}}=\sqrt{\frac{-۶}{-۲}}=\sqrt{۳}$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲ کدام گزینه دربارهٔ جواب(های) معادلهٔ $\frac{x^۲-۴x+۲۵}{x^۲-۴x}=\frac{x}{x-۴}+۱$ درست است؟

۱) دو جواب وارون هم دارد.
۲) دو جواب قرینهٔ هم دارد.
۳) فقط یک جواب دارد.
۴) جواب ندارد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۱ ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: عدد ۱ را به سمت چپ تساوی می‌بریم:

$$\frac{x^۲-۴x+۲۵}{x^۲-۴x}=\frac{x}{x-۴}+۱ \xrightarrow{\text{۱ را به سمت چپ می‌بریم.}} \frac{x^۲-۴x+۲۵}{x^۲-۴x}-۱=\frac{x}{x-۴}$$

گام دوم: جای ۱ می‌نویسیم $\frac{x^۲-۴x}{x^۲-۴x}$:

$$\frac{x^۲-۴x+۲۵}{x^۲-۴x}-\frac{x^۲-۴x}{x^۲-۴x}=\frac{x}{x-۴} \Rightarrow \frac{x^۲-۴x+۲۵-x^۲+۴x}{x^۲-۴x}=\frac{x}{x-۴} \Rightarrow \frac{۲۵}{x^۲-۴x}=\frac{x}{x-۴}$$

$$\xrightarrow{\text{در مخرج از x فاکتور می‌گیریم.}} \frac{۲۵}{x(x-۴)}=\frac{x}{x-۴} \Rightarrow \frac{۲۵}{x}=x \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} x^۲=۲۵ \Rightarrow x=\pm ۵$$

گام سوم: هر دو جواب قابل قبول‌اند.

اعداد ۵ و ۵−، قرینهٔ هم هستند، پس معادله دو جواب قرینه دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳ تابع خطی $f(x)=(m+2)x+\frac{m-2}{2}$، به ازای همهٔ مقادیر m از نقطهٔ (α,β) می‌گذرد. مقدار $[\alpha+\beta]$ کدام است؟

۱) -1 ۲) -2 ۳) -3 ۴) -4

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۲ ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: جای m در ضابطهٔ $y=(m+2)x+\frac{m-2}{2}$ دو عدد دلخواه قرار می‌دهیم تا ضابطهٔ دو تا از این توابع به دست آید:

- $m=-2 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} y=0+\frac{-4}{2} \Rightarrow y=-2$
- $m=2 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} y=4x+0 \Rightarrow y=4x$

گام دوم: اگر دو خط $y=-2$ و $y=4x$ را قطع دهیم، مختصات نقطهٔ (α,β) به دست می‌آید.

- ضابطه‌هایشان را برابر قرار می‌دهیم:

$$4x=-2 \Rightarrow x=\frac{-2}{4}=\frac{-1}{2}$$

- با توجه به این‌که معادلهٔ یکی از خط‌ها $y=-2$ است، پس عرض نقطهٔ تقاطعشان حتماً -2 است.

پس نقطهٔ تقاطع $(\underbrace{-\frac{1}{2}}_{\alpha},\underbrace{-2}_{\beta})$ است.

گام سوم: در نتیجه:

$$[\alpha+\beta]=[-0/5+(-2)]=[-2/5]=-3$$

اگر تابع خطی $f(x)=(1-2m)x-\frac{2m+3}{2}$، به ازای همهٔ مقادیر m از نقطهٔ (α,β) بگذرد، مقدار $\beta-\alpha$ کدام است؟

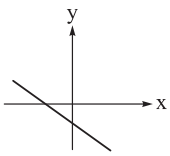
(سؤال ۷ کنکور انسانی ۱۴۰۲ ـ نوبت دوم)

۱) $\frac{3}{2}$ ۲) $-\frac{3}{2}$ ۳) $\frac{5}{2}$ ۴) $-\frac{5}{2}$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴ شکل زیر نمودار تابع با ضابطهٔ $f(x)=ax+b$ است. رأس سهمی به معادلهٔ $y=ax^۲-bx$ در کدام ناحیهٔ دستگاه مختصات قرار دارد؟

۱) اول
۲) دوم
۳) سوم
۴) چهارم

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۲ ـ درس‌های ۳ و ۴

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: با توجه به نمودار f، دو تا نتیجه می‌گیریم:

- نمودار خط از نواحی ۲ و ۴ عبور کرده (از ۳ هم عبور کرده)، پس شیبش حتماً منفی است: $a<۰$
- عرض از مبدأ خط منفی است، پس: $b<۰$

گام دوم: طول رأس سهمی $y=\underset{A}{a}x^۲-\underset{B}{b}x$ را حساب می‌کنیم:

$$x_S=\frac{-B}{۲A}=\frac{\overset{\text{منفیه}}{\overbrace{b}}}{\underbrace{۲a}_{\text{منفیه}}}\xrightarrow{\text{پس}}x_S>۰$$

- عرض رأس را پیدا می‌کنیم:

$$y_S=\frac{-\Delta}{۴A}=\frac{-(B^۲-۴AC)}{۴A}=\frac{-((-b)^۲-۰)}{۴a}=\frac{\overbrace{-b^۲}^{\text{منفیه}}}{\underbrace{۴a}_{\text{منفیه}}}\xrightarrow{\text{پس}}y_S>۰$$

گام سوم: طول و عرض رأس هر دو مثبت‌اند، پس رأس سهمی در ناحیهٔ اول قرار دارد.

اگر تابع درجه‌دوم $y=ax^۲+bx+c$ در رأس خود دارای کم‌ترین مقدار باشد، نمودار خط به معادلهٔ $y=ax+a+۱$ از کدام ناحیهٔ محورهای مختصات نمی‌گذرد؟ *(سؤال ۴ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) چهارم ۲) سوم ۳) دوم ۴) اول

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵ اگر میانگین ۶ دادهٔ آماری x_1 تا x_6 برابر با ۵، $x_1-5=x_2-5=\ldots=x_5-5$ و $x_6=10$ باشد، واریانس این ۶ داده کدام است؟

۱) ۳ ۲) ۴ ۳) ۶ ۴) ۵

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۳ ـ درس ۳

درس Box

۱) مجموع انحراف داده‌ها از میانگینشان برابر با صفر است:

$$(x_1-\bar{x})+(x_2-\bar{x})+\ldots+(x_n-\bar{x})=0$$

۲) واریانس n دادهٔ x_1 تا x_n برابر است با:

$$\sigma^2=\frac{(x_1-\bar{x})^2+(x_2-\bar{x})^2+\ldots+(x_n-\bar{x})^2}{n}$$

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: مجموع انحراف شش دادهٔ x_1 تا x_6 از میانگینشان صفر است:

$$(x_1-\bar{x})+(x_2-\bar{x})+(x_3-\bar{x})+(x_4-\bar{x})+(x_5-\bar{x})+(x_6-\bar{x})=0$$

$$\xrightarrow[x_6=10]{\bar{x}=5} \underbrace{(x_1-5)+(x_2-5)+(x_3-5)+(x_4-5)+(x_5-5)}_{\text{این‌ها با هم برابرن، پس جای هر کدوم می‌نویسیم } x_1-5}+(10-5)=0 \Rightarrow$$

$$(x_1-5)+(x_1-5)+(x_1-5)+(x_1-5)+(x_1-5)+5=0 \Rightarrow 5(x_1-5)=-5 \xrightarrow{\div 5} x_1-5=-1$$

گام دوم: واریانس را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2=\frac{\overbrace{(x_1-\bar{x})^2}^{-1}+\overbrace{(x_2-\bar{x})^2}^{-1}+\overbrace{(x_3-\bar{x})^2}^{-1}+\overbrace{(x_4-\bar{x})^2}^{-1}+\overbrace{(x_5-\bar{x})^2}^{-1}+\overbrace{(x_6-\bar{x})^2}^{5}}{6}=\frac{1+1+1+1+1+25}{6}=\frac{30}{6}=5$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶ روی کنسروهای تن‌ماهی عدد 180 ± 10 گرم درج شده است. در ۳۰۰۰ تا کنسرو، انتظار می‌رود وزن چه تعدادی از آن‌ها در محدودهٔ ۱۷۵ تا ۱۸۵ گرم باشد؟

۱) ۱۸۰۰ ۲) ۱۹۲۰

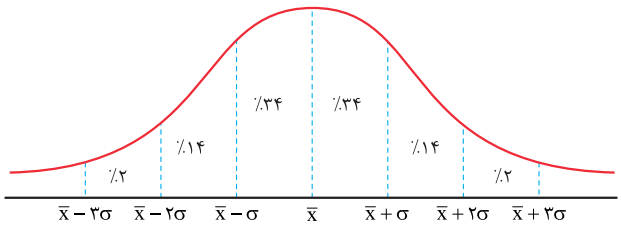
۳) ۲۰۴۰ ۴) ۲۱۶۰

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۳ ـ درس ۳

درس Box

منحنی نرمال (خم بهنجار):

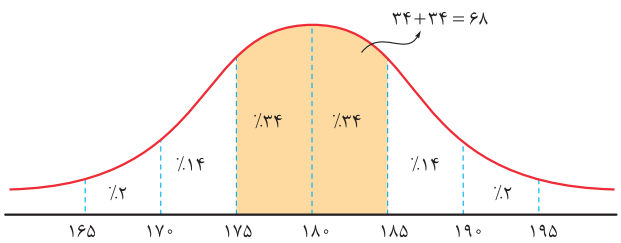
توزیع داده‌ها	اگر تعداد داده‌ها زیاد باشد، توزیع داده‌ها از منحنی نرمال تبعیت می‌کند.
	
بسته‌بندی مواد غذایی	۹۶ درصد بسته‌ها در محدودهٔ اعلام‌شده‌اند.
	عدد سمت چپ: $\bar{x}$
	عدد سمت راست: 2σ
	180 ± 20 ↓ ↓ $\bar{x}$ $2\sigma=20 \Rightarrow \sigma=10$

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: با توجه به عدد درج‌شده روی کنسروها، میانگین و انحراف معیار را حساب می‌کنیم:

$$\underbrace{180}_{\bar{x}} \pm \underbrace{10}_{2\sigma} \xrightarrow{\text{پس}} \begin{cases} \bar{x} = 180 \\ \sigma = 5 \end{cases}$$

گام دوم: منحنی نرمال مربوط به این کنسروها را می‌کشیم:

وزن ۶۸ درصد کنسروها در محدودهٔ ۱۷۵ تا ۱۸۵ قرار دارد.

گام سوم: باید ۶۸ درصدِ ۳۰۰۰ را حساب کنیم:

$$\frac{68}{100} = \frac{x}{3000} \Rightarrow x = 68 \times 30 = 2040$$

محصول تولیدی یک شرکت، در بطری بسته‌بندی می‌شود. بنا بر آن‌چه روی بطری‌ها درج شده، تقریباً حجم ٪۹۶ بطری‌های بسته‌بندی‌شده، بین ۲۲۰ و ۲۳۰ میلی‌لیتر است. واریانس حجم بطری‌ها کدام است؟

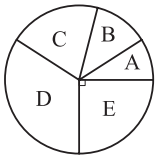
(سؤال ۱۵ کنکور انسانی ۱۴۰۲ ـ نوبت اول)

۱) ۲/۵۶ ۲) ۶/۲۵ ۳) ۱۶ ۴) ۲۵

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷ **نمودار دایره‌ای زیر، مربوط به نمرات A، B، C، D و E، برای ۱۶۰ دانش‌آموز در درس اقتصاد است. اگر تعداد دانش‌آموزانی که نمره‌های B، C و D گرفته‌اند به ترتیب ۲، ۳ و ۴ برابر تعداد دانش‌آموزانی باشد که نمرهٔ A گرفته‌اند، چند نفر نمرهٔ B گرفته‌اند؟**

۱) ۲۰

۲) ۲۴

۳) ۳۰

۴) ۳۲

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۴ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: تعداد دانش‌آموزانی را که نمرهٔ A گرفته‌اند، x می‌گیریم.

تعداد دانش‌آموزانی که نمره‌های B ، C و D گرفته‌اند به ترتیب ۲، ۳ و ۴ برابر x است؛ یعنی به ترتیب ۲x ، ۳x و ۴x .

گام دوم: چون زاویهٔ E را داریم، پس می‌توانیم تعداد دانش‌آموزانی که نمرهٔ E گرفته‌اند را با تناسب به دست آوریم:

$$\frac{\text{فراوانی E}}{\text{فراوانی کل}} = \frac{\hat{E}}{۳۶۰^\circ} \Rightarrow \frac{\text{فراوانی E}}{۱۶۰} = \frac{۹۰}{۳۶۰} \Rightarrow \text{فراوانی E} = ۴۰$$

(۱۶۰ ÷ ۴۰ ، ۹۰ ÷ ۹۰ ، ۳۶۰ ÷ ۹۰ ، ۴ ، ۱)

گام سوم: از ۱۶۰ دانش‌آموز، ۴۰ تا را کنار می‌گذاریم تا مجموع دانش‌آموزان با نمرات A تا D به دست آید:

$$۱۶۰ - ۴۰ = ۱۲۰$$

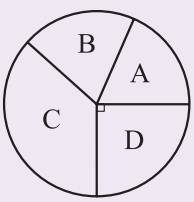
پس:

$$\underbrace{\text{تعداد نمرهٔ A}}_{x} + \underbrace{\text{تعداد نمرهٔ B}}_{۲x} + \underbrace{\text{تعداد نمرهٔ C}}_{۳x} + \underbrace{\text{تعداد نمرهٔ D}}_{۴x} = ۱۲۰ \Rightarrow ۱۰x = ۱۲۰ \Rightarrow x = ۱۲$$

گام چهارم: تعداد دانش‌آموزانی را که نمرهٔ B گرفتند، می‌خواهیم:

$$۲x = ۲ \times ۱۲ = ۲۴$$

نمودار دایره‌ای زیر، مربوط به نمرات A، B، C و D، ۹۶ دانش‌آموز در درس «ریاضی و آمار» است. اگر تعداد دانش‌آموزانی که نمره‌های B و C گرفته‌اند، به ترتیب ۲ و ۳ برابر تعداد دانش‌آموزانی باشد که نمرهٔ A گرفته‌اند، چه تعداد دانش‌آموز نمرهٔ C گرفته است؟ *(سؤال ۸ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) ۴۲

۲) ۳۹

۳) ۳۶

۴) ۳۳

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸ زاویهٔ بین دو شعاع متوالی در دو نمودار راداری 60° و 40° است. اگر متغیرهای دو نمودار را در یک نمودار راداری نشان دهیم، زاویهٔ بین دو شعاع متوالی آن 36° می‌شود. چند متغیر مشترک در دو نمودار اولیه وجود دارد؟

۱) ۵ ۲) ۴ ۳) ۳ ۴) ۲

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار دهم ـ فصل ۴ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: تعداد متغیرهای دو نمودار اولیه را حساب می‌کنیم:

$$\text{زاویه} = \frac{360^\circ}{n_1} \Rightarrow 60^\circ = \frac{360^\circ}{n_1} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 60n_1 = 360 \Rightarrow n_1 = 6$$

$$\text{زاویه} = \frac{360^\circ}{n_2} \Rightarrow 40^\circ = \frac{360^\circ}{n_2} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 40n_2 = 360 \Rightarrow n_2 = 9$$

گام دوم: مجموع متغیرهای دو نمودار اولیه $6 + 9 = 15$ است.

گام سوم: وقتی متغیرها را ادغام کردیم، زاویهٔ بین دو شعاع متوالی 36° شد، پس:

$$\text{زاویه} = \frac{360^\circ}{n} \Rightarrow 36^\circ = \frac{360^\circ}{n} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 36n = 360 \Rightarrow n = 10$$

گام چهارم: پس تعداد متغیرهای مشترک بین دو نمودار اولیه برابر است با:

$$15 - 10 = 5$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹ **در خصوص گزارهٔ $[(p \wedge q) \Rightarrow r] \Leftrightarrow (\sim p \vee \sim q \vee r)$، کدام گزینه صحیح است؟**

۱) فقط در حالتی که p و q درست باشند، گزاره درست است.

۲) فقط در حالتی که p و q نادرست باشند، گزاره نادرست است.

۳) همواره درست است.

۴) هم‌ارز با r است.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار یازدهم ـ فصل ۱ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: در $\sim p \vee \sim q \vee r$ از عکس دمورگان استفاده می‌کنیم:

$$\underbrace{\sim p \vee \sim q}_{\sim(p \wedge q)} \vee r \equiv \sim (p \wedge q) \vee r$$

گزارهٔ فصلی بالا را به شرطی تبدیل می‌کنیم:

$$\sim (p \wedge q) \vee r \equiv (p \wedge q) \Rightarrow r$$

گام دوم: گزارهٔ داده‌شده به شکل زیر شد:

$$[(p \wedge q) \Rightarrow r] \Leftrightarrow (\sim p \vee \sim q \vee r) \equiv [(p \wedge q) \Rightarrow r] \Leftrightarrow [p \wedge q) \Rightarrow r]$$

چون دو طرف گزارهٔ دوشرطی یکسان هستند، پس ارزش آن **همواره درست است.**

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰ کدام تساوی زیر از عبارت «۲ برابر معکوس یک واحد بیشتر از عددی، با مجذور آن عدد برابر است.»، قابل نتیجه‌گیری است؟

۱) $x^۳ + x^۲ - ۲ = ۰$

۲) $x^۳ - x^۲ - ۲ = ۰$

۳) $x^۳ - x^۲ + ۲ = ۰$

۴) $x^۳ + x^۲ + ۲ = ۰$

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار یازدهم ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: عدد مورد نظر را x می‌گیریم.

- عبارت فارسی را به زبان ریاضی می‌نویسیم:

۲ برابر معکوس یک واحد بیشتر از عددی، با مجذور آن عدد برابر است.

($x+۱$: یک واحد بیشتر از عددی؛ $\frac{۱}{x+۱}$: معکوس؛ $۲\times\frac{۱}{x+۱}=\frac{۲}{x+۱}$: ۲ برابر؛ $x^۲$: مجذور آن عدد)

- دو عبارت رنگی باید برابر باشند:

$$\frac{۲}{x+۱} = x^۲$$

گام دوم: طرفین‌وسطین می‌کنیم:

$$x^۳ + x^۲ = ۲ \Rightarrow x^۳ + x^۲ - ۲ = ۰$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱ اگر $f=\{(a,1-2a),(-2,b^2+b),(2b^2+2b,3)\}$ یک تابع ثابت باشد، اختلاف بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عضو دامنهٔ آن کدام است؟

۱) ۵ ۲) ۶ ۳) ۷ ۴) ۸

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار یازدهم ـ فصل ۲ ـ درس ۱

درس Box تابعی که بردش یک عضو دارد، تابع ثابت است. در نمایش زوج مرتبی این تابع، مؤلفه‌های دوم همهٔ زوج‌های مرتب یکسان است.

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: باید مؤلفه‌های دوم زوج‌های مرتب در تابع $f=\{(a,1-2a),(-2,b^2+b),(2b^2+2b,3)\}$ برابر باشند:

- $1-2a=3 \Rightarrow -2a=2 \Rightarrow a=-1$
- $b^2+b=3$

گام دوم: اعضای دامنهٔ f را می‌نویسیم:

$$D_f=\{\underbrace{a}_{-1},-2,\underbrace{2b^2+2b}_{2(b^2+b)=6}\}=\{-1,-2,6\}$$

گام سوم: اختلاف بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عضو D_f برابر است با:

$$6-(-2)=8$$

اگر $f=\{(m,3m-1),(-1,k^2-k),(k^2-k,2)\}$ تابع ثابت باشد، حاصل‌ضرب اعضای دامنهٔ f کدام است؟

(سؤال ۳ کنکور انسانی ۱۴۰۳ ـ نوبت اول)

۱) ۲ ۲) -2 ۳) ۸ ۴) -8

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲ اگر $f=\{(۱,a+۳),(-۱,۴),(۱,۱-a),(۲b,۳a)\}$ و $g=\{(b,b^۲+۱),(b,۲b),(-۲,۴),(ab,۳)\}$ تابع باشند، مجموع اعضای برد تابع $f\times g$ کدام است؟

۱) ۱۴ ۲) ۱۶ ۳) ۱۸ ۴) ۲۰

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار یازدهم ـ فصل ۲ ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: در تابع f، دو زوج مرتب $(۱,۱-a)$ و $(۱,a+۳)$ مؤلفه‌های اولشان یکسان است؛ پس باید مؤلفه‌های دومشان هم برابر باشند:

$$a+۳=۱-a \Rightarrow ۲a=-۲ \Rightarrow a=-۱$$

در تابع g، دو زوج مرتب $(b,۲b)$ و $(b,b^۲+۱)$ مؤلفه‌های اولشان یکسان است؛ پس باید مؤلفه‌های دومشان هم برابر باشند:

$$b^۲+۱=۲b \Rightarrow b^۲-۲b+۱=۰ \xrightarrow{\text{اتحاد مربع}} (b-۱)^۲=۰ \Rightarrow b-۱=۰ \Rightarrow b=۱$$

گام دوم: با جای‌گذاری $a=-۱$ و $b=۱$، توابع f و g را می‌نویسیم:

$$f=\{(۱,a+۳),(-۱,۴),(۱,۱-a),(۲b,۳a)\} \Rightarrow f=\{(۱,۲),(-۱,۴),\cancel{(۱,۲)},(۲,-۳)\}$$

(تکراری)

$$g=\{(b,b^۲+۱),(b,۲b),(-۲,۴),(ab,۳)\} \Rightarrow g=\{(۱,۲),\cancel{(۱,۲)},(-۲,۴),(-۱,۳)\}$$

(تکراری)

گام سوم: اشتراک دامنهٔ f و g را حساب می‌کنیم:

$$D_{f\times g}=D_f\cap D_g=\{۱,-۱,۲\}\cap\{۱,-۲,-۱\}=\{۱,-۱\}$$

گام چهارم: مقدار تابع $f\times g$ را در $x=۱$ و $x=-۱$ حساب می‌کنیم:

$$(f\times g)(۱)=f(۱)\times g(۱)=۲\times ۲=۴$$

$$(f\times g)(-۱)=f(-۱)\times g(-۱)=۴\times ۳=۱۲$$

گام پنجم: پس برد $f\times g$، مجموعهٔ $\{۴,۱۲\}$ است که مجموع اعضایش $۱۶=۱۲+۴$ است.

رابطه‌های زیر تابع هستند. اگر مجموعهٔ A برد تابع $f-g$ باشد، مجموع مقادیر اعضای A کدام است؟

(سؤال ۶ کنکور انسانی ۱۴۰۳ ـ نوبت دوم)

$$f=\{(۷,\frac{k}{۲}-۱),(-\frac{۵}{۲},۱-k),(۵,۲),(۷,\frac{۱}{۲})\}$$

$$g=\{(۵,n),(-\frac{۵}{۲},\frac{n-۱}{۲}),(۴,۳-۲n^۲),(-\frac{۵}{۳},-\frac{۳}{۲})\}$$

۱) $-\frac{۱}{۲}$ ۲) $\frac{۷}{۲}$

۳) $\frac{۱۱}{۶}$ ۴) $-\frac{۷}{۶}$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳ مقدار مصرف و قیمت سه کالا برای یک خانواده در جدول زیر آمده است. میزان تورم این سه شاخص برای این خانواده کدام است؟

کالا	مقدار مصرف در سال پایه	قیمت در سال پایه	قیمت در سال مورد نظر
A	۴۰	۵	۱۰
B	۲۰	۴۰	۶۰
C	۱۰	۶۰	۸۰

۱) ٪۴۰ ۲) ٪۴۵

۳) ٪۵۰ ۴) ٪۵۵

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار یازدهم ـ فصل ۳ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: شاخص بهای این سه کالا را حساب می‌کنیم:

$$\frac{(\text{مقدارش} \times \text{قیمت جدید C}) + (\text{مقدارش} \times \text{قیمت جدید B}) + (\text{مقدارش} \times \text{قیمت جدید A})}{(\text{مقدارش} \times \text{قیمت قدیم C}) + (\text{مقدارش} \times \text{قیمت قدیم B}) + (\text{مقدارش} \times \text{قیمت قدیم A})} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{(۱۰ \times ۴۰) + (۶۰ \times ۲۰) + (۸۰ \times ۱۰)}{(۵ \times ۴۰) + (۴۰ \times ۲۰) + (۶۰ \times ۱۰)} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{۴۰۰ + ۱۲۰۰ + ۸۰۰}{۲۰۰ + ۸۰۰ + ۶۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۲۴۰۰}{۱۶۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\cancel{۲۴}^{\,۳}}{\cancel{۱۶}_{\,۲}} \times ۱۰۰ = \frac{۳۰۰}{۲} = ۱۵۰$$

گام دوم: میزان تورم برابر است با:

$$\text{درصد تورم} = \frac{\text{شاخص اولیه} - \text{شاخص جدید}}{\text{شاخص اولیه}} \times ۱۰۰ = \frac{۱۵۰ - ۱۰۰}{\cancel{۱۰۰}} \times \cancel{۱۰۰} = ۵۰$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴ با حروف کلمهٔ «فریدون» چند کلمهٔ شش‌حرفی بدون حروف تکراری می‌توان نوشت که شامل ۳ حرف نقطه‌دار باشد؟

۱) ۴۸۰ ۲) ۵۰۰ ۳) ۵۴۰ ۴) ۶۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۴

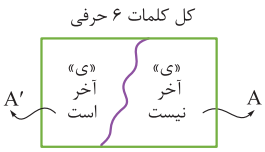
زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۱ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: حروف نقطه‌دار کلمهٔ «فریدون» را می‌نویسیم: ف، ی، ن

به شرطی که حرف آخر نباشد.

گام دوم: بهتر است از اصل متمم کمک بگیریم:

گام سوم: کل کلماتی که با این ۶ حرف می‌توان نوشت برابر است با:

$$n(S)=6!$$

تعداد کلماتی که حرف «ی»، حرف آخرشان است برابر است با:

$$n(A')=\underset{\text{ی}}{\underset{\uparrow}{1}}\times\underset{\text{۵ حرف اول}}{5!}=5!$$

پس:

$$n(A)=n(S)-n(A')=6!-5!=720-120=600$$

با حروف کلمهٔ «آموزشی» چند کلمهٔ ۶حرفی بدون تکرار حروف می‌توان نوشت به طوری که هیچ حرف نقطه‌داری قبل از «آ» ظاهر نشود؟ (بدون توجه به معنی) *(سؤال ۱۵ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

۱) ۱۵۶ ۲) ۱۸۰

۳) ۲۱۶ ۴) ۲۴۰

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵ علی و مجید هر کدام یک تاس و یک سکه پرتاب می‌کنند. با چه احتمالی سکه‌ها متفاوت ولی تاس‌ها مثل هم می‌آیند؟

۱) $\frac{۱}{۱۲}$ ۲) $\frac{۱}{۶}$ ۳) $\frac{۱}{۹}$ ۴) $\frac{۱}{۸}$

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: تعداد اعضای فضای نمونه برابر است با:

$$n(S)=\frac{۶}{\text{تاس علی}}\times\frac{۲}{\text{سکهٔ علی}}\times\frac{۶}{\text{تاس مجید}}\times\frac{۲}{\text{سکهٔ مجید}}=۱۲\times۱۲=۱۲^{۲}$$

گام دوم: در حالت مطلوب، تاس علی ۶ حالت و سکه‌اش هم ۲ حالت دارد.

برای آن‌که تاس‌ها مثل هم باشند، تاس مجید ۱ حالت و برای آن‌که سکه متفاوت باشند، سکهٔ مجید ۱ حالت دارد.

بنابراین:

$$n(A)=\frac{۶}{\text{تاس علی}}\times\frac{۲}{\text{سکهٔ علی}}\times\frac{\overset{\text{مثل تاس علی}}{\overset{\uparrow}{۱}}}{\text{تاس مجید}}\times\frac{\overset{\text{برعکس سکهٔ علی}}{\overset{\uparrow}{۱}}}{\text{سکهٔ مجید}}=۱۲$$

گام سوم: در نتیجه:

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{۱۲}{۱۲^{۲}}=\frac{۱}{۱۲}$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۶ در دنبالهٔ a_n با شرط $a_1 = 10$، $a_{n+1} = \begin{cases} \frac{a_n}{2} + 2 & a_n \text{ زوج} \\ 3a_n - 1 & a_n \text{ فرد} \end{cases}$، حاصل $a_7 - a_6$ کدام است؟

۱) ۱
۲) -1
۳) ۲
۴) -2

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۲ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: جای n قرار می‌دهیم ۱. چون $a_1 = 10$ و ۱۰ عددی زوج است، پس سراغ ضابطهٔ بالا می‌رویم:

$$a_{n+1} = \frac{a_n}{2} + 2 \xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{a_1}{2} + 2 = \frac{10}{2} + 2 = 5 + 2 = 7$$

گام دوم: جای n قرار می‌دهیم ۲. چون $a_2 = 7$ و ۷ عددی فرد است، پس سراغ ضابطهٔ پایین می‌رویم:

$$a_{n+1} = 3a_n - 1 \xrightarrow{n=2} a_3 = 3a_2 - 1 = 3(7) - 1 = 21 - 1 = 20$$

گام سوم: از این‌جا به بعد، «هر جا به عددی فرد رسیدیم، آن را ۳ برابر کرده و منهای ۱ می‌کنیم» و «هر جا به عددی زوج رسیدیم، آن را نصف کرده و با ۲ جمع می‌کنیم».

زوج: $20 \xrightarrow[+2]{\div 2} 10 + 2 = 12 \xrightarrow[+2]{\div 2} 6 + 2 = 8 \xrightarrow[+2]{\div 2} 4 + 2 = 6 \xrightarrow[+2]{\div 2} 3 + 2 = 5$

a_3 ، a_4 ، a_5 ، a_6 ، a_7

گام چهارم: خواستهٔ سؤال:

$$a_7 - a_6 = 5 - 6 = -1$$

اگر $a_1 = 15$ جملهٔ اول دنبالهٔ بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} \frac{1}{2}a_n & a_n \text{ زوج} \\ 3a_n - 1 & a_n \text{ فرد} \end{cases}$ باشد، مقدار a_8 کدام است؟

(سؤال ۱۷ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)

۱) ۲
۲) ۴
۳) ۶
۴) ۸

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۷ مجموع جملات سوم و یازدهم یک دنبالهٔ حسابی برابر با ۱۲ است. اگر مجموع جملات پنجم تا پانزدهم این دنباله برابر با ۱۳۲ باشد، جملهٔ اول این دنباله کدام است؟

۱) صفر ۲) -۲ ۳) -۴ ۴) -۶

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۲ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: مجموع جملات سوم و یازدهم برابر با ۱۲ است، پس:

$$a_۳ + a_{۱۱} = ۱۲ \xrightarrow{\text{برحسب } a_۱ \text{ و } d} (a_۱ + ۲d) + (a_۱ + ۱۰d) = ۱۲ \Rightarrow ۲a_۱ + ۱۲d = ۱۲ \xrightarrow{\div ۲} a_۱ + ۶d = ۶$$

گام دوم: مجموع جملات پنجم تا پانزدهم این دنباله برابر با ۱۳۲ است، پس:

$$a_۵ + a_۶ + a_۷ + a_۸ + a_۹ + a_{۱۰} + a_{۱۱} + a_{۱۲} + a_{۱۳} + a_{۱۴} + a_{۱۵} = ۱۳۲$$

چون تعداد جملات بالا فرد است، پس مجموعشان برابر است با:

$$\text{تعداد} \times \text{جملهٔ وسط} = ۱۱ \times a_{۱۰} = ۱۱a_{۱۰}$$

$۱۱a_{۱۰}$ باید برابر با ۱۳۲ باشد:

$$۱۱a_{۱۰} = ۱۳۲ \Rightarrow a_{۱۰} = \frac{۱۳۲}{۱۱} = ۱۲ \xrightarrow{\text{باز می‌کنیم}} a_۱ + ۹d = ۱۲$$

گام سوم: طرفین دو تساوی $a_۱ + ۶d = ۶$ و $a_۱ + ۹d = ۱۲$ را از هم کم می‌کنیم:

$$(a_۱ + ۹d) - (a_۱ + ۶d) = ۱۲ - ۶ \Rightarrow ۳d = ۶ \Rightarrow d = ۲$$

با جای‌گذاری $d = ۲$ در $a_۱ + ۶d = ۶$، داریم:

$$a_۱ + ۱۲ = ۶ \Rightarrow a_۱ = -۶$$

در یک دنبالهٔ حسابی، مجموع جملات دوم و دهم برابر ۳۴ است. اگر مجموع جملات چهارم تا دوازدهم این دنباله برابر ۱۱۷ باشد، جملهٔ اول دنباله کدام است؟ *(سؤال ۱۸ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) ۲۷ ۲) ۱۷ ۳) ۳۷ ۴) ۷

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۸ جملهٔ اول و نسبت مشترک یک دنبالهٔ هندسی به ترتیب ۸۹۶ و $\frac{۱}{۲}$ است. اگر جملهٔ nاُم این دنباله ۳/۵ باشد، n کدام است؟

۱) ۷ ۲) ۸ ۳) ۹ ۴) ۱۰

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۳ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: جملهٔ عمومی دنبالهٔ هندسی با $a_۱ = ۸۹۶$ و $r = \frac{۱}{۲}$ را می‌نویسیم:

$$a_n = a_۱ \times r^{n-۱} \xrightarrow[r=\frac{۱}{۲}]{a_۱=۸۹۶} a_n = ۸۹۶ \times (\frac{۱}{۲})^{n-۱}$$

گام دوم: جای a_n، عدد ۳/۵ یا همان $\frac{۷}{۲}$ را قرار می‌دهیم:

$$\frac{۷}{۲} = ۸۹۶ \times (\frac{۱}{۲})^{n-۱} \xrightarrow{\text{دو طرف به ۷ ساده می‌شن.}} \frac{۱}{۲} = ۱۲۸ \times (\frac{۱}{۲})^{n-۱}$$

گام سوم: دو طرف را در $\frac{۱}{۱۲۸}$ ضرب می‌کنیم:

$$\frac{۱}{۲} \times \frac{۱}{۱۲۸} = \frac{۱}{۱۲۸} \times ۱۲۸ \times (\frac{۱}{۲})^{n-۱} \Rightarrow \frac{۱}{۲۵۶} = (\frac{۱}{۲})^{n-۱}$$

گام چهارم: ۲۵۶ برابر با $۲^۸$ است، پس جای $\frac{۱}{۲۵۶}$ می‌نویسیم $(\frac{۱}{۲})^۸$:

$$(\frac{۱}{۲})^۸ = (\frac{۱}{۲})^{n-۱} \xrightarrow{\text{حذف پایه‌ها}} ۸ = n-۱ \Rightarrow n = ۹$$

جملهٔ اول و نسبت مشترک یک دنبالهٔ هندسی به ترتیب برابر ۱۴۵۸ و $\frac{۱}{۳}$ است. اگر جملهٔ nام این دنباله برابر ۲ باشد، n کدام است؟ *(سؤال ۱۹ کنکور انسانی ۱۴۰۳ ـ نوبت اول)*

۱) ۹ ۲) ۸ ۳) ۶ ۴) ۷

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۹ با توجه به تساوی $\frac{\sqrt[10]{32}\times x^5\times 10^3}{(2/5)^{-2}\times\sqrt[4]{64}}=45^5$، مجموع ارقام عدد $2x-1$ کدام است؟

۱) ۸ ۲) ۷ ۳) ۹ ۴) ۱۰

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۳ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: بعضی از عبارات موجود در معادله را ساده می‌کنیم:

- $\sqrt[2]{2^1}=\sqrt{2}$ ، $\sqrt[10]{32}=\sqrt[10]{2^5}$ (توان و فرجه به ۵ ساده می‌شن.)
- $(2/5)^{-2}=(\frac{5}{2})^{-2}=(\frac{2}{5})^2=\frac{2^2}{5^2}=2^2\times 5^{-2}$
- $\sqrt[4]{64}=\sqrt[4]{2^6}=\sqrt[2]{2^3}=\sqrt{8}=\sqrt{4}\times\sqrt{2}=2\sqrt{2}$ (توان و فرجه به ۲ ساده می‌شن.)
- $45^5=(3^2\times 5)^5=3^{10}\times 5^5$

گام دوم: در معادله جای‌گذاری می‌کنیم:

$$\frac{\sqrt[10]{32}\times x^5\times 10^3}{(2/5)^{-2}\times\sqrt[4]{64}}=45^5 \Rightarrow \frac{\sqrt{2}\times x^5\times 10^3}{2^2\times 5^{-2}\times 2\sqrt{2}}=3^{10}\times 5^5 \Rightarrow \frac{x^5\times 10^3}{\underbrace{2^2\times 2}_{2^3}\times 5^{-2}}=5^5\times 3^{10}$$

گام سوم: طرفین‌وسطین می‌کنیم:

$$x^5\times 10^3=2^3\times\underbrace{5^{-2}\times 5^5}_{5^3}\times 3^{10} \Rightarrow x^5\times 10^3=\underbrace{2^3\times 5^3}_{10^3}\times 3^{10}$$

$$\Rightarrow x^5\times 10^3=10^3\times 3^{10} \Rightarrow x^5=3^{10} \xrightarrow{\text{توان‌ها را به ۵ ساده می‌کنیم.}} x=3^2=9$$

گام چهارم: خواستهٔ سؤال:

$$2x-1=2(9)-1=17 \xrightarrow{\text{مجموع ارقام}} 1+7=8$$

در تساوی $\frac{x^5\times\sqrt[6]{5^3}\times\sqrt[3]{15^9}}{\sqrt[4]{5^6}\times(\frac{3}{5})^{-2}}=21^5$، مقدار x کدام است؟ *(سؤال ۲۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

۱) ۷ ۲) ۱۵ ۳) ۵ ۴) ۲۱

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۰ جمعیت شهری ۸ میلیون نفر است. اگر رشد جمعیت به صورت نمایی و با ضریب ثابت ۲ درصد در سال باشد، جمعیت این شهر پس از ۱۰ سال چند نفر افزایش می‌یابد؟ $(۱/۰۲^{۵} = ۱/۱)$

۱) ۱۳۲۰۰۰۰

۲) ۱۴۶۰۰۰۰

۳) ۱۵۲۰۰۰۰

۴) ۱۶۸۰۰۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار دوازدهم ـ فصل ۳ ـ درس ۳

درس Box

رشد و زوال نمایی:

رشد نمایی	اگر مقدار اولیهٔ c، نرخ رشد (برحسب درصد) r و تعداد دوره‌های زمانی t باشد، مقدار جدید بعد از t دورهٔ زمانی برابر است با: $\underbrace{f(t)}_{\text{مقدار جدید}} = c(۱+t)^{t}$
زوال نمایی	اگر مقدار اولیهٔ c، نرخ زوال (برحسب درصد) r و تعداد دوره‌های زمانی t باشد، مقدار جدید بعد از t دورهٔ زمانی برابر است با: $\underbrace{f(t)}_{\text{مقدار جدید}} = c(۱-r)^{t}$

تذکر: دقت کنید اگر r برابر با ۲۰ درصد باشد، باید عدد $\frac{۲۰}{۱۰۰}$ یا ۰/۲ را در فرمول، جای r قرار دهیم.

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: اطلاعات سؤال را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} r = \frac{۲}{۱۰۰} = ۰/۰۲ \\ t = ۱۰ \\ c = ۸۰۰۰۰۰۰ \end{cases}$$

گام دوم: از فرمول رشد نمایی استفاده می‌کنیم:

$$f(t) = c(۱+r)^{t} \Rightarrow f(۱۰) = ۸۰۰۰۰۰۰(۱+۰/۰۲)^{۱۰} = ۸۰۰۰۰۰۰ \times ۱/۰۲^{۱۰}$$

گام سوم: جای $۱/۰۲^{۱۰}$ می‌نویسیم $(۱/۰۲^{۵})^{۲}$:

$$f(۱۰) = ۸۰۰۰۰۰۰ \times (\underbrace{۱/۰۲^{۵}}_{۱/۱})^{۲} = ۸۰۰۰۰۰۰ \times ۱/۱^{۲} = ۸۰۰۰۰۰۰ \times ۱/۲۱ = ۹۶۸۰۰۰۰$$

گام چهارم: افزایش جمعیت این شهر برابر است با:

$$۹۶۸۰۰۰۰ - ۸۰۰۰۰۰۰ = ۱۶۸۰۰۰۰$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۱ **در کدام عبارت بیشترین ویژگی سبک نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی (با توجه به کتاب) به چشم می‌خورد؟**

۱) و خیلتاشان که رفته بودند سوی غزنین بازآمدند و بازنمودند که چون بشارت رسید به غزنین، چند روز شادی کردند.

۲) و هر روز حاجب علی برنشستی و به صحرا آمدی و بایستادی و اعیان و محتشمان درگاه، تا چاشتگاه فراخ حدیث کردندی.

۳) و امیر ابواحمد اَدامَ اللهُ سَلامتَهُ شاخی بود از اصل دولت امیر ماضی اَنارَاللهُ بُرهانَهُ هر کدام قوی‌تر و شکوفه آبدارتر و برومندتر.

۴) و بسیار سخن و مناظره رفت و وی گفت او را به گوزگانان باز باید فرستاد با کسان و یا با خویشتن به درگاه عالی بُرد.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۷

درس Box

نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی:

۱) اِطناب (جمله‌ها معمولاً طولانی هستند.)

۲) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار

۳) حذف افعال به قرینه

۴) افزایش کاربرد لغات عربی (نسبت به دورهٔ قبل).

نمونه‌های موفّق: تاریخ بیهقی، قابوس‌نامه، سفرنامهٔ ناصرخسرو، سیاست‌نامه، کیمیای سعادت، کشف‌المحجوب و اسرارالتّوحید

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در عبارت گزینهٔ (۳)؛ افزایش کاربرد لغات عربی نسبت به دورهٔ قبل، تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اطناب دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در عبارت گزینهٔ (۱)؛ هیچ‌کدام از ویژگی‌های نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی دیده نمی‌شود.

در عبارت گزینهٔ (۲)؛ کاربرد جملات کوتاه و حذف‌نشدن افعال مطابق نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی نیستند.

در عبارت گزینهٔ (۴)؛ جملات کوتاه هستند و هیچ‌کدام از ویژگی‌های نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی دیده نمی‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۲ **کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «ایراد» دارد؟**

مشاوره ایراد در مبحث تاریخ ادبیات ممکن است در هر قسمتی از گزینه باشد؛ پس حتماً تمام گزینه‌ها را کامل و تا انتها با دقت بخوانید.

۱) کلیم کاشانی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است. وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

۲) شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند و هرچند به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند، اما علاقه‌ای نشان نداده‌اند.

۳) در قرن یازدهم بهانه‌دادن به شعر ستایشی در ایران، موجب شد که شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شوند.

۴) صائب تبریزی معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است. صائب را خداوندگار مضامین تازهٔ شعری دانسته‌اند.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی

هرچند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند، اما کم‌وبیش به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند و به نوعی علاقه نشان داده‌اند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۳ در کدام بیت کاربرد واژگان کهن را که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند، نمی‌توان یافت؟

۱) خشک گردد موش زان گربهٔ عیار / گر بود اعداد موشان صد هزار

۲) زهر قاتل صورتش شهد است و شیر / هین مرو بی‌صحبت پیر خبیر

۳) چون برآمد بر درخت آن زن گریست / چون ز بالا سوی شوهر بنگریست

۴) آن شنیدی تو که در هندوستان / دید دانایی گروهی دوستان

مشاوره در کنکورهای اخیر همواره سؤالی مشابه این سؤال طرح شده است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

در بیت گزینهٔ (۴) هیچ واژهٔ کهنی یافت نمی‌شود که امروزه به شکلی دیگر استفاده شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در بیت گزینهٔ (۱)؛ جمع کلمهٔ «موش» با نشانهٔ «ان»

در بیت گزینهٔ (۲)؛ کاربرد کلمهٔ «قاتل» در معنی کُشنده برای غیرانسان

در بیت گزینهٔ (۳)؛ کاربرد واژهٔ «بنگریست» که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شود. (نگریست/ نگاه کرد)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۴ هر یک از عبارات زیر کدام شخصیت ادبی را معرفی می‌نماید؟

- **از شاعران قرن هشتم که در غزل توجّه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی در سبک عراقی است.**
- **او یکی از کتاب‌های خود را به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته است. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.**
- **شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.**
- **اثر معروفش از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود که نثر او در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.**

۱) سلمان ساوجی ـ دولتشاه سمرقندی ـ ابن یمین ـ شمس قیس رازی

۲) سلمان ساوجی ـ حمدالله مستوفی ـ شاه نعمت‌الله ولی ـ نجم‌الدین رازی

۳) خواجوی کرمانی ـ دولتشاه سمرقندی ـ شاه نعمت‌الله ولی ـ نجم‌الدین رازی

۴) خواجوی کرمانی ـ حمدالله مستوفی ـ ابن یمین ـ شمس قیس رازی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

سلمان ساوجی: از شاعران قرن هشتم که در غزل توجّه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی در سبک عراقی است.

دولتشاه سمرقندی: او یکی از کتاب‌های خود (تذکرهٔ دولتشاه) را به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته است. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

ابن یمین: شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.

شمس قیس رازی: اثر معروفش (المعجم فی معاییر اشعارالعجم) از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود که نثر او در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.

گول نخوری ✘

مراقب باش شمس قیس رازی و نجم‌الدین رازی رو با هم اشتباه نگیری!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۵ کدام ابیات با توجه به ویژگی‌های «ادبی» در یک سبک قرار می‌گیرند؟

الف) ز بزم وصل، خواهش‌های بیجا می‌برد ما را / چو گوهر موج ما بیرون دریا می‌برد ما را

ب) بار دگر نوش آورید این پیر دُردآشام را / صد جام بر هم نوش کرد از خون دل پر جام را

ج) گداز گوهر دل بادهٔ ناب است شبنم را / نم چشم تحیّر عالم آب است شبنم را

د) قامت خم برد آرام و قرار از جان من / خواب شیرین، تلخ ازین دیوار مایل شد مرا

ه) ساقیا زنجیر مشکین را ز مه بردار زود / بر رخ زردم نه آن یاقوت شکرریز را

۱) «الف» ـ «د» ـ «ه»

۲) «ب» ـ «ج» ـ «ه»

۳) «الف» ـ «ج» ـ «د»

۴) «ب» ـ «الف» ـ «د»

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۱۰

درس Box

ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی:

- کم‌توجهی شاعران به آرایه‌های ادبی، بیان و بدیع و استفادهٔ کم از آن‌ها جز به صورت طبیعی و تصادفی در شعر شاعران شاخص، تشبیه بسیار رواج دارد. تلمیح‌های رایج و نه نادر و غریب نیز در مضمون‌سازی نقش فعالی دارد.

حسن تعلیل، حس‌آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله از دیگر آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی هستند.

- مسلط‌بودن قالب غزل که گاهی به چهل بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن امری طبیعی است.

دلیل این ویژگی آن است که شاعر سبک هندی تک‌بیت‌گو است؛ یعنی قالب حقیقی شعر، مفردات است و این ابیاتِ مستقل را به وسیلهٔ رشتهٔ قافیه و ردیف به هم گره می‌زند. از این‌رو کم و زیاد کردن ابیات غزل، آسیبی به شعر نمی‌زند.

- رواج استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ؛ مثل: خواهم شدن، می‌شود پیدا، می‌برد مرا، دیگر است و ... .

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ویژگی‌های ادبی بیت «الف»: استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ (می‌برد ما را)/ استفاده از تمثیل

ویژگی‌های ادبی بیت «ج»: استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ (است شبنم را)

ویژگی‌های ادبی بیت «د»: استفاده از اسلوب معادله/ استفاده از حس‌آمیزی (خواب شیرین)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۶ **هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، بیانگر کدام سده از تاریخ ادبیات ایران است؟**

الف) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.

ب) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است.

ج) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

د) مکتب وقوع نتیجهٔ چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود.

۱) هفتم، هشتم و نهم ـ دهم ـ دوازدهم و سیزدهم ـ چهاردهم

۲) دوازدهم و سیزدهم ـ چهاردهم ـ هفتم، هشتم و نهم ـ دهم

۳) دوازدهم و سیزدهم ـ هفتم، هشتم و نهم ـ دهم ـ چهاردهم

۴) هفتم، هشتم و نهم ـ چهاردهم ـ دوازدهم و سیزدهم ـ دهم

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون دهم ـ درس‌های ۷ و ۱۰ / علوم و فنون یازدهم ـ درس‌های ۱، ۴، ۷ و ۱۰ / علوم و فنون دوازدهم ـ درس‌های ۱، ۴، ۷ و ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی عبارت‌ها:

الف) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید. (دورهٔ عراقی یا قرن‌های هفتم، هشتم و نهم)

ب) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است. (دورهٔ معاصر یا قرن چهاردهم)

ج) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد. (دورهٔ بازگشت و بیداری یا قرن‌های دوازدهم و سیزدهم)

د) مکتب وقوع نتیجهٔ چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود. (سبک بینابین دورهٔ عراقی و هندی یا قرن دهم)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۷ چند عبارت دربارهٔ ویژگی‌های ادبیات قرن دهم و یازدهم درست است؟

- تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه
- بازتاب بیشتر علوم در شعر
- کشتن یا متواری‌ساختن فضلا
- رشد ادبیات فارسی در هند
- بهانه‌دادن به شعر ستایشی
- درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن

۱) پنج ۲) چهار ۳) سه ۴) دو

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✔

موارد زیر مربوط به ویژگی‌های ادبیات در قرن‌های دهم و یازدهم هستند:

- تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه
- رشد ادبیات فارسی در هند
- بهانه‌دادن به شعر ستایشی

سایر موارد مربوط به ویژگی‌های تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم می‌شوند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۸ **کدام ویژگی‌ها به سرایندهٔ منظومهٔ زیر اختصاص می‌یابد؟**

«سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت/ سرها در گریبان است/ کسی سر برنیارد کرد پاسخ‌گفتن و دیدار یاران را ...»

۱) بیان روایی و داستانی، حماسی‌بودن زبان، کهن‌گرایی و برخی کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر اوست.

۲) کوشید تا شعر را به هنجار نثر و سادگی نزدیک کند. در این مسیر از واژگان روزمره، عامیانه و نو بهره برد.

۳) توانایی خود را در ادبیات انقلاب نشان داد و جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد.

۴) پس از انقلاب به آرمان‌ها و اهداف مذهبی و انقلابی وفادار مانده است. وی در غزل و قصیده طبع‌آزمایی کرده است. اشعار سپید او نیز قابل توجه‌اند.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✔

سرودهٔ صورت سؤال از «مهدی اخوان ثالث» است و توضیحات گزینهٔ (۱) نیز دربارهٔ ویژگی‌های شعر اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): توضیحات این گزینه دربارهٔ علی اسفندیاری (نیما یوشیج) است.

گزینهٔ (۳): توضیحات این گزینه دربارهٔ قیصر امین‌پور است.

گزینهٔ (۴): توضیحات این گزینه دربارهٔ سید علی موسوی گرمارودی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۹ کدام بیت فاقد «مجاز» و دارای «لف‌ونشر و تشبیه» است؟

۱) دعوی خون با بتان کم کن که این سنگین‌دلان / پاک می‌سازند با دامان محشر تیغ را

۲) چه گویم از حدیث زلف و رویش / چو مشرق مظهر هر صبح و شام است

۳) بلند و پست خار راه عجز ما نمی‌گردد / به پهلو قطع سازد سایه چندین کوه و صحرا را

۴) چه تربیت شنوم یا چه مصلحت بینم / مرا که چشم به ساقی و گوش بر چنگ است

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۳ و ۶ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): لف‌ونشر ندارد. ـ خون: مجاز از خونخواهی/ دامان محشر: تشبیه

گزینهٔ (۲): مجاز ندارد. ـ زلف و رویش/ صبح و شام: لف‌ونشر مشوش/ تشبیه: چو مشرق ...

گزینهٔ (۳): تشبیه ندارد. ـ بلند و پست/ کوه و صحرا: لف‌ونشر مرتب

گزینهٔ (۴): تشبیه ندارد./ مجاز: چشم مجاز از بینایی و گوش مجاز از شنوایی/ لف‌ونشر مشوش: لف‌ها: شنوم و بینم، نشرها: چشم و گوش

تیزبازی گزینهٔ (۱) لف‌ونشر ندارد و گزینه‌های (۳) و (۴) تشبیه ندارند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۰ آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«چاه دنیا سربه‌سر نوک سنان و خنجر است پا بدین ره کی نهد آن را که چشمی بر سر است»

۱) کنایه، استعارهٔ مکنیه، ایهام، استعارهٔ مصرحه

۲) جناس اختلافی، استعارهٔ مصرحه، تضاد، واج‌آرایی

۳) کنایه، استعارهٔ مصرحه، تشبیه، جناس

۴) مراعات‌نظیر، تشبیه، حسن تعلیل، ایهام

مشاوره ابتدا دو یا سه آرایه در بیت بیابید، سپس با رد گزینه به جواب برسید.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی

همهٔ آرایه‌های بیت:

چاه دنیا: تشبیه/ خنجر و سنان، چشم و سر: مراعات‌نظیر/ نوک سنان و خنجر: استعاره از مشکلات چشمی بر سر است: کنایه از آگاهی و بینش دارد/ بر و سر: جناس اختلافی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۱ در کدام بیت «استعارهٔ مکنیه، مجاز، تشبیه و تشخیص» یافت می‌شود؟

۱) ای صفت زلف تو غارت ایمان ما / عشق جهان‌سوز تو بر دل ما پادشا

۲) عالمی چون زخم آغوش طمع واکرده‌اند / تا کجا خواباند آن مژگان کافر تیغ را

۳) در شهر که دیده است چنین شهره بتی را / در بر که کشیده است سهیل و قمری را

۴) به گنجشکان میالا دام خود، خواهم چنان باشی / که استغنا زنی، گر بینی اندر دام، عنقا را

مشاوره این تیپ سؤالات را نیز می‌توانید با رد گزینه و سپس برای اطمینان با تأیید گزینه حل کنید.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۳، ۶ و ۹

پاسخ خیلی تشریحی

آرایه‌های گزینهٔ (۲): عالم: مجاز از مردم عالم/ عالمی چون زخم: تشبیه/ زخم آغوش واکرده: استعارهٔ مکنیه و تشخیص

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): عشق جهان‌سوز تو پادشا: تشبیه

گزینهٔ (۳): سهیل و قمر: استعارهٔ مصرحه

گزینهٔ (۴): گنجشکان: استعارهٔ مصرحه از افراد کم‌ارزش/ عنقا: استعارهٔ مصرحه از افراد بسیار ارزشمند

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۲ کدام آرایه‌های ادبی را نمی‌توان در بیت زیر یافت؟

«ترزبانی معدن زنگار می‌سازد مرا خامشی آیینهٔ اسرار می‌سازد مرا»

۱) ایهام و استعارهٔ مکنیه
۲) کنایه و مجاز
۳) مراعات‌نظیر و واج‌آرایی
۴) حس‌آمیزی و تشبیه

مشاوره با رد و تأیید گزینه می‌توانید به پاسخ برسید؛ مثلاً استعاره ندارد، پس گزینهٔ (۱) پاسخ درست است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۳ / علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۳، ۶ و ۱۲ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس‌های ۳ و ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی

ترزبانی: کنایه از خوش‌زبانی و حس‌آمیزی / زبان: مجاز از سخن / ترزبانی معدن زنگار می‌سازد مرا: تشبیه / زنگار و آیینه: مراعات‌نظیر / واج‌آرایی در مصوت بلند «ا» و صامت «ی»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۳ کدام بیت به «دو تشبیه و یک ایهام» آراسته است؟

۱) گر چنین خواهد شد از می عارض او آتشین / خون چو داغ لاله در لخت جگر سازد مرا

۲) در کنف فقر بین سوختگان خام نوش / بر شجر لا نگر مرغ‌دلان خوش‌نوا

۳) غنچه‌سان پر گل اگر خواهی دهان خویش را / پرهٔ قفل خموشی کن زبان خویش را

۴) بهر فریدون راز کرده ز عصمت علم / در صف فغفور آز کرده به همت عزا

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۳/ علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی

آرایه‌های گزینهٔ (۱): عارض او آتشین: خواهد شد/ خون چو داغ لاله: تشبیه/ داغ: ایهام: ۱) سوگ و ماتم ۲) سیاهی درون گل لاله

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): ایهام ندارد./ کنف فقر: استعارهٔ مکنیه/ شجر لا: تشبیه/ مرغ‌دلان: کنایه

گزینهٔ (۳): ایهام ندارد./ غنچه‌سان: تشبیه/ قفل خموشی: تشبیه

گزینهٔ (۴): ایهام ندارد./ فریدون راز: تشبیه/ عصمت علم: تشبیه/ فغفور آز: تشبیه

تیزبازی فقط یک بیت ایهام دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۴ آرایه‌های «لف‌ونشر، تلمیح، پارادوکس، اسلوب معادله، تضمین» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

مشاوره از آرایه‌هایی که مطمئن هستید ترتیب را آغاز کنید، مثلاً ابتدا پارادوکس را بیابید سپس تلمیح.

الف) مردیم به آن چشمهٔ حیوان که رساند / شرح عطش سینهٔ تفسیدهٔ ما را

ب) وان دم که تو بدخویی، دشنام و جفا گویی / می‌گو که جفای تو حلواست همه حلوا

ج) آه و دودش سنبل و ریحان جنت می‌شود / در دل هر کس که سازی گرم جای خویش را

د) مقام ظالم آخر بر ضعیفان است ارزانی / که چون آتش ز پا افتد به خاکستر دهد جا را

ه) این جواب آن غزل صائب که می‌گوید اسیر / خواب چون گردد گران، بیدار می‌سازد مرا

۱) الف، ج، ب، ه، د

۲) ج، ب، الف، ه، د

۳) الف، ب، ج، د، ه

۴) ج، الف، ب، د، ه

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس‌های ۳، ۶ و ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی ابیات:

الف) چشمهٔ حیوان: تلمیح به داستان حضرت خضر (ع) و اسکندر و یافتن چشمهٔ حیات جاودان

ب) جفای تو حلواست: پارادوکس

ج) لف‌ها: آه و دود/ نشرها: سنبل و ریحان: لف‌ونشر مشوش

د) اسلوب معادله

ه) این جواب آن غزل صائب که می‌گوید اسیر/ «خواب چون گردد گران، بیدار می‌سازد مرا»: تضمین («صائب» مصراعی از «اسیر شهرستانی» را تضمین کرده است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۵ **با توجه به آرایه‌های مقابل ابیات، همهٔ گزینه‌ها درست است؛ به‌جز** ..... .

۱) صبر کن بر تلخ‌کامی‌ها که آخر روزگار چشمه‌سار نوش سازد بوسه‌گاه نیش را
(حس‌آمیزی، مجاز)

۲) گرد راه از چهرهٔ سیلاب می‌شوید محیط متصل گردان به دریا جویبار خویش را
(پارادوکس، استعارهٔ مکنیه)

۳) از دست‌برد حاجت نم در جبین ندارم آخر هجوم مطلب شست از عرق حیا را
(حسن تعلیل، استعارهٔ مصرحه)

۴) تنگ می‌سازد بیابان را به رهرو کفش تنگ تنگ‌دستی از جهان بیزار می‌سازد مرا
(جناس تام، اسلوب معادله)

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۹ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): تلخ‌کامی‌ها: حس‌آمیزی/ بوسه‌گاه: مجاز

گزینهٔ (۲): گرد راه از چهرهٔ سیلاب: پارادوکس/ چهرهٔ سیلاب: استعارهٔ مکنیه

گزینهٔ (۳): استعارهٔ مصرحه ندارد./ از دست‌برد حاجت نم در جبین ندارم: حسن تعلیل

گزینهٔ (۴): بیت اسلوب معادله دارد./ تنگ و تنگ: جناس تام هستند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۶ آرایه‌های «استعاره، کنایه، جناس، ایهام تناسب و حسن تعلیل» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

مشاوره از آرایه‌هایی که مطمئن هستید ترتیب را آغاز کنید، مثلاً اول جناس و مجاز را پیدا کنید.

الف) رانـدی ز نظـر چشـم بلادیـدهٔ مـا را / ایـن چشـم کجـا بـود ز تـو دیـدهٔ مـا را

ب) چـو مـا در چنـگ عشـق انـدر فتادیـم / چـه کـم آیـد بـر مـا چنـگ و سـرنا

ج) زاد همراهـان در ایـن وادی نمی‌آیـد به کار / پر کـن از لخـت جگر جیـب و کنـار خویش را

د) در فکـر کلاهنـد حریفـان همـه هشـدار / هرگـز بـه سـر مـاه نرفتـه اسـت کلاهـی

ه) تیـر آهی از پشـیمانی نجسـت از سـینه‌ام / گرچـه از بـار گنـه، قـد چـون کمانی شـد مرا

۱) ج، د، ب، الف، ه

۲) د، الف، ه، ب، ج

۳) الف، ب، د، ج، ه

۴) د، ب، الف، ه، ج

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون دوازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی آرایه‌ها در ابیات:

الف) دیده: ایهام **تناسب** (بخشی از صفت مرکب «بلادیده» است؛ اما در معنی چشم، با این کلمه تناسب دارد.)

ب) چنگ و چنگ: جناس تام (به ترتیب به معنای: ۱) دست و پنجه، ۲) نوعی‌ساز)

ج) وادی: استعارهٔ مصرحه از دنیا

د) به سر ماه نرفته است کلاهی: کنایه از فریب نخوردن

ه) گرچه از بار گنه، قد چون کمانی شد مرا: حسن تعلیل

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۷ قافیهٔ کدام بیت **نادرست** است؟

۱) هر که او مفتی شد و فتوی نوشت / بهر یک دینار در صد جا نوشت

۲) بهر آن کس کاو رود در مدرسه / شرح گوید از علوم فلسفه

۳) حق تعالی حلق او خواهد گرفت / بعد از آنی دلق او خواهد گرفت

۴) آل احمد جمله یک دین داشتند / در ره تحقیق تلقین داشتند

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در گزینهٔ (۲) قافیه نادرست آمده است. هرگاه کلمه به «ـه» غیرملفوظ یا های بیان حرکت ختم شود، «ـه» که صدای «ـِ» می‌دهد، حرف الحاقی محسوب می‌گردد و دو واژه باید در حرف یا حروف قبلی یکسان باشند که در این بیت این‌گونه نیست. در مصراع نخست واژهٔ قافیه «مدرسه» است که «ـِس» حروف قافیه و در مصراع دوم «فلسفه» است که «ـَف» حروف قافیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): فتوی، جا، حرف قافیه: مصوت بلند «آ» (قاعدهٔ ۱)

گزینهٔ (۳): حَلق، دَلق، حروف قافیه: «ـَلق» (قاعدهٔ ۲)

گزینهٔ (۴): دین، تلقین، حروف قافیه: «ـین» (قاعدهٔ ۲)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۸ در ابیات زیر چند بین ذوقافیتین هستند؟

الف) یکی سر برآر از گریبان غم / به آرام دل با جوانان بچم

ب) حیله‌آموزان جگرها سوخته / فعل‌ها و مکرها آموخته

ج) مرا حاجیی شانهٔ عاج داد / که رحمت بر اخلاق حجاج باد

د) شاعر طوس آب بسته کشته را / هم غزالی پنبه کرده رشته را

۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

تنها بیت «ج» ذوقافیتین است.

قافیهٔ اول: داد، باد قافیهٔ دوم: عاج، حجاج

سایر ابیات هر کدام یک قافیه دارند.

بررسی سایر موارد:

الف) قافیه: غَم، بچَم

ب) قافیه: سوخته، آموخته

د) قافیه: کشته، رشته

گول نخوری ✘

- «جگرها» با «مکرها» نمی‌توانند هم‌قافیه باشند، چون حروف قافیهٔ یکسان ندارند.
- «بسته» و «کرده» نمی‌توانند قافیه قرار گیرند، چون با احتساب حرف «ـه» به عنوان حرف الحاقی، این دو واژه حروف قافیهٔ یکسانی ندارند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۹ وزن عروضی کدام مورد با سرودهٔ زیر یکسان است؟

«چشم من است این‌که چون گیاهی مسموم ریشه به سنگدلی سرشته به زهر است»

۱) در آسمان نبود به‌جز پرده‌ای سیاه پنهان ز دیدگان زمین اختران و ماه

۲) همچو شب ابر که خورشید صبح ناگه سر بر زند از چاه غم

۳) آینهٔ تشنگی آدم و آهو آبخور ماهیان مردهٔ مهتاب

۴) باز بنفشه رسید جانب سوسن دوتا باز گل لعل‌پوش می‌بدراند قبا

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔ تقطیع هجایی و وزن سرودهٔ صورت سؤال:

چَش	مِ	مَ	نَس	تین	کِ	چُن	گِ	یا	هی		مَس	موم
–	∪	∪	–	–	∪	–	∪	–	–		–	–
ری	شِ	بِ	سَن	گِ	دِ	لی	سِ	رِش	تِ	بِ	زَه	رَست
–	∪	∪	–	–⁄	∪	–	∪	–	∪	∪	–	–
مفتعلن			فاعلاتُ					مفتعلن (مفعولن)			فَع	

تقطیع هجایی و وزن گزینهٔ (۳):

آ	یِ	نِ	یِ	تِش	نِ	گی	یِ	آ	دَ	مُ	آ	هو
–	∪	∪	–⁄	–	∪	–	∪	–	∪	∪	–	–
آ	ب	خُ	رِ	ما	هِـ	یا	نِ	مُر	دِ	یِ	مَه	تاب
–	∪	∪	–⁄	–	∪	–	∪	–	∪	∪	–	–
مفتعلن			فاعلاتُ					مفتعلن			فَع	

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱):

دَر	آ	سِ	مان	نَ	بو	د	بِ	جُز	پَر	دِ	ای	سِ	یاه
–	–	∪	–	∪	–	∪	∪	–	–	∪	–	∪	–
پِن	هان	زِ	دی	دِ	گا	نِ	زَ	مین	اخ	تَ	را	نُ	ماه
–	–	∪	–	∪	–	–	∪	–	–	∪	–	∪	–
مفعولُ			فاعلاتُ				مفاعیلُ				فاعلن		

یا « ––∪–/∪∪–∪/––∪–»: «مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل»

گزینهٔ (۲):

هَم	چُ	شَ	بِ	اَب	ر	کِ	خُر	شی	دِ	صبح
–	∪	∪	–⁄	–	∪	∪	–	–	∪	–
نا	گه		سَر	بَر	زَ	نَ	دَز	چا	هِـ	غَم
–	–		–	–	∪	∪	–	–	∪	–
مفتعلن (مفعولن)			مفتعلن					فاعلن		

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

گزینهٔ (۴):

با	ز	بَ	نَف	شِ	رِ	سید	جا	نِ	بِ	سو	سَن	دُ	تا
–	∪	∪	–	⁄–	∪	–	–	∪	∪	–	–	∪	–
با	ز	گُ	لِ	لَع	ل	پوش	می	بِ	دَ	را	نَد	قَ	با
–	∪	∪	⁄–	–	∪	–	–	∪	∪	–	–	∪	–
مفتعلن			فاعلن			مفتعلن				فاعلن			

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۰ **هجاهای کدام بیت به دو شیوهٔ همسان و ناهمسان دسته‌بندی می‌شوند؟**

۱) بس شام‌ها ستاره شمردم به نور ماه / تا اختر رمیدهٔ بختم وفا کند

۲) گاهی برسید از رَه عشقی کش و سرمست / زد نعره که این گوشه چه خوش جای گرفتیم

۳) چون شمع بُدم سوزان هر شب به سحر کشته / امروز بنشناسم شب را ز سحر جانا

۴) ای گلشن تو زندگی وی زخم تو فرخندگی / وی بنده‌ات را بندگی بهتر ز ملک انجمن

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

تقطیع هجایی و وزن بیت به دو صورت:

گا	هی	پِ	رِ	سی	دَز	رَه		عِش	قی	کَ	شُ	سَر	مَست
–	–	U	U	–	–	–		–	–	U	U	–	–
زَد	نَع	رِ	کِ	این	گو	شِ	چِ	خُش	جا	ی	گِ	رِف	تیم
–	–	U	U	–	–	U	U	–	–	U	U	–	–
مستفعلُ			مستفعلُ (مفعول)					مستفعلُ				مستف (فعلن) ← همسان	

یا « – – U / U – – U / U – – U / U – – »: «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» ← ناهمسان

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱):

بَس	شا	م	سِ	ها	تا	رِ	شِ	مُر	دَم	پِ	نو	رِ	ماه
–	–	U	U	–	–	U	U	–	–	U	–	U	–
تا	اَخ	تَ	رَ	رِ	می	دِ	یِ	بَخ	تَم	وَ	فا	کُ	نَد
–	–	U	U	–/	–	U	U	–	–	U	–	U	–
مستفعلن			مفاعلُ					مستفعل				فَعل ← ناهمسان	

یا « – – U / U – U – / U – – U / U – – U / – U – »: «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن» ← ناهمسان

گزینهٔ (۳):

چُن	شَم	ع	بُ	دَم	سو	زان	هَر	شَب	بِ	سَ	حَر	کُش	تِ
–	–	U	U	–	–	–	–	–	U	U	–	–	–
اِم	رو	ز	پِ	نَش	نا	سَم	شَب	را	زِ	سَ	حَر	جا	نا
–	–	U	U	–	–	–	–	–	U	U	–	–	–
مستفعلُ			مفعولن				مستفعلُ				مفعولن ← همسان دولختی		

یا « – – U / U – – – / – – U / U – – – »: «مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن» ← همسان دولختی

گزینهٔ (۴):

اِی	گُل	شَ	نِ	تُ	زِن	دِ	گی	وِی	زَخ	مِ	تُ	فَر	خُن	دِ	گی
–	–	U	–/	–/	–	U	–	–	–	U	–/	–	–	U	–
وِی	بَن	دِ	آت	را	بَن	دِ	گی	بِه	تَر	زِ	مُل	کِ	آن	جُ	مَن
–	–	U	–	–	–	U	–	–	–	U	–	–/	–	U	–
مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن ← همسان			

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

کدام بیت را نمی‌توان به شکل «همسان» تقطیع هجایی کرد؟ (سؤال ۱۷ ـ امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۴)

الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشهٔ بامی که پریدیم، پریدیم

ب) باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟

ج) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین / کس واقف ما نیست که از دیده، چه‌ها رفت

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۱ بحرهای «رجز»، «رمل»، «متقارب» و «هزج» به ترتیب در کدام مصراع‌ها دیده می‌شوند؟

الف) ای دوست حدیث وصل و هجران بگذار
ب) کاه سرگشته را کهربا می‌کشد
ج) جهان فانی و باقی فدای شاهد و ساقی
د) ای شعله‌ور چون آذرخش پیرهن چاک آمده
ه) سرمه‌سای چشم مستش دست ناز
و) جهان گریه‌ای تلخ در خنده داشت

۱) «الف» ـ «ه» ـ «ج» ـ «و»
۲) «د» ـ «ب» ـ «و» ـ «الف»
۳) «الف» ـ «ب» ـ «ه» ـ «ج»
۴) «د» ـ «ه» ـ «و» ـ «ج»

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔ تقطیع هجایی و وزن مصراع‌های گزینهٔ (۴):

د)

ءی	شُع	لِ	ور	چُن	آ	ذَ	رَخ	شِ	پیـ	ر	هَن	چا	کا	مَ	دِ
–	–	U	–	–	–	U	–	–⁄	–	U	–	–	–	U	–
مستفعلن		مستفعلن			مستفعلن				مستفعلن (رجز مثمن سالم)						

ه)

سُر	مِ	سا	یِ	چَش	مِ	مَس	تَش	دَس	تِ	ناز
–	U	–	–⁄	–	U	–	–	–	U	–
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلن (رمل مسدس محذوف)			

و)

جَ	هان	گِر	یِ	ای	تَلـ	خ	دَر	خَن	دِ	داشت
U	–	–	U	–	–	U	–	–	U	–
فعولن		فعولن		فعولن			فعولن		فعل (متقارب مثمن محذوف)	

ج)

جَ	ها	نِ	فا	نی	یُ	با	قی	فَ	دا	یِ	شا	هِـ	دُ	سا	قی
U	–	–⁄	–	U⁄	–⁄	–	–	U	–	–⁄	–	U	–⁄	–	–
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن (هزج مثمن سالم)			

بررسی سایر موارد:

الف)

اِی	دو	ست	حَ	دی	ثِ	وَص	لُ	هِج	ران	بِ	گُ	ذار
				–	U	–	U					
مستفعلُ				فاعلات				مستفعلُ				فع

یا «– – U / U – – U / U – – U / U –»: «مفعول مفاعلن مفاعیل فعل»

ب)

کا	هِ	سَر	گُش	تِ	را	گه	رُ	با	می	کِ	شَد
–	U	–	–	U	–	–	U	–	–	U	–
فاعلن			فاعلن			فاعلن			فاعلن		

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۲ در کدام سروده، اختیارات شاعری وزنی و زبانی، هر دو، یافت می‌شود؟

۱) بانگ برداشت مرغ حق: شب! شب!
۲) شب چو دود سیه تنوره کشید
۳) همه در چنگ شب به یغما رفت
۴) یک سپیدار و چند بید کهن

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۸

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی

شَب	چُ	دو	دِ	سِ	یَه	تَ	نو	رِ	کِ	شید
–	∪	–	–⁄	∪	–	∪	–	∪	∪	–
فعلاتن (فاعلاتن)				مفاعلن				فعلن		

اختیار زبانی: تغییر کمیت مصوت کوتاه کسرهٔ اضافه در هجای چهارم

اختیار وزنی: ۱) بلندبودن هجای پایان مصراع

۲) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱):

بان	گ	بَر	دا	شت	مُر	غِ	حَق	شَب	شَب
–	∪	–	–	∪	–	∪	–	–	–
فعلاتن (فاعلاتن)				مفاعلن				فعلن (فع‌لن)	

اختیار زبانی: –

اختیار وزنی: ۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول

۲) ابدال در رکن آخر مصراع (به کار بردن رکن «فعلن» (– –) به جای رکن «فعلن» (∪∪–))

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

گزینهٔ (۳):

هَـ	مِ	دَر	چَن	گِ	شَب	بِ	یَغ	ما	رَفت
∪	∪	–	–	∪	–	∪	–	–	–
فعلاتن			مفاعلن				فعلن (فع‌لن)		

اختیار زبانی: –

اختیار وزنی: ۱) بلندبودن هجای پایان مصراع

۲) ابدال در رکن آخر مصراع (به کار بردن رکن «فعلن» (– –) به جای رکن «فعلن» (∪∪–))

گزینهٔ (۴):

یِک	سِ	پی	دا	رُ	چَنـ	د	بی	دِ	کُ	هَن
–	∪	–	–	∪	–	∪	–	∪	∪	–
فعلاتن (فاعلاتن)			مفاعلن				فعلن			

اختیار زبانی: –

اختیار وزنی: ۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۳ **اختیارات شاعری در مقابل همهٔ ابیات درست آمده است، به‌جز** ..... .

۱) گفت که خاقانیا روی تو زرفام نیست / گفتم معذور دار، زر ننماید به شب
(ابدال ـ بلندبودن هجای پایانی)

۲) کردم بر جان رقم شکر شب و مدح می / کآمدن دوست را بود ز هر دو سبب
(تغییر کمیت مصوت کوتاه ـ ابدال)

۳) طوطی جان مست من از شکری چه می‌شود / زهرهٔ می‌پرست من از قمری چه می‌شود
(ابدال ـ تغییر کمیت مصوت بلند)

۴) گوید خاقانیا این همه ناموس چیست؟ / نه هر که دو بیت گفت لقب ز خاقان برد
(ابدال ـ قلب)

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس‌های ۵ و ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔ تقطیع هجایی و وزن و اختیارات شاعری بیت:

طو	طی	یِ	جا	نِ	مَس	تِ	مَن	آز	شِ	کَ	ری	چِ	می	شَ	وَد
–	– ⁄	U	–	U	–	U	–	–	U	U	–	U	–	U	–
مفتعلن			**مفاعلن**				**مفتعلن**								

زُهـ	رِ	یِ	مِی	پَ	رَس	تِ	مَن	آز	قَ	مَ	ری	چِ	می	شَ	وَد
–	U	U	–	U	–	U	–	–	U	U	–	U	–	U	–
مفتعلن			**مفاعلن**				**مفتعلن**								

اختیارات شاعری:

۱) **اختیار زبانی:** تغییر کمیت مصوت بلند در هجای دوم مصراع اول

۲) **اختیار وزنی:** —

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱):

گُفـ	ت	کِ	خا	قا	نِ	یا	رو	یِ	تُ	زر	فا	م	نیست
–	U	U	–	–	U	–	–	U	U	–	–	U	–
گُف	تَم		مَع	ذو	ر	دار	زَر	نَ	نِ	ما	یَد	بِ	شَب
–	–		–	–	U	–	–	U	U	–	–	U	–
مفتعلن			**فاعلن**			**مفتعلن**					**فاعلن**		

اختیارات شاعری:

اختیار زبانی: —

اختیار وزنی: ۱) ابدال در رکن اول مصراع دوم (به کار گرفتن رکن «مفعولن» (– – –) به جای «مفتعلن» (– U U –))

۲) بلندبودن هجای پایانی در آخر مصراع اول و آخر نیم‌مصراع مصراع دوم

گزینهٔ (۲):

گر	دَم	بَر		جان	رَ	قَم	شُک	رِ	شَ	بُ	مَد	حِ	مِی
–	–	–		–	U	–	–	U	U	–⁄	–	U	–
کا	مَ	دَ	نِ	دو	ست	را	بو	د	زِ	هَر	دُ	سَ	بَب
–	U	U	–⁄	–	U	–	–	U	U	–	–⁄	U	–
مفتعلن				**فاعلن**			**مفتعلن**				**فاعلن**		

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

اختیارات شاعری:

اختیار زبانی: ۱) تغییر کمیت مصوت کوتاه ضمهٔ عطف (و) در هجای دهم مصراع اول، تغییر کمیت مصوت کوتاه کسرهٔ اضافه در هجای چهارم مصراع دوم، تغییر کمیت مصوت کوتاه پایان کلمه در هجای دوازدهم مصراع دوم.

۲) اختیار وزنی ابدال در رکن اول مصراع اول (به کار گرفتن رکن «مفعولن» (ـ ـ ـ) به جای «مفتعلن» (ـ ∪ ∪ ـ))

گزینهٔ (۴):

گو	یَد	خا		قا	نِ	یا	این	هَـ	مِ	نا	مو	س	چیست
ـ	ـ	ـ		ـ	∪	ـ	ـ	∪	∪	ـ	ـ	∪	ـ
نَ	هَر	کِ	دُ	بِی	ت	گُفت	لَ	قَب	زِ	خا	قان	بَ	رَد
∪	ـ	∪	ـ⁄	ـ	∪	ـ	∪	ـ	∪	ـ	ـ	∪	ـ
مفتعلن				فاعلن			مفتعلن					فاعلن	

اختیارات شاعری:

۱) اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه پایان کلمه در هجای چهارم مصراع دوم.

۲) اختیار وزنی ابدال در رکن اول مصراع اول (به کار گرفتن رکن «مفعولن» (ـ ـ ـ) به جای «مفتعلن» (ـ ∪ ∪ ـ))، اختیار وزنی قلب در رکن اول و سوم مصراع دوم (به کار گرفتن رکن «مفاعلن» (∪ ـ ∪ ـ) به جای «مفتعلن» (ـ ∪ ∪ ـ))

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۴ **اوزان نوشته‌شده در مقابل همهٔ مصراع‌ها «کاملاً» درست است، به‌جز** ..... .

۱) گه خوش و گاه ناخوش چون خلیل اندر آتش (فاعلاتن فعولن فاعلاتن فعولن یا فاعلن فاعلاتن فاعلن فاعلاتن)

۲) صدف چه قیمت آرد چو رفت گوهرکان (مفاعلن فعولن مفاعلن فعولن یا فعولُ فاعلاتن فعولُ فاعلاتن)

۳) زندان شب یلدا بگشایم و بگریزم (مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن یا مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن)

۴) ای فردا ای امید بی‌نیرنگ (مفعول مفاعلن مفاعیل فعل یا مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فَع)

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس‌های ۵ و ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔ تقطیع هجایی و وزن مصراع به دو صورت: مفعول مفاعلن مفاعلین یا مستفعل فاعلات مستفعل

اِی	فَر	دا	اِی	اُ	می	دِ	بی	نِی	رَنگ
–	–	–	–	∪	–	∪	–	–	–
مفعول			فاعلات			مفعولن			

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱):

گَه	خَ	شُ	گا	ه	نا	خَش	چُن	خَ	لی	لَن	دَ	را	تَش
–	∪	–⁄	–	∪	–	–	–	∪	–	–	∪	–	–
فاعلاتن			فعولن			فاعلاتن			فعولن				

یا « ∪–/∪–/–∪–∪– »: «فاعلن فاعلاتن فاعلن فاعلاتن»

گزینهٔ (۲):

صَ	دَف	چِ	قی	مَ	تا	رَد	چُ	رَف	تُ	گُو	هَـ	رِ	کان
∪	–	∪	–	∪	–	–	∪	–	∪	–	∪	–⁄	–
مفاعلن			فعولن			مفاعلن			فعولن				

یا « ∪–/∪–/∪–∪– »: «فعولُ فاعلاتن فعولُ فاعلاتن»

گزینهٔ (۳):

زِن	دا	نِ	شَ	بِ	یَل	دا	بُگ	شا	یَ	مُ	بُگ	ری	زَم
–	–	∪	∪	–⁄	–	–	–	–	∪	∪	–	–	–
مفعولُ		مفاعیلن				مفعولُ			مفاعیلن				

یا « –∪∪/–––/––∪∪/––– »: «مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن»

کدام گزینه در مورد وزن بیت زیر درست نیست؟ *(سوال ۲۴ امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۴)*

«لبخند تو خلاصهٔ خوبی‌ها است لَختی بخند، خندهٔ گل زیبا است»

الف) مستفعلن مفاعلُ مستفعل **ب) مستفعلُ فاعلاتُ مستفعل** **ج) مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُن**

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۵ کدام مورد را نمی‌توان از ویژگی‌های ابیات زیر دانست؟

«فضل خود همچو مشک غمّاز است　　علم خود همچو صبح، پرده‌در است

هیچ‌گه شمع بی‌فتیله نسوخت　　تا عمل نیست، علم بی‌اثر است»

۱) شعر در وزنی ناهمسان سروده شده است.

۲) آرایه‌های تشبیه، جناس و اسلوب معادله را می‌توان در این ابیات یافت.

۳) این ابیات در قالبی است که اوج سخن پروین اعتصامی در آن است.

۴) بیت اول با عبارت «دانا چو طبلهٔ عطار است؛ خاموش و هنرنمای» قرابت مفهومی دارد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در بیت نخست دو بار آرایهٔ تشبیه به کار رفته است (فضل به مشک و علم به صبح) و بیت دوم اسلوب معادله دارد؛ اما آرایهٔ جناس در این ابیات به کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): وزن شعر «فاعلاتن مفاعلن فعلن» (ـ U U / ـ U ـ U / ـ ـ U ـ) که وزنی ناهمسان است.

گزینهٔ (۳): قافیه در مصراع‌های دوم و چهارم به کار رفته است و قالب شعر قطعه است. اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوهٔ انوری و سنایی توجه دارد.

گزینهٔ (۴): مفهوم بیت اول صورت سؤال و عبارت گزینهٔ (۴) این است که علم و عالم بدون نیاز به بیان همه‌جا آشکار و شناخته می‌شوند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۶ بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«خُـرده‌ای از مال دنیا در بسـاط هر که هسـت / جبهـهٔ واکـرده‌ای پیوسـته چـون گل بایدش»

۱) دخل و خرج خویش را چون مه برابر هر که کرد / کـم نگـردد روزی‌اش هرگـز ز خـوان آفتـاب

۲) از عزیزی می‌کند از تاج شاهان پایتخت / هر که شد با قطره‌ای خرسند چون گوهر ز آب

۳) رزق ما از عالم هستی، نظر واکردنی است / روی دریـا را نبینـد یـک نظـر افـزون حبـاب

۴) قسمت روشندلان از خوان گردون حسرت است / می‌خـورد خـون شـفق از بینوایـی آفتـاب

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینهٔ (۲) «رضایت و خرسندی به داشتن مال اندک دنیا» است.

مفهوم بیت صورت سؤال: هر که اندکی از مال دنیا دارد، باید از خرسندی و رضایت، چهره‌ای باز چون گل داشته باشد.

معنی ابیات:

گزینهٔ (۱): هر کس مانند ماه، دخل و خرج خود را هم‌اندازه کرد، هرگز روزی‌اش از سفرهٔ آفتاب کم نمی‌شود. (مفهوم: هر که بین درآمدها و هزینه‌های خود، تعادل برقرار کند، با کمبود مواجه نمی‌شود.)

گزینهٔ (۲): هر که مانند گوهر (صدف) ـ که به قطره‌ای از آب باران خرسند است ـ به مال اندک خود راضی بود، از عزّت و سربلندی بر تاج شاهان تکیه می‌زند. (مفهوم: خرسندی و رضایت، باعث عزّت و سربلندی می‌شود.)

گزینهٔ (۳): سهم ما از جهان هستی، تنها یک چشم به هم زدن است؛ همچون حباب که تنها یک لحظه روی دنیا را می‌بیند و محو می‌شود. (مفهوم: زندگی ما در این دنیا بسیار کوتاه است.)

گزینهٔ (۴): سهم خردمندان از روزگار، تنها حسرت و خون دل خوردن است؛ مانند خورشید که از بینوایی در شفق خون‌رنگ غوطه می‌خورد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۷ **معادل کنایهٔ «بازار شکستن» در کدام بیت آمده است؟**

۱) بـا حُسن‌فروشـان بهل ایـن گرمی بازار / مـا یوسـف خـود را بـه خریـدار نبردیـم(بهِل = بگذار، واگذار کن)

۲) رونـق بـازار گیتـی قصّهٔ غم بـود و بس / من فراوان داشـتم این جنس، بازارم گرفت

۳) این طراوت که تو داری چو به گلزار آیی / گل رویـت ببـرد رونـق گلبـرگ طـری(طَری = باطراوت)

۴) قرص خورشـید ز روی تو به جایی مانَد / ورنـه هـر روز کجـا گـرم شـود بـازارش؟

مشاوره با توجّه به این‌که چنین سؤالی در کنکور سراسری اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴ مطرح شده بود، لازم است تمامی مفاهیم کنایی آمده در متن و خودارزیابی درس ۱۲ و کارگاه تحلیل فصل ۴ مطالعه و به خاطر سپرده شود.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی

مفهوم عبارت کنایی «بازار شکستن»، «بی‌رونق‌کردن» است که در مصراع دوم بیت گزینهٔ (۳) آمده است.

بررسی مفهوم عبارت‌های کنایی در سایر ابیات:

گزینهٔ (۱): عبارت «گرمی بازار» کنایه از «رونق بازار» است.

گزینهٔ (۲): عبارت «بازارم گرفت» کنایه از «رونق‌گرفتن بازار» است.

گزینهٔ (۴): عبارت «گرم شود بازارش» کنایه از «رونق‌گرفتن بازار» است.

نکته

عبارت کنایی «بازار شکستن» به معنی «بی‌رونق‌کردن»، در درس ۱۲ کتاب علوم و فنون ادبی (۲) آمده است:

«همّت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان/ یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۸ مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

«دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم / باید اوّل به تو گفتن که چنین خوب چرایی»

۱) گر من به تو فرهادصفت شیفته‌ام / عیبم مکن ای جان، که تو بس شیرینی

۲) دوستان عیب کنندم که برآرم دم عشق / عود اگر دم نزند خانه معطّر نشود

۳) عیبم مکن ار دود دلم در جگر افتاد / با این همه آتش نتوانم که نجوشم

۴) گر تو شیرین زمانی نظری نیز به من کن / که به دیوانگی از عشق تو فرهاد زمانم

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در بیت صورت سؤال و بیت گزینهٔ (۱) «زیبایی معشوق، سبب شیفتگی و دلدادگی عاشق» است.

معنی ابیات:

بیت صورت سؤال: دوستان بر من عیب می‌گیرند که چرا عاشق تو شده‌ام؛ باید اوّل از تو بپرسند که چرا این‌قدر زیبا هستی.

گزینهٔ (۱): اگر من مانند فرهاد، شیفتهٔ تو هستم، ای عزیز، بر من عیب نگیر؛ زیرا تو مانند شیرین، بسیار زیبا هستی.

گزینهٔ (۲): دوستان بر من عیب می‌گیرند که چرا از سوز عشق، آه می‌کشم؛ اگر عود (چوبی خوشبو) نسوزد و دود نکند، خانه را خوشبو نمی‌سازد.

گزینهٔ (۳): اگر از سوزش عشق، آه از دل برمی‌کشم، بر من عیب نگیر؛ زیرا با این همه آتش عشق، نمی‌توانم که ناله و بی‌تابی نکنم.

گزینهٔ (۴): اگر تو در زیبایی، شیرین زمانهٔ خود هستی، به من عنایتی کن که در شیفتگی از عشق تو، فرهاد زمانه‌ام.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۹ **مفهوم کلّی همهٔ ابیات، یکسان است؛ به‌جز** ..... .

۱) چـو شـب، روی از ولایـت درکشـیدی / سـیاه روز، رایـت برکشـیدی (رایت = پرچم)

۲) چـو شـب، زلـف سـیاه افکنـد بـر دوش / نهـاد از مـاه زرّیـن حلقـه در گـوش

۳) چـو روز از دامـن شـب سـر بـرآورد / زمانـه تـاج زرّیـن بـر سـر آورد

۴) چـو لعـل آفتـاب از کان برآمـد / ز عشـق روز، شـب را جـان برآمـد (کان = معدن)

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

مفهوم کلی ابیات گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) «رفتن شب، طلوع خورشید و فرارسیدن روز» است؛ اما بیت گزینهٔ (۲)، به «فرارسیدن شب و طلوع ماه» اشاره دارد.

بررسی معنی ابیات:

گزینهٔ (۱): وقتی شب از روی زمین رفت، روز نمایان شد و همه‌جا را فراگرفت.

گزینهٔ (۲): وقتی شب، تاریکی خود را بر زمین گسترد، حلقهٔ طلایی ماه، نمایان شد.

گزینهٔ (۳): وقتی روز از پسِ شب نمایان شد، جهان تاج زرین خورشید را بر سر گذاشت.

گزینهٔ (۴): وقتی قرص سرخ خورشید در آسمان نمایان شد، شب از عشق روز، جان سپرد.

نکته

مفهوم «طلوع خورشید» با توجه به این بیت محمدتقی بهار در درس ۳ کتاب علوم و فنون ادبی (۳) مطرح شده است:

«بگشود گره ز زلف زرتار/ محبوبهٔ نیلگون عماری»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۰ کدام ابیات، با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

الف) آزاده را جفای فلک بیش می‌رسد / اوّل بلا به عاقبت‌اندیش می‌رسد

ب) هر کس که توسنی کند او را کنند رام / در دست روزگار بود تازیانه‌ای(توسنی = سرکشی)

ج) به سرکشی خود ای سرو جویبار مناز / که گر بدو رسی از شرم سر فرودآری

د) سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش

۱) «الف» ـ «ج»

۲) «الف» ـ «د»

۳) «ب» ـ «ج»

۴) «ب» ـ «د»

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مفهوم مشترک ابیات «ب» و «د»، این است که «روزگار، سرکشان را به سزای سرکشی و توسنی خود می‌رساند».

معنی ابیات:

الف) ستم روزگار بیشتر به انسان‌های آزاده می‌رسد؛ بلا و گرفتاری، اوّل به کسی که عاقبت‌اندیش است می‌رسد.

ب) هرکس که سرکشی کند، روزگار او را رام می‌سازد؛ همیشه در دست روزگار تازیانه‌ای وجود دارد که سرکشان را رام کند.

ج) ای سروی که در کنار جوی روییده‌ای، به رعنایی خود مناز؛ زیرا وقتی به یار بلندبالای ما برسی از شرم سر به زیر می‌اندازی.

د) شمشیر مکافات روزگار، سرکشان را از پای درمی‌آورد؛ همان‌طور که شعلهٔ سرکش را زود خاموش می‌کنند و به خاکستر می‌نشانند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۱ روابط بین هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **ارزش اجتماعی و هنجار اجتماعی**
- **فرهنگ معنوی و فرهنگ اساطیری**
- **قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی فرهنگ جامعه**
- **هویت اجتماعی و هویت انتسابی**

۱) ارزش‌ها از جنس اهداف و هنجارها از جنس وسیلهٔ رسیدن به اهداف هستند. ـ فرهنگ‌های اساطیری، نمونه‌ای از فرهنگ‌های معنوی هستند. ـ قلمرو واقعی یک فرهنگ، همواره منطبق بر قلمرو آرمانی آن نیست. ـ بخشی از هویت اجتماعی ما به صورت انتسابی است.

۲) ارزش‌ها پدیده‌هایی عینی و هنجارها پدیده‌هایی ذهنی هستند. ـ فرهنگ اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ معنوی است. ـ در صورت عمل مردم به آرمان‌ها، آن‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند. ـ هویت افراد در بدو تولد یا اجتماعی است یا انتسابی.

۳) هم ارزش‌ها و هم هنجارها از طریق کنش‌های اجتماعی افراد شکل می‌گیرند. ـ فرهنگ اساطیری نوعی فرهنگ معنوی غیرتوحیدی است. ـ اشتراک قلمرو آرمانی و واقعی، در بخش‌هایی است که مردم از آن جانبداری می‌کنند. ـ هویت اجتماعی، می‌تواند انتسابی یا اکتسابی باشد.

۴) ارزش‌ها برخلاف هنجارها، همگی مورد قبول، گرایش و تمایل افراد جامعه هستند. ـ یکی از اقسام فرهنگ‌های معنوی، فرهنگ اساطیری است. ـ مرز بین قلمرو آرمانی و واقعی، براساس عمل مردم تعیین می‌شود. ـ هر هویت انتسابی، یک هویت اجتماعی است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس‌های ۲، ۶، ۷ و ۹

پاسخ خیلی تشریحی

- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.
- جهان معنوی دو نوع توحیدی و اساطیری دارد؛ بنابراین فرهنگ اساطیری، نوعی فرهنگ معنوی است.
- قلمرو آرمانی و واقعیِ فرهنگ در بخش‌هایی با یکدیگر همپوشانی دارند و در بخش‌هایی منطبق نیستند.
- هویت اجتماعی ما در جهان اجتماعی از دو جزء تشکیل شده است: ۱) بخشی که در زمان تولد فرد شکل می‌گیرد. (هویت اجتماعیِ انتسابی) ۲) بخشی که در طول زندگی فرد در اجتماع به تدریج کامل می‌شود. (هویت اجتماعیِ اکتسابی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): نادرست (ارزش‌ها غالباً ذهنی هستند و هنجارها غالباً عینی و محسوس هستند.) ـ نادرست (فرهنگ اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.) ـ درست ـ نادرست (هویت افراد در بدو تولد می‌تواند فردی هم باشد.)

گزینهٔ (۳): درست ـ درست ـ نادرست (اشتراک قلمرو آرمانی و واقعی فرهنگ، در بخش‌هایی است که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند.) ـ درست

گزینهٔ (۴): نادرست (هم ارزش‌ها و هم هنجارها مورد پذیرش افراد جامعه قرار دارند.) ـ درست ـ درست ـ نادرست (برخی از هویت‌های انتسابی، فردی هستند.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۲ **موارد مرتبط با «لیبرالیسم»، «جمهوری»، «سیاست» و «اقتدار» در کدام گزینه آمده است؟**

۱) ناتوانی از سخن‌گفتن دربارهٔ مشروعیت در این نظام ـ حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته‌های آنان ـ سازوکارهایی برای اعمال قدرت در جهان اجتماعی ـ قدرت در جهت جلب رضایت و تبعیت افراد

۲) مباح‌دانستن و اباحیت همهٔ امور برای انسان‌ها ـ حکومت اکثریت براساس فضیلت ـ سازمان‌یافتن قدرت برای رسیدن به هدفی معین ـ قدرت مقبول و پذیرفته‌شده به صورت رسمی

۳) به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در سیاست ـ حکومتی دنیوی مبتنی بر فرهنگ متجدد غرب ـ اعمال قدرت سازمان‌یافته در جهت هدف معین ـ قدرت بر مبنای یک نظام ارزشی خاص

۴) حاکمیت مردم براساس میل و خواست آن‌ها ـ حکومت اکثریت بر مدار تمایلات خود ـ هر نوع تدبیر و سامان‌دادن قدرت ـ قدرت بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۱۵

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- لیبرالیسم به معنای اباحیت و مباح‌دانستن همهٔ امور برای انسان‌هاست.
- ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند.
- هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید؛ زیرا سیاست در معنای عامِ خود، شامل هر نوع تدبیر و سازمان‌دادنِ قدرت است.
- قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید، دارای مقبولیت است و قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): نادرست (مربوط به نظام لیبرال دموکراسی است، نه مفهوم لیبرالیسم.) ـ نادرست (تعریف دموکراسی است.) ـ نادرست (تعریف نظام سیاسی است، نه سیاست.) ـ نادرست (در تعریف اقتدار، باید رسمی‌شدن قدرت نیز ذکر شود.)

گزینهٔ (۳): نادرست (مربوط به نظام لیبرال دموکراسی است، نه مفهوم لیبرالیسم.) ـ نادرست (مربوط به لیبرال دموکراسی غربی است.) ـ درست ـ نادرست (تعریف مشروعیت است.)

گزینهٔ (۴): نادرست (تعریف دموکراسی است.) ـ نادرست (تعریف دموکراسی است.) ـ درست ـ نادرست (تعریف قدرت مقبول است؛ در تعریف اقتدار، باید رسمی‌شدن قدرت نیز ذکر شود.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۳ **پروسهٔ ایجاد بحران معرفتی جدید در فرهنگ غرب، در کدام گزینه به درستی آمده است؟**

۱) دست‌برداشتن علم از داوری ارزشی ـ زیر سؤال رفتن علم مدرن ـ افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن ـ محدودشدن علم به امور طبیعی

۲) روشن‌شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی ـ زیر سؤال رفتن علم مدرن ـ محدودشدن علم به امور طبیعی ـ ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با سیاست آن

۳) روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی ـ محدودشدن علم به امور طبیعی ـ روشن‌شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی ـ تردید در فلسفه‌های روشنگری

۴) محدودشدن علم به امور طبیعی ـ تردید دربارهٔ بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب ـ زیر سؤال رفتن علم مدرن ـ دست‌برداشتن علم از داوری ارزشی

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۱۲

نکته **مراحل بحران معرفتی جدید غرب:**

در نیمهٔ اول قرن بیستم ← با روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی ← علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت. ← علم به امور طبیعی محدود شد.

در نیمهٔ دوم قرن بیستم ← با روشن‌شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است. ← علم مدرن زیر سؤال رفت. ← آشکار شد علم تجربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

پاسخ خیلی تشریحی بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد:

در نیمهٔ اول قرن بیستم، با روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی (۱)، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت (۲) و به امور طبیعی محدود شد (۳).

در نیمهٔ دوم قرن بیستم، با روشن‌شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است (۴)، علم مدرن زیر سؤال رفت (۵). آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد (۶).

تردید دربارهٔ مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید دربارهٔ بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب، یعنی لایه‌های عمیق یا همان فلسفهٔ روشنگری بود (۷). با این پرسش، بحران معرفتی و علمی ظاهر شد (۸).

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۴ **هر یک از موارد زیر، به ترتیب نشان‌دهندهٔ چه موضوعی است؟**

- **ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید در کشورهای اسلامی**
- **خارج‌کردن بخشی از قدرت از تسلط کلیسا در دوران رنسانس**
- **جنایات اروپاییان در هجوم به قارهٔ آمریکا**
- **بروز تزلزل فرهنگی در نهاد خانواده**

۱) شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی اسلام ـ انکار دخالت دین در امور دنیوی ـ تأمین سلطهٔ غرب ـ تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق

۲) عملکرد منورالفکران غرب‌گرا ـ حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی ـ ابعاد هویتی جمعیت ـ ترجیح‌دادن زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی

۳) استبداد قومی در کشورهای اسلامی ـ عملکرد قدرت‌های محلی در رنسانس ـ نسل‌کشی و پاکسازی نسلی ـ ناتوانی جامعه در دفاع از کیان خانواده

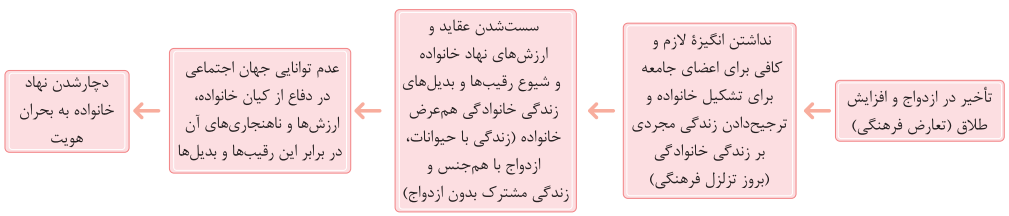
۴) بیداری اسلامی و شکل‌گیری مقاومت در برابر استعمار ـ فروریختن اقتدار کلیسا ـ استعمار قدیم ـ شیوع رقیب‌ها و بدیل‌هایی برای زندگی خانوادگی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس‌های ۱۱ و ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس‌های ۶ و ۱۳

پاسخ خیلی تشریحی

- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان (که از منورالفکران غرب‌گرا بودند)، ریشه در اعتقادات و پیشینهٔ تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکا به این قدرت می‌کوشیدند مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند و ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف کنند و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کنند.
- حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. حرکت‌های نوع اول با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند؛ ولی حرکت‌های نوع دوم مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.
- هر گونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، قومی، مذهبی و ... را نسل‌کشی یا پاکسازی نسلی می‌گویند. پدیدهٔ نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.
- در ایران امروز، نهاد خانواده با تعارض‌های فرهنگی مواجه است:

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۵ **عبارت‌های درست دربارهٔ «نظم اجتماعی» و «ساختار اجتماعی» و عبارت‌های نادرست دربارهٔ «علوم اجتماعی» و «نظام اجتماعی» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟**

۱) پیش‌بینی رفتار دیگران را امکان‌پذیر می‌نماید. ـ با تغییر در محیط، خود را در بلندمدت حفظ می‌کند. ـ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را داوری می‌کند. ـ کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کند.

۲) باعث پدیدآمدن قواعد اجتماعی می‌شود. ـ ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی را برقرار می‌سازد. ـ موجب افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها با یکدیگر می‌شود. ـ گاهی با تغییر در خود، نیازهایش را تأمین می‌نماید.

۳) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را ممکن می‌سازد. ـ هماهنگ‌کنندهٔ قواعد اجتماعی است. ـ به کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی کمک می‌کند. ـ یک ساختار اجتماعی پویا به حساب می‌آید.

۴) توقعات انسان از دیگران را روشن می‌سازد. ـ در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر دیده می‌شود. ـ باعث ایجاد نظم اجتماعی می‌شود. ـ چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف را نشان می‌دهد.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۲ و ۳

درس Box

رابطهٔ نظم و قواعد اجتماعی

- نظم یعنی قرارگرفتن هر پدیده **در جای خود**. جای پدیده‌ها را قواعد تعیین می‌کنند.
- نظم اجتماعی در نتیجهٔ قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی‌کردن پذیرفته‌ایم.

فواید نظم اجتماعی:

- پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.
- باعث می‌شود توقعات و انتظارات خود از دیگران را بدانیم.
- باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره، ما را از همکاری با دیگران بازندارد.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): درست ـ نادرست (مربوط به نظام اجتماعی است.) ـ درست ـ نادرست (مربوط به قواعد اجتماعی است.)

گزینهٔ (۲): نادرست (قواعد اجتماعی باعث شکل‌گیری نظم اجتماعی می‌شود.) ـ درست ـ درست ـ درست

گزینهٔ (۳): نادرست (از فواید علوم اجتماعی است.) ـ درست ـ درست ـ درست

گزینهٔ (۴): درست ـ درست ـ نادرست (مربوط به قواعد اجتماعی است.) ـ نادرست (مربوط به ساختار اجتماعی است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۶ موارد خواسته‌شده در جدول زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

پیامدهای نادیده‌گرفتن کنش اجتماعی		
معضلات	شرایط	پیامد
رکود اراده‌ها	نادیده‌گرفتن اراده و خلاقیت	(الف)
سقوط ارزش‌ها	تأکید افراطی بر روش‌های تجربی	(ب)
افول معانی	(ج)	محدودشدن مطالعات به توصیف امور قابل مشاهده

۱) سرکوب روحیهٔ خلاق انسان‌ها در عرصه‌های هنر، ارتباط و اندیشه ـ اخلاق‌گریزی ـ نادیده‌گرفتن معنای کنش در جامعه‌شناسی تبیینی

۲) تأکید بیش از اندازه بر معنا و ساختارهای اجتماعی ـ نادیده‌گرفتن کنش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی ـ تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده

۳) یکسان‌دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی ـ قابل فهم نبودن معنای کنش‌های انسانی ـ عدم دستیابی به فهم انگیزهٔ کنشگران

۴) شکل‌گیری قفس آهنین و سلطهٔ نظم افراطی ـ تأکید صرف بر علوم تجربی ـ انکار ارزش‌های هنری، عاطفی، اخلاقی و مذهبی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۴

پاسخ خیلی تشریحی

الف) کنش اجتماعی، ارادی است؛ اما جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان‌دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. این تأکید، موجب سرکوب روحیهٔ خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

ب) به سبب این‌که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

ج) کنش اجتماعی، آگاهانه و معنادار است. نادیده‌گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهدهٔ ما محدود شوند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۷ **به ترتیب «شرایط پیدایش»، «انتقادات وارده» و «عامل از رونق افتادن» رویکرد تبیینی، در کدام گزینه آمده است؟**

۱) تلاش برای نزدیک‌شدن به علوم طبیعی به‌ویژه علم فیزیک ـ یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه ـ تأکید بیش از اندازهٔ جامعه‌شناسی بر نظم و ساختارهای اجتماعی

۲) به رسمیت شناختن تبیین‌های صرفاً تجربی از پدیده‌های اجتماعی ـ افزایش کنترل و نظارت برای ایجاد نظم ـ استفادهٔ مستقل از روش تفسیر در جامعه‌شناسی

۳) استفاده از ابزارهای کمّی برای شناخت پدیده‌ها در جامعه‌شناسی ـ مسلط‌ساختن انسان بر جامعه ـ تردید در باور نسبت به تعیین مرز علم توسط تجربه و علوم تجربی

۴) پوزیتیویسم و یکسان‌دانستن روش مطالعهٔ علوم مختلف ـ ناتوانی در شناخت و مطالعهٔ نظم و ساختارهای اجتماعی ـ توجه به آگاهی و معناداری کنش اجتماعی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۳ و ۵

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- **شرایط پیدایش**: در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدوددانستن دانش علمی به دانش تجربی، فقط تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؛ یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد؛ زیرا چنین می‌پنداشتند که دانش علمی تنها از راه حس به دست می‌آید. از این‌رو جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی، به‌ویژه علم فیزیک، نزدیک شود. این روند باعث شکل‌گیری رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی شد.
- **انتقادات وارده**: یکی از انتقادات مربوط به رویکرد تبیینی این است که این رویکرد، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند. جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند. از این‌رو هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کنندهٔ خود بیفزایند.
- **عامل از رونق افتادن**: با غلبهٔ رویکرد تفسیری، این بار تبیین در حاشیهٔ تفسیر قرار می‌گیرد. علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغهٔ نزدیک‌شدن به علوم طبیعی را ندارند و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژهٔ علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۸ **توجه به کدام‌یک از موارد زیر سبب شده است که اندیشمندان تلاش کنند جوامع و فرهنگ‌ها را از منظر رویکرد تفسیری مطالعه کنند؟**

۱) ممکن است علوم اجتماعی مجبور شود برای مطالعهٔ هر فرهنگ آن را فقط از منظر مردمی که فرهنگ را پذیرفته‌اند بررسی کند و امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها را نداشته باشد.

۲) ممکن است ما بتوانیم نتایج و پیامدهای مطالعه و بررسی یک فرهنگ را به همهٔ جوامع دیگر تعمیم بدهیم و سایر جوامع و فرهنگ‌ها را نیز با همان روشی که فرهنگ خودمان را بررسی می‌کنیم، مطالعه کنیم.

۳) ممکن است در مطالعهٔ جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نکنیم و آن‌ها را از منظر خاصی مطالعه کنیم و معنای پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم.

۴) ممکن است تعدد و تنوع فرهنگ‌هایی که قصد مطالعهٔ آن‌ها را داریم و وجود فرهنگ‌های متنوع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی دربارهٔ ارزش‌های سیاسی کند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✔

اگر جوامع و فرهنگ‌ها را با رویکرد تبیینی بررسی کنیم، امکان دارد مرتکب خطا شویم؛ بدین صورت که در مطالعهٔ سایر جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نکنیم و آن‌ها را مثلاً از منظر غرب یا شرق مطالعه کنیم و معنای پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم. برای جلوگیری از این خطا باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم؛ یعنی با رویکرد تفسیری به بررسی آن‌ها بپردازیم.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۹ پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) چرا این گروه از افراد، وجود نابرابری‌های اجتماعی را عادلانه می‌دانند؟

ب) چه عاملی موجب شده است که این اندیشمندان، تغییر در نابرابری‌ها را امکان‌پذیر ندانند؟

ج) کدام‌یک، از پیامدهای نامطلوب پیگیری این شیوهٔ اقتصادی در جامعه است؟

۱) زیرا نابرابری‌های اجتماعی، پیامد تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی هستند. ـ طبیعی‌دانستن قشربندی اجتماعی ـ تأیید و تثبیت قشربندی اجتماعی در جامعه

۲) زیرا موافق وجود قشربندی اجتماعی در جامعه هستند. ـ تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی در جامعه ـ مسدودشدن راه پیشرفت مادی برای افراد

۳) زیرا معتقدند قشربندی اجتماعی در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است. ـ نادیده‌گرفتن نقش انسان‌ها در پدیدآمدن نابرابری ـ حذف مالکیت خصوصی

۴) زیرا با تأکید بر کارکردهای نابرابری‌ها، آن‌ها را تأیید و تثبیت می‌کنند. ـ ناعادلانه‌بودن در نقطهٔ شروع رقابت‌ها ـ عدم امکان تغییر در قشربندی اجتماعی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۷

درس Box

رویکرد لیبرالی نسبت به نابرابری اجتماعی:

عقاید	۱) معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. ۲) معتقدند نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی ناشی می‌شود. ۳) طرفدار قشربندی اجتماعی هستند و معتقدند که از گذشته تا حال، هیچ جامعه‌ای بدون قشربندی اجتماعی نبوده است؛ یعنی قشربندی پدیده‌ای است که در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.
انتقادات به این رویکرد	۱) چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجهٔ تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند؛ بنابراین عادلانه‌اند. اما آن‌ها این واقعیت را نادیده می‌گیرند که نابرابری‌های اجتماعی همیشه نتیجهٔ نابرابری‌های طبیعی نیستند. ۲) طرفداران قشربندی با طبیعی‌دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدیدآمدن و ادامه‌یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند. ۳) با این‌که طرفداران قشربندی اجتماعی رقابت را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند، اما از این نکتهٔ مهم غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه باید نقطهٔ شروع رقابت یکسان باشد.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- از آن‌جا که این اندیشمندان، نابرابری‌های اجتماعی را پیامد تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی می‌دانند، معتقدند که این نابرابری‌ها عادلانه‌اند.

موافقت با قشربندی اجتماعی ← نابرابری‌های اجتماعی را پیامد تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی دانستن ← عادلانه‌دانستن نابرابری‌های اجتماعی

- طرفداران قشربندی با طبیعی‌دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع را در پدیدآمدن و ادامه‌یافتن آن نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.
- یکی از انتقادات وارده به این رویکرد این است که این اندیشمندان، با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۰ موارد خواسته‌شده، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **مسائل مورد توجه در بعد اجتماعی هویت در مدل تکثرگرا**
- **پیامد جهانی‌شدن و توسعهٔ ارتباطات در عصر پسامدرن**
- **اساس روش‌های نسل‌کشی و جابه‌جایی اجباری**
- **زمینه‌سازی برای شناخت مردم از یکدیگر**

۱) تأکید بر آزادی‌های اجتماعی اقوام ـ تغییرات مداوم و مستمر هویت‌ها ـ روش‌های خشن همانندسازی ـ الگوی تعارف و احترام متقابل هویت‌ها

۲) ارائهٔ راه‌حل برای حل منازعات قومی ـ بازگشت جوامع به هویت واقعی خویش ـ عدم امکان اصلاح دیگری ـ افزایش همدلی میان انسان‌ها

۳) گسترش برابری میان اقوام ـ در هم آمیختن فرهنگ‌ها ـ نفی و طرد دیگری متفاوت ـ وحدت و کثرت هویت‌ها و مدل سیاست‌گذاری تعارف هویت‌ها

۴) رفع تبعیض‌های قومی و گروهی ـ شکل‌گیری مدل سیاست‌گذاری هویتی تکثرگرا ـ اعمال فشار بر گروه‌های مخالف ـ رویکرد نسبی‌گرایی

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در مدل تکثرگرا بر ابعاد مختلفی از هویت تأکید می‌شود:

بُعد فرهنگی هویت	تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ... مورد تأکید قرار می‌گیرند.
بُعد سیاسی هویت	بر آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف و فرصت سهیم‌شدن آن‌ها در قدرت سیاسی تأکید می‌شود و یا راهکارهای مسالمت‌آمیز برای حل منازعات گروهی و قومی ارائه می‌گردد.
بُعد اجتماعی هویت	گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی مورد توجه است.

امروزه، جهانی‌شدن و توسعهٔ ارتباطات، زمینهٔ شکل‌گیری جهانی بدون مرز را فراهم کرده است که در آن، در هم آمیختن فرهنگ‌ها موجب می‌شود که فرهنگ‌ها دیگر کاملاً خالص و ثابت نباشند و هویت‌ها به شدت دستخوش تغییر شوند.

نسل‌کشی، جابه‌جایی اجباری، کنترل جمعیت، جداسازی و فشارهای سخت اجتماعی، از جمله روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی هستند. اساس این روش‌ها، نفی و طرد دیگری متفاوت است.

شناخت متقابل افراد و جوامع از یکدیگر (وحدت و کثرت هویت‌ها یا رویکرد سیاست‌گذاری تعارف هویت‌ها)، هم به آن‌ها کمک می‌کند که تفاوت‌های همدیگر را درک کنند و به این تفاوت‌ها احترام بگذارند و هم اشتراکاتی را ایجاد می‌کند که به بهترشدن روابطشان منجر می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۱ **کدام گزینه دربارهٔ ویژگی‌های عقلانیت در جهان اسلام درست است؟**

۱) ارزیابی انتقادی فرهنگ و سنت‌های تاریخی ـ عدم استفاده از حس و تجربه در تولید دانش علمی ـ پیوند عقلانیت با ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی

۲) تعامل عقلانیت با داده‌های حسی و تجربی ـ استقلال نسبی عقلانیت از کنش‌های عاملان ـ مشارکت عقل، حس و وحی در شناخت علمی

۳) وابستگی اعتبار عقلانیت به سنت‌های تاریخی ـ پذیرش فرهنگ تاریخی به عنوان معیار عقلانیت ـ تعامل فعال عقلانیت با محیط فرهنگی

۴) سامان‌یابی همهٔ بخش‌های دانش اجتماعی بر پایهٔ وحی ـ برتری سنت‌های تاریخی بر ارزیابی عقلانی ـ ارزیابی فرهنگ و تاریخ توسط عاملان اجتماعی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۱۰

درس Box

عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام:

۱) علاوه بر تعامل با داده‌های حسی و تجربی و نیز با هنجارها، ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی پیرامون خود، آن‌ها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.

۲) با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانهٔ خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.

۳) در تولید دانش علمی نسبت به محیط فرهنگی و اجتماعی، نقش محوری دارد، اما همهٔ عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد؛ یعنی بخشی از آن را به کمک حس و تجربهٔ زیسته و بخشی دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): درست ـ نادرست (عقلانیت جهان اسلام هم از حس و تجربه استفاده می‌کند و هم از وحی.) ـ درست

گزینهٔ (۳): نادرست (عقلانیت جهان اسلام به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازد.) ـ نادرست (عقلانیت جهان اسلام اعتبار خود را از کنشگران و فرهنگ و تاریخ آن‌ها نمی‌گیرد.) ـ درست

گزینهٔ (۴): نادرست (بخشی به کمک حس و بخشی به کمک وحی سامان می‌یابد.) ـ نادرست (عقلانیت جهان اسلام، به ارزیابی فرهنگ و تاریخ خود می‌پردازد؛ بنابراین سنت‌های تاریخی بر عقلانیت برتری ندارد.) ـ درست

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۲ **کدام گزینه در ارتباط با اندیشمندان اجتماعی مسلمان درست است؟**

۱) علامه طباطبایی با طرح مسئلهٔ اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است. ـ فارابی در علم اجتماعی خود به توصیف واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییر و تحولات آن‌ها می‌پردازد.

۲) استفادهٔ ابن خلدون از روش حسی و بی‌توجهی به عقل، شبیه آن چیزی است که در جامعه‌شناسی تبیینی وجود دارد. ـ از دیدگاه فارابی، در مدینهٔ ضالّه، امور غیرعقلانی، عقلانی معرفی می‌شوند.

۳) طه عبدالرحمن با نگاهی تفسیری به نوگرایی، از مشروعیت نوگرایی اسلامی سخن به میان می‌آورد. ـ ابن خلدون بیشتر بر تحلیل علّی و ساختاری جوامع متمرکز است و نقش داوری ارزشی را نمی‌پذیرد.

۴) امام خمینی در وصیت‌نامهٔ الهی و سیاسی خود، تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آیندهٔ کشورهای اسلامی ترسیم می‌کند. ـ ابوریحان بیرونی با استفاده از روش عقلی، فرهنگ جامعهٔ هند را توصیف کرد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۱۵ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۹ و ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- استفادهٔ ابن خلدون از روش حسی و بی‌توجهی به روش عقلی، شبیه آن چیزی است که در جامعه‌شناسی تبیینی وجود دارد. در واقع روش ابن خلدون در علوم اجتماعی، مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. شاید به همین دلیل، غربیان وی را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.
- از دیدگاه فارابی، در مدینهٔ ضالّه، نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینهٔ فاضله تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): درست ـ نادرست (فارابی در علم اجتماعی خود، به توصیف و فهم کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف می‌پردازد. هم‌چنین به تبیین، یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آن‌ها می‌پردازد.)

گزینهٔ (۳): نادرست (نگاه طه عبدالرحمن به نوگرایی، نوعی نگاه تبیینی است.) ـ درست

گزینهٔ (۴): درست ـ نادرست (ابوریحان بیرونی با روش تجربی و تفهمی، فرهنگ جامعهٔ هند را توصیف کرد و با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی این فرهنگ پرداخت.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۳ پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- مفهوم جامعه‌شناسی انتقادی در نسبت با علم تجربی چگونه تعریف می‌شود؟
- تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا فرد قدرتمند، چه پیامدی به همراه دارد؟
- در صورت پافشاری‌نکردن یک جهان اجتماعی بر ارزش‌های خود در هنگام مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، چه نتیجه‌ای حاصل می‌شود؟

۱) رهایی از محدودیت‌های علم تجربی برای جست‌وجوی معیارهای داوری ـ تضعیف سازوکارهای دموکراسی در جهان غرب ـ سرایت دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق فرهنگ جهان اجتماعی

۲) داوری تجربی دربارهٔ ارزش‌ها و ارزیابی کنش‌های افراد جامعه ـ متزلزل‌شدن هویت سیاسی جوامع غیرغربی در برابر غرب ـ ملحق‌شدن به جهان اجتماعی مقابل ضمن پذیرش عقاید و ارزش‌های آن

۳) عدم محدودیت علم به علم تجربی در راستای داوری ارزش‌ها ـ مدیریت فرهنگ نخبگان جوامع غیرغربی از طریق رسانه ـ وقوع تحولات هویتی در سطح ارزش‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی

۴) نقد وضعیت موجود در جهان اجتماعی به کمک علوم تجربی ـ تثبیت مرجعیت علمی غرب و ترویج علوم انسانی غربی ـ پذیرش عقاید و روش‌های جهان اجتماعی مقابل بدون ملحق‌شدن به آن

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۱۲ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۸ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- جامعه‌شناسی انتقادی علم را به معنای حسی و تجربی آن محدود نمی‌کند و تلاش می‌کند از محدودیت‌های علم تجربی رها شود تا بتواند معیارهایی را برای داوری جست‌وجو کند. برای مثال صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح می‌کند و از آن انتقاد می‌کند و یا عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای گسترش آن راه‌حل‌هایی تجویز می‌کند.
- تمرکز قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه‌تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند، بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست. بسیاری از منتقدان نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی شود.
- اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۴ هر یک از موارد زیر، به ترتیب نشان‌دهندهٔ چیست؟

- **شناسایی عوامل مهاجرت در علم جمعیت‌شناسی**
- **پدیدآمدن خرده‌فرهنگ‌ها درون هر جهان اجتماعی**
- **کودتای آمریکایی و انگلیسی نوژه**
- **تقسیم جوامع به ارگانیکی و مکانیکی**

۱) عقل ابزاری ـ پدیدآمدن معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت ـ هدف استعمار نو ـ ارتباط سالم و فعالانهٔ جهان‌های اجتماعی با یکدیگر

۲) علوم اجتماعی ـ تنوع آگاهی و اراده و تنوع معرفت انسان‌ها ـ اشتراک استعمار قدیم و استعمار نو ـ اعتقاد به وجود جهان‌های اجتماعی مختلف

۳) عقل تجربی ـ خلاقیت و فعالیت کنشگران در تولید معانی ـ ابزار استعمار نو ـ مسیر یکسان جوامع و دیدگاه تک‌خطی نسبت به آن‌ها

۴) علوم انسانی ـ تنوع و تکثر معانی و فعال و خلاق بودن انسان‌ها ـ تفاوت استعمار نو و استعمار فرانو ـ دیدگاه عرضی نسبت به تاریخ جوامع

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۵ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۳ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۵ و ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- دانشمندان برای کسب دانش دربارهٔ پدیده‌های طبیعی و مادی (محسوس)، از عقل ابزاری و تجربی استفاده می‌کنند و همواره به آزمون‌های حسی و روش‌های تجربی پایبندند. اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی و عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و ... به کمک این عقل درک می‌شوند.
- کنشگران فردی و جمعی، هم در معانی ذهنی و هم در معانی فرهنگی، فعال و خلاق‌اند. همین فعالیت و خلاقیت کنشگران موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجهٔ آن، پدیدآمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی می‌شود.
- دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند (ابزار استعمار نو). کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاشاه و هم‌چنین کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی دو نمونهٔ موفق از کودتاهای استعمار نو به شمار می‌روند و کودتای آمریکایی ـ انگلیسی نوژه که به قصد ضربه‌زدن به انقلاب اسلامی ایران طراحی شده بود، نمونهٔ شکست‌خوردهٔ این‌گونه کودتاهاست.
- دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. این تقسیم‌بندی نشان می‌دهد که برخی اندیشمندان نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه همهٔ جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته عقب‌مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۵ از بین عبارت‌های زیر، کدام عبارت‌ها نادرست‌اند؟ چرا؟

الف) در فرایند تحولات هویتی، ابتدا تزلزل فرهنگی به دلیل بحران در سطح رفتارها و هنجارها اتفاق می‌افتد و سپس نوبت به ناسازگاری در سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها و وقوع تعارض فرهنگی می‌رسد.

ب) استبداد ایلی و قومی دارای هویت غیراسلامی بود اما می‌کوشید ظاهر دینی خود را حفظ کند؛ در مقابل استبداد استعماری به دلیل عمل در سایهٔ قدرت و سلطهٔ جهان غرب، به دنبال حذف مظاهر اسلامی بود.

ج) از منظر منورالفکران غرب‌گرا مشروطه نوعی حاکمیت سکولار شبیه دولت انگلستان بود؛ اما عالمان مسلمان و بیدارگران اسلامی به دنبال مشروط‌کردن حاکمیت به رأی مردم بودند.

د) امروزه از زور و خشونت کم‌تر از ابزارهای تشویقی استفاده می‌شود و از ثروت، درآمد و پاداش مالی نیز کم‌تر از فکر و آموزش و تبلیغ، بهره‌برداری و استفاده می‌شود.

۱) ب ← استبداد استعماری به دنبال حفظ ظاهر اسلامی خود بود. ـ د ← امروزه از ثروت و درآمد کم‌تر از ابزارهایی مانند زور و خشونت استفاده می‌شود.

۲) الف ← در تزلزل فرهنگی، ناسازگاری در سطح لایه‌های عمیق است. ـ ج ← بیدارگران اسلامی به دنبال حاکمیت عادلانه بودند، نه مشروط‌کردن حاکمیت به رأی مردم.

۳) ب ← استبداد ایلی و قومی، دارای هویتی اسلامی بود. ـ ج ← منورالفکران به دنبال حاکمیتی سکولار مانند دولت فرانسه بودند.

۴) د ← امروزه از ابزارهای تشویقی بیشتر از تبلیغ استفاده می‌شود. ـ الف ← ناسازگاری‌ها ابتدا در سطوح عمیق و سپس در لایه‌های سطحی اتفاق می‌افتد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۱۱ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس‌های ۴ و ۱۴ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) ابتدا تعارض فرهنگی رخ می‌دهد و سپس تزلزل فرهنگی؛ ناسازگاری‌ها در جهان اجتماعی، اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود (تعارض فرهنگی) و سپس به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد (تزلزل فرهنگی).

ج) با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، منورالفکران غرب‌زده به آن پیوستند و در جریان بست‌نشینی (تحصن) در سفارتخانهٔ انگلستان، نام مشروطه را برای آن برگزیدند. عالمان مسلمان نیز از همراهی منورالفکران استقبال کردند و این نام را پذیرفتند، اما مشروطه از نظر دیدگاه عالمان مسلمان با مشروطهٔ مورد نظر منورالفکران تفاوت داشت:

جریان‌ها	منظور از مشروطه	منظور از مجلس
عالمان مسلمان (بیدارگران اسلامی)	مشروط‌کردن حاکمیت به احکام عادلانهٔ الهی	نوعی حاکمیت سکولار مانند دولت انگلستان
منورالفکران غرب‌گرا	تنظیم و تدوین قوانین بر پایهٔ احکام اسلام	تنظیم و تدوین قوانین براساس اراده و خواست بشر

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۶ کدام گزینه، بیان دقیق‌تری از «اصل پایستگی انرژی» دارد؟

۱) پیش‌فرضی مهم است که محققان علم فیزیک براساس تجربهٔ خود و مشاهدهٔ محیط کسب کرده‌اند.

۲) احتمالاتی در زمینهٔ انرژی موجود در جهان است که باید برای بررسی آن فرایندها و ضوابط علمی رعایت شود.

۳) فرضیه‌ای مبتنی بر آزمایشات مختلف بوده که صحت آن اکنون مشخص شده و برای فیزیکدانان قابل پذیرش است.

۴) زنجیره‌ای به هم پیوسته از قوانین و گزاره‌های خاص دربارهٔ انرژی موجود در دنیا است.

مشاوره بخش «مفاهیم مهم در روش علمی» از مطالب پرتکرار سؤالات کنکور است. سعی کنید ویژگی‌های این مفاهیم را حفظ کرده و مصادیق آن را بشناسید.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۱

درس Box

مفاهیم مهم در علم تجربی:

در علوم تجربی با کمک مشاهده و روش‌های مختلف، رابطهٔ بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود. در علوم تجربی، برخی مفاهیم مانند «مسئله»، «فرضیه»، «اصل یا قانون» و «نظریه» کاربرد فراوانی دارند.

مسئله
- سؤالی است که ذهن دانشمند را به خود مشغول کرده است و دانشمند به دنبال پیداکردن پاسخی برای آن است.
- پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود.
- دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند.

فرضیه
- پاسخ اولیهٔ پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
- برای تأیید و پذیرش پاسخ‌های اولیهٔ ارائه‌شده به مسئله‌های علمی باید آن پاسخ‌ها را براساس مشاهدات تجربی بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی مطابقت دهیم.
- فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیایند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

اصل یا قانون
- فرضیه‌ها در صورت پذیرفته‌شدن در شرایط مختلف آزمایشی به «قانون یا اصل» تبدیل می‌شوند.
- معتبربودن و پذیرفته‌شدن پاسخ لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست و ممکن است پاسخی که امروز مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل ۱) آگاهی از نادرستی آزمایش‌های قبلی و یا به دلیل ۲) تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد.

نظریه ← مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی دربارهٔ یک موضوع «نظریه» را تشکیل می‌دهد.

پاسخ خیلی تشریحی

وقتی در سؤال از ما مفهوم اصل را می‌خواهد، بدون توجه به محتوای جملات، به دنبال ساختاری می‌گردیم که ویژگی‌های «اصل علمی» را داشته باشد؛ بنابراین گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم تا ببینیم کدام گزینه با این مفهوم مطابقت دارد:

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): به کار بردن کلمهٔ «پیش‌فرض» به مفهوم «فرضیه» اشاره دارد.

گزینهٔ (۲): به کار بردن کلمهٔ «احتمال» بیانگر موضوعی است که به درستی یا نادرستی آن اطمینان نداریم؛ پس این گزینه هم به مفهوم «فرضیه» اشاره دارد.

گزینهٔ (۳): هرگاه صحت فرضیه‌ای توسط آزمایش‌های مختلف مشخص و پذیرفته شود، با مفهوم «اصل» مواجهیم که مورد نظر سؤال بوده است.

گزینهٔ (۴): زنجیرهٔ به هم پیوسته از قوانین به مفهوم «نظریه» اشاره دارد.

گول نخوری گزینهٔ (۳) با واژهٔ فرضیه شروع شده، اما با توجه به این‌که فعل گذشته به کار رفته است (بوده)، یعنی اکنون دیگر فرضیه نیست.

کدام مورد توصیف مناسب‌تری از «نظریهٔ یادگیری» ارائه می‌دهد؟ *(سؤال ۶۶ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) فرضیه‌ای مبتنی بر یادگیری است که در شرایط مختلف و براساس مشاهداتِ تجربی درست و واقعی حاصل می‌گردد.

۲) پیش‌فرض‌هایی است که دانشمندان براساس تجربهٔ شخصی در مورد یادگیری ارائه می‌دهند.

۳) یکسری از ضوابط علمی است که در بررسی یادگیری و فرایندهای آن باید رعایت شود.

۴) چارچوب به هم پیوسته‌ای از قوانین و گزاره‌های علمی دربارهٔ یادگیری است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۷ **کدام عبارت در خصوص جنبه‌های مختلف رشد در دورهٔ کودکی نادرست است؟**

۱) ترجیح هدایای بزرگ کم‌ارزش بر هدایای کوچک پرارزش ریشه در سبک پردازش کودک دارد.

۲) تدریجی و پیچیده بودن فرایند رشد، ویژگی مشترک بین دو جنبهٔ رشد جسمانی و اخلاقی است.

۳) لازمهٔ انجام حرکات ظریف در رشد جسمانی، تسلط بر انجام حرکات درشت است.

۴) تصور این‌که روان‌شناسی رشد صرفاً به مطالعهٔ دورهٔ کودکی می‌پردازد، باور نادرستی است.

مشاوره در سؤالاتی که درستی یا نادرستی عبارت باید تشخیص داده شود، توجه به تک‌تک کلمات عبارات و هم‌چنین اشراف‌داشتن بر مطالب کتاب درسی ضروری است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **درست**؛ پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است و یکی از انواع آن، یعنی پردازش ادراکی در دورهٔ کودکی غالب است. در این نوع پردازش تنها بر ویژگی‌های حسی و ظاهری محرک ارائه‌شده توجه می‌شود؛ به همین دلیل است که کودکان هدایا را تنها براساس ویژگی‌های ظاهری (بزرگی یا کوچکی، رنگ و ...) بدون توجه به میزان ارزشمندی آن انتخاب می‌کنند.

گزینهٔ (۲): **نادرست**؛ رشد هیجانی در دورهٔ کودکی، فرایندی پیچیده است. هم‌چنین با توجه به ترتیب مشخص بروز هیجانات ساده و مرکب، می‌توان ادعا کرد که فرایندی تدریجی هم هست؛ هم‌چنین برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود، پس تدریجی و پیچیده بودن فرایند، ویژگی مشترک رشد **اخلاقی** و **هیجانی** است؛ نه رشد اخلاقی و جسمانی.

گزینهٔ (۳): **درست**؛ کودکان در ابتدا قادر به انجام حرکات درشت همچون بالارفتن از پله‌ها هستند و تا بر این حرکات تسلط پیدا نکنند، توانایی انجام حرکات ظریف مانند بستن بند کفش را به دست نمی‌آورند.

گزینهٔ (۴): **درست**؛ رشد در دورهٔ کودکی با سرعت و تغییرات بسیاری همراه است. بسیاری بر این باورند که روان‌شناسی رشد فقط خصوصیات دورهٔ کودکی را بررسی می‌کند، در حالی که با توجه به تعریف روان‌شناسی رشد، مطالعهٔ علمی انسان از زمان انعقاد نطفه تا پایان زندگی او صورت می‌گیرد؛ اما می‌توان ادعا کرد که این دورهٔ سنی، یعنی کودکی، نسبت به سایر دوره‌های بعدی رشد، اهمیت زیادی دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۸ **هر کدام از ویژگی‌های نوجوانان زیر، به ترتیب، با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟**

- **زهرا دانش‌آموز دهم تجربی است، اما در عین حال به طرح مسائل اجتماعی علاقه‌مند است و مقالات کوتاهی در این زمینه می‌نویسد.**
- **کامران به علت جوش‌های صورتش اعتمادبه‌نفسش را برای حضور در اجتماع از دست داده است.**
- **پیمان در زنگ تفریح با خشم با همکلاسی‌هایش درگیر شده، اما به سرعت پشیمان می‌شود.**
- **سجاد فکر می‌کند باهوش‌ترین دانش‌آموز مدرسه است و بدون مطالعه هم می‌تواند نمرات بالایی بگیرد.**

۱) هویت ـ تغییرات مربوط به جنس ـ بی‌ثباتی هیجانی ـ پیامد تغییرات شناختی دورهٔ نوجوانی

۲) خود آرمانی ـ رشد اجتماعی ـ رشد ارزش‌های اخلاقی ـ آرمان‌گرایی و عیب‌جویی

۳) پاسخ به سؤال «من کیستم؟» ـ ویژگی‌های اولیهٔ جنسی ـ رشد هیجانی در دورهٔ نوجوانی ـ احساس منحصربه‌فردبودن اغراق‌آمیز

۴) خود واقعی ـ ویژگی‌های ثانویهٔ جنسی ـ تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی ـ مهارت فراحافظه

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: این موضوع بیانگر ویژگی‌هایی است که در زهرا وجود دارد و او را از دیگران متمایز می‌کند؛ بنابراین بیانگر «**هویت**» اوست (تأیید گزینه‌های (۱) و (۳)). از طرف دیگر این خصوصیات، ویژگی‌هایی است که دانش‌آموز در حال حاضر دارد؛ پس به «خود واقعی» او مربوط می‌شود (تأیید گزینهٔ (۴) و رد گزینهٔ (۲)).

عبارت دوم: **تغییرات مربوط به جنس**، ویژگی‌هایی را در نوجوان ایجاد می‌کند که به دو دسته تقسیم می‌شوند: ویژگی‌های جنسی اولیه و ویژگی‌های جنسی ثانویه (تأیید گزینهٔ (۱)). زدن جوش‌های صورت، به طور مستقیم بر باروری تأثیر نمی‌گذارد، پس از ویژگی‌های جنسی ثانویه محسوب می‌شود (تأیید گزینهٔ (۴) و رد گزینهٔ (۳)). توجه داشته باشید که کاهش اعتمادبه‌نفس و عدم تمایل به حضور در اجتماع به هویت فرد مربوط می‌شود که با رشد اجتماعی ارتباط دارد (تأیید گزینهٔ (۲)).

عبارت سوم: ابراز خشم و عدم کنترل آن به جنبهٔ هیجانی رشد مربوط است که در دورهٔ نوجوانی به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی، احساسات و **هیجانات نوجوان بی‌ثبات** شده و دچار نوسانات می‌شود. (تأیید گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴)) ولی بیانگر رعایت ارزش‌ها و رشد اخلاقی نیست (رد گزینهٔ (۲)).

عبارت چهارم: یکی از **پیامدهای تغییرات شناختی دورهٔ نوجوانی** «احساس منحصربه‌فردبودن اغراق‌آمیز» است، مانند سجاد که خود را از همهٔ دانش‌آموزان مدرسه‌اش باهوش‌تر می‌داند، به گونه‌ای که بدون نیاز به مطالعه از عهدهٔ امتحانات با نمرهٔ بالا برمی‌آید. (تأیید گزینه‌های (۱) و (۳))

هر کدام از ویژگی‌های نوجوانان زیر، به ترتیب، با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟ *(سؤال ۶۸ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

- **علی دانش‌آموز یازدهم انسانی است، به شعر و داستان‌نویسی علاقه داشته، چند داستان کوتاه نوشته و عضو تیم والیبال مدرسه هم هست.**
- **سامان اغلب در مدرسه شلوغ‌کاری کرده و برای همکلاسی‌ها و معلمانش ایجاد مزاحمت می‌کند.**
- **مهیار به علت انتخاب نادرست رشتهٔ تحصیلی‌اش، در مدرسه عملکرد خوبی ندارد.**
- **کامران از این‌که پدرش در جمع او را نصیحت کند، بیزار است.**

۱) هویت مثبت ـ استفادهٔ نادرست از هیجان‌ها ـ فقدان مهارت تصمیم‌گیری ـ حساسیت نسبت به انتقاد دیگران

۲) هویت منحصربه‌فرد ـ فقدان رشد اخلاقی و شناختی ـ فقدان مهارت حل مسئله ـ آرمان‌گرایی و احساس منحصربه‌فردبودن

۳) رشد شناختی و روانی ـ بروز هیجان‌های مرکب و کنترل‌نشده ـ مشکلات مربوط به تصمیم‌گیری ـ تفاوت هویت‌یابی نسل قدیم و جدید

۴) رشد اخلاقی و جسمانی ـ احساس منحصربه‌فردبودن اغراق‌آمیز ـ مشکلات مربوط به حل‌مسئله ـ تفاوت هویت‌یابی نسل قدیم و جدید

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۹ افزایش هر یک از عوامل زیر، به ترتیب چه تأثیری بر کارایی توجه دارد؟

- تعداد حواس برای انجام تکلیف
- مدت‌زمان انجام تکلیف
- میزان غیرارادی‌بودن توجه
- مبتدی‌بودن فرد در انجام تکالیف هم‌زمان

۱) مثبت ـ منفی ـ منفی ـ منفی
۲) مثبت ـ منفی ـ مثبت ـ منفی
۳) منفی ـ مثبت ـ منفی ـ مثبت
۴) منفی ـ مثبت ـ مثبت ـ مثبت

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۳

درس Box

ساماندهی توجه:

برای ساماندهی توجه باید به نکات زیر توجه کرد:

۱) هر چه توجه ارادی‌تر باشد، آگاهی بیشتر می‌شود و هر چه آگاهی بیشتر باشد، توجه ارادی‌تر خواهد بود.

۲) برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز باید از انجام فعالیت در ساعت‌های طولانی پرهیز شود. هر چه مدت انجام تکلیف بیشتر می‌شود، کیفیت انجام آن و توجه مستمر (تمرکز) به دلیل خستگی کاهش می‌یابد.

۳) برای ایجاد توجه متمرکز، از حواس مختلف برای انجام‌دادن یک تکلیف استفاده کنید. اگر حواس مختلف درگیر انجام‌دادن یک تکلیف باشد، کارایی خوبی خواهد داشت.

۴) انجام‌دادن چند تکلیف هم‌زمان، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. زمانی که دو تکلیف به طور هم‌زمان انجام می‌شود، عواملی مانند شباهت دو تکلیف، ساده یا دشوار بودن دو تکلیف و مهارت فرد انجام‌دهندهٔ تکلیف بر روی کیفیت انجام تکالیف اثر می‌گذارد.

هنگامی که دو یا چند تکلیف به طور هم‌زمان انجام می‌شود، اگر:

۱) تکالیف ساده باشند، ۲) تکالیف به هم شبیه باشند، ۳) فرد انجام‌دهندهٔ تکلیف مهارت لازم را داشته باشد، اثر منفی هم‌زمان دو تکلیف کاهش می‌یابد.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی موارد به ترتیب:

مورد اول: برای ایجاد توجه متمرکز، بهتر است از حواس مختلف برای انجام یک تکلیف استفاده شود. اگر حواس مختلف درگیر انجام‌دادن یک تکلیف باشد، کارایی خوبی خواهد داشت. به عبارتی هر چه تعداد حواس به کار گرفته شده بیشتر باشد، کارایی توجه نیز افزایش می‌یابد، پس تأثیر آن **مثبت** است.

مورد دوم: برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز، باید از انجام فعالیت در ساعت‌های طولانی پرهیز کرد. براساس همین اصل است که استراحت در حین انجام فعالیت‌های مختلف لازم می‌شود. پس هر چه مدت‌زمان انجام تکلیف طولانی شود (بدون هیچ‌گونه استراحت)، کارایی توجه و کیفیت آن کاهش می‌یابد، پس تأثیر آن **منفی** است.

مورد سوم: در توجه هر چه آگاهی فرد بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود و هر چه فرد ارادهٔ بیشتری برای توجه داشته باشد، توجه وی افزایش می‌یابد و برعکس هر چه فرد ارادهٔ کم‌تری برای توجه داشته باشد، طبیعتاً توجه کم‌تری به موضوع خواهد داشت؛ بنابراین غیرارادی‌بودن توجه بر کارایی آن اثر **منفی** دارد.

مورد چهارم: انجام چند تکلیف هم‌زمان به خودی خود کارایی توجه را کاهش می‌دهد. اثر منفی انجام‌دادن چند تکلیف هم‌زمان تحت تأثیر سه شرط کاهش می‌یابد:

۱) دو تکلیف به همدیگر شبیه باشند. ۲) تکالیف مورد نظر آسان باشند و دشوار نباشند. ۳) فرد انجام‌دهندهٔ آن تکلیف از مهارت‌های لازم برخوردار باشد. در مواردی که فرد مبتدی است، مهارت لازم برای انجام تکلیف را ندارد و کارایی توجه در او کاهش می‌یابد، پس اثر مبتدی‌بودن فرد بر کارایی توجه، **منفی** است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۰ **کدام عبارت در خصوص موقعیت زیر قابل پذیرش است؟**

«سپیده و ساجده با هم خواهر هستند. آن‌ها ظهر در حیاط خانه مشغول دوچرخه‌سواری بودند که ناگهان سپیده به خواهرش گفت: از خانهٔ آقای نادری بوی قرمه‌سبزی می‌آید. ساجده به او گفت: این بوی قرمه‌سبزی نیست، بلکه بوی آش نذری مخصوص شهرشان است که هر سال در چنین روزی می‌پزند و مادر هم به کمکشان رفته است.»

۱) ساجده توانسته است با تمرکز بیشتر نسبت به منبع آن بو، گیرنده‌های حسی بیشتری را هنگام دریافت محرک درگیر کند.

۲) سپیده در ردیابی محرک بویایی دچار خطای شناختی و خواهرش با اصابت مواجه شده است.

۳) سپیده دچار نوعی خطا در حوزهٔ ادراک شده که «توهّم» نامیده می‌شود، ولی ساجده به دلیل آشنایی با محرک با افزایش تمرکز مواجه شده است.

۴) سپیده در ادراک بو، دچار خطای ادراکی شده است، اما تفسیر ساجده از محرک بویایی با واقعیت منطبق بوده است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۳

درس Box

خطاهایی که در زمینهٔ ادراک اتفاق می‌افتد عبارت‌اند از:

توهّم: گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم. به ادراک پدیده‌های بدون احساس «توهّم» گفته می‌شود.

خطای ادراکی: گاهی آن‌چه را که احساس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم. در واقع ادراک ما با واقعیتِ احساس‌شده مطابقت ندارد که به آن «خطای ادراکی» گفته می‌شود.

خطای شناختی: به مجموعهٔ خطاهای ادراکی که وارد نظام شناختی فرد می‌شود، «خطاهای شناختی» گفته می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی

اگر دقت کنیم منبع محرکی وجود داشته، اما سپیده آن را به اشتباه تفسیر کرده است؛ یعنی بوی آش را با بوی قورمه‌سبزی اشتباه گرفته است. بنابراین ادراک او از محرک بویایی با واقعیت آن مطابقت نداشته و دچار خطای ادراکی شده است. از طرف دیگر ساجده هیچ خطایی نکرده و ادراک او با واقعیت مطابقت داشته است، پس گزینهٔ (۴) درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ (۱): دریافت محرک توسط گیرنده‌های حسی همان «احساس» نامیده می‌شود که قبل از توجه اتفاق می‌افتد؛ بنابراین با تمرکز بیشتر نمی‌توانیم احساس را افزایش دهیم، بلکه با تمرکز بیشتر می‌توانیم ادراک و تفسیر خود از محرک‌ها را دقیق‌تر کنیم.

گزینهٔ (۲): خطای شناختی به باورهای فرد مربوط می‌شود، در حالی که سپیده باورهای خود را بیان نکرده، بلکه تفسیر خود را از محرک بویایی بیان کرده که نادرست بوده است.

گزینهٔ (۳): توهّم یعنی ادراک پدیده‌های بدون احساس، اما در این‌جا محرک واقعی حضور داشته است و نمی‌توان گفت در سپیده توهّم اتفاق افتاده است. از طرف دیگر، آشنایی نسبی با محرک باعث کاهش تمرکز می‌شود، بنابراین آشنایی با محرک نمی‌تواند باعث افزایش تمرکز در ساجده شده باشد.

کدام عبارت، درخصوص مثال زیر، درست است؟ *(سؤال ۷۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

«زهرا و مادرش مشغول تماشای تلویزیون بودند، که ناگهان مادر گفت که بوی شدید سوختگی غذا را استشمام می‌کند و بلافاصله به آشپزخانه رفت و زیر غذا را خاموش کرد.»

۱) زهرا بوی سوختگی را احساس اما مادر آن را ادراک کرده بود.

۲) زهرا به محرک بویایی توجه داشت اما مادرش بر روی آن تمرکز داشت.

۳) زهرا در ردیابی محرک بویایی با هشدار کاذب و مادرش با تصمیم درست مواجه شد.

۴) زهرا در ادراک بوی سوختگی دچار خطای ادراکی شد اما احساس مادرش با ادراک او مطابقت داشت.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۱ **هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب، با کدام مهارت فراحافظه مرتبط است؟**

- **هنگام مطالعهٔ درس زیست، برای هر بخش، خلاصه‌ای کوتاه می‌نویسم و سپس در شب امتحان آن‌ها را مرور می‌کنم.**
- **در زمان مرور تاریخ، نام پادشاهان را در جدول زمانی مرتب می‌کنم و نکات مهم را رنگی می‌نویسم.**
- **برای حفظ شماره تلفن دوستم، سعی می‌کنم آن را با کمک تاریخ تولدش به خاطر بسپارم.**
- **برای درک بهتر مفاهیم مهم فیزیک، علاوه‌بر کتاب، از فیلم‌های مستند و مدل‌های سه‌بعدی استفاده می‌کنم.**

۱) کارآمدی مرور ـ ساماندهی مطالب ـ تمایزبخشی ـ بیان اهمیت مطلب

۲) کارآمدی مرور ـ مطالعهٔ چندحسی ـ کاهش اثر تداخل ـ ساماندهی مطالب

۳) چند روش حرکتی ـ چند روش حرکتی ـ استفاده از رمزگردانی معنادار ـ مطالعهٔ چندحسی

۴) چند روش حرکتی ـ کاهش اثر تداخل ـ مطالعهٔ چندحسی ـ چند روش حرکتی

مشاوره در برخی از سؤالات چندعبارتی اگر از آخرین عبارت شروع کرده و گزینه‌ها را بررسی کنیم سریع‌تر به پاسخ می‌رسیم مانند این سؤال که عبارت چهارم فقط در گزینهٔ (۳) درست است و ما را سریع‌تر به پاسخ می‌رساند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ٤

درس Box

برخی از فنون بهسازی حافظه عبارت‌اند از:

فنون بهسازی حافظه	توضیح
۱) بیان اهمیت مطلب	برای این‌که حافظه پذیرای اطلاعات جدید باشد، ابتدا در مورد اهمیت موضوع اطلاعات کسب کنید.
۲) پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت (توجه ناقص)	به اطلاعات توجه دقیق داشته باشید و از انتخاب هم‌زمان چند مادهٔ اطلاعاتی پرهیز کنید.
۳) کارآمدی مرور	برای کنترل اثر گذشت زمان، از مرور مناسب و فراتر از تکرار صرف اطلاعات استفاده کنید.
۴) کاهش فاصلهٔ زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن	برای کنترل اثر گذشت زمان، فاصلهٔ مرور مطالب نباید بیشتر از ۶ یا ۷ ساعت باشد.
۵) کاهش اثر تداخل مطالب	برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق داشته باشید.
۶) یادگیری با استراحت	برای کنترل اثر تداخل، از یادگیری با فاصله استفاده کنید.
۷) ساماندهی مطالب	اطلاعات را نظم‌بخشی و قفسه‌بندی کنید.
۸) استفاده از رمزگردانی معنادار	اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای به خاطر سپردن اطلاعات استفاده کنید.
۹) مطالعهٔ چندحسی	علاوه‌بر رمزگردانی شنیداری، از رمزگردانی دیداری هم استفاده کنید.
۱۰) روش پس‌خبا	هنگام مطالعه به ترتیب از پنج روش پیش‌خوانی، سؤال‌کردن، خواندن، به خود پس دادن و آزمون استفاده کنید.
۱۱) استفاده از چند روش حرکتی	راه‌رفتن، یادداشت‌برداری‌کردن، برجسته‌کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل بسیار مفید است.
۱۲) بسط معنایی	برای فراگیری بهتر یک مفهوم، از مثال‌های مختلف استفاده کنید.
۱۳) تمایزبخشی	با برجسته‌کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی، آن‌ها را از یکدیگر متمایز کنید.
۱۴) برگردان به زبان خودتان	مطالب یادگرفته را به زبان خودمانی برای خودتان بازگو کنید.
۱۵) آزمون مکرر	برای جلوگیری از مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی، به طور مکرر در آزمون شرکت کنید.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: یادداشت‌برداری، خلاصه‌نویسی و رسم نمودار از روش‌هایی است که در «**استفاده از چند روش حرکتی**» به کار می‌رود. (تأیید گزینه‌های (۳) و (۴))

گول‌نخوری

به کار بردن «مرور مطالب» در عبارت، ممکن است شما را گول بزند، ولی توجه داشته باشید که در کارآمدی مرور فرد بارها مطالب را مرور می‌کند و در هر بار مرور به مفهوم جدیدی می‌رسد، در حالی که در این عبارت گفته شده که فرد خلاصه‌ها را در شب امتحان مرور می‌کند، نه با فواصل مختلف و با نگاه‌های متعدد که مشمول کارآمدی مرور شود (رد گزینه‌های (۱) و (۲)).

عبارت دوم: مرتب‌کردن نام پادشاهان در جدول و نظم‌بخشیدن به آن‌ها به روش «ساماندهی مطالب» مربوط می‌شود (تأیید گزینهٔ (۱)) و خلاصه‌نویسی، رسم نمودار، برجسته‌کردن مفاهیم از طریق رنگی‌کردن نکات مهم به روش «**استفاده از چند روش حرکتی**» مربوط می‌شود (تأیید گزینهٔ (۳)).

عبارت سوم: اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن اطلاعات به حافظه استفاده کنیم، از روش «**رمزگردانی معنادار**» استفاده کرده‌ایم؛ مانند زمانی که شماره تلفن دوستمان را با تاریخ تولد او پیوند زده و به ذهن می‌سپاریم. (تأیید گزینهٔ (۳))

عبارت چهارم: اگر اطلاعات را علاوه بر این‌که به صورت دیداری به حافظه بسپاریم به حالت شنیداری هم رمزگردانی کنیم، با «**مطالعهٔ چندحسی**» مواجهیم؛ مانند زمانی که برای درک مفاهیم علمی از فیلم‌های مستند و مدل‌های مختلف سه‌بعدی استفاده می‌کنیم. (تأیید گزینهٔ (۳))

گول‌نخوری

تأکید به مهم‌بودن مفاهیم فیزیک، ارتباطی با «روش بیان اهمیت مطالب» ندارد، زیرا در این عبارت سعی نشده که بر اهمیت مفاهیم فیزیک و کاربردی‌بودن آن تأکید شود، بلکه مهم‌بودن مفاهیم ویژگی آن بوده است و روش به‌کار گرفته‌شده استفاده از مستندات و مدل‌های سه‌بعدی در کنار مطالب کتاب بوده است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۲ در رابطه با فرایندهای شناختی آدمی کدام گزینه درست است؟

۱) اگر در شرایط آزمایشگاهی هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی آدمی توانایی دریافت محرک‌های درونی و بیرونی را نداشته باشد، فرد احساس ناخوشایندی می‌کند و فقط ساعات محدودی توانایی تحمل شرایط را خواهد داشت.

۲) هر چه پردازش مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل‌گرفته براساس آن نیز کارآمدتر خواهد بود، به همین خاطر بهتر است در مسیر رشد، فرد از توجه صرف به ویژگی‌های حسی محرک به توجه صرف به ویژگی‌های کیفی محرکی تغییر رویکرد دهد.

۳) تکرار مواجهه با محرک مشابه در بازه‌های زمانی مختلف، مثلاً چند بار در ماه، به واسطهٔ عامل یکنواختی و ثبات نسبی موجب آسیب‌دیدن فرایند تمرکز می‌شود و در نتیجه فرد متوجه ابعاد جدید موضوع نمی‌شود.

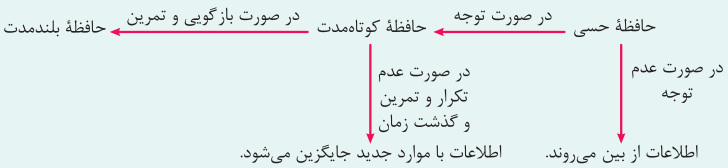
۴) برای آن‌که محرک حسی به اطلاعاتی در حافظهٔ بلندمدت تبدیل شود، می‌بایست دو فرایند طی شود: نخست به آن توجه شود و سپس پیش از آن‌که زمان زیادی بگذرد، فرد اطلاعات مربوط به آن محرک را بازگویی و تمرین کند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ترکیبی درس‌های ۱، ۳ و ۴

درس Box

نحوهٔ انتقال اطلاعات در انواع حافظه به این شکل است:

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): نادرست؛ شرایط مطرح‌شده همان شرایط مربوط به «فقدان حواس» یا «محرومیت حسی» است که در آن شرایطی ایجاد می‌شود که فرد توانایی احساس محرک‌های «**بیرونی**» را نداشته باشد و موضوع دریافت محرک‌های درونی در میان نیست.

گزینهٔ (۲): نادرست؛ در پردازش ادراکی فرد صرفاً به ویژگی‌های حسی اتکا کرده و در پردازش مفهومی فرد «**علاوه‌بر**» ویژگی‌های حسی به ویژگی‌های کیفی نیز اتکا می‌کند؛ بنابراین توجه صرف به ویژگی‌های کیفی نیز کارآمد نیست.

گزینهٔ (۳): نادرست؛ ارائهٔ تکراری محرک در بازه‌های زمانی متفاوت به واسطهٔ عامل «آشنایی نسبی با محرک» مانع تمرکز می‌شود؛ نه به دلیل مانع «یکنواختی و ثبات نسبی».

گزینهٔ (۴): **درست**؛ محرک‌های حسی ردّی از خود در حافظهٔ حسی بر جای می‌گذارند که در صورت توجه به اطلاعات تبدیل شده و وارد حافظهٔ کوتاه‌مدت می‌شوند. اطلاعات حافظهٔ کوتاه‌مدت نیز در صورت بازگویی و تکرار به موقع وارد مخزن حافظهٔ بلندمدت می‌شوند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۳ **گلاره با توجه به زمانی که برای او تا کنکور باقی مانده است، تمام تلاش خود را می‌کند برای رفع نقاط ضعف درسی خود، راه‌حل مناسبی بیابد. کدام‌یک از گزینه‌های مذکور، در مورد او نادرست است؟**

۱) اگر در زمان محدود نمی‌تواند به پاسخ سؤال خود برسد، پیشنهاد می‌شود برای مدتی نامعلوم آن را کنار بگذارد.

۲) اگر مسیر دشواری را در این زمینه تجربه می‌کند، لزوماً دلیل بر خوب تعریف‌نشده بودن یا خوب تعریف‌شده بودن این مسئله نیست.

۳) اگر بتواند بازبینی درست نسبت به تجربیات قبلی خود داشته باشد، امکان رسیدن به هدف برای او بیشتر خواهد شد.

۴) اقدام‌های احتمالی او تحت تأثیر نگاه او به مسئله خواهد بود.

مشاوره هنگام پاسخ‌دادن به سؤالات در زمینهٔ روش‌های حل مسئله و عوامل مؤثر بر حل مسئله، خود را زیاد درگیر موقعیت مطرح‌شده نکنید، بلکه سعی کنید با توجه به اطلاعات داده‌شده در متن سؤال، موضوع اصلی را دریابید، سپس با استفاده از اطلاعات موجود در کتاب درسی، درستی یا نادرستی آن‌ها را تشخیص دهید.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۵

درس Box

عوامل مؤثر بر حل مسئله عبارت‌اند از:

عوامل مؤثر بر حل مسئله	توضیح	راهکار مناسب
تجربهٔ گذشته (اثر انتقال)	تجربهٔ گذشته به دو شکل مثبت و منفی می‌تواند بر توانایی افراد در حل مسئله اثر بگذارد. بزرگسالان بیش از کودکان تحت تأثیر اثر مثبت و منفی تجربهٔ گذشته قرار دارند.	بازبینی تجربهٔ گذشته
نوع نگاه به مسئله	نوع نگاه به مسئله، باعث می‌شود تا فرد در حافظهٔ خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به یاد آورد و اقدامات احتمالی فرد، تحت‌الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. بن‌بست زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کنندهٔ مسئله با نگاه فعلی قادر به حل مسئله نباشد. نوع نگاه دانشمندان، باعث بسیاری از اختراعات و اکتشافات شده است.	تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی مسئله
نادیده‌گرفتن حل مسئله برای مدت‌زمان خاص (اثر نهفتگی)	وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدتی کنار گذاشته می‌شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند فراموش می‌شود. این روش از قدیم روش حکما و دانشمندانی مانند ابوعلی سینا بوده است.	در شرایطی که قادر به ارائهٔ راه‌حل فوری نیستیم، راهکار مناسبی است.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در اثر نهفتگی، پیشنهاد می‌شود فرد برای مدت‌زمان **مشخصی** (مثلاً ده دقیقه، نیم ساعت، یک ساعت و ...) مسئله را رها کرده، سپس مجدداً تلاش کند، نه این‌که برای مدت‌زمان نامعلوم و نامحدود آن را کنار بگذارد. سایر گزینه‌ها درست هستند.

محسن درگیر فرایندی است که تلاش می‌کند تا راه‌حل مناسبی برای یک مسئله پیدا کند. کدام‌یک از عبارت‌های زیر، در مورد او نادرست است؟ *(سؤال ۷۳ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) اگر نتواند راه‌حل مسئله را پیدا کند، ممکن است دچار حالت عاطفی منفی شود.

۲) اگر اطلاعات و تجربیات ذخیره‌شده در حافظهٔ خود را بازیابی و عیناً آن‌ها را دنبال کند، سریع‌تر به راه‌حل می‌رسد.

۳) اگر خیلی سریع نتواند راه‌حل را پیدا کند، می‌تواند برای فراموشی موانع حل مسئله، برای مدتی آن را کنار بگذارد.

۴) اگر موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی دردسترس که دستیابی به راه‌حل را ضمانت می‌کند روشن باشد، درگیر مسئلهٔ خوب تعریف‌شده است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۴ **برای تهیهٔ اتوبوس برای اردوی دانش‌آموزی، مدیر مدرسه پیشنهاد می‌کند در بین دانش‌آموزان رضایت‌نامه توزیع شود تا مشخص شود چه تعداد اتوبوس لازم است، اما معاون او اعتقاد دارد دانش‌آموزان عاشق اردو هستند و حتماً همگی آن‌ها در اردو شرکت خواهند کرد. در رابطه با روش حل مسئلهٔ مورد استفاده توسط مدیر و معاونش، توضیحات کدام گزینه درست است؟**

۱) روش مورد استفادهٔ معاون مبتنی بر محاسبات ذهنی و نیازسنجی واقعی است.

۲) پیشنهاد مدیر با خطا روبه‌رو است، زیرا حضور دانش‌آموزان تابع نظر شخصی آن‌هاست.

۳) راه پیشنهادی معاون در حداقل زمان به جواب می‌رسد، اما لزوماً مورد قبول همگان نیست.

۴) اعتبار راه‌حل پیشنهادی مدیر با گذشت زمان به شدت متزلزل می‌شود.

مشاوره روش‌های حل مسئله و ویژگی‌های مربوط به هر کدام از سؤالات پرتکرار سال‌های اخیر است. با دانستن هر یک از این ویژگی‌ها می‌توانید به راحتی به پاسخ درست دست یابید.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۵

درس Box

مسئله‌ها از طریق روش‌های مختلفی حل می‌شوند که عبارت‌اند: ۱) روش‌های تحلیلی ۲) روش‌های اکتشافی

در جدول زیر به ویژگی‌های هر روش اشاره شده است.

روش‌های تحلیلی	روش‌های اکتشافی
• مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است. • دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند. • مورد قبول همه است. • زمان‌بر است.	• مبتنی بر احساس و نظر شخصی است. • با روش‌های غیرمنطقی صورت می‌گیرد. • اجرای آن دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند. • با خطا همراه است. • به پردازش عمیق اطلاعات نیاز ندارد. • در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسد. • اعتبار آن‌ها «با گذشت زمان» به شدت متزلزل می‌شود. انواع روش‌های اکتشافی حل مسئله: روش خردکردن روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب بارش مغزی روش شروع از آخر

پاسخ خیلی تشریحی

مدیر از روشی «تحلیلی» و معاون از روشی «اکتشافی» برای حل مسئله استفاده کرده‌اند. در روش‌های تحلیلی، راه‌حل مبتنی بر نظرات شخصی نبوده و با خطا روبه‌رو نمی‌شود (رد گزینهٔ (۲)) و راه‌حل‌های استفاده‌شده مورد قبول همه بوده و با گذشت زمان از اعتبار آن‌ها کاسته نمی‌شود (رد گزینهٔ (۴))، اما در راه‌حل‌های اکتشافی فرد با نظر و احساس شخصی خود پیش می‌رود و مبتنی بر محاسبات ذهنی و نیازسنجی واقعی نیست (رد گزینهٔ (۱))، ولی در روش اکتشافی فرد در کوتاه‌ترین زمان به راه‌حل می‌رسد و مورد قبول همگان نیست. (تأیید گزینهٔ (۳)) .

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۵ **هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب، با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟**

- **در متون دینی استفاده از این سبک تصمیم‌گیری نهی شده است.**
- **این مانع تصمیم‌گیری با یکی از انواع سبک تصمیم‌گیری مرتبط است.**
- **پدر برای هدیهٔ تولد فرزندش، از بین چند عروسک، آن‌که بزرگ‌تر است را انتخاب می‌کند.**
- **فرد نمی‌تواند از بین دو گزینهٔ متفاوت، یک مورد را برگزیند.**

۱) ناگهانی و باعجله ـ دست‌کم‌گرفتن خود ـ تصمیم‌گیری معمولی ساده ـ تعارض گرایش، اجتناب

۲) تصمیم‌گیری تکانشی ـ اعتماد افراطی ـ تصمیم‌گیری معمولی پیچیده ـ حالت عاطفی ناخوشایند

۳) تصمیم‌گیری احساسی ـ کنترل‌نکردن هیجانات ـ ملاک مزیت در تصمیم‌گیری ـ تعارض اجتناب، اجتناب

۴) مبتنی بر هیجان‌های زودگذر ـ سوگیری تأیید ـ ملاک هزینه در تصمیم‌گیری ـ تعارض گرایش، اجتناب

مشاوره در عین حال که مدیریت زمان یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که باید رعایت شود، ولی حواستان باشد هنگام پاسخ‌دادن عجله نکنید. برخی از عبارات مطرح‌شده می‌تواند به چندین موضوع ارتباط داشته باشد و عجله‌کردن می‌تواند به دقت شما آسیب بزند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۶

درس Box

موانع تصمیم‌گیری:

گاهی مراحل تصمیم‌گیری به درستی انجام نمی‌شود و تحت تأثیر روش‌های غلط، نتایج منفی به بار می‌آورند. برخی از این موانع تصمیم‌گیری درست در زیر آمده است.

موانع تصمیم‌گیری	توضیح
سوگیری تأیید	فرد فقط از اطلاعاتی استفاده می‌کند که دیدگاهش را تأیید کند و شواهدی را که با دیدگاه او مخالف است، کنار می‌گذارد.
اعتماد افراطی	فرد به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد دارد.
کوچک‌شمردن خود	دست‌کم‌گرفتن خود، عصبانی‌بودن، ترسوبودن و اعتمادبه‌نفس پایین مانع تصمیم‌گیری درست می‌شود. بسیاری از تصمیم‌گیری‌های مهم علاوه‌بر دانش لازم، به اعتمادبه‌نفس قوی نیاز دارد.
کنترل‌نکردن هیجان‌ها	افراد مختلف واکنش‌های هیجانی مختلفی در ما ایجاد می‌کنند. واکنش‌های عاطفی به دلیل زودگذربودن، نمی‌تواند ملاک تصمیم‌گیری باشد. افرادی که قادر به کنترل هیجان‌های خویش نباشند، به طور مداوم با شکست در تصمیم‌گیری روبه‌رو می‌شوند.

پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری: وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که «تعارض» نام دارد.

تعارض انواع مختلفی دارد:

انواع تعارض	موقعیت
گرایش ـ گرایش	زمانی که فرد بین دو امر خواستنی فقط باید یکی را انتخاب کند.
گرایش ـ اجتناب	زمانی که فرد باید انتخابی کند که هم جنبهٔ خوشایند و هم جنبهٔ ناخوشایند دارد.
اجتناب ـ اجتناب	زمانی که فرد بین دو امر نامطلوب مجبور است یکی را انتخاب کند.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: در سبک «تصمیم‌گیری احساسی»، ملاک تصمیم‌گیری، «**عواطف و هیجان‌های زودگذر**» است. احساسات به دلیل زودگذربودن نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد، چراکه تصمیم‌گیری یک امر مهم و پایدار است و همهٔ ابعاد زندگی را در بر می‌گیرد. احساسی عمل کردن می‌تواند پیامدهای ناگوار داشته باشد، به همین دلیل است که در متون دینی همواره به پرهیز از تصمیم‌گیری «احساسی» اشاره شده است. (تأیید گزینه‌های (۳) و (۴))

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

عبارت دوم: «**کنترل‌نکردن هیجان‌ها**» عامل مهمی است که مانع تصمیم‌گیری موفق می‌شود. در موقعیت تصمیم‌گیری با افراد و حالت‌های مختلفی مواجه می‌شویم. افراد مختلف واکنش‌های هیجانی متفاوتی در ما ایجاد می‌کنند.

این واکنش‌های عاطفی به دلیل زودگذربودن نمی‌تواند ملاک تصمیم‌گیری باشد. پیش‌تر در توضیح سبک تصمیم‌گیری احساسی بیان شد که ملاک این نوع سبک، عواطف و هیجان‌های زودگذر است، پس مانع کنترل‌نکردن هیجان‌ها با سبک تصمیم‌گیری احساسی ارتباط دارد. (تأیید گزینهٔ (۳))

عبارت سوم: انتخاب عروسک از بین چند عروسک از آن‌جایی که تصمیم مهمی نبوده و بر زندگی فرد تأثیر زیادی ندارد، تصمیم‌گیری از نوع معمولی و ساده محسوب می‌شود. از طرف دیگر، پدر براساس مزیت‌هایی که در عروسک دیده است، مانند بزرگی، آن را انتخاب کرده است؛ پس ملاک انتخاب او «**مزیت**» بوده است. (تأیید گزینه‌های (۱) و (۳))

عبارت چهارم: وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که «تعارض» نامیده می‌شود (تأیید گزینهٔ (۲)). در صورت سؤال به خوشایند یا ناخوشایند بودن گزینه‌ها اشاره‌ای نشده است، اما کلیدواژهٔ این بخش، «دو گزینهٔ متفاوت» است. در تعارض گرایش ـ گرایش و تعارض اجتناب ـ اجتناب فرد با دو گزینه روبه‌رو است، در صورتی که در تعارض گرایش ـ اجتناب فرد تنها یک گزینه و موضوع وجود دارد که هم‌زمان دارای جنبه‌های خوشایند و ناخوشایند است و نمی‌تواند آن را برگزیند یا رد کند (تأیید گزینهٔ (۳) و رد گزینه‌های (۱) و (۴)).

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۶ **کدام عبارت، در خصوص «تصمیم‌گیری» درست است؟**

۱) تصمیم‌گیری یک مهارت عالی شناختی است که ششمین مرحلهٔ آن به نحوهٔ عملکرد فرد در انتخاب خود بستگی دارد.

۲) در تصمیم‌گیری‌هایی که به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد داریم، احتمال این‌که موفق باشیم بیشتر است.

۳) اگر تعداد انتخاب‌های پیش رو زیاد باشد، می‌توانیم با حذف تک‌تک جنبه‌ها از احتمال بروز ناکامی جلوگیری کنیم.

۴) هر چه مراحل تصمیم‌گیری شفاف‌تر باشد، تعریف دقیق‌تری از تصمیم‌گیری خواهیم داشت.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۶

درس Box

برای این‌که تصمیم‌گیری به درستی انجام شود، باید مراحلی طی شود که در زیر به آن‌ها اشاره شده است.

مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	انتخاب رشتهٔ تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	انتخاب رشتهٔ تحصیلی دورهٔ دوم متوسطه از بین چهار انتخاب
۳	بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علایق تحصیلی
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشتهٔ علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مطالعهٔ دقیق، هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **درست**؛ تصمیم‌گیری یکی از عالی‌ترین فرایندهای شناختی انسان است. هم‌چنین مرحلهٔ ششم تصمیم‌گیری «تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر» است که در آن میزان پایبندی و تعهد و نحوهٔ عملکرد فرد در انتخاب فرد نقش اساسی دارد.

گزینهٔ (۲): **نادرست**؛ در اعتماد افراطی، فرد به قضاوت‌ها و روش‌های خود اعتماد بیش از حد دارد که از موانع تصمیم‌گیری است و در نتیجه احتمال موفق‌شدن فرد کاهش می‌یابد.

گزینهٔ (۳): **نادرست**؛ هنگامی که تعداد اولویت‌ها زیاد است، با حذف تک‌تک جنبه‌ها یا همان روش میان‌بر، احتمال بروز تعارض را کاهش می‌دهیم نه ناکامی را. ناکامی محصول ناتوانی در حل مسئله است و ارتباطی به تصمیم‌گیری ندارد.

گزینهٔ (۴): **نادرست**؛ برعکس این عبارت درست است؛ یعنی هر چه تعریف دقیق‌تری از تصمیم‌گیری داشته باشیم، اقدام‌های بعدی یا همان مراحل تصمیم‌گیری شفاف‌تر خواهد بود.

کدام عبارت، در خصوص «تصمیم‌گیری» درست است؟ *(سؤال ۷۶ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) تجربهٔ مکرر تعارض گرایش ـ گرایش، از نظر روانی، مطلوب و لذت‌بخش است.

۲) تعارض به دلیل تردید و ناتوانی در گزینش و اجرای بهترین اولویت رخ می‌دهد.

۳) تصمیم‌گیری یک مهارت شناختی است که اولین مرحلهٔ آن بیان ویژگی‌های هر اولویت است.

۴) در تصمیم‌گیری‌هایی که نتایج اجرای اولویت، مبهم و غیر قابل اطمینان است، ملاک بیشتر منفعت و سودمندی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۷ **در جلسهٔ مشاورهٔ تحصیلی مدرسه، مشاور از دانش‌آموزان خواست تا بدون ذکر نام خود، چرایی انگیزهٔ تحصیلی پایین خود را روی کاغذ بنویسند. هر یک از پاسخ‌های زیر، با کدام‌یک از عوامل نگرشی مرتبط هستند؟**

- **چون درسم خوب نیست، داوطلب پاسخ به سؤالات معلم نمی‌شوم و وقتی در کلاس فعال نباشی، تشویق هم نمی‌شوی.**
- **وقتی حوصلهٔ درس‌خواندن ندارم، به خودم تلقین می‌کنم که درس آن‌قدرها هم مهم نیست تا حس بدی نداشته باشم.**
- **حتی اگر هزار دلیل برای درس‌خواندن داشته باشم، همان یک دلیل سخت‌بودن مطالعه آن‌قدر بزرگ است که درس نمی‌خوانم.**
- **دلم می‌خواهد رتبهٔ تک‌رقمی کسب کنم، اما از این خواستهٔ خود به قدری دورم که برای شروع درس‌خواندن انگیزه ندارم.**

۱) انگیزهٔ بیرونی ـ باورها و نظام ارزشی ـ اراده ـ ادراک کارایی

۲) عدم ادراک کارایی ـ ناهماهنگی شناختی ـ هماهنگی شناختی ـ هدفمندی

۳) عدم ادراک کارایی ـ ناهماهنگی شناختی ـ اراده ـ هدفمندی

۴) انگیزهٔ بیرونی ـ باورها و نظام ارزشی ـ هماهنگی شناختی ـ ادراک کارایی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

عوامل نگرشی	تعریف
باورها و نظام ارزشی فرد	اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیربودن یا انجام‌ناپذیربودن کاری
اراده	داشتن انرژی و پشتکار کافی برای به ثمر رساندن کارها
هدفمندی	داشتن هدف (هر چیزی که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برایش مؤثر و مفید است.)
ناهماهنگی شناختی	وقتی شخص دارای دو شناخت هم‌زمان و در تضاد باشد و یا باور او با رفتارش هماهنگ نباشد.
ادراک کارایی	داشتن این باور که ما دانش و مهارت لازم برای انجام‌دادن کاری را داریم.
ادراک کنترل	داشتن این باور که همه‌چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما است و ما می‌توانیم محیط را در کنترل خود بگیریم.
اسناد	نسبت‌دادن دلیل شکست و پیروزی‌مان به عوامل زیربنایی آن
درماندگی آموخته‌شده	رسیدن به این باور که هیچ کنترلی بر محیط برای تغییر شرایط نداریم و پیامد رفتار ما مستقل از عمل ما است.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: هر فرد زمانی دست به اقدام می‌زند که کارایی لازم برای انجام آن فعالیت را در خود ببیند. **فقدان ادراک کارایی** مانع بروز رفتار می‌شود. توجه داشته باشید که در این‌جا فرد انگیزه‌ای برای پاسخ‌دادن ندارد، پس نمی‌توانیم بگوییم انگیزهٔ او بیرونی بوده است.

عبارت دوم: اگر فردی باور داشته باشد که درس اهمیت زیادی دارد اما درس نخواند، دچار حالت ناخوشایند «**ناهماهنگی شناختی**» می‌شود که برای برون‌رفت از آن می‌توان نگرش یا رفتار را تغییر داد. این دانش‌آموز نیز برای برطرف‌شدن حس ناخوشایند ناشی از ناهماهنگی شناختی، نگرش خود را تغییر داده است.

عبارت سوم: در موضوع «**هماهنگی میان عناصر شناخت**»، برای آن‌که رفتاری محقق شود یا نشود، به عوامل مثبت و منفی پیرامون آن موضوع توجه می‌شود؛ یعنی هر چه عناصر مثبت پیرامون آن موضوع پرتعدادتر و قوی‌تر باشند احتمال وقوع آن موضوع بیشتر و اگر عناصر منفی بیشتر یا نیرومندتر باشند، احتمال وقوع آن رفتار کم‌تر می‌شود. ممکن است پیرامون موضوعی، مثلاً درس‌خواندن، تعداد زیادی عنصر مثبت باشند، اما یک عنصر منفی آن‌چنان نیرومند باشد که مانع بروز رفتار شود؛ مانند سخت‌بودن مطالعه در این دانش‌آموز.

عبارت چهارم: اگر اهداف را بالا و دست‌نایافتنی انتخاب کنیم، هرگز نمی‌توانیم به آن‌ها دست یابیم و از تلاش بازمی‌مانیم. این همان اتفاقی است که برای این دانش‌آموز رخ داده است؛ پس این عبارت با موضوع «**هدفمندی**» در ارتباط است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۸ در مثال زیر، اسناد نرگس از چه حالتی به چه حالتی تغییر کرده است؟

«نرگس در چند آزمون ریاضی کلاس خود نمرهٔ بالا گرفت و علت موفقیتش را توانایی و استعداد خودش در درس ریاضی دانست، اما وقتی در آزمون‌های سطح شهر نمرهٔ خوبی کسب نکرد، به این نتیجه رسید که علت موفقیتش، آسان‌بودن سؤالات آزمون‌های قبلی بوده است.»

۱) بیرونی ناپایدار به درونی پایدار
۲) درونی پایدار به بیرونی غیر قابل کنترل
۳) بیرونی پایدار به درونی پایدار
۴) درونی ناپایدار به بیرونی قابل کنترل

مشاوره مبحث اسناد از مباحث مهم درس هفتم است که تشخیص آن بسیار ساده است. سعی کنید با یادگیری عوامل مختلف اسناد در موضوعاتی که معمولاً هنگام موفقیت و شکست از آن‌ها استفاده می‌شود، خود را در پاسخ‌دادن به این‌گونه سؤالات تقویت کنید.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

اسناد: به معنای نسبت‌دادن موفقیت و یا شکست خود به دلایل زیربنایی آن است.

در اسناد به سه عامل توجه می‌شود:

۱) درونی / بیرونی	اگر فرد علت موفقیت یا شکست را خودش بداند و به ویژگی‌های خودش نسبت دهد، اسناد او درونی است و اگر علت موفقیت یا شکست را عواملی غیر از خودش بداند، اسناد او بیرونی است.
۲) قابل کنترل / غیر قابل کنترل	اگر فرد علت موفقیت یا شکست را به عواملی نسبت دهد که خارج از اختیارات او هستند و نمی‌تواند در آن‌ها دخل و تصرفی داشته باشد، اسناد او غیر قابل کنترل و اگر به عواملی نسبت دهد که تحت کنترل و در اختیار او هستند، اسناد او قابل کنترل است.
۳) پایدار / ناپایدار	اگر فرد علت موفقیت یا شکست خود را به عواملی نسبت دهد که دائمی هستند و نمی‌توان در آن‌ها تغییری ایجاد کرد، اسناد او پایدار و اگر به عواملی نسبت دهد که گذرا و مقطعی هستند و می‌تواند آن‌ها را تغییر دهد، اسناد او ناپایدار است.

پاسخ خیلی تشریحی

در ابتدا، نرگس موفقیت خود را به استعداد خودش نسبت داده است. این به این معنی است که او علت موفقیت را به ویژگی‌های شخصی خود مرتبط می‌داند که ثابت بوده و قابل تغییر نیستند؛ یعنی اسناد او به عوامل «**درونی و پایدار**» بوده است، اما پس از کسب نمرهٔ پایین در آزمون‌های سطح شهر، او علت را به آسان‌بودن سؤالات آزمون‌های قبلی نسبت داده است. این بدان معناست که او علت عدم موفقیت را به شرایط بیرونی و موقتی نسبت می‌دهد که خارج از کنترل او بوده و ممکن است در آینده تغییر کند، پس اسناد او به عوامل «**بیرونی و غیر قابل کنترل**» تغییر کرده است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۹ هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب، مربوط به کدام علامت ناشی از فشار روانی منفی می‌شود؟

- در نتیجهٔ وسواس در رعایت پروتکل بهداشتی و گوشه‌نشینی در خانه، برای مدتی کم‌حوصله و بدخُلق شد.
- در جلسهٔ خواستگاری دچار اضطراب شد و کف دست‌هایش عرق کرد.
- علی‌رغم فراموشی مطلب درسی، توانست از طریق تکنیک رد گزینه پاسخ درست را حدس بزند.
- با وجود نگرانی شدید، می‌تواند در دادگاه به خوبی از خود دفاع کند.

۱) رفتاری ـ هیجانی ـ رفتاری ـ شناختی
۲) هیجانی ـ جسمانی ـ شناختی ـ هیجانی
۳) رفتاری ـ جسمانی ـ رفتاری ـ شناختی
۴) هیجانی ـ هیجانی ـ شناختی ـ رفتاری

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۸

درس Box

فشار روانی با علائم مختلفی همراه است:

نوع علائم	توضیح	مثال
جسمانی	علائمی که به صورت فیزیولوژیکی و کاملاً غیرارادی در بدن اتفاق می‌افتند. در واقع واکنش‌هایی هستند که بدن به صورت خودکار در برابر فشار روانی از خود نشان می‌دهد.	سردرد، تعریق، رنگ‌پریدگی، درد معده، لرزش دست و پا، بزرگ‌شدن مردمک چشم، تپش قلب، سرخ‌شدن صورت و ...
شناختی	علائمی که در فرایندهای ذهنی فرد، مانند توجه، ادراک، حافظه، مهارت‌های زبانی، تفکر و ... به وجود می‌آیند.	افزایش یا کاهش تمرکز، حواس‌پرتی و بی‌دقتی، بالارفتن یا پایین‌آمدن سطح هشیاری، افت یا بهبود عملکرد حافظه، تصمیم‌گیری نادرست و ...
رفتاری	علائمی که در رفتارهای قابل مشاهدهٔ فرد بروز می‌کند و عمدتاً به صورت ارادی است.	فریادزدن، گریه‌کردن یا خندیدن، فرارکردن، حمله‌کردن و ...
هیجانی	علائمی که در هیجانات انسان بروز می‌کند و به طور مستقیم قابل مشاهده نیستند.	ترس، عصبانیت، نگرانی، ناراحتی، افسردگی و ...

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: کم‌حوصلگی و بدخُلقی از علائم **هیجانی** ناشی از فشار روانی است که ممکن است در رفتار فرد بروز کند یا نکند.

عبارت دوم: استرس در جلسهٔ مهم که نتیجهٔ خود را در قالب عرق‌کردن دست نشان می‌دهد، به علائم **جسمانی** ناشی از فشار روانی مربوط می‌شود.

عبارت سوم: فرد علی‌رغم فراموشی مطالب در نتیجهٔ قرارگیری در موقعیت فشار روانی، می‌تواند پاسخ درست را حدس بزند. فراموشی از علائم **شناختی** ناشی از فشار روانی است.

توجه دقت کنید که حدس‌زدن پاسخ سؤال هم به حل مسئله مربوط است و جزء علائم شناختی محسوب می‌شود، نه رفتاری.

عبارت چهارم: فرد علی‌رغم وجود محیط فشارآور دادگاه و نگرانی ناشی از فشار روانی، می‌تواند بر خود مسلط شود و عملکرد خوبی از خود نشان دهد. نگرانی و اضطراب از علائم **هیجانی** ناشی از فشار روانی است. توجه داشته باشید که در متن سؤال به علامت ناشی از فشار روانی منفی تأکید شده است، در حالی که به خوبی از عهدهٔ دفاع از خود برآمدن، ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی ناشی از فشار روانی مثبت است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۰ **با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه در رابطه با «هانیه» نادرست است؟**

«هانیه مسئول برگزاری جشن فارغ‌التحصیلی مدرسه شده و دلش می‌خواهد جشنی به‌یادماندنی و باشکوه برگزار کند. چند روز مانده به جشن، هانیه احساس می‌کند از پس حجم کارهای باقی‌مانده برنمی‌آید و هم‌زمان با شروع معده‌درد، تمرکزش را هم روی کارها از دست می‌دهد.»

۱) تحت تأثیر فشار روانی برگزاری جشن، هانیه علائم شناختی و جسمانی از خود نشان داده است.

۲) موقعیت هانیه از نوع ارتباط او با محیط بوده و لازمهٔ برطرف‌شدن آن، سازگاری مجدد با محیط است.

۳) هانیه می‌تواند در این موقعیت از روش‌های سازگارانه مانند کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب استفاده کند.

۴) با توجه به خوشایندبودن جشن فارغ‌التحصیلی، فشار روانی هانیه از نوع مثبت است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **درست**؛ معده‌درد هانیه مصداق علامت «جسمانی» و آسیب‌دیدن تمرکز او مصداق علامت «شناختی» فشار روانی هستند.

گزینهٔ (۲): **درست**؛ هانیه دچار فشار روانی شده است. فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است و از آن‌جایی که فشار روانی به معنای تغییر در شرایط زندگی و لزوم سازگاری مجدد است، هانیه می‌بایست برای سازگاری مجدد با محیط تلاش کند.

گزینهٔ (۳): **درست**؛ هانیه در مواجهه با فشار روانی منفی خود می‌تواند از روش‌های سازگارانه یا ناسازگارانه استفاده کند. «کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب» یکی از روش‌های حل مسئله است که استفاده از آن می‌تواند نشان‌دهندهٔ مقابلهٔ سازگارانهٔ «استفاده از مهارت حل مسئله» باشد.

گزینهٔ (۴): **نادرست**؛ فشار روانی هانیه موجب پیامدهای نامطلوبی مانند آسیب به تمرکز شده است، به همین خاطر فشار روانی او از نوع منفی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

● عيّن الأنسبَ للجواب عن التّرجمة أو المَفهوم من أو إلى العربيّة (۸۱ ـ ۸۹):

۸۱ ﴿هٰذا خلقُ اللّه فأروني ماذا خَلَقَ الّذينَ من دونِه﴾:

۱) این را خدا آفریده است، پس به من نشان دهید کسانی که غیر از اویند، چه خلق کرده‌اند؟!

۲) این خلقت خداوند است، پس ببینید کسانی را که غیر از او هستند، چه‌طور آفریده شده‌اند؟!

۳) این آفرینش خداست، لذا به من نشان دهید کسانی که غیر از اویند، چه چیزی را آفریده‌اند؟!

۴) این را خداوند خلق کرده، لذا ببینید کسانی را که غیر از او هستند، چه چیزی را خلق کرده‌اند؟!

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرین، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ٤

Hint «أروني» یعنی چی؟/ «خلقُ» اسمه یا فعل؟

درس Box به تفاوت دو فعل زیر بسیار دقت کنید:

ماضی	مضارع	مصدر
رَأیٰ (دید)	یَریٰ (می‌بیند)	رُؤیَة (دیدن)
أَریٰ (نشان داد)	یُري (نشان می‌دهد)	إرائَة (نشان‌دادن)

تذکر: فعل «أروني» یعنی «به من نشان دهید».

کلمات مهم: «هٰذا»: این/ «خلقُ اللّه»: آفرینش خدا/ «فأَروني»: لذا به من نشان دهید (فَـ + أروا + ن + ي)/ «ماذا»: چه چیزی/ «خَلَق»: آفریده‌اند/ «الّذینَ»: کسانی که/ «من دونِه»: غیر از او

پاسخ خیلی تشریحی ✔ خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): آفریده است («خَلقُ: آفرینش» مصدر و در نتیجه اسم است، ولی «آفریده است» فعل ماضی است.)

گزینهٔ (۲): ببینید («أروني» از فعل «أروا: نشان دهید» + نون وقایه + ضمیر «ي» تشکیل شده است، بنابراین به معنی «به من نشان دهید» است.) ـ چه‌طور (معادل «کَیفَ» است نه «ماذا: چه چیزی».) ـ آفریده شده‌اند («خَلَق» فعل معلوم است نه مجهول.) ـ کسانی را («الّذین» فاعل فعل «خلق» است نه مفعول آن.)

گزینهٔ (۴): خلق کرده («خَلقُ: آفرینش» مصدر و در نتیجه اسم است، ولی «خلق کرده» فعل ماضی است.) ـ ببینید (مانند گزینهٔ (۲)) ـ کسانی را (مانند گزینهٔ (۲))

ترجِم الأفعال الّتي تَحتها خطّ: (فرداد ۹۹)

الف) ﴿هذا خَلقُ اللّهِ فَأروني ماذا خَلَقَ الّذينَ مِن دونِهِ﴾ .....، .....

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۲ «كلّما أردتُ أن أسبَّ شاتِمي مَنعني أخي الأكبَر و قال: كُن صامتاً فرُبّ سكوتٍ أبلَغ من الكَلامِ!»:

۱) هر وقت خواستم به دشنام‌دهنده‌ام ناسزا بگویم، برادر بزرگ‌ترم مانعم شد و گفت: ساکت باش، زیراکه سکوت‌کردن رساتر از سخن‌گفتن است!

۲) هر زمان خواستم به دشنام‌دهنده‌ام دشنام بدهم، برادر بزرگ‌ترم مرا منع کرد و گفت: ساکت باش، چه‌بسا سکوتی که از سخن‌گفتن شیواتر است!

۳) هر بار می‌خواستم به ناسزاگویان دشنام بدهم، برادر بزرگم مرا منع کرد و گفت: ساکت شو، چه‌بسا سکوت‌کردن از سخن‌گفتن شیواتر باشد!

۴) هرگاه خواستم به دشنام‌دهنده‌ام ناسزا بگویم، برادر بزرگم مانع شد و گفت: سکوت کن، چه‌بسا سکوتی که از سخن‌گفتن رساتر است!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتر است ابتدا گزینه‌ها را به شکل عمودی با هم مقایسه کنید و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردید، به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و رد گزینه کنید، سپس این کار را با سایر گزینه‌ها ادامه دهید تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص شود.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی یازدهم - ترکیبی

Hint حواست باشه «الأكبر» اسم تفضیله!/ معنی «رُبّ» چیه؟

درس Box در جدول زیر با زمان‌های مختلف افعال ناقصه آشنا شوید.

افعال ناقصه		
ماضی	مضارع	امر
كانَ (بود)	يَكونُ (است، می‌باشد)	كُنْ (باش)
صارَ (شد، گردید)	يَصيرُ (می‌شود، می‌گردد)	صِر (بشو، بگرد)
لَيسَ (نیست)	-	-
أصبَحَ (شد، گردید)	يُصبِحُ (می‌شود، می‌گردد)	أصبِحْ (بشو، بگرد)

کلمات مهم: «كلّما»: هر زمان، هر بار/ «أردتُ»: خواستم/ «أن أسبَّ»: [که] دشنام بدهم/ «شاتِمي»: دشنام‌دهنده‌ام/ «مَنعني»: مرا منع کرد/ «أخي الأكبَر»: برادر بزرگ‌ترم/ «قال»: گفت/ «كُن»: باش/ «صامتاً»: ساکت/ «رُبّ»: چه‌بسا/ «أبلَغ من»: شیواتر از

پاسخ خیلی تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): زیراکه سکوت («رُبَّ: چه‌بسا، شاید» به درستی ترجمه نشده است.) ـ سکوت‌کردن («سكوتٍ» نکره است.)

گزینهٔ (۳): می‌خواستم («أردتُ» معادل ماضی ساده است، ولی «می‌خواستم» ماضی استمراری است.) ـ ناسزاگویان («شاتِمي» از «شاتِم: ناسزاگو» + ضمیر «ي» تشکیل شده است، بنابراین مفرد است نه جمع.) ـ برادر بزرگم («الأكبر» اسم تفضیل است، بنابراین در ترجمهٔ آن از «تر، ترین» استفاده می‌شود. در نتیجه «برادر بزرگ‌ترم» صحیح است.) ـ ساکت شو («كُنْ» فعل امر از «كانَ، يَكونُ» و از مصدر «بودن» است نه «شدن»، در نتیجه «ساکت باش» صحیح است.) ـ سکوت‌کردن (مانند گزینهٔ (۱))

گزینهٔ (۴): برادر بزرگم (مانند گزینهٔ (۳)) ـ مانع شد («منعني» به معنی «مرا منع کرد/ مانعم شد» است.) ـ سکوت کن («كُنْ» فعل امر از «كانَ، يَكونُ» و به معنی «باش» است، ضمناً «صامت» به معنی «ساکت» است، پس «ساکت باش» صحیح است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۳ «الّذین یَزرعون الأسمدةَ الکیمیاویّة في حِضن الأرض فلیَعلموا أنّهم لن یَحصدوا إلّا الضّرر و الخراب، لیتَهم یُدرکون أنّ جُرحَ البیئة لا ترجعُ عواقبُه إلّا إلیهم!»:

۱) کسانی که کودهایی شیمیایی را در آغوش زمین می‌کارند، باید بدانند که جز زیان و خرابی درو نمی‌کنند، کاش آن‌ها می‌دانستند که زخم محیط زیست عواقب آن جز به خود آن‌ها برنمی‌گردد!

۲) کسانی که در آغوش زمین کودهای شیمیایی می‌کارند، بایستی بدانند که تنها ضرر و خرابی درو خواهند کرد، کاش ایشان بدانند که زخم محیط زیست عواقب آن تنها به خودشان بازمی‌گردد!

۳) کسانی که در آغوش زمین کود شیمیایی می‌کارند، باید بدانند که زیان و خرابی را فقط درو خواهند کرد، کاش آن‌ها بدانند که زخمی‌کردن محیط زیست عواقبش فقط به خود آن‌ها بازمی‌گردد!

۴) کسانی که کودهای شیمیایی را در آغوش زمین می‌کارند، بایستی بدانند که به‌جز زیان و خرابی را درو نمی‌کنند، کاش ایشان دانسته بودند که زخمی‌کردن محیط زیست عواقبش جز به خودشان برنمی‌گردد!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتر است ابتدا گزینه‌ها را به شکل عمودی با هم مقایسه کنید و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردید، به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و رد گزینه کنید، سپس این کار را با سایر گزینه‌ها ادامه دهید تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص شود.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی دوازدهم - ترکیبی

Hint حواست باشه در جمله «إلّا» داریم، پس ممکنه بتونیم فعل‌های منفی رو به شکل مثبت ترجمه کنیم!

درس Box

۱) کلمهٔ «إلّا: به‌جز» در جملات منفی می‌تواند به شکل «فقط، تنها» ترجمه شود، به شرط آن‌که تمام کلمات ترجمه شوند و کلمه‌ای جا نماند. ضمناً در این حالت جمله به صورت مثبت ترجمه می‌شود.

مثال «لا یقول المؤمن إلّا الحقّ»:

مؤمن چیزی جز حق نمی‌گوید. ✓

مؤمن فقط حق را می‌گوید. ✓

«لا یقول المؤمن کلاماً إلّا الحقّ»:

مؤمن کلامی جز حق نمی‌گوید. ✓

مؤمن فقط حق را می‌گوید. ✗ (نادرست است، زیرا کلمهٔ «کلاماً» ترجمه نشده است!)

در این تست، فعل‌های «لن یَحصدوا» و «لا ترجعُ» منفی هستند و بعدشان کلمهٔ «إلّا» به کار رفته است، در نتیجه می‌توانیم آن‌ها را مثبت ترجمه کرده و «إلّا» را به شکل «فقط، تنها» معنی کنیم. (مانند گزینه‌های (۲) و (۳))

۲) دو نکتهٔ پایانی در مورد ترجمهٔ «إلّا»:

الف) کلمهٔ «إلّا» حتماً باید در کنار کلمهٔ بعدش ترجمه بشود و نباید بین آن‌ها فاصله بیفتد!

ب) وقتی «إلّا» را به شکل «فقط، تنها» ترجمه می‌کنیم، باید جمله را به شکل مثبت ترجمه کنیم!

{فعل منفی + به‌جز (منفی در منفی) = فعل مثبت + فقط (مثبت در مثبت)}

مثال «لا یقول الصّادق إلّا الحقّ»:

+ + − −

شخص راستگو فقط حق را می‌گوید ✓ شخص راستگو به‌جز حق را نمی‌گوید. ✓

+ + − −

فقط شخص راستگو حق را می‌گوید. ✗ {کسی} به‌جز شخص راستگو حق را نمی‌گوید. ✗

+ − − −

شخص راستگو فقط حق را نمی‌گوید. ✗ شخص راستگو {چیزی} به‌جز حق را نمی‌گوید. ✓

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

در این تست، «إلّا» و «الضّرر» باید بدون فاصله از هم ترجمه بشوند، ولی در گزینهٔ (۳) در عبارت «فقط درو خواهند کرد»، کلمهٔ «إلّا» و فعل «لن یَحصدوا» در کنار هم ترجمه شده‌اند نه «إلّا» و «الضّرر»، بنابراین این گزینه اشتباه است.

۳) ساختار «لن + مضارع» معادل مستقبل منفی است!

مثال «لن یحصل علیها»: آن را به دست نخواهد آورد.

در این تست، «لن یَحصدوا» یعنی «درو نخواهند کرد».

کلمات مهم: «الّذین یَزرعون»: کسانی که می‌کارند/ «الأسمدةَ الکیمیاویّة»: کودهای شیمیایی/ «في حِضن الأرض»: در آغوش زمین/ «لیَعلموا»: بایستی (باید) بدانند/ «أنّهم»: که [آنان]/ «لن یَحصدوا»: درو نخواهند کرد/ «إلّا»: جز، مگر، فقط، تنها/ «الضّرر و الخراب»: ضرر و خرابی/ «لیتَهم یُدرکون»: کاش ایشان بدانند/ «أنّ»: که/ «جُرحَ البیئة»: زخم محیط زیست/ «لا ترجعُ عواقبُه»: عواقب آن بازنمی‌گردد/ «إلّا إلیهم»: تنها به خودشان، جز به خودشان

پاسخ خیلی تشریحی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): کودهایی شیمیایی («الأسمدةَ الکیمیاویّة» معرفه است، ولی «کودهایی» نکره است.) ـ درو نمی‌کنند («لن یَحصدوا» معادل مستقبل منفی است، ولی «درو نمی‌کنند» مضارع است، بنابراین «درو نخواهد کرد» صحیح است.) ـ می‌دانستند («یُدرکون» فعل مضارع است، ولی «می‌دانستند» ماضی استمراری است. «لیتَهم یُدرکون» یعنی «کاش ایشان بدانند».)

گزینهٔ (۳): کود شیمیایی («الأسمدةَ: کودها» جمع است نه مفرد.) ـ فقط درو خواهند کرد («إلّا» بر سر «الضّرر» آمده است، پس باید بدون فاصله از هم ترجمه بشوند، ولی در عبارت «فقط درو خواهند کرد»، کلمهٔ «إلّا» و فعل «لن یَحصدوا» در کنار هم ترجمه شده‌اند نه «إلّا» و «الضّرر».) ـ زخمی‌کردن («جُرح» به معنی «زخم» است نه «زخمی‌کردن».)

گزینهٔ (۴): درو نمی‌کنند (مانند گزینهٔ (۱)) ـ دانسته بودند («یُدرکون» فعل مضارع است، ولی «دانسته بودند» ماضی بعید است. «لیتَهم یُدرکون» یعنی «کاش ایشان بدانند».) ـ زخمی‌کردن (مانند گزینهٔ (۳))

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۴ «لمّا رأى المعلّم الجُمل الّتي كُتبت على اللّوحة أعجَبتهُ إعجاباً كثيراً و سألنا: من كتبها بهذا الخطّ الجميل فعلينا أن نُعطيه هديّةً أجمل منه!»:

۱) وقتی معلم عبارت‌هایی را که روی تابلو نوشته شده بود دید، بسیار تعجب کرد و از ما پرسید: چه کسی این‌ها را با خط زیبا نوشته است، باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او بدهیم!

۲) زمانی که معلم جمله‌هایی را که روی تابلو نوشته بودم دید، بسیار خوشش آمد و از ما پرسید: چه کسی آن‌ها را با خطی به این زیبایی نوشته است، باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او داده شود!

۳) آن‌گاه که معلم جمله‌ای را که روی تخته نوشته شده است، دید، بسیار تعجب کرد و پرسید: چه کسی آن‌ها را با این خط زیبا نوشته است، ما باید هدیه‌ای به همان زیبایی به او بدهیم!

۴) وقتی معلم جملاتی را که روی تخته نوشته شده بود، دید بسیار خوشش آمد و از ما سؤال کرد: چه کسی آن‌ها را با این خط زیبا نوشته است، باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او بدهیم!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتر است ابتدا گزینه‌ها را به شکل عمودی با هم مقایسه کنید و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردید، به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و رد گزینه کنید، سپس این کار را با سایر گزینه‌ها ادامه دهید تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص شود.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ ترکیبی

Hint حواست به «بهذا الخطّ الجميل» باشه. ضمناً دقت کن که «أجمل» اسم تفضیله!

درس Box

فعل «أعجَبَ، يُعجِبُ» به دو شکل ترجمه می‌شود:

۱) شگفت‌زده‌کردن

۲) خوش‌آمدن

مثال «تُعجِب السّائحينَ مُشاهدةُ هذا المكان»:

۱) دیدن این مکان گردشگران را شگفت‌زده می‌کند! ✓

۲) گردشگران از دیدن این مکان خوششان می‌آید! ✓

به تفاوت دو فعل زیر بسیار دقت کنید:

ماضی	مضارع	مصدر
أعجَبَ (شگفت‌زده کرد)	يُعجِبُ (شگفت‌زده می‌کند)	إعجاب (شگفت‌زده‌کردن)
تَعَجَّبَ (شگفت‌زده شد)	يَتَعَجَّبُ (شگفت‌زده می‌شود)	تَعَجُّب (شگفت‌زده‌شدن)

کلمات مهم: «لمّا»: وقتی/ «رأى»: دید/ «الجُمل الّتي»: جملاتی که/ «كُتبت»: نوشته شده بود/ «على اللّوحة»: روی تخته/ «أعجَبتهُ»: خوشش آمد، او را شگفت‌زده کرد/ «إعجاباً كثيراً»: بسیار/ «سألَنا»: از ما سؤال کرد/ «من كتبها»: چه کسی آن‌ها را نوشته است/ «بهذا الخطّ الجميل»: با این خط زیبا/ «علينا أن نُعطيه»: باید به او بدهیم/ «أجمل منه»: زیباتر از آن

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): عبارت‌ها (ترجمهٔ درستی برای «الجُمَل» نیست.) ـ تعجب کرد («أعجَبتهُ» یعنی «او را متعجب کرد» یا «خوشش آمد» و با فعل «تَعَجَّبَ: تعجب کرد» متفاوت است.) ـ با خط زیبا (کلمهٔ «هذا» در «بهذا الخطّ: با این خط» ترجمه نشده است.)

گزینهٔ (۲): نوشته بودم («كُتبت» فعل ماضی است که با «ـتُ» آغاز شده است، بنابراین مجهول است، ولی «نوشته بودم» معلوم است.) ـ با خطی به این زیبایی («بهذا الخطّ الجميل» یعنی «با این خط زیبا». دقت کنید که «الخطّ» معرفه است نه نکره و نیز «الجميل» صفت «الخطّ» است و نباید به شکل قید ترجمه شود.) ـ باید هدیه‌ای زیباتر از آن به او داده شود («علينا أن نُعطيه» متکلّم مع‌الغیر و معلوم است، ولی «داده شود» غایب و مجهول است.)

گزینهٔ (۳): جمله‌ای («الجُمل» جمع است نه مفرد.) ـ تعجب کرد (مانند گزینهٔ (۱)) ـ پرسید (ضمیر مفعولی «نا» در «سَألَنا: از ما پرسید» ترجمه نشده است.) ـ به همان زیبایی («أجمل» اسم تفضیل است، بنابراین باید به همراه «تر/ ترین» ترجمه شود. «أجمل منه» به معنی «زیباتر از آن» است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۵ «لعلّ الصِّغارَ في بعض العائلات يُعلَّمون طرقَ زراعة كثير مِن النّباتات و الخضراوات لأنّها من أهمّ الأنشطة الّتي لها تأثيرٌ كثير علىٰ شخصيّتهم و سلوكِهم الاجتماعيّ!»: **امید است ...**

۱) در بعضی از خانواده‌ها شیوه‌های کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات به کودکان آموخته شود، زیرا آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که تأثیر زیادی بر شخصیت و رفتار اجتماعی آن‌ها دارد!

۲) در برخی از خانواده‌ها به فرزندان شیوهٔ کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده شود، زیرا آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر زیادی بر شخصیت و رفتارهای آن‌ها در اجتماع دارد!

۳) در بعضی از خانواده‌ها روش کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات را به کودکان آموزش دهند، چراکه آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که بر شخصیت و رفتارشان تأثیر بسیاری می‌گذارد!

۴) در برخی از خانواده‌ها به کودکان راه‌های کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده شود، چراکه آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر بسیاری بر شخصیت یا رفتارشان در جامعه دارد!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتر است ابتدا گزینه‌ها را به شکل عمودی با هم مقایسه کنید و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردید، به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و رد گزینه کنید، سپس این کار را با سایر گزینه‌ها ادامه دهید تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص شود.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی دوازدهم - ترکیبی

Hint حواست باشه «أهمّ» اسم تفضیله./ فعل «يُعلَّمونَ» معلومه یا مجهول؟

درس Box

۱) به اسم‌هایی که بر یکی از وزن‌های «أفعَل، فُعلی، أفَلّ، أفعی» باشند و به همراه «تَر/ تَرین» ترجمه شوند، اسم تفضیل می‌گوییم.

مثال «أكبَر: بزرگ‌تر، بزرگ‌ترین»/ «كُبری: بزرگ‌تر، بزرگ‌ترین»/ «أقَلّ: کم‌تر، کم‌ترین»/ «أقوی: قوی‌تر، قوی‌ترین»

نکته کلمات «خَیر» و «شَرّ» اگر به معنی «بهتر، بهترین» و «بدتر، بدترین» باشند، اسم تفضیل هستند!

مثال «خيرُ النّاس أصدَقُهُم»: بهترین مردم، راستگوترین آن‌هاست.

در این عبارت، «خَیر» و «أصدَق» اسم تفضیل هستند.

در این تست، «أهمّ» اسم تفضیل است، بنابراین به شکل «مهم‌تر» یا «مهم‌ترین» ترجمه می‌شود که در این جمله «مهم‌ترین» صحیح است. (چون مضاف واقع شده است.)

۲) در تست‌های ترجمه، شناخت فعل‌های مجهول اهمیت زیادی دارد. برای تشخیص فعل مجهول باید به شیوهٔ زیر عمل کنیم:

الف) اگر ابتدای فعل ماضی ضمه (ـُ) داشته باشد، مجهول است و غالباً به همراه «شد» ترجمه می‌شود.

مثال «أُنتِجَ»: تولید شد

ب) اگر ابتدای فعل مضارع ضمه (ـُ) داشته باشد و عین‌الفعل (دومین حرف از حروف اصلی) فتحه (ـَ) داشته باشد، مجهول است و غالباً به همراه «می‌شود» ترجمه می‌شود.

مثال «تُنتَجُ»: تولید می‌شود

در این تست، فعل «يُعلَّمونَ» مضارع مجهول است، در نتیجه به شکل «آموخته شوند، یاد داده شوند، آموزش داده شوند» ترجمه‌اش می‌کنیم.

کلمات مهم: «لعلّ»: امید است/ «الصِّغار»: کودکان/ «في بعض العائلات»: در بعضی از خانواده‌ها/ «يُعلَّمون»: آموخته شوند، آموزش داده شوند/ «طرقَ زراعة»: شیوه‌های کاشت/ «كثير مِن النّباتات»: بسیاری از گیاهان/ «الخضراوات»: سبزیجات/ «لأنّها»: زیرا آن/ «من أهمّ الأنشطة الّتي»: از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که/ «لها تأثيرٌ كثير»: تأثیر زیادی دارد/ «علىٰ شخصيّتهم و سلوكِهم الاجتماعيّ»: بر شخصیت و رفتار اجتماعی آن‌ها

پاسخ خیلی تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): فرزندان (معادل دقیقی برای «الصِّغار: کودکان» نیست.) ـ شیوهٔ («طُرُق» جمع «طریق» است، پس «شیوه‌ها» صحیح است.) ـ بعضی از گیاهان («كثير مِن» یعنی «بسیاری از» نه «بعضی از».) ـ گل‌ها («الخضراوات» یعنی «سبزیجات».) ـ فعالیت‌های مهمّی است که («أهمّ» اسم تفضیل است، بنابراین به شکل «مهم‌ترین» ترجمه می‌شود نه «مهمّ».) ـ رفتارهای آن‌ها در اجتماع (اولاً «سلوك: رفتار» مفرد است نه جمع، ثانیاً «الاجتماعيّ» صفت است و ترجمهٔ آن به شکل «اجتماعی» صحیح است نه «در اجتماع».)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

گزینهٔ (۳): روش («طُرُق» جمع «طریق» است، پس «روش‌ها» صحیح است.) ـ آموزش دهند («یُعلِّمون» مجهول است، ولی «آموزش دهند» معلوم است.) ـ شخصیت و رفتارشان («الاجتماعیّ» ترجمه نشده است.) ـ تأثیر بسیاری می‌گذارد («لها» یعنی «دارد»، ضمناً «تأثیرٌ» اسم است، ولی «تأثیر می‌گذارد» فعل است.)

گزینهٔ (۴): بعضی از گیاهان (مانند گزینهٔ (۲)) ـ گل‌ها (مانند گزینهٔ (۲)) ـ فعالیت‌های مهمی (مانند گزینهٔ (۲)) ـ در جامعه («الاجتماعیّ» صفت است و ترجمهٔ آن به شکل «اجتماعی» صحیح است نه «در جامعه».) ـ یا (ترجمهٔ درستی برای «وَ» نیست.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۶ عیّن الصّحیح:

۱) إذا یلتزم المرء بالصّدق یتخلّص من کلّ سیّئة!: اگر انسان به راستگویی پایبند باشد، او را از هرگونه بدی رها می‌کند!

۲) ما کنت أعرف أنّ هذا الرّجل أجود النّاس!: نمی‌دانستم که این مرد از مردمان بخشنده است!

۳) هؤلاء العجائز قد زرعوا فسائل شجرة الجوز!: این‌ها پیرمردانی هستند که نهال‌های درخت گردو را کاشته‌اند!

۴) إنّما العلم ثروةٌ لا یقدر أحدٌ أن یَسرقها!: دانش تنها ثروتی است که نمی‌تواند کسی آن را به سرقت ببرد!

مشاوره برای حل‌کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین‌کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید! این تست‌ها کمی وقت‌گیر هستند، ولی غالباً نباید بیشتر از یک دقیقه وقتتان را بگیرند! یک نکتهٔ مهم در حلّ این تست‌ها این است که فقط باید به دنبال رد گزینه‌های غلط باشید و تا زمانی که سه گزینهٔ غلط رد نشده، پاسخ صحیح را انتخاب نکنید!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ترکیبی ـ ترجمه

Hint سریعاً ترجمهٔ تمام کلمات رو بررسی کن!

درس Box

۱) در ترجمهٔ اسم‌های تفضیل (أفعَل، فُعلی) بسته به شرایط جمله و جایگاه اسم تفضیل از «تر» یا «ترین» استفاده می‌کنیم.

مثال «کبیر: بزرگ» ← «أکبر/ کُبری : بزرگ‌تر، بزرگ‌ترین»

«قَلیل: کم» ← «أقَلّ: کم‌تر، کم‌ترین»

در گزینهٔ (۲)، «أجود» بر وزن «أفعل» و اسم تفضیل است و مضاف واقع شده! بنابراین به شکل «بخشنده‌ترین» ترجمه می‌شود نه «بخشنده‌تر».

۲) وقتی ساختار «اسم اشاره + اسم «ال»دار» داشته باشیم، باید به نکات زیر توجه کنیم:

الف) در ترجمه، این دو کلمه باید به شکل یک گروه اسمی ترجمه شوند و نباید میان آن‌ها مکثی (ویرگول) داشته باشیم.

ب) از آن‌جا که این ترکیب، یک جملهٔ کامل نیست، در ترجمهٔ آن از فعل اسنادی «است/ هستند» استفاده نمی‌کنیم.

ج) در این صورت اسم اشارهٔ مثنی یا جمع، مفرد ترجمه می‌شوند، مانند «هؤلاء» در گزینهٔ (۳).

مثال «هذه الواقعة»: این اتفاق ✓ این، اتفاقی است ... ✗

در گزینهٔ (۳)، «هؤلاء العجائز» به شکل «این پیرمردان» ترجمه می‌شود نه «این‌ها پیرمردانی هستند».

کلمات مهم:

گزینهٔ (۱): «إذا»: اگر/ «یلتزم»: پایبند باشد (فعل شرط)/ «المرء»: انسان/ «بالصّدق»: به راستگویی/ «یتخلّص»: رها می‌شود (جواب شرط)/ «من کلّ سیّئة»: از هر بدی

گزینهٔ (۲): «ما کنت أعرف»: نمی‌دانستم (ماضی استمراری)/ «أنّ»: که/ «هذا الرّجل»: این مرد/ «أجود النّاس»: بخشنده‌ترین مردم

گزینهٔ (۳): «هؤلاء العجائز»: این پیرمردان/ «قد زرعوا»: کاشته‌اند/ «فسائل شجرة الجوز»: نهال‌های درخت گردو

گزینهٔ (۴): «إنّما»: تنها/ «لا یقدر»: نمی‌تواند/ «أحدٌ»: کسی/ «أن یَسرقها»: آن را به سرقت ببرد

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): او را ... رها می‌کند («یتخلّص» فعل لازم و به معنی «رها می‌شود» است و «او را» اضافی است.) ـ از هر گونه بدی («مِن کلّ سیّئةٍ» یعنی «از هر بدی»)

گزینهٔ (۲): مردمان بخشنده («أجود» بر وزن «أفعل» و اسم تفضیل است، بنابراین باید همراه «تر» یا «ترین» ترجمه شود، بنابراین «بخشنده‌ترین مردم» صحیح است.)

گزینهٔ (۳): این‌ها پیرمردانی هستند (معادل «هؤلاء عجائز» است نه «هؤلاء العجائز». دقت کنید «هؤلاء العجائز» یک گروه اسمی است نه یک جملهٔ کامل، بنابراین «هستند» اضافی است و «هؤلاء» باید به شکل مفرد ترجمه شود، زیرا قبل از یک اسم «ال»دار آمده است، ولی «این‌ها» جمع است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

ترجمهٔ صحیح گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): اگر انسان به راستگویی پایبند باشد، از هر بدی رها می‌شود!

گزینهٔ (۲): نمی‌دانستم که این مرد، بخشنده‌ترین مردم است!

گزینهٔ (۳): این پیرمردان، نهال‌های درخت گردو را کاشته‌اند!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۷ عيّن الخطأ:

۱) شاهدتُ فلماً عن عالِم لا يقدر على تحريك يدَيه!: فیلمی را دربارهٔ دانشمندی دیدم که نمی‌توانست دستانش را تکان دهد!

۲) كان أطفال صديقي يلعبون في ساحة بيتنا الواسعة!: بچه‌های دوستم در حیاط بزرگ خانه‌مان بازی می‌کردند!

۳) قد أنشَدَ شعراءنا أبياتاً ممزوجةً بالعربية كثيراً!: شاعرانمان شعرهایی درآمیخته به عربی را، بسیار سروده‌اند!

۴) رأينا جماعةً من المسافرين واقفين بانتظار الحافلة!: گروهی از مسافرانِ ایستاده را در انتظار اتوبوس دیدیم!

مشاوره برای حل‌کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین‌کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید! این تست‌ها کمی وقت‌گیر هستند ولی غالباً نباید بیشتر از یک دقیقه وقتتان را بگیرند! یک نکتهٔ بسیار مهم در حلّ این تست‌ها این است که حتماً تمام گزینه‌ها را بررسی کنید و اگر مثلاً در گزینهٔ (۱) خطایی پیدا کردید، حتماً گزینه‌های دیگر را نیز به سرعت بررسی کنید، زیرا گاهی خطای واضح‌تری در یک گزینه پیدا می‌کنیم و باید آن را انتخاب کنیم.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ترکیبی ـ ترجمه

Hint سریعاً ترجمهٔ تمام کلمات رو بررسی کن!

درس Box

گاهی حال و صفت به هم شباهت پیدا می‌کنند، اما نباید حال را به شکل صفت ترجمه کنیم!

روش تشخیص: باید حواسمان باشد که در این حالت موصوف و صفت هر دو با هم نکره هستند، ولی مرجع حال باید معرفه باشد نه نکره.

مثال «رأينا الطفل مسروراً»: کودک خوشحالی را دیدیم. ✗ کودک را، خوشحال دیدیم. ✓
(مسروراً: حال)

مثال «شاهَدتُ طفلاً مسروراً»: کودکی خوشحال را دیدم. ✓ کودک خوشحالی را دیدم. ✓ یک کودک خوشحال را دیدم. ✓
(مسروراً: صفت)

در این تست، «المسافرين» معرفه و «واقفين» نکره است، بنابراین «واقفين» حال است نه صفت. در نتیجه ترجمهٔ آن به شکل «مسافرانِ ایستاده» نادرست است.

کلمات مهم:

گزینهٔ (۱): «شاهدتُ»: دیدم/ «فلماً»: فیلمی/ «عن عالِمٍ»: دربارهٔ دانشمندی/ «لا يقدر على تحريك»: نمی‌توانست تکان دهد (ماضی + مضارع ← ماضی استمراری)/ «يدَيه»: دستانش (يَدَينِ + ه)

گزینهٔ (۲): «كان ... يلعبون»: بازی می‌کردند (ماضی استمراری)/ «أطفال صديقي»: بچه‌های دوستم/ «في ساحة بيتنا الواسعة»: در حیاط بزرگ خانه‌مان

گزینهٔ (۳): «قد أنشَدَ شعراءنا»: شاعرانمان سروده‌اند/ «أبياتاً ممزوجة»: شعرهایی درآمیخته/ «بالعربيّة»: به عربی/ «كثيراً»: بسیار

گزینهٔ (۴): «رأينا»: دیدیم/ «جماعةً من المسافرين»: گروهی از مسافران/ «واقفين»: ایستاده/ «بانتظار الحافلة»: در انتظار اتوبوس

پاسخ خیلی تشریحی خطاهای این گزینه:

مسافرانِ ایستاده («المسافرين» معرفه و «واقفين» نکره است، بنابراین «واقفين» حال است نه صفت، ولی در «مسافرانِ ایستاده» به شکل صفت ترجمه شده است.)

ترجمهٔ صحیح: «گروهی از مسافران را در انتظار اتوبوس، ایستاده دیدیم.»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۸ «ما درختانی را می‌کاریم تا دیگران از میوه‌های آن بخورند!» عیِّن الصّحیح:

۱) نحن نغرس الأشجار حتّی یأکل الآخرین من ثمراتها!

۲) نحن قد غرسنا أشجاراً لِکي یأکل الآخرون من الثمار!

۳) نحن نغرس شجراتٍ حتّی یأکلوا الآخرین من ثمراتٍ منها!

۴) نحن نغرس أشجاراً لکي یأکل الآخرون من ثمارها!

مشاوره در این مدل سؤالات به تفاوت گزینه‌ها مثل بودن یا نبودن ضمیر، جمع یا مفرد بودن کلمات، «ال» داشتن یا نداشتن اسم‌ها و ... خیلی دقت کن!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۳

Hint حواست به نکات معرفه و نکره و زمان فعل‌های جمله باشه.

درس Box

۱) اسم‌های مثنّی و جمع‌های مذکر سالم برخلاف سایر اسم‌ها علامت اعرابشان را با یک حرکت و در آخر کلمه نشان نمی‌دهند، بلکه اعراب این اسم‌ها با یک حرف نمایش داده می‌شود.

- **علامت رفع در اسم مثنّی** ← الف (انِ)
  - **مثال** مُعلِّمانِ ← مرفوع بالألف *(یعنی مرفوع است و علامت رفع را با الف نشان داده است!)*
- **علامت نصب و جرّ در اسم مثنّی** ← ي (ینِ)
  - **مثال** مُعلِّمینِ ← منصوب بالیاء ✓ *(یعنی منصوب است و علامت نصب را با «ي» نشان داده است!)*

  مجرور بالیاء ✓ *(یعنی مجرور است و علامت جرّ را با «ي» نشان داده است!)*
- **علامت رفع در جمع مذکر سالم** ← و (ونَ)
  - **مثال** مُعلِّمونَ ← مرفوع بالواو *(یعنی مرفوع است و علامت رفع را با «واو» نشان داده است!)*
- **علامت نصب و جرّ در جمع مذکر سالم** ← ي (ینَ)
  - **مثال** مُعلِّمینَ ← منصوب بالیاء ✓ *(یعنی منصوب است و علامت نصب را با «ي» نشان داده است!)*

  مجرور بالیاء ✓ *(یعنی مجرور است و علامت جرّ را با «ي» نشان داده است!)*

در این تست، «الآخرون» فاعل فعل «یأکل» است، در نتیجه باید مرفوع باشد، اما «الآخرین» مرفوع نیست و «الآخرون» صحیح است.

۲) به مجموعه حروفی که انتهای فعل مضارع را منصوب می‌کنند، حروف ناصبه می‌گویند.

در جدول زیر به بررسی حروف ناصبه می‌پردازیم:

حروف ناصبه					
أنْ	لَنْ	کَي	لِکَي	حَتّی	لِـ
که، این‌که	ـ	تا، برای این‌که، تا این‌که			

نکته هرگاه این حروف بر سر یک فعل مضارع بیایند، آن را منصوب می‌کنند.

منصوب‌کردن مضارع یعنی چه؟

وقتی یک حرف ناصبه بر سر یک فعل مضارع بیاید، مطابق جدول زیر، علامت انتهای فعل را تغییر می‌دهیم.

منصوب‌کردن مضارع	
اگر آخر فعل ضمه باشد، ← آن را به فتحه (ـَ) تبدیل می‌کنیم.	أن + یَذهبُ ← أن یَذهَبَ
اگر آخر فعل «شناسه + ن» باشد، ← حذف «ن» («انِ، ینَ، ونَ» ← «ا، ي، وا»)	لَن + تذهبونِ ← لن تذهبوا لِـ + تذهبینِ ← لِتذهبي
اگر فعل جمع مؤنث باشد، ← بدون هیچ تغییری (وقتی آخر فعل «ن» به تنهایی به کار رفته باشد. ← «ن»)	تذهبنَ ← أن تذهبنَ/ یذهبنَ ← لَن یذهبنَ

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

تذکر: اگر قبل از فعل مضارع یک حرف ناصبه بیاید و فعل را منصوب نکنیم، از لحاظ قواعدی نادرست است! فقط در صورتی می‌توانیم هیچ تغییری ایجاد نکنیم که فعل، برای جمع مؤنث باشد.

مثال لکي ينفعونَ ✗ (*«لکي ينفعوا» صحیح است!*)/ لکي ينفعنَ ✓ (*«ينفعن» برای جمع مؤنث است!*)

کلمات مهم: ما می‌کاریم: «نحن نغرس»/ درختانی: «أشجاراً، شجراتٍ»/ تا دیگران بخورند: «لکي يأكل الآخرون»/ از میوه‌های آن: «من ثمارها، من ثمراتها»

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): «الأشجار» (معادل «درختان») است نه «درختانی»، زیرا این کلمه معرفه است نه نکره.) ـ «الآخرین» (این کلمه، فاعل فعل «يأكل» است، در نتیجه باید مرفوع باشد، اما «الآخرین» مرفوع نیست و «الآخرون» صحیح است.)

گزینهٔ (۲): «قد غرسنا» (معادل «کاشته‌ایم») است نه «می‌کاریم»، زیرا این فعل، معادل ماضی نقلی است نه مضارع.) ـ «الثّمار» (معادل «میوه‌ها») است نه «میوه‌های آن»، زیرا در «الثّمار» ضمیری وجود ندارد.)

گزینهٔ (۳): «حتّی يأكلوا» (چون فاعل این فعل «الآخرون» بعد از آن به کار رفته است، باید فعل را به شکل مفرد بیاوریم، در نتیجه «حتّی يأكل» صحیح است.) ـ «الآخرین» (مانند گزینهٔ (۱)) ـ «ثمراتٍ منها» (معادل «میوه‌هایی از آن‌ها») است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۹ عيّن الخطأ في المفهوم: «من عاش بوجهين مات خاسراً.»

۱) من و هم‌صحبتی اهل ریا دورم باد / از گرانان جهان رطل گران ما را بس

۲) نصیب ماست زیان بر سرِ زیان، دیدن / گُلی نچیدن و دیدار باغبان دیدن

۳) کجا باشد دورویان را میان عاشقان جایی / که با صد رو طمع دارد ز روز عشق فردایی

۴) مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس / توبه‌فرمایان چرا خود توبه کم‌تر می‌کنند

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند، پس باید از قبل بررسی شده باشند!

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۲ ـ مفهوم

Hint دنبال بیتی بگرد که به مفهوم «پرهیز از دورویی» اشاره نکند.

پاسخ خیلی تشریحی

تحلیل گزینه‌ها: ترجمهٔ عبارت: «کسی که با دو چهره (دورویی) زندگی کند، با خسران (زیانکار) می‌میرد.»

مفهوم عبارت: پرهیز از دورویی و ریاکاری

گزینهٔ (۱): این شعر به دوری از ریاکاری و قناعت به همان میزان مطلوب اشاره دارد.

گزینهٔ (۲): «ما در این زندگی فقط دچار خسارت و زیان بودیم و برای گناهی که نکردیم مجازات شدیم.» این مفهوم ارتباطی با عبارت عربی ندارد.

گزینهٔ (۳): این شعر به دورویی اشاره مستقیم دارد و می‌گوید که دورویان جایی در بین عاشقان ندارند، زیرا با وجود این‌که ریاکار است باز هم به دنبال منفعت خودش است.

گزینهٔ (۴): این شعر به این نکته اشاره دارد که چرا کسانی که دیگران را به توبه توصیه می‌کنند، خود کم‌تر توبه می‌کنند. این به نوعی ریاکاری یا تناقض در عمل اشاره دارد.

عَيِّنِ «الْحالَ» فِي الْعِباراتِ التّالِيَةِ. *(عربی، زبان قرآن (۳) ـ تمرین صفحهٔ ۳۵ کتاب درسی)*

۱) مَنْ عاشَ بِوَجْهَينِ، ماتَ خاسِراً.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

● اِقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجِب عن الأسئلة (۹۰ ـ ۹۲) بِما يُناسب النّصّ:

«لقد اختلف المُؤرّخون حول نشأة الخطّ العربيّ؛ فبعضهم يعتقدون أنّ نشأته كانت إلهيّة محضة حيث أنّ الله (عزّ و جلّ) قد أوحَى إلى آدم الخطوط جميعها ثمّ كُتِبَ بها كلّ الكتابات، و بعد زوال طوفان نوح (ع) أُعطي كلّ قوم كتابتهم فصار نصيب إسماعيل (ع) الكتاب العربيّ؛ ولكن يقول أكثر علماء العرب إنّ الخطّ العربيّ أُخِذَ من الخطّ النّبطيّ المأخوذ من الخطّ الآراميّ ثمّ تَطوّر في بداية الدّعوة الإسلاميّة بواسطة مكتبين: المكتب الكوفيّ و المكتب الحجازيّ، و قد بدأ تدوين القرآن في عهد الخلفاء الرّاشدين و كان ذلك غير مُنقَّط (بدون نقطه‌گذاری) فاقداً علامات السُّوَر و لا أرقاماً للآيات، و كان هذا الخطّ لابدّ أن يتطوّر فمَرّ بِعدّة مراحل كوَضع النّقطة و وضع التّشكيل (حرکت‌گذاری) ثمّ انقسم إلى أنواعٍ على يد خطّاطي العصر الأمويّ.»

ترجمهٔ متن:

تاریخ‌نگاران دربارهٔ خاستگاه خط عربی اختلاف نظر دارند؛ برخی معتقدند خاستگاه آن کاملاً الهی بوده، زیرا خداوند (عزّ و جل) تمام خطوط را به آدم وحی کرده است و سپس تمام نوشتارها با آن نوشته شده‌اند، و پس از پایان طوفان نوح (ع)، به هر قومی خطشان داده شد و خط عربی نصیب اسماعیل (ع) گردید؛ اما بیشتر علمای عرب می‌گویند خط عربی از خط نبطی گرفته شده که آن نیز از خط آرامی اخذ گردیده است، سپس در ابتدای دعوت اسلامی از طریق دو مکتب: مکتب کوفی و مکتب حجازی، تحول یافت، و تدوین قرآن در دوران خلفای راشدین آغاز شد و آن (نوشتار) بدون نقطه و علامت‌گذاری سوره‌ها و اعداد آیات بود، و این خط ناگزیر به تحول بود، لذا مراحل متعددی را طی کرد، مانند گذاشتن نقطه و گذاشتن حرکات (حرکت‌گذاری)، سپس به دست خوش‌نویسان عصر اموی به انواع گوناگونی تقسیم شد.

۹۰ عيّن الخطأ:

۱) دُوِّنَ القرآن الكريم في البداية بخطّ ما كانت فيه نقطة أو تشكيل!

۲) يُعَدُّ المكتبان من أهمّ أسباب تطوّر الخطّ العربيّ في البداية!

۳) كان المسلمون يكتبون آثارهم في البداية بالخطّ الآراميّ!

۴) ليس الخطّ العربيّ إلّا نتيجة تطوّر الخطّ النبطيّ!

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ترکیبی

کلمات مهم: «اختلف»: اختلاف نظر داشتند/ «المُؤرّخون»: تاریخ‌نگاران/ «نشأة»: خاستگاه، پیدایش/ «يعتقدون»: معتقدند/ «محضة»: محض، کامل/ «أوحَى»: وحی کرد/ «الكتابات»: نوشتارها/ «زوال»: پایان، زوال/ «أُعطي»: داده شد/ «كتابتهم»: خطشان/ «نصيب»: نصیب، سهم/ «أُخِذَ»: گرفته شد، اخذ گردید/ «المأخوذ»: گرفته‌شده/ «تَطوّر»: تحول یافت/ «بداية»: ابتدا/ «بدأ»: آغاز شد/ «عهد»: دوران، دوره/ «مُنقَّط»: نقطه‌دار («غير منقّط» یعنی «بدون نقطه»)/ «فاقداً»: فاقد، بدون/ «السُّوَر»: سوره‌ها/ «لابدّ»: ناگزیر، حتماً/ «يتطوّر»: تحول می‌یابد/ «مَرّ»: گذر کرد، طی کرد/ «عدّة»: چندین، تعدادی/ «كوَضع»: مانند گذاشتن/ «انقسم»: تقسیم شد/ «يد»: دست/ «خطّاطي»: خوش‌نویسان (در اصل «خطّاطينَ» بوده و «ن» آخرش حذف شده است.)

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): قرآن کریم در ابتدا با خطی نوشته شد که نقطه یا حرکتی نداشت! ← این گزینه صحیح است و در متن به آن اشاره شده است: «و كان ذلك غير مُنقَّط فاقداً علامات السُّوَر و لا أرقاماً للآيات» (آن (نوشتار) بدون نقطه و علامت‌گذاری سوره‌ها و اعداد آیات بود.)

گزینهٔ (۲): دو مکتب از مهم‌ترین دلایل تحول خط عربی در ابتدا شمرده می‌شوند! ← این گزینه نیز صحیح است و در متن به آن اشاره شده: «ثمّ تَطوّر في بداية الدّعوة الإسلاميّة بواسطة مكتبين: المكتب الكوفيّ و المكتب الحجازيّ» (سپس در ابتدای دعوت اسلامی از طریق دو مکتب: مکتب کوفی و مکتب حجازی، تحول یافت.)

گزینهٔ (۳): مسلمانان در ابتدا آثار خود را با خط آرامی می‌نوشتند. ← این گزینه اشتباه است. در متن آمده است که خط عربی از خط نبطی گرفته شده که آن نیز از خط آرامی اخذ گردیده است: «إنّ الخطّ العربيّ أُخِذَ من الخطّ النّبطيّ المأخوذ من الخطّ الآراميّ». این بدان معناست که خط عربی، نتیجهٔ تحول خط آرامی بوده، نه این‌که مسلمانان مستقیماً از خط آرامی در ابتدا استفاده می‌کردند. متن به استفاده از خط عربی (که خود تحول‌یافتهٔ خط آرامی است) اشاره دارد، نه خود خط آرامی.

مشاوره در مورد حل سؤالات درک متن چند نکته رو در نظر داشته باشین:

۱) سؤالات درک متن رو در آخر سؤالات عربی جواب بدین.

۲) متن رو باید با دقت، ولی با سرعت بخونین. این کار نیاز به تمرین و تکرار زیاد داره. خوندن نصف و نیمهٔ متن خیلی فایده‌ای نداره.

۳) توی متن و گزینه‌ها به کلماتی که معنای «هیچ، همه، گاهی، اصلاً، فقط، همیشه، بعضی، قطعاً و ممکنه و ...» دارن، دقت کنین.

۴) در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینهٔ صحیح یا خطا عجله نکنین، حتماً همهٔ گزینه‌ها رو بخونین، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنین!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

گزینهٔ (۴): خط عربی چیزی جز نتیجهٔ پیشرفت خط نبطی نیست. ← این گزینه تاحدودی صحیح است، زیرا متن بیان می‌کند که خط عربی از خط نبطی گرفته شده است: «أُخِذَ من الخطّ النَّبطيّ». اگرچه متن توضیح می‌دهد که خط نبطی نیز از خط آرامی گرفته شده، اما این عبارت که خط عربی از خط نبطی گرفته شده براساس متن درست است. مقایسهٔ این گزینه با گزینهٔ (۳) نشان می‌دهد که گزینهٔ (۳) قطعاً اشتباه است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۱ عيّن الصّحيح حسب النّصّ:

۱) لم يتغيّر الخطّ العربيّ من البداية حتّى الآن فمُنذ نشأته كان بهذا الشكل!

۲) لكلّ المؤرّخين رأي واحد حول نشأة الخطّ العربيّ و تطوّره!

۳) لم تَبقَ آثار عن الخطّ العربيّ القديم فلا توجد نظريّة حول نشأة هذا الخطّ!

۴) تكامل الخطّ العربيّ على يد خطّاطي العصر الأمويّ و انقسم إلى أنواع مختلفة!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ترکیبی

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): خط عربی از ابتدا تا کنون تغییر نکرده و از زمان پیدایشش به همین شکل بوده است! ← این گزینه کاملاً اشتباه است. متن به وضوح به تحول و مراحل مختلف آن اشاره دارد: «و كان هذا الخطّ لابدّ أن يتطوّر فمَرّ بِعدّة مراحل» (و این خط ناگزیر به تحول بود، لذا مراحل متعددی را طی کرد.)

گزینهٔ (۲): همهٔ مورخان در مورد خاستگاه و تحول خط عربی نظر واحدی دارند! ← این گزینه اشتباه است. در ابتدای متن آمده است: «لقد اختلف المُؤرّخون حول نشأة الخطّ العربيّ» (تاریخ‌نگاران دربارهٔ خاستگاه خط عربی اختلاف نظر دارند.)

گزینهٔ (۳): آثاری از خط عربی قدیم باقی نمانده است، بنابراین [هیچ] نظریه‌ای در مورد خاستگاه این خط وجود ندارد! ← این گزینه نیز اشتباه است. متن به وجود نظریات مختلف (الهی و بشری) و بحث در مورد خاستگاه خط اشاره دارد که نشان می‌دهد آثار و نظریاتی وجود دارد.

گزینهٔ (۴): خط عربی توسط خوش‌نویسان عصر اموی تکامل یافت و به انواع مختلفی تقسیم شد! ← این گزینه صحیح است و مستقیماً از انتهای متن برداشت می‌شود: «ثمّ انقسم إلى أنواعٍ على يد خطّاطي العصر الأمويّ» (سپس به دست خوش‌نویسان عصر اموی به انواع گوناگونی تقسیم شد.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۲ ما هو الرّأي الصّحيح حول نشأة الخطّ العربيّ حسب النّصّ؟

۱) أصل الخطّ العربيّ أُخذ من الخطّ الآراميّ ثمّ تحوّل مدى الزمان!

۲) الخطّ وحيٌ من الله إلى آدم (ع) فنصيب إسماعيل (ع) هو الخطّ العربيّ بعد زوال طوفان نوح (ع)!

۳) الخطّ العربيّ إلهيٌّ قد أوحاه الله إلى آدم (ع) ثمّ تطوّر في العصر الأمويّ!

۴) أوحى الله عزّ و جلّ الخطّ العربيّ إلى إسماعيل ثمّ تطوّر بِوَضع النّقطة و التّشكيل!

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ترکیبی

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): اصل خط عربی از خط آرامی گرفته شد، سپس در طول زمان تحول یافت! ← این گزینه صحیح است. متن بیان می‌دارد که خط عربی از خط نبطی گرفته شده و خط نبطی خود از خط آرامی اخذ گردیده است: «إنّ الخطّ العربيّ أُخِذَ من الخطّ النّبطيّ المأخوذ من الخطّ الآراميّ». این عبارت بیانگر دو مرحله تحول است: ابتدا از آرامی به نبطی و سپس از نبطی به عربی.

گزینهٔ (۲): خط، وحی الهی به آدم (ع) است و نصیب اسماعیل (ع) همان خط عربی پس از پایان طوفان نوح (ع) است! ← این گزینه بخشی از یکی از نظریات ذکرشده در متن است (نظریهٔ الهی‌بودن)، اما کامل و دقیق نیست. متن بیان می‌کند که برخی معتقدند نشأت خط الهی بوده، نه کل خط. هم‌چنین، بخش مربوط به طوفان نوح و اسماعیل (ع) نیز بخشی از این نظریهٔ الهی است. این عبارت به تنهایی کل برداشت متن نیست و به صورت یک دیدگاه کامل بیان شده است، پس نمی‌تواند نسبت به گزینهٔ (۱) گزینهٔ صحیح‌تری باشد.

گزینهٔ (۳): خط عربی الهی است که خداوند، آن را به آدم (ع) وحی کرده، سپس در عصر اموی تحول یافته است! ← این گزینه نیز بخشی از دیدگاه الهی است و آن را با تحول در عصر اموی ترکیب می‌کند. متن بیان می‌کند که برخی آن را الهی می‌دانند و جداگانه به تحول خط در عصر اسلامی و اموی اشاره دارد. متن مستقیماً این دو را به این شکل به هم پیوند نمی‌دهد.

گزینهٔ (۴): خداوند عزّوجل خط عربی را به اسماعیل وحی کرد، سپس با گذاشتن نقطه و حرکت تحول یافت! ← این گزینه کاملاً اشتباه است. متن اشاره می‌کند که پس از طوفان نوح، خط عربی نصیب اسماعیل (ع) شد، نه این‌که خداوند خط عربی را مستقیماً به او وحی کرده باشد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

● عيّن الخطأ في الإعراب و التّحليل الصّرفي: (۹۳ و ۹۴)

۹۳ «المُؤرّخون ـ يعتقدون ـ الكتابات ـ اِنقسمَ»:

۱) المُؤرّخون: اسم ـ جمع ـ نونهُ مفتوحة دائماً ـ اسم فاعل (من مزيد ثلاثيّ) ـ معرّف بأل/ فاعل و مرفوع بالواو

۲) يعتقدون: فعل مضارع ـ مزيد ثلاثيّ بحرفَينِ ـ اسم فاعله «مُعتقِد» ـ معلوم/ فعل و مع فاعله جملة فعليّة في محلّ الخبر

۳) الكتابات: اسم ـ جمع سالم للمؤنّث (مفرده «الكتابة») ـ معرفة بأل ـ معرب/ مضافٌإليه و مجرور و علامة جرّه «كسرة»

۴) اِنقسمَ: فعل ماضٍ ـ للغائب ـ مزيد ثلاثيّ من باب انفعال ـ متعدٍّ ـ مبني للمعلوم/ فعلٌ و فاعلٌ و الجملة فعليّة

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ترکیبی

Hint اول موارد سمت راست رو بررسی کن، چون نیاز به بررسی جمله ندارن. بعد اگه سؤال حل نشد، موارد سمت چپ رو بررسی کن!

درس Box فعل‌های باب «انفعال» همگی لازم هستند و هیچ فعل متعدّی در این باب وجود ندارد.

«اِنکَسَرَ»: شکسته شد ✓ شکاند ✗

«اِنقَسَمَ»: تقسیم شد ✓ تقسیم کرد ✗

پاسخ خیلی تشریحی ✔ خطای این گزینه:

متعدٍّ (فعل «انقسم: تقسیم شد» لازم است نه متعدّی، زیرا مفعول ندارد.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۴ «المأخوذ ـ تَطوّر ـ مكتبَين ـ مُنقَّط»:

۱) المأخوذ: اسم ـ مفرد مذكّر ـ اسم مفعول (اشتقاقه من فعل «أخذَ») ـ معرب ـ معرفة/ صفة و مجرور بالتّبعيّة

۲) تَطوّرَ: فعل ماضٍ ـ مزيد ثلاثيّ (من وزن «تفعّل، يتفعّل») ـ معلوم ـ لازم/ فعل و مع فاعله جملة فعليّة

۳) مكتبَين: اسم ـ جمع سالم للمذكّر (مفرده «مكتب» على وزن «مفعل») ـ نكرة ـ معرب/ مضافٌإليه و مجرور بالكسرة

۴) مُنقَّط: اسم ـ مفرد مذكّر ـ اسم مفعول (من مصدر «تَنقيط») ـ نكرة ـ معرب/ مضافٌإليه و مجرور بالكسرة

مشاوره در این مدل تستها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ترکیبی

Hint اول موارد سمت راست رو بررسی کن، چون نیاز به بررسی جمله ندارن. بعد اگه سؤال حل نشد، موارد سمت چپ رو بررسی کن!

درس Box علامت «ین» میان اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم مشترک است، اما حرکت حرف قبل از «یـ» و همچنین حرکت حرف «ن» در اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم متفاوت است.

مثال «فلّاحَينِ» ← مثنّی ← دو کشاورز

«فلّاحينَ» ← جمع مذکر سالم ← کشاورزان

البته اگر اسمی به «ین» ختم شده باشد و هیچ علامتی نداشتیم، باید با کمک کلمات دیگر جمله تشخیص دهیم که آن اسم مثنی است یا جمع.

مثال «رأيتُ فلّاحين في مزرعتهما.» ← با توجه به مثنی‌بودن ضمیر «هما» (آن دو) نتیجه می‌گیریم که «فلّاحين» مثنی است.

«رأيتُ فلّاحين في مزرعتهم.» ← با توجه به جمع‌بودن ضمیر «هم» (آن‌ها) نتیجه می‌گیریم که «فلّاحين» جمع است.

پاسخ خیلی تشریحی خطاهای این گزینه:

جمع سالم للمذكّر («مكتبَين: دو مکتب» مثنّی است نه جمع، زیرا «نِ» کسره دارد.) ـ مجرور بالكسرة («مكتبينِ» مجرور به «یاء» است.)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

● عيّن الجواب الصّحيح في الأسئلة التّالية: (۹۵ ـ ۱۰۰)

۹۵ عيّن الخطأ في ضبط حركات حروف الكلمات:

۱) لَمّا عَزَمتُ أن أشكُرَ مُنقِذي ما وَجدَتُ أحَداً ولكنّي شاهَدتُ دُلفيناً!

۲) و قَدرُ كُلِّ امرِئٍ ما كانَ يُحسِنُهُ و لِلرِّجال عَلَى الأفعالِ أسماءُ!

۳) قَد سُهِّلَ الإنسانُ أعمالَهُ الصَّعبَةَ في حَفرِ الإنفاقِ و شَقِّ القَنَواتِ!

۴) اِكتَشف العُلَماءُ أنَّ هذهِ الأضواءَ تَنبعِثُ مِن البَكتيريا المُضيئَةِ!

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همهٔ حرکت‌ها بررسی بشوند و غالباً با بررسی چند گروه کلمهٔ خاص به پاسخ صحیح می‌رسیم، اما ممکن است گاهی تلفظ کلماتی مثل «النَّفط» یا «المَوعِظَة» که در فارسی به شکل متفاوتی به کار می‌روند هم مورد سؤال قرار بگیرد.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ترکیبی

Hint ابتدا برو سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی! بعد به اسم تفضیل‌ها، اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و در نهایت به فعل‌های مجهول دقت کن!

درس Box در تست‌های ضبط حرکات هرگاه به یک فعل مجهول برخورد کنیم، باید مطمئن شویم که آن فعل مفعول ندارد، در غیر این صورت باید معلوم باشد نه مجهول.

مثال «التّلميذُ كُتِبَ التّمارينَ.» ← در این عبارت فعل «كُتِبَ» مجهول است، ولی اگر جمله را بدون توجه به حرکات فعل ترجمه کنیم، می‌بینیم که «التّمارين» مفعول آن است. (دانش‌آموز، تمرین‌ها را نوشت!)

در نتیجه «کتب» باید معلوم باشد نه مجهول، بنابراین «كُتِبَ: نوشت» صحیح است نه «كُتِبَ: نوشته شد».

«البِئرُ حُفرَةٌ يُستَخرَجُ مِنها النِّفطُ!» ← در این عبارت فعل «يُستَخرَجُ» مجهول است و اگر جمله را بدون توجه به حرکات فعل ترجمه کنیم، می‌بینیم که این فعل مفعول ندارد. (چاه، حفره‌ای است که نفت از آن استخراج می‌شود!)

در نتیجه «یستخرج» می‌تواند مجهول باشد!

نکته از آن‌جا که هرگاه یک ضمیر، به یک فعل متصل شود، آن فعل معلوم و متعدی است، ترکیب «فعل مجهول + ضمیر متّصل» اشتباه است و نیازی به ترجمهٔ جمله نداریم!

مثال «لا أعرَفُكم أيّها الرِّجالُ!» ← «أعرَفُ» مضارع مجهول است و به ضمیر «کم» متصل شده است، در نتیجه ۱۰۰٪ اشتباه است و باید معلوم باشد، در نتیجه «لا أعرِفُكم: شما را نمی‌شناسم» صحیح است!

در این تست، در گزینهٔ (۳)، فعل «قَد سُهِّلَ» ماضی مجهول است، ولی با دقت به معنی جمله و منصوب‌بودن «أعمالَ» متوجه می‌شویم که این فعل نباید مجهول باشد و اشتباه است.

پاسخ خیلی تشریحی ترجمهٔ گزینهٔ (۳): «انسان کارهای سختش را در کندن تونل‌ها و شکافتن کانال‌ها آسان کرده است.»

خطاهای این گزینه:

سُهِّلَ (با توجه به ترجمهٔ جمله و منصوب‌بودن «أعمالَ»، فعل «سهّل» باید معلوم باشد نه مجهول، زیرا «أعمالَ» مفعول آن است، بنابراین «قد سَهَّلَ: آسان کرده است» صحیح است نه «قد سُهِّلَ: آسان شده است».) ـ الإنفاقِ (با توجه به ترجمهٔ جمله، تلفظ صحیح این کلمه «الأنفاق: تونل‌ها» است نه «الإنفاق: انفاق‌کردن».)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۶ عيّن فعلاً حُذِفَ فاعله:

۱) أنفِق أموالك على من يحتاج قبل أن تحتاج إليها!

۲) هم كانوا يواصلون عملهم و يحاسبون أنفسهم!

۳) لا تسمح أن يترك احترام الصّغار بسبب صغرهم!

۴) لا تؤخِّر عمل اليوم إلى الغد فلا تعلم ماذا يَنتظرك!

مشاوره در تست‌های «معلوم ـ مجهول» ابتدا به حرکت‌های فعل‌ها توجه کنید و اگر از این طریق به پاسخ صحیح نرسیدید، از ترجمهٔ جملات استفاده کنید.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: عربی دهم ـ درس ۷

Hint چک کن ببین کدوم فعل‌ها رو می‌تونی با «شد/ می‌شود» ترجمه کنی.

درس Box

برای تشخیص فعل مجهول ابتدا باید به حرکت‌های فعل توجه کنیم:

۱) اگر ابتدای فعل ماضی ضمّه (ـُ) داشته باشد مجهول است و غالباً به همراه «شد» ترجمه می‌شود.

مثال «أُنتِجَ»: تولید شد

۲) اگر ابتدای فعل مضارع ضمّه (ـُ) داشته باشد و عین‌الفعل (دومین حرف از حروف اصلی) فتحه (ـَ) داشته باشد، مجهول است و غالباً به همراه «می‌شود» ترجمه می‌شود.

مثال «تُنتَجُ»: تولید می‌شود

اگر فعل‌ها به طور کامل حرکت‌گذاری نشده باشند باید جمله‌ها را ترجمه کنیم و اگر **بتوانیم** فعلی را با «شد/ می‌شود» ترجمه کنیم به احتمال زیاد مجهول است. *(هواستان باشد که در گام اول به سراغ ترجمه نروید و بعد از انجام گام قبلی چون دیگر راهی وجود ندارد به سراغ «شد/ می‌شود» بروید، و اگر نه که «شد/ می‌شود» زیاد قابل اعتماد نیستند!)*

مثال «تُخرّب بيوتنا و تُنهب أموالنا.»

بررسی گام اول: «تُخرّب» و «تُنهب» هر دو مضارع هستند و با (ـُ) آغاز شده‌اند، پس ممکن است مجهول باشند، اما قطعی نیست، چون حرکت عین‌الفعل را نداریم.

بررسی گام دوم: ترجمهٔ عبارت: «خانه‌های ما تخریب می‌شوند و اموال ما غارت می‌شوند.» ← «تُخرّب» و «تُنهب» هر دو می‌توانند مجهول باشند.

ضمناً اگر فعلی را ترجمه کردیم و دیدیم که می‌توانیم از آن بپرسیم «چه کسی را؟/ چه چیزی را؟» آن فعل قطعاً معلوم است، حتی اگر نتوانیم دقیقاً مفعول را پیدا کنیم!

پاسخ خیلی تشریحی

سؤال از ما فعل مجهول را می‌خواهد. از آن‌جا که هیچ‌یک از فعل‌ها حرکت‌گذاری نشده‌اند به ترجمهٔ جملات می‌پردازیم تا به دنبال فعلی باشیم که با فعل کمکی «شد/ می‌شود» ترجمه می‌شود.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): اموالت را قبل از این‌که به آن نیاز پیدا کنی، بر کسی که نیاز دارد، انفاق کن!

گزینهٔ (۲): آن‌ها به کار خود ادامه می‌دادند و خود را محاسبه می‌کردند!

گزینهٔ (۳): اجازه نده که احترام بچّه‌ها به خاطر کوچکی‌شان رها شود! ← فعل «أن يترك» مجهول است و در نتیجه فاعل آن محذوف است.

گزینهٔ (۴): کار امروز را به فردا موکول نکن، زیرا نمی‌دانی چه چیزی در انتظار توست!

عيّن المجهول (= المبني للمجهول): *(سؤال ۹۸ کنکور انسانی ۱۳۹۳ ـ نوبت اول)*

۱) هاتان البنتان لاتُجالسان المتكبّرات في كلّ الأحوال!

۲) من لم يُؤَدَّبوا في الصِّغر لايُؤدّبهم في الكبر إلاّ الدهر!

۳) أُختي لاتُريد أن تُنفق ممّا لاتُحبّ بل تُحبّ أن تُعطي أحسنَ ما عندها!

۴) إنّ كثيرًا من المخترعين لم تُضعّف عزمَهم حادثةٌ بل تُوصِلهم إلى هدفهم!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۷ عيّن ما ليسَ فيه تأكيد:

۱) إنّ أولى طالبةٍ حصلَت على جائزة في المباراة العلميّة كانت سارة!

۲) ما أدّى الواجبات المدرسيّة في الحصّة العربيّة إلّا واحد من الطّلّاب!

۳) اشترك ثلاثة إخوان في بناء شركة اشتراكاً و أسّسوها!

۴) سيقوم بزيارة المتحف عشرون طالباً في هذا الفصل الدّراسيّ!

مشاوره مبحث تأکید از مبحث‌هایی است که معمولاً به شکل ترکیبی مورد سؤال قرار می‌گیرد، بنابراین باید به ترکیبی از نکات درس‌های مختلف تسلط داشته باشید.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ترکیبی

Hint دنبال کلماتی باش که به شکل «قطعاً» ترجمه می‌شن. اونا تأکید می‌کنن!

درس Box

جمع‌بندی کلماتی که تأکید ایجاد می‌کنند:

ما باید بدانیم که چه کلماتی باعث ایجاد تأکید می‌شوند *(در واقع «مُؤَکِّد: تأکیدکننده» هستند!)* هم‌چنین باید بدانیم که هر یک از این موارد، بر چه بخشی از جمله تأکید می‌کنند. *(در واقع چه بخشی از جمله «مُؤَکَّد: مورد تأکید» است!)*

۱) إنَّ ← بر کلّ جملهٔ بعد از خودش تأکید می‌کند، در نتیجه باید در ابتدای جمله ترجمه بشود.

مثال «إنّ الله يُحبّ المُحسنين»: قطعاً خداوند نیکوکاران را دوست دارد. ✓ خداوند قطعاً نیکوکاران را دوست دارد. ✗

مُؤَکِّد ← حرف «إنّ»

مُؤَکَّد ← «الجملة بأجمعها»

۲) «إلّا» **در عبارتی که مستثنی‌منه نداشته باشد.** ← فقط بر کلمهٔ بعد از خودش تأکید می‌کند و باید در کنار همان کلمه ترجمه بشود.

مثال « الله لا يُحبّ إلّا المُحسنين»: خداوند فقط نیکوکاران را دوست دارد. ✓ فقط خداوند نیکوکاران را دوست دارد. ✗

خداوند قطعاً نیکوکاران را دوست دارد. ✗ («إلّا» به معنی «قطعاً» نیست!)

مُؤَکِّد ← حرف «إلّا»

مُؤَکَّد ← کلمهٔ «المُحسنين»

۳) **مفعول مطلق تأکیدی** ← فقط بر فعل جمله و وقوع آن تأکید می‌کند و باید در کنار فعل ترجمه بشود.

مثال «الله يُحبّ المُحسنين حُبّاً»: خداوند نیکوکاران را قطعاً دوست دارد. ✓ قطعاً خداوند نیکوکاران را دوست دارد. ✗

مُؤَکِّد ← اسم مصدر «حُبّاً»

مُؤَکَّد ← فعل «يُحبّ»

تذکر: با توجه به چیزهایی که گفتیم، موارد بالا با این‌که معنای مشابهی دارند، با هم مترادف نیستند!

۴) **حرف «لَـ + هر اسمی به‌جز ضمیر»** ← فقط بر کلمهٔ بعدش تأکید می‌کند.

مثال ﴿إنّ أنكر الأصوات لَصوت الحَمير﴾ ← «لَـ» بر «صوت الحمير» تأکید کرده است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **قطعاً** اولین دانشجویی که در مسابقهٔ علمی جایزه‌ای گرفت، ساره بود! ← در این گزینه، کلمهٔ «إنّ: قطعاً» بر کلّ جمله تأکید می‌کند.

گزینهٔ (۲): **فقط** یکی از دانش‌آموزان، تکالیف مدرسه‌ای را در زنگ عربی انجام داد! ← در این گزینه «إلّا» داریم و مستثنی‌منه محذوف است، بنابراین کلمهٔ «إلّا» بر کلمهٔ بعدش «واحد» تأکید می‌کند.

گزینهٔ (۳): سه برادر در تأسیس یک شرکت **قطعاً** مشارکت کردند و آن را بنا نهادند! ← در این گزینه، «اشتراکاً» مفعول مطلق تأکیدی است و بر فعل «اشترك» تأکید می‌کند.

گزینهٔ (۴): در این ترم تحصیلی، بیست دانشجو به بازدید موزه خواهند پرداخت! ← در این گزینه تأکیدی به کار نرفته است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۸ عيّن الصّحيح عن العدد و المعدود:

۱) شارك في المباراة العلميّة أحد و عشر طالباً من دول مختلفة!

۲) تَمَّ توزيع عشرين جائزة في الأسبوع الرّابع من المسابقة!

۳) زار مئة زوّار من المتحف الريفيّ في واحد يوم!

۴) حضر في القاعة سبعون طالباً و ستّ طالبة و ثلاثة عشر أستاذاً!

مشاوره در سال‌های اخیر از مبحث اعداد و این تیپ تست چندین تست جون‌دار در کنکور مطرح شده است، پس نکات مربوط به قواعد اعداد و معدود را خوب بلد باشید.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی دهم ـ درس ۲

Hint حواست به جایگاه عدد نسبت به جمع یا مفرد بودن معدود باشه. به معدودها هم دقت کن.

درس Box

نکات مهمّ عدد و معدود:

۱) **شرایط معدود برای اعداد مختلف:**

برای ۱ ← مفرد (کتاب واحد)/ برای ۲ ← مثنّی (شجرتان اثنتان)/ برای ۳ تا ۱۰ ← جمع (ثلاثة کُتُب)/ برای بقیهٔ اعداد ← مفرد (أحد عشر کوکباً)

۲) اعداد اصلی **قبل از معدود** به کار می‌روند به‌جز «واحد: یک» و «اِثنان: دو»

مثال پانزده مسابقه ← «خمس عشرة مسابقةً» ← «مسابقةً خمس عشرة» ✗

یک کتاب ← «کتابٌ واحدٌ» ✓ «واحدٌ کتابٌ» ✗

دو مسلمان ← «مُسلمانِ اِثنانِ» ✓ «اِثنانِ مُسلمانِ» ✗ «مُسلمَینِ اِثنَینِ» ✓ «اِثنَینِ مُسلمَینِ» ✗

۳) اعداد ترتیبی را **بعد از معدود** خود می‌آوریم:

مثال زنگ سوم ← «الحصّة الثّالثة»

هفتهٔ دوم ← «الأسبوع الثّاني»

۴) در زبان عربی در اعدادی که حرف «و» در آن‌ها به کار رفته است، ابتدا یکان را می‌آوریم، سپس دهگان را. *(یعنی مثلاً به جای «چهل و پنج» می‌گیم «پنج و چهل» و بعد عربیش می‌کنیم!)*

مثال شصت و نه ← «تسع و سِتّون» ✓ «سِتّون و تِسع» ✗

نود و شش ← «ستّ و تِسعون» ✓ «تِسعون و ستّ» ✗

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): «أحد و عشر» (عدد «أحد عشر: یازده» «و» ندارد، بنابراین «أحد و عشر» اشتباه است.)

گزینهٔ (۳): «واحد یوم» (عدد «واحد» و «اثنان» بعد از معدودشان می‌آیند نه قبلش، بنابراین «یوم واحد» صحیح است.)

گزینهٔ (۴): «ستّ طالبة» (معدود اعداد سه تا ده به صورت جمع می‌آید نه مفرد، بنابراین «ستّ طالبات» صحیح است.)

عيّن الصحيح عن العدد و المعدود: *(سؤال ۹۸ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم (خارج از کشور))*

۱) جعلنا في اثنتين خزانتين تسعين سمكةً ثمّ أخرجنا منهما عشرة أسماكٍ للأكل!

۲) قسّمنا خمساً و سبعين كرةً صغيرة بين خمسة و عشرين أطفالاً لكلٍّ منهم ثلاث كراتٍ!

۳) كانت مائدة طعام لثمانية شخصٍ فازداد حولها أربعة كراسي حتّى يجلس حولها اثناعشر ضيفاً!

۴) كانت في الحديقة عشرون شجرة فلم تُثمر ثلاثُ أشجار منها و زُرع بدلها ستة أنواعٍ من الخضروات!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۹ عيّن ما فيه من الأسماء المنصوبة أكثر:

۱) إنَّ الله لا يُحِبُّ الّذين يرفعون أصواتهم متكبّرين!

۲) إنّكِ تعدّيتِ على نظام الطّبيعة تعدّياً فتكونَين ظالِمة!

۳) رأيتُ اللاعبينَ المَسرورينَ في المطارِ مُراجعينَ إلى إيران!

۴) يا صديقتي، إنَّ هذه مسألة صعبة لا أقدرُ على حَلّها وحيدة!

مشاوره این سؤال و به طور کلی سؤالات شمارشی غالباً وقت‌گیر هستند، پس توصیه می‌شود که پس از بررسی سایر سؤالات درس عربی به حلّ این مدل تست‌ها بپردازید.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ترکیبی

Hint نقش همهٔ اسم‌ها رو پیدا کن و ببین منصوبه یا نه.

درس Box

نقش‌های منصوبی (منصوبات):

۱) مفعول ۲) خبر افعال ناقصه ۳) اسم حروف مشبّهةبالفعل ۴) اسم لای نفی جنس ۵) حال ۶) مستثنی ۷) مفعول مطلق ۸) منادا ۹) صفت برای یک اسم منصوب

پاسخ خیلی تشریحی ✔ ترجمه و بررسی نقش اسم‌ها در هر گزینه:

گزینهٔ (۱): قطعاً خداوند کسانی را که با تکبر صداهای خود را بلند می‌کنند، دوست ندارد! ← «الله»: اسم «إنَّ» و منصوب/ «الّذين»: مفعول و منصوب/ «أصوات»: مفعول و منصوب/ «هم»: مضافٌ‌إليه و مجرور/ «متكبّرين»: حال و منصوب (۴ اسم منصوب)

گزینهٔ (۲): تو به نظام طبیعت بدون شک تجاوز کرده‌ای، بنابراین ستمگر هستی! ← «كِ»: اسم «إنَّ» و منصوب/ «نظام»: مجرور به حرف جرّ/ «الطّبيعة»: مضافٌ‌اليه و مجرور/ «تعدّياً»: مفعول مطلق و منصوب/ «ظالِمة»: خبر فعل ناقص «تكونين» و منصوب (۳ اسم منصوب)

گزینهٔ (۳): بازیکنان خوشحال را در فرودگاه دیدم در حالی که به ایران بازمی‌گشتند! ← «اللاعبينَ»: مفعول و منصوب/ «المَسرورينَ»: صفت و منصوب به تبعیت از «اللّاعبينَ»/ «المطارِ»: مجرور به حرف جرّ/ «مُراجعينَ»: حال و منصوب/ «إيران»: مجرور به حرف جرّ (۳ اسم منصوب)

گزینهٔ (۴): ای دوست من، این مسئله‌ای دشوار است که من به تنهایی قادر به حل آن نیستم! ← «صديقة»: منادا و منصوب/ «ي»: مضافٌ‌اليه و مجرور/ «هذه»: اسم «إنَّ» و منصوب/ «مَسألة»: خبر «إنَّ» و مرفوع/ «صعبة»: صفت و مرفوع به تبعیت از «مسألة»/ «حَلّ»: مجرور به حرف جرّ/ «ها»: مضافٌ‌اليه و مجرور/ «وحيدة»: حال و منصوب (۳ اسم منصوب)

عيّن ما فيه من الكلمات المنصوبة أكثر: *(سؤال ۹۹ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

۱) يعلّمنا الدّهرُ أنّنا نستطيع أن نَعيش عيشاً أفضلَ لو استفدنا من كلّ قواتنا.

۲) إن يصبرِ الإنسانُ على المشاكل صبراً كثيراً يقدرْ أن يَحصل على نجاحه.

۳) يدرَك النّجاح بالجهد الكثير و على الإنسان أن يحاول في طريقه مُطمئنًا.

۴) إنّ الإنسان إن يلتزم بالصّدق يتخلّص من السّيّئات الّتي تضرّه.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۰ عيّن المفعول المطلق يُحذَف في التَّرجمة الفارسيّة:

۱) انزعج رسول الله (ص) حين رأى رجلاً لم يُقبِّل بنتَه انزعاجاً مِن عملِه!

۲) استطاع المغول أن يهجموا على الصّين هجوماً على رغم بناء سور عظيم حولها!

۳) قد واجهت حقائق حياتي المُرّة مواجهة الصّابرين و هذا سرّ نجاحي!

۴) نكرّم أُمّنا لأنّها من عَلَّمتنا درسَ الحياة تعليماً جيّداً حَسَّنَ حياتنا!

مشاوره یکی از تیپ‌های سؤالات مفعول مطلق، ترجمهٔ آن‌هاست. این موضوع به‌ویژه در تست‌های ترجمه از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است، پس حتماً بخش درس‌باکس را به خوبی مطالعه کنید.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۴

Hint چک کن ببین کدوم مفعول مطلق بعدش صفت اومده.

درس Box در جملات عربی گاهی یک فعل به کار می‌رود و در ادامهٔ جمله، مصدر همان فعل نیز نوشته می‌شود. به این مصدر **مفعول مطلق** گفته می‌شود. حال اگر بعد از این مصدر، صفت، مضافٌ‌إلیه و یا جملهٔ وصفیه به کار برود به آن **مفعول مطلق نوعی** می‌گوییم و اگر بعد از مصدر، صفت، مضاف‌إلیه و یا جملهٔ وصفیه به کار نرفته باشد به آن **مفعول مطلق تأکیدی** می‌گوییم. مصدر مفعول مطلق را هرگز نباید به شکل مصدر ترجمه کنیم و باید به جای آن از قیدهای مناسب استفاده کنیم.

ترجمهٔ مفعول مطلق تأکیدی ← برای ترجمهٔ مفعول مطلق تأکیدی خود مصدر را ترجمه نمی‌کنیم و به جای آن باید از قیدهای تأکیدی مانند «قطعاً، حتماً، بی‌شک، بی‌گمان، اصلاً (برای جمله‌های منفی) و ...» استفاده کنیم. ضمناً این قیدها را بر سر فعلی می‌آوریم که مصدرش آمده است تا نشان دهیم فقط بر همان فعل تأکید شده است!

مثال «يتعايش مع الآخرين تَعايُشاً»:

با دیگران همزیستی می‌کند. ✗ («تعایُشاً» اصلاً ترجمه نشده است!)

با دیگران قطعاً همزیستی می‌کند. ✓

با دیگران همزیستی می‌کند همزیستی‌کردنی. ✗ («تعایُشاً» به شکل مصدر ترجمه شده است!)

قطعاً با دیگران همزیستی می‌کند. ✗ («تعایُشاً» بر سر فعل «یتعایش» ترجمه نشده است!)

ترجمهٔ مفعول مطلق نوعی با صفت ← خود مصدر را ترجمه نمی‌کنیم و صفت را به شکل قید حالت ترجمه می‌کنیم.

مثال «أنت تفقده فقداناً أبديّاً»:
فعل — مصدر همان فعل — صفت

تو به طور ابدی (تا ابد) آن را از دست می‌دهی. ✓

تو قطعاً تا ابد آن را از دست می‌دهی. ✗ («قطعاً» اضافی است!)

ترجمهٔ مفعول مطلق نوعی با مضاف‌إلیه ← خود مصدر را ترجمه نمی‌کنیم و به جایش از کلمات «مثل، مانند و ...» استفاده می‌کنیم.

مثال «استغفرتُ الله استغفار الصّالحين»
فعل — مصدر همان فعل — مضافٌ‌الیه

مانند درستکاران از خدا آمرزش خواستم. ✓

درستکارانه از خدا آمرزش خواستم. ✗ («درستکارانه» قید حالت است و چون بعد از مصدر مضاف‌إلیه به کار رفته است باید به شکل «مثل، مانند» ترجمه می‌شد!)

بدون شک مانند درستکاران از خدا آمرزش خواستم. ✗ («بدون شک» قید تأکیدی است و در این جمله اشتباه است، چراکه «استغفار» مضافٌ‌الیه دارد و تنها نیست!)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

ترجمهٔ مفعول مطلق نوعی با جملهٔ وصفیه (نکره + فعل) ← خود مصدر را ترجمه نمی‌کنیم و به جایش از کلماتی مثل «به طوری که، به گونه‌ای که، چنان‌که و...» استفاده می‌کنیم.

مثال «أثّرت قراءة هذا الكتاب على آرائي تأثيراً غيّرتُها كثيراً»:

أثّرت: فعل
تأثيراً: مصدر (همان فعل)
غيّرتُها: جملهٔ وصفیه

خواندن این کتاب چنان بر نظرات من تأثیر گذاشت که آنان را بسیار تغییر دادم. ✓

خواندن این کتاب بر نظرات من تأثیر گذاشت به طوری که آنان را بسیار تغییر دادم. ✓

خواندن این کتاب بر نظرات من تأثیر گذاشت به گونه‌ای که آنان را بسیار تغییر دادم. ✓

پاسخ خیلی تشریحی ✓

سؤال از ما مفعول مطلقی را می‌خواهد که در ترجمه حذف می‌شود، در واقع یعنی مفعول مطلقی را می‌خواهد که ترجمه نمی‌شود. مطابق مطالب درس‌باکس وقتی بعد از مفعول مطلق، صفت می‌آید آن را ترجمه نکرده و آن صفت را به شکل قید ترجمه می‌کنیم.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): هنگامی که رسول خدا (ص) مردی را دید که دخترش را نبوسید، از عمل او واقعاً ناراحت شد! ← «انزعاجاً» مفعول مطلق تأکیدی است و بعد از آن صفت به کار نرفته است، پس به شکل «واقعاً، قطعاً» ترجمه می‌شود.

گزینهٔ (۲): مغول‌ها توانستند علی‌رغم ساختن دیواری عظیم در اطراف چین، به آن واقعاً حمله کنند! ← «هجوماً» مفعول مطلق تأکیدی است و بعد از آن صفت به کار نرفته است، پس به شکل «واقعاً، قطعاً» ترجمه می‌شود.

گزینهٔ (۳): من با واقعیت‌های تلخ زندگی خود مانند صبوران مواجه شده‌ام و این راز موفقیت من است! ← «مواجهة» مفعول مطلق نوعی است، اما بعد از آن مضاف‌إلیه به کار رفته است نه صفت، پس به شکل «مانند» ترجمه می‌شود.

گزینهٔ (۴): ما از مادرمان قدردانی می‌کنیم، چون او کسی است که درس زندگی را به خوبی به ما آموخت به طوری که زندگی‌مان را نیکو گردانید! ← «تعلیماً» مفعول مطلق نوعی است و بعد از آن صفت به کار رفته است، پس آن را ترجمه نمی‌کنیم و صفتش «جیّداً» را به شکل قید (به خوبی) ترجمه می‌کنیم.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۱ **توالی پیشینهٔ کاوش‌های جدید پیرامون تاریخ ایران باستان، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟**

۱) پس از خارج‌شدن کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان، علاقهٔ دیگر اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد.

۲) خوانده‌شدن خط میخی توسط سرهنری راولینسون انگلیسی، دامنهٔ کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران را وسیع‌تر کرد.

۳) گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دورهٔ قاجار، زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران را فراهم کرد.

۴) افزایش تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی، به تمایل و علاقهٔ اروپاییان برای شناخت تاریخ و فرهنگ ایران منجر شد.

مشاوره ترتیب و توالی و تقدم و تأخر زمانی رویدادهای تاریخی، از جمله مباحثی هست که در سال‌های اخیر، مورد توجه طراحان سؤالات کنکور بوده و معمولاً یکی ـ دو تا سؤال در هر آزمون بر پایهٔ این مباحث طراحی می‌شن.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی

به ترتیب و توالی رویدادهای زیر دقت کنید:

گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دورهٔ قاجاریه ← افزایش تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی ← فراهم‌شدن تدریجی زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران ← خواندن خط میخی و ترجمهٔ سنگ‌نوشتهٔ بیستون توسط سرهنری راولینسون انگلیسی در زمان محمدشاه ← افزایش علاقهٔ اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران ← اجازهٔ حفاری و امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی در سرتاسر ایران به دولت فرانسه ← مشغول‌شدن باستان‌شناسانی از فرانسه به حفاری و کاوش در محوطهٔ باستانی شوش ← خارج‌شدن کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان در سال ۱۳۰۶ ش. ← آغاز فعالیت باستان‌شناسان برجسته نظیر هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی ← وسیع‌ترشدن دامنهٔ کاوش‌های باستان‌شناسی ← شروع به کار نسلی از باستان‌شناسان زبدهٔ ایرانی مانند عزت‌الله نگهبان و علی سامی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۲ **محققی به پژوهش دربارهٔ ایران در دورهٔ اشکانیان پرداخته است. کدام مورد از نتایج پژوهش او درست است؟**

۱) شهرهای متعددی به‌خصوص در فارس و خوزستان برپا شد.

۲) ایران، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین کشورهای متمدن زمان بود.

۳) تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش چشمگیری پیدا کرد.

۴) در اواسط این دوره، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری پیدا کرد.

مشاوره در متن کتاب‌های درسی هر سه پایه، با دوره‌های مختلف تاریخی سروکار داریم. برای هر دوره هم از جنبه‌های مختلف ویژگی‌هایی بیان شده و برخی رویدادهای آن دوره هم مورد توجه مؤلفان کتاب درسی قرار گرفته است. این ویژگی‌ها و رویدادها هم لزوماً در یک درس تجمیع نشده‌اند. به عنوان نمونه، در درس‌های ۱، ۲، ۶، ۷، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ نامی از اشکانیان به میان آمده است. همان‌طور که می‌بینید، برای طراحی این تست هم، ویژگی‌های مختلف دوران اشکانیان در درس ۱۳ تا ۱۶ مدنظر بوده است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس‌های ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶

پاسخ خیلی تشریحی

در اواسط دورهٔ اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویده یا از آن پشتیبانی کردند. گفته می‌شود بلاش یکم دستور داد متون پراکندهٔ اوستا گردآوری شود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ (۱): مربوط به دوران ساسانیان است.

گزینهٔ (۲): مربوط به دوران هخامنشیان است.

گزینهٔ (۳): مربوط به دوران فرمانروایی ساسانیان است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۳ در کدام موارد، مقایسهٔ درستی میان میراث «هخامنشیان» و «اشکانیان» انجام شده است؟

الف) میراث هر دو آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی بود.

ب) ابداع هنرهای جهانی، میراث هخامنشیان و ساخت بناهای باشکوه، میراث اشکانیان بود.

ج) تبدیل ایران به نخستین حکومت بزرگ جهانی، میراث هخامنشیان و احیای ایران با ترویج ایران‌گرایی، میراث اشکانیان بود.

د) تأثیرگذاری ایرانیان در جهان متمدن به واسطهٔ تدبیر و سیاست شاهان، میراث اشکانیان و ساخت بناهای باشکوه، از جمله میراث هخامنشیان به شمار می‌رود.

۱) «الف» ـ «ب»
۲) «ج» ـ «د»
۳) «الف» ـ «ج»
۴) «ب» ـ «د»

مشاوره در کنکورهای اردیبهشت و تیر سال گذشته، جمعاً ۶ تست به صورت مستقیم یا تاریخی، تست‌های مقایسه‌ای بودند! «تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل»

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس‌های ۹ و ۱۰

درس Box

میراث هخامنشیان در یک نگاه کلی:

با مرگ داریوش سوم، سلسلهٔ هخامنشی به پایان رسید، اما میراث و یادگارهای هخامنشیان در آیین کشورداری و فنون سیاست، شیوه‌های عمرانی، اقتصادی و تجاری، ساخت بناهای باشکوه، ابداع هنرهای جهانی و مداراجویی فرهنگی و دینی در تاریخ ایران و جهان فراموش نشد. هخامنشیان، ایران را به نخستین حکومت بزرگ جهانی تبدیل کردند. به واسطهٔ تدبیر و سیاست شاهان هخامنشی بود که ایرانیان به تأثیرگذارترین مردم در جهان متمدن و شناخته‌شدهٔ آن روزگار تبدیل شدند.

میراث اشکانیان در یک نگاه کلی: حکومت اشکانی، با رشادت و روحیهٔ جنگاوری، ایران را از چنگ بیگانگان بیرون آورد، اشکانیان با آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون و حتی یونانی‌تباران ایران را که در سراسر قلمرو آن‌ها پراکنده بودند. در کنار یکدیگر حفظ کردند. سلسلهٔ اشکانی با اجرای چنین سیاست‌هایی بود که در دوران پس از اسکندر، توانست به ایران استقلال و حیثیت دوباره ببخشد. اشکانیان به تدریج با پیونددادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران‌گرایی، ایران را احیا کردند.

پاسخ خیلی تشریحی

مداراجویی فرهنگی و دینی، میراث مشترک هخامنشیان و اشکانیان است. از طرفی، هخامنشیان، ایران را به نخستین حکومت بزرگ جهانی تبدیل کردند و این اشکانیان بودند که با پیونددادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران‌گرایی، ایران را احیا کردند.

بررسی عبارات نادرست:

ب) هخامنشیان ـ هخامنشیان

د) هخامنشیان ـ هخامنشیان

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۴ **وجه اشتراک سرزمین‌های «شام» و «مصر» در زمان فتوحات مسلمانان و گسترش اسلام، کدام است؟**

۱) تعدادی از قبیله‌های عرب در آن مناطق حضور داشتند.

۲) گروه‌هایی از پیروان آیین یهود در مصر و شام پراکنده بودند.

۳) ساکنان آن با امپراتوری روم اختلافات مذهبی داشتند.

۴) تفاوت‌های قومی و فرهنگی میان توده‌های مردم، پایه‌های حاکمیت را سست کرده بود.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی

بسیاری از اعراب و ساکنان بومی منطقهٔ شام، پیرو آیین مسیحیت بودند، اما در برخی مسائل مذهبی با کلیسای قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم شرقی، اختلافات اساسی داشتند. از طرفی، مسیحیان مصر نیز اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند، بنابراین می‌توان گفت ساکنان شام و مصر با امپراتوری روم اختلاف مذهبی داشتند و گزینهٔ (۳) درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ (۱): تعدادی از قبیله‌های عرب در منطقهٔ شام حضور داشتند.

گزینهٔ (۲): گروه‌هایی از پیروان آیین یهود در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند.

گزینهٔ (۴): اختلاف مذهبی و تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی که میان توده‌های مردم شام با طبقهٔ حکومتگر رومی وجود داشت، سبب شده بود که پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی در این منطقه سست شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۵ به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به کدام واقعه است؟

الف) امویان نقش مهمی در ایجاد این جنگ داشتند.

ب) حدود دو سال پس از آن، مکه توسط سپاه اسلام فتح شد.

ج) داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش‌های داخلی به این اقدام دست زد.

د) این رویداد در زمان ارد دوم، پادشاه اشکانی، اتفاق افتاد.

۱) جنگ احزاب ـ پیمان‌نامهٔ عمومی مدینه ـ رفع حملات قبایل صحراگرد سکایی ـ کشته‌شدن گردیانوس امپراتور روم

۲) جنگ جمل ـ صلح حدیبیه ـ جنگ با یونانیان ـ کشته‌شدن گردیانوس امپراتور روم

۳) جنگ احزاب ـ پیمان‌نامهٔ عمومی مدینه ـ افزودن قسمت‌هایی از غرب و شمال غرب هند به قلمروی خود ـ کشته‌شدن کراسوس سردار مشهور روم

۴) جنگ جمل ـ صلح حدیبیه ـ لشکرکشی به شرق ـ کشته‌شدن کراسوس سردار مشهور روم

مشاوره تاریخ، پُر است از انواع رویدادها، شخصیت‌ها و ... تاریخی هر کدام هم ویژگی‌هایی دارند که امکان قاطی‌کردن! را برای سطحی‌خوانی‌ها فراهم می‌کند. هر مطلبی هم که امکان قاطی‌کردن آن زیاد باشد، مورد توجه طراحان سؤال (چه امتحان نهایی، چه کنکور) است. اگر عبارات مورد سؤال از متن درس مختلف و کتاب‌های مختلف هم انتخاب شوند که دیگر واویلا! این تست و تست بعدی، جزء این دسته از سؤالات است ... شرمنده

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس‌های ۹ و ۱۰/ تاریخ یازدهم ـ درس ۴/ تاریخ دوازدهم ـ درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی

الف) پس از عثمان، بیشتر سران بنی‌امیه از بیعت با امام علی (ع) خودداری کردند و با آن حضرت به مخالفت پرداختند. امویان که نقش مهمی در ایجاد جنگ جمل داشتند، پس از شکست در این جنگ، به معاویه در شام پیوستند و با تمام قوا از او در جنگ صفین پشتیبانی کردند.

ب) حدود دو سال پس از پیمان حدیبیه، قریش این پیمان را نقض کرد. از این‌رو، پیامبر سپاهی را برای فتح مکه بسیج کرد و مکه در رمضان سال هشتم هجرت، به صورت مسالمت‌آمیزی فتح شد.

ج) داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش‌های داخلی و برقراری آرامش و امنیت در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی، به شرق لشکرکشی کرد و قسمت‌هایی از غرب و شمال غرب هند را به قلمروی خود افزود.

د) کراسوس سردار مشهور روم در جنگی که در زمان پادشاهی ارد دوم اتفاق افتاد، از سپاه ایران به فرماندهی سورنا شکست خورد و کشته شد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۶ **هر یک از عبارات زیر، به ترتیب توصیف کدام فرمانروای ایران است؟**

الف) در زمان او، مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت.

ب) در دوران ۵۴ سالهٔ حکومت او، پایه‌های حکومت صفوی تثبیت و تحکیم شد.

ج) نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد.

د) مهم‌ترین اقدام او، تمایز آشکار ایران از همسایگان مسلمان خود در شرق و غرب را در پی داشت.

۱) داریوش یکم ـ شاه‌عباس اول صفوی ـ ارد دوم ـ نادرشاه افشار

۲) خسرو انوشیروان ـ شاه‌عباس اول صفوی ـ ارد دوم ـ شاه‌اسماعیل صفوی

۳) خسرو انوشیروان ـ شاه‌تهماسب اول صفوی ـ اردوان چهارم ـ شاه‌اسماعیل صفوی

۴) داریوش یکم ـ شاه‌تهماسب اول صفوی ـ اردوان چهارم ـ نادرشاه افشار

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس‌های ۱۰ و ۱۵ / تاریخ یازدهم ـ درس ۱۳

پاسخ خیلی تشریحی

الف) در زمان فرمانروایی خسرو انوشیروان، مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجهٔ آن، جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.

ب) شاه‌تهماسب در طول دوران ۵۴ سالهٔ پادشاهی خود، با اتخاذ تدابیر و سیاست‌های مناسب داخلی و خارجی، توانست پایه‌های حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم نماید.

ج) آخرین پادشاه اشکانیان، اردوان چهارم بود که نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد.

نکته

- در زمان **ارد دوم**، **کراسوس** سردار مشهور روم، در جنگ **حران**، از سپاه ایران به فرماندهی **سورنا** شکست خورد.
- در زمان **شاپور یکم ساسانی** و در جنگ‌های مختلف با رومیان، گردیانوس، امپراتور روم کشته شد و **والریانوس**، امپراتور روم، به اسارت درآمد.

د) مهم‌ترین اقدام شاه‌اسماعیل صفوی پس از نشستن بر تخت شاهی، رسمی‌کردن مذهب شیعهٔ دوازده‌امامی بود. این اقدام دو پیامد داشت:

۱) بسیاری از شیعیان در خدمت دولت نوپای صفوی قرار گرفتند و در سایهٔ این دولت متشکل، منسجم و متحد شدند.

۲) این اقدام سبب تمایز آشکار ایران از همسایگان مسلمان شد، به‌ویژه امپراتوری عثمانی در غرب و ازبکان و گورکانیان هند در شرق.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۷ کدام‌یک از دانشمندان ایرانی، در دوران اقتدار و شکوفایی حکومت صفوی درگذشت؟

۱) شیخ بهایی

۲) میرداماد

۳) محمدتقی مجلسی

۴) ملاصدرا

مشاوره ما به این تیپ تست‌ها می‌گیم «تست‌های یا خدا!» یعنی یه چیزی، در یه تاریخی و در یه درسی رو باید ربط بدین به یه چیزی، در یه تاریخی، در یه درس دیگه. (یه = یک). بعضی بچه‌ها اگر سر جلسهٔ کنکور به این تیپ تست‌ها برخورد کنن، یه «یا خدا» می‌گن و ازش می‌گذرن؛ اما «خیلی‌سبزی‌ها» از یه تست هم نمی‌گذرن.

داخل پرانتز: البته اگر یک وقت، خدایی ناکرده، به این تست‌ها برخورد کردین، وقتتون رو مدیریت کنین تا برای تست‌های دیگه زمانتون رو از دست ندین این نکتهٔ مهمیه‌ها!

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس‌های ۱۳ و ۱۴

پاسخ خیلی تشریحی

در درس سیزدهم تاریخ یازدهم، دانستیم که بسیاری از محققان و مورخان، عصر شاه‌عباس (۹۹۶ ـ ۱۰۳۸ ق.) را عصر اقتدار و شکوفایی سلسلهٔ صفوی دانسته‌اند. در درس چهاردهم خواندیم که یکی از برجسته‌ترین علمای ایران در عصر صفوی، بهاءالدین محمد بن حسین عاملی (۹۵۳ ـ ۱۰۳۰ ق.) معروف به شیخ بهایی است که در همهٔ علوم دینی و عقلی و طبیعی عصر صاحب‌نظر بود، پس مشخص می‌شود که شیخ بهایی در دوران اقتدار و شکوفایی حکومت صفوی درگذشته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): میرداماد (۹۶۹ ـ ۱۰۴۰ ق.)، در دوران ضعف و انحطاط حکومت صفوی درگذشته است.

گزینهٔ (۳): محمدتقی مجلسی (۱۰۰۳ ـ ۱۰۷۰ ق.)، پس از دوران اقتدار و شکوفایی درگذشته است.

گزینهٔ (۴): ملاصدرا (۹۷۹ ـ ۱۰۵۰ ق.)، در دوران ضعف و انحطاط حکومت صفوی درگذشته است.

حواست باشه:

دوران تثبیت: ۹۳۰ ـ ۹۸۴ ق.

عصر اقتدار و شکوفایی: ۹۹۶ ـ ۱۰۳۸ ق.

دوران ضعف و انحطاط: ۱۰۰۷ ـ ۱۱۰۱ ش.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۸ **هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام رویداد است؟**

الف) آموزش، سازمان‌دهی و مسلح‌کردن گروه‌های نظامی صهیونیست توسط ارتش انگلستان

ب) تبلیغ فراوان در مورد هولوکاست و فراهم‌کردن زمینهٔ مهاجرت گسترده‌تر یهودیان به فلسطین

ج) تشویق و تسهیل مهاجرت یهودیان به فلسطین توسط انگلیسی‌ها

۱) الف ـ ب ـ ج: دورهٔ قیمومت

۲) الف ـ ب ـ ج: جنگ جهانی دوم

۳) الف: جنگ جهانی دوم/ ب ـ ج: دورهٔ قیمومت

۴) الف ـ ج: دورهٔ قیمومت/ ب: جنگ جهانی دوم

مشاوره یک رویداد ⟷ چند ویژگی

سؤال ۱: این رویداد چه ویژگی‌هایی داره؟

سؤال ۲: این ویژگی مربوط به کدام رویداده؟

ساده گفتم.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی

الف و ج) در دورهٔ قیمومت، انگلیسی‌ها برای تسهیل زمینهٔ مهاجرت صهیونیست‌ها و تشکیل حکومت توسط آن‌ها اقدامات زیر را انجام دادند:

۱) تشویق و تسهیل مهاجرت یهودیان به فلسطین

۲) تسهیل خرید زمین و تصرف املاک توسط مهاجران یهودی

۳) حمایت از تأمین سازمان‌های اجتماعی، اقتصادی و امنیتی یهودی

۴) آموزش و تجهیز نظامی مهاجران صهیونیست

ب) در جریان جنگ جهانی دوم کشتار یهودیان توسط نازی‌ها و رژیم‌های فاشیستی در اروپا روی داد که از آن با عنوان «هولوکاست» یاد می‌شود. صهیونیست‌ها این واقعه را دستاویزی برای پیشبرد برنامهٔ تشکیل حکومت خود قرار دادند. آن‌ها کوشیدند با تبلیغات فراوان در مورد هولوکاست، زمینهٔ مهاجرت گسترده‌تر یهودیان به فلسطین را فراهم آورند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۹ در کدام مورد تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها، بر روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

الف) بازسازی آرامگاه حافظ و سعدی

ب) ساخت کاخ خورشید

ج) استقلال آمریکا

د) بافت فرش اردبیل توسط هنرمندان کاشانی

۱) الف ج ب د

۲) ج الف د ب

۳) الف ج د ب

۴) ج الف ب د

مشاوره گزینهٔ (۴) رو می‌شه به این صورت هم گفت: «د» مقدم بر «ب» و «الف» مقدم بر «ج» است.

درسخون‌ها فهمیدن منظورم چیه!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس‌های ۲ و ۱۴

پاسخ خیلی تشریحی

الف) ساخت مجموعهٔ مسجد و بازار و حمام وکیل، ارگ کریم‌خانی و بازسازی آرامگاه حافظ، سعدی و باغ دلگشا، گوشه‌ای از اقدامات عمرانی کریم‌خان در شیراز است.

نکته کریم‌خان در ۱۷۷۹ م. درگذشت.

ب) در دورهٔ نادر شهر اصفهان بازسازی شد و در منطقهٔ کلات که محل نگه‌داری خزاین نادر بود، بناهای باشکوهی مانند کاخ خورشید ساخته شد، پس: «ب» مقدم بر «الف» است.

ج) آمریکا در ۱۷۸۳ م. به استقلال رسید، پس: «ج» متأخر از «الف» است.

د) فرش اردبیل به سفارش شاه‌تهماسب اول صفوی برای پیشکش به بقعهٔ شیخ صفی‌الدین اردبیلی، توسط هنرمندان کاشانی بافته شد.

پس می‌شه نتیجه گرفت که بافت فرش اردبیل، ساخت کاخ خورشید و بازسازی آرامگاه حافظ و سعدی، همگی از نظر زمانی، مقدم بر تاریخ استقلال آمریکا بوده‌اند!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۰ **کدام مورد دربارهٔ زمان وقوع دو رویداد زیر درست است؟**

الف) در جریان درگیری میان نیروی دریایی ایران با نیروهای متجاوز، دریادار بایندر به شهادت رسید.

ب) عشایر خوزستان در «نبرد جهاد» غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

۱) «الف» و «ب» از رویدادهای زمان جنگ جهانی دوم هستند.

۲) «الف» در زمان جنگ جهانی دوم و «ب» در دورهٔ قاجار روی داد.

۳) «الف» در دورهٔ قاجار و «ب» در زمان رضاشاه روی داد.

۴) «الف» در دورهٔ رضاشاه روی داد و «ب» مربوط به زمان جنگ جهانی دوم است.

مشاوره مشاورهٔ این قسمت رو خودتون بنویسید. (تقلب: مشاوره‌های قبلی جایز است.)

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس‌های ۶ و ۸

درس Box

الف) وقتی جنگ جهانی دوم درگرفت، نیروهای شوروی و انگلستان در شهریور ۱۳۲۰ از شمال و جنوب به ایران هجوم آوردند. در جریان درگیری میان واحدهای نیروی دریایی ایران با نیروهای متجاوز انگلیسی در آبادان و خرمشهر دریادار غلامعلی بایندر فرماندهٔ این نیرو و جمعی از هم‌رزمانش به شهادت رسیدند.

ب) در جریان جنگ جهانی اول، حکومت قاجار ارادهٔ محکم و توان کافی برای رویارویی با نیروهای اشغالگر نداشت، اما مردم و به‌خصوص عشایر در قسمت‌های مختلف ایران مانند فارس، بوشهر و خوزستان، تحت تأثیر فتوای مراجع تقلید در برابر متجاوزان ایستادند و از استقلال وطن خویش تا سر حد جان دفاع کردند.

- دلاورمردان تنگستانی، دشتستانی و دشتی به فرماندهی رئیسعلی دلواری و مردم کازرون به رهبری ناصر دیوان کازرونی با شجاعت و شهامت با نیروهای انگلیسی نبرد کردند.
- عشایر عرب خوزستان نیز در «نبرد جهاد» غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

پاسخ خیلی تشریحی

الف) رویداد «الف» در شهریور ۱۳۲۰ و در جریان جنگ جهانی دوم اتفاق افتاد.

ب) رویداد «ب» به دورهٔ قاجار و زمان جنگ جهانی اول مربوط است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۱ **کدام مورد دربارهٔ «نخست‌وزیران دورهٔ پهلوی» درست است؟**

۱) مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی‌شدن صنعت نفت بود: قوام‌السلطنه

۲) پس از برکناری علی امینی، مأمور اجرای اصلاحات آمریکایی شد: امیر اسدالله عَلَم

۳) توسط خلیل طهماسبی یکی از اعضای فدائیان اسلام ترور شد: حسنعلی منصور

۴) افسران موسوم به «سازمان نقاب» هوادار او بودند: غلامرضا ازهاری

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس‌های ۹، ۱۰ و ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

با رحلت آیت‌الله بروجردی در فروردین ۱۳۴۰، شاه فرصت را برای ادامهٔ اصلاحات آمریکایی در ایران مناسب دید. رقابت شاه و علی امینی، نخست‌وزیر وقت، سرانجام به برکناری امینی انجامید و امیر اسدالله عَلَم، که مورد اعتماد شاه بود، نخست‌وزیر و مأمور اجرای اصلاحات شد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ (۱): پس از اعدام انقلابی رزم‌آرا به دست خلیل طهماسبی یکی از اعضای جمعیت فدائیان اسلام، مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی‌شدن صنعت نفت برداشته شد.

گزینهٔ (۳): حسنعلی منصور توسط محمد بخارایی، از اعضای هیئت‌های مؤتلفهٔ اسلامی، ترور شد.

گزینهٔ (۴): «سازمان نقاب» تعدادی از افسران وابسته به رژیم پهلوی و هوادار شاپور بختیار بودند که در تیر ۱۳۵۹ قصد کودتا داشتند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۲ **کدام موارد دربارهٔ نقش آمریکا در رویدادها و توطئه‌ها علیه انقلاب اسلامی، درست است؟**

الف) در سال ۱۳۶۰، کودتایی را با استفاده از امکانات نظامی پایگاه شهید نوژهٔ همدان طراحی کرد.

ب) در تیر ۱۳۵۹، اقدام به پیاده‌کردن نیروهای ویژهٔ خود در صحرای طبس کرد.

ج) پس از پیروزی انقلاب اسلامی، صدام را به مقابلهٔ نظامی با ایران تشویق کرد.

د) با نظارت ژنرال هایزر قصد داشت در سال ۱۳۵۷ کودتایی نظامی ترتیب دهد.

۱) «الف» ـ «ب»
۲) «ج» ـ «د»
۳) «الف» ـ «د»
۴) «ب» ـ «ج»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- پس از پیروزی انقلاب اسلامی، دشمنان خارجی و در رأس آن‌ها آمریکا که نتوانسته بودند مانع استقرار و استحکام نظام جمهوری اسلامی شوند، صدام را به مقابلهٔ نظامی با ایران تشویق کردند. از این‌رو، صدام در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ دستور حمله به ایران را صادر کرد.
- هایزر، ژنرال آمریکایی بود که حکومت پهلوی قصد داشت با نظارت او و به کمک نظامیان وابسته به خود در بهمن ۱۳۵۷، کودتایی نظامی ترتیب دهد و رهبر انقلاب و اعضای شورای انقلاب را دستگیر و انقلاب را سرکوب کند.

بررسی عبارات نادرست:

الف) طراحی این کودتا، در تیر ۱۳۵۹ و با همکاری «سازمان نقاب» انجام شد.

ب) این رویداد در اردیبهشت ۱۳۵۹ صورت گرفت.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۳ کدام موارد دربارهٔ «دفاع مقدس و جنگ تحمیلی» درست است؟

الف) پس از عزل بنی‌صدر، امام خمینی (ره) نخست، فرمان شکستن حصر خرمشهر را صادر کردند.

ب) مسئولیت مهم «مهندسی رزمی» در دفاع مقدس به عهدهٔ جهادگران جهاد سازندگی بود.

ج) در ابتدای جنگ، شهید مصطفی چمران، فرماندهی نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم را برعهده داشت.

د) در قطعنامهٔ ۵۹۸، رژیم بعثی عراق، رسماً به عنوان متجاوز و آغازکنندهٔ جنگ معرفی شد.

۱) «ج» ـ «د»
۲) «ب» ـ «ج»
۳) «الف» ـ «ب»
۴) «الف» ـ «د»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی

- در جریان جنگ تحمیلی، علاوه‌بر نیروهای بسیجی، جهادگران جهاد سازندگی که به سنگرسازان بی‌سنگر معروف بودند نیز داوطلبانه به جبهه می‌رفتند و مسئولیت مهم «مهندسی رزمی» را برعهده داشتند و به ایجاد خاکریز، پل‌ها، جاده‌ها و ساختن سنگر می‌پرداختند.
- شهید مصطفی چمران فرماندهی نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم را بر عهده داشت.

بررسی عبارات نادرست:

الف) پس از عزل بنی‌صدر از مقام فرماندهی کل قوا و ریاست جمهوری، امام خمینی (ره) به عنوان فرماندهٔ کل قوا، فرمان شکستن محاصرهٔ آبادان را صادر کردند.

نکته آزادی خرمشهر در سوم خرداد ۱۳۶۱ و طی عملیات بیت‌المقدس صورت گرفت که اوج حماسهٔ دفاع مقدس ملت ایران بود.

د) قطعنامهٔ ۵۹۸ در تیرماه ۱۳۶۷ پذیرفته شد، اما سازمان ملل، در سال ۱۳۷۰، رژیم بعثی عراق را به عنوان متجاوز و آغازکنندهٔ جنگ معرفی کرد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۴ **پژوهشگری با مطالعه بر روی عوامل مؤثر در کاهش جمعیت «آرمان‌شهر» در ده سال اخیر، اقدامات «الف» و «ب» را انجام داده است. بر این اساس کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟**

الف) به نظر می‌رسد از دست رفتن زمینه‌های اشتغال و تعطیلی برخی از بنگاه‌های تولیدی، یکی از عوامل کاهش جمعیت این شهر باشد.

ب) درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان در یک دهۀ اخیر در آرمان‌شهر با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

۱) «الف» پس از گام اول در مراحل پژوهش در جغرافیا انجام می‌شود و بلافاصله بعد از آن در مرحلۀ سوم پژوهش، «ب» انجام خواهد شد.

۲) در «الف» پژوهشگر از خود می‌پرسد که انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد و در «ب» استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات انجام می‌شود.

۳) در خلال «ب» ممکن است برخی از اطلاعات پژوهش کنار گذاشته شود و در چگونگی «الف»، میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشیِ در دسترس پژوهشگر تأثیرگذار است.

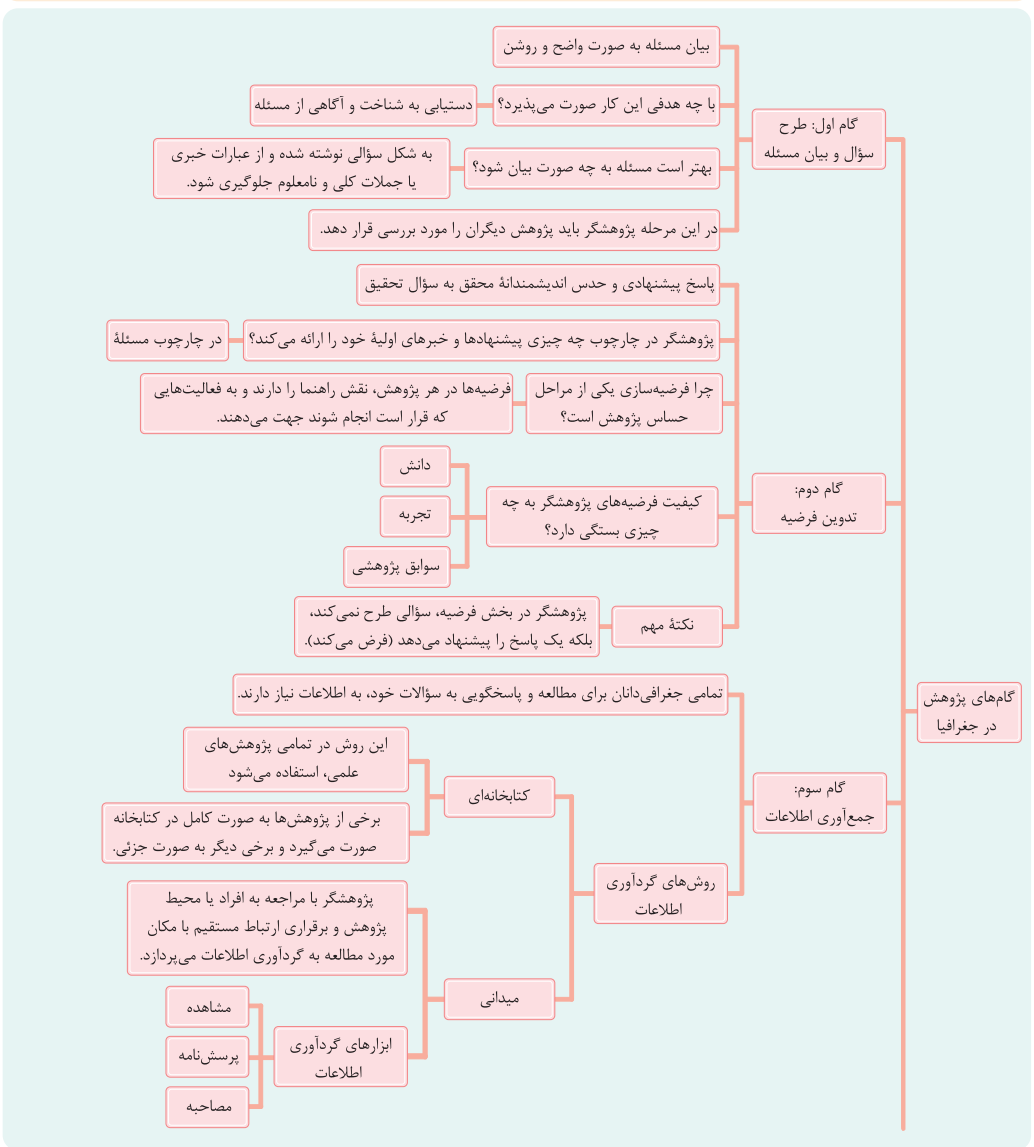
۴) «الف» می‌تواند در حکم راهنما برای پژوهش باشد، «ب» هم عموماً به دو شکل میدانی و کتابخانه‌ای انجام می‌شود، که روش کتابخانه‌ای در تمام پژوهش‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مشاوره حواست باشه تو کنکور لزوماً گزینه‌های نادرست اطلاعات غلط ندارن، صرفاً ممکنه به صورتِ سؤال و مبحثی که طرح شده بی‌ارتباط باشن. تلاش کن یاد بگیری به جای گشتن دنبال جملات درست و نادرست (که فراتر از دانش مفهومی به یه دانشِ حافظه‌محور نیاز داره)، دنبال ارتباطات توی گزینه‌ها بگردی.

پاسخ: گزینۀ ۳

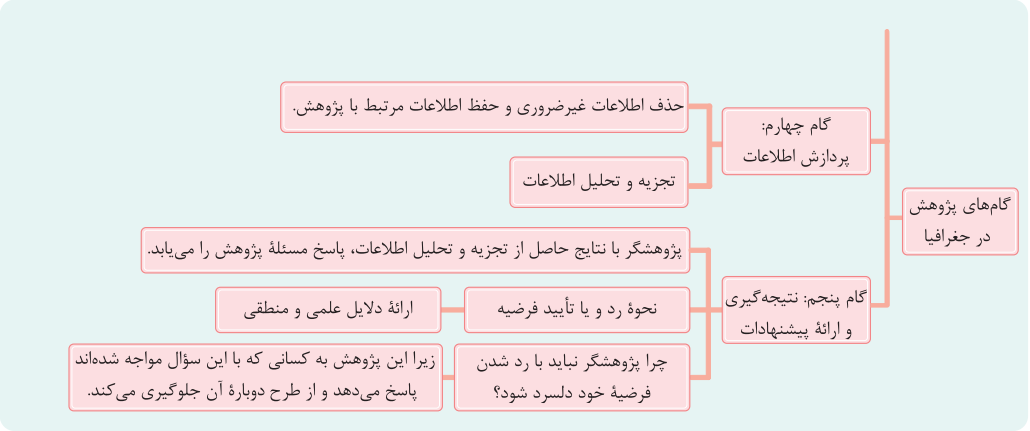
زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۲

درس Box

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

اول ببایین بررسی کنیم هر عبارت مربوط به کدوم مرحله از مراحل پژوهش جغرافیایی هستش:

الف) **به نظر می‌رسد** از دست رفتن زمینه‌های اشتغال و تعطیلی برخی از بنگاه‌های تولیدی، یکی از عوامل کاهش جمعیت این شهر باشد. *(همین که به نظر می‌رسد اول جمله اومده، داره داد می‌زنه که من یه فرضیه‌م؛ اگه هواست نبوده، از الان به بعد باشه!)*

این عبارت یک فرضیه است و به **گام دوم پژوهش** جغرافیایی یعنی «**تدوین فرضیه**» مرتبط است.

ب) درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان در یک دههٔ اخیر در آرمان‌شهر با استفاده از روش‌های آماری مورد **تجزیه و تحلیل** قرار می‌گیرد. *(تجزیه و تحلیل رو هر جا دیدی یعنی رفتیم تو مرحلهٔ پردازش اطلاعات)*

این عبارت در رابطه با **گام چهارم** پژوهش جغرافیایی یعنی «**پردازش اطلاعات**» است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): «الف» پس از گام اول در مراحل پژوهش در جغرافیا انجام می‌شود (درست) و **دو مرحله پس از آن در گام چهارم** پژوهش، «ب» انجام خواهد شد.

گزینهٔ (۲): در «الف» پژوهشگر از خود می‌پرسد که انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد *(این‌که پژوهش چه اهمیتی داره مربوط به گام اول پژوهشه!)* و در «ب» استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات انجام می‌شود.

گزینهٔ (۳): در خلال «ب» ممکن است برخی از اطلاعات پژوهش کنار گذاشته شود *(تو مرحلهٔ پردازش اطلاعات یه سری از اطلاعات غیرضروری از پژوهش حذف می‌شن)* و در چگونگی «الف»، میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشیِ در دسترس پژوهشگر تأثیرگذار است.

گزینهٔ (۴): «الف» می‌تواند در حکم راهنما برای پژوهش باشد (درست)؛ «ب» هم عموماً به دو شکل میدانی و کتابخانه‌ای انجام می‌شود؛ که روش کتابخانه‌ای در تمام پژوهش‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. *(گام سوم یعنی جمع‌آوری اطلاعات که به دو روش کتابخانه‌ای و میدانی انجام می‌شه!)*

پژوهشگری با مطالعه بر رو عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج، اقدامات «الف» و «ب» را انجام داده است. بر این اساس کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟ *(سؤال ۱۱۴ کنکور ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

الف) میزان تغییرات جمعیت، در شهر کرج، با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ب) پژوهشگر به سالنامهٔ آماری یک دهه، مراجعه نموده و روند تغییرات جمعیتی شهر کرج را بررسی کرده است.

۱) موارد «الف» و «ب» به ترتیب مطابق با مراحل پژوهش در جغرافیا، انجام شده است و بعد از هر دو گام، سابقه و نتایج پژوهش دیگران، بررسی می‌شوند.

۲) موارد «ب» و «الف» به ترتیب مطابق با مراحل پژوهش در جغرافیا، انجام شده است و در هر دو مرحله، اطلاعات غیرضروری حذف و اطلاعات مرتبط حفظ می‌شوند.

۳) هر دو اقدام، پس از تدوین فرضیه و پیش از تأیید یا رد آن، انجام می‌شود و پژوهشگر ممکن است علاوه بر مورد «ب»، ابزارهای سنجش خود را به مکان مورد نظر ببرد.

۴) هر دو اقدام، پیش از تدوین فرضیه و پس از تأیید یا رد آن، انجام می‌شود و پژوهشگر بعد از انجام مورد «الف»، ابزارهای سنجش خود را به مکان مورد نظر می‌برد.

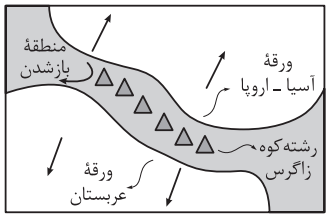
Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

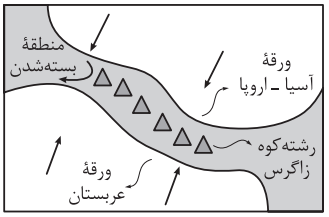
۱۱۵ با توجه به اطلاعات کتاب درسی در رابطه با رشته‌کوه زاگرس و تصاویر زیر، کدام گزینه دربردارندهٔ پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام‌یک از تصاویر زیر، توصیف درستی از شکل‌گیری این پدیده ارائه داده است؟

ب) کدام گزینه به عوامل انسانی‌ای که باعث بر هم خوردن تعادل جریان رودهای زاگرس شده، اشاره دارد؟

شکل «الف»

شکل «ب»

۱) شکل «الف»/ خانه‌سازی در اطراف رودها ـ سدسازی ـ از بین بردن پوشش گیاهی ـ حفر چاه‌های عمیق

۲) شکل «ب»/ دیواره‌بندی ـ مجراسازی ـ پل‌سازی ـ ورود فاضلاب‌های شهری ـ پوشاندن روی رودها

۳) شکل «الف»/ دیواره‌بندی ـ مجراسازی ـ پل‌سازی ـ ورود فاضلاب‌های شهری ـ پوشاندن روی رودها

۴) شکل «ب»/ خانه‌سازی در اطراف رودها ـ سدسازی ـ از بین بردن پوشش گیاهی ـ حفر چاه‌های عمیق

مشاوره یادگرفتن جغرافیا بدون نقشه و نمودار مثل یادگرفتن شیمی بدون آزمایشگاهه! تقریباً هر پدیدهٔ طبیعی‌ای که توی کتاب دربارش صحبت شده رو می‌شه در غالب یه نمودار، مثلِ تصویر این سؤال رسم کرد. تلاش کن تا قبل از این‌که طراح کنکور بخواد با نمودارها غافلگیرت کنه، خودت پدیده‌ها رو به نمودار تبدیل کنی.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ٤

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی

رشته‌کوه زاگرس از برخورد صفحهٔ (ورقهٔ) عربستان و صفحهٔ (ورقهٔ) اوراسیا (آسیا و اروپا)، به وجود آمده است. (شکل «ب»)

چرا شکل «الف» درست نیست؟ چون تو این شکل صفحه‌ها به جای برخورد دارن و از هم دور می‌شن!

شهرهای متعددی در کنارهٔ رودهای زاگرس گسترش یافته است که باعث بر هم خوردن تعادل جریان رودها بر اثر دست‌کاری‌های انسانی مانند دیواره‌بندی، مجراسازی، پل‌سازی، پوشاندن روی رودها و ورود فاضلاب‌های شهری، در نواحی شهری شده است.

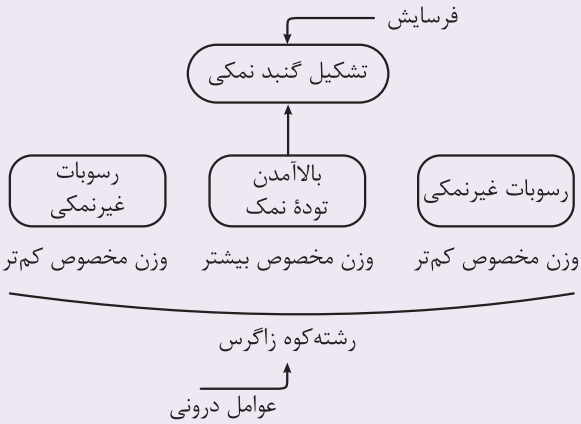
خانه‌سازی در اطراف رودها اگر به حریم رود تجاوز نکرده باشد، تأثیری در تعادل جریان رود ندارد؛ حفر چاه‌های عمیق هم تأثیر مستقیمی روی این موضوع نداره. (رد گزینه‌های (۱) و (٤))

Telegram: @konkur_in

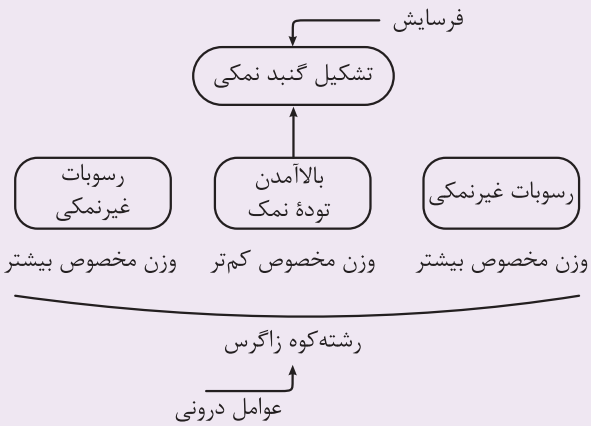
www.konkur.in

با توجه به تصاویر زیر، کدام مورد به مطالب درستی اشاره دارد؟ *(سؤال ۱۱۵ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

الف:

ب:

۱) شکل «ب» درست است و عوامل درونی و فرسایش به ترتیب در بالا آمدن و تغییر شکل گنبد نمکی مشارکت دارند.

۲) شکل «الف» درست است و فرسایش و عوامل درونی به ترتیب در تغییر شکل و بالا آمدن گنبد نمکی مشارکت دارند.

۳) شکل «ب» نادرست است، زیرا عوامل درونی همانند فرسایش در بالا آمدن و گنبدی‌شکل شدن تودهٔ نمک نقش دارند.

۴) شکل «الف» نادرست است، زیرا عوامل درونی همانند فرسایش در بالا آمدن و گنبدی‌شکل شدن تودهٔ نمک نقش دارند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۶ **براساس موارد مطرح‌شده، کدام گزینه درست است؟**

الف) مواجهه با مشکلاتی در زمینهٔ ایجاد و گسترش خطوط ارتباطی

ب) قرارگرفتن پایتخت در مرکز

ج) دارابودن اشکالی شبیه به مربع یا دایره

د) جداافتادن یک بخش از سرزمین اصلی

۱) موارد «الف» و «د» با کشورهای چندتکه مطابقت دارند که در آن کشورها، چندپاره و جزیره‌ای هستند.

۲) موارد «ب» و «ج» با کشورهای جمع‌وجور مطابقت دارند که این نوع شکل سرزمینی بهترین شکل برای یک کشور است.

۳) مورد «الف» با کشورهای طویل و مورد «ج» با کشورهای محاطی منطبق است که در مورد «ج» یک کشور درون کشور دیگر محصور شده است.

۴) مورد «ب» با کشورهای فشرده و مورد «د» با کشورهای دنباله‌دار منطبق است که در مورد «د» قابلیت دفاعی زیادی دارد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۱

درس Box

شکل کشورها

۱) جمع‌وجور (فشرده) ← شکلی شبیه مربع یا دایره دارند.

۲) طویل ← طول آن‌ها حداقل شش برابر عرضشان است.

۳) دنباله‌دار ← یک بخش شبه‌جزیره‌ای یا دالان‌مانند دارند که از سرزمین اصلی جدا افتاده است.

۴) چندپاره (چندتکه) ← کشورهای جزیره‌ای هستند.

۵) محاطی ← درون یک کشور دیگر محصور شده‌اند.

نکته

بهترین شکل برای یک کشور، شکل جمع‌وجور (فشرده) است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است. در چنین وضعیتی در کم‌ترین زمان می‌توان از مرکز یک سرزمین به تمام نقاط آن دسترسی پیدا کرد.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

«الف» ← کشورهای طویل و چندتکه

در این کشورها نظارت حکومت بر همهٔ قسمت‌های کشور و هم‌چنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

«ب» و «ج» ← جمع‌وجور و فشرده

«د» ← دنباله‌دار

بررسی موارد نادرست:

گزینهٔ (۱): مورد «د» مربوط به کشورهای **دنباله‌دار** است.

گزینهٔ (۳): کشورهای مربعی و دایره‌ای عموماً کشورهای فشرده یا جمع‌وجور هستند. *کشورهای محاطی شکل‌های مختلفی می‌توانند داشته باشند و لزوماً دایره‌ای و یا مربعی نیستند.*

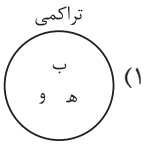
گزینهٔ (۴): در مورد «ب» قابلیت دفاعی زیاد است.

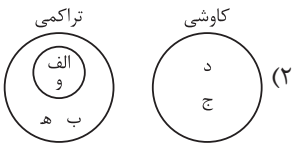
Telegram: @konkur_in

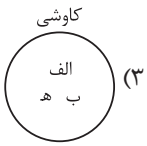
www.konkur.in

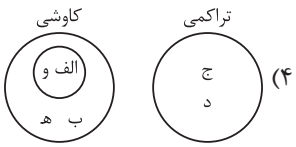
۱۱۷ با توجه به اشکال فرسایش در بیابان‌ها، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

الف) هودو ب) رِگ ج) دون د) نبکا ه) کلوت و) گرزدیو

۱)

۲)

۳)

۴)

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ٤

درس Box

- **اشکال فرسایش در بیابان**
  - کاوشی
    - دشت ریگی (رِگ یا سنگفرش بیابانی)
    - چاله‌های بادی
    - کلوت (یاردانگ)
    - گرزدیو (ستون‌های سنگی یا دودکش جن یا هودو)
  - تراکمی ← تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه یا دون)
    - نبکا
    - سیف
    - برخان

پاسخ خیلی تشریحی

«الف»، «و»، «ب»، «ه» ← اشکال کاوشی

این نوع فرسایش بیشتر حاصل کنده‌شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر است.

«ج» و «د» ← اشکال تراکمی

این فرسایش حاصل انباشته‌شدن ذرات توسط باد در یک مکان است.

بررسی موارد نادرست:

گزینهٔ (۱): «ب»، «ه» و «و» از اشکال **کاوشی** هستند./ «ج» و «د» از اشکال **تراکمی** هستند.

گزینهٔ (۲): موارد کاوشی و تراکمی کاملاً **برعکس** آمده‌اند.

گزینهٔ (۳): «و» از اشکال **کاوشی** است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۸ **با توجه به فرایند شکل‌گیری محیط جغرافیایی، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟**

۱) محیط انسانی ← فعالیت انسان در محیط ← تأثیرگذاری انسان بر محیط ← تغییر محیط
(مجموعه‌ای متعادل) (در جهت رفع نیازها) (به وسیلهٔ ابزارها) (در نتیجهٔ ارتباط انسان با محیط)
← محیط جغرافیایی
(مجموعه‌ای متعادل)

۲) محیط انسانی ← ارتباط انسان با محیط طبیعی ← تأثیرگذاری انسان در محیط ← تغییر محیط طبیعی
(محل زندگی انسان) (تبدیل محیط انسانی به محیط زیست) (استفاده از هوش و استعداد خود) (در جهت رفع نیازها)
← محیط جغرافیایی
(مجموعه‌ای متعادل)

۳) محیط طبیعی ← دخالت انسان در محیط طبیعی ← نامتعادل‌شدن محیط طبیعی
(مجموعه‌ای پایدار) (فراهم‌شدن زمینه‌های تغییر) (در نتیجهٔ نگاه سودجویانه به طبیعت)
← تبدیل محیط طبیعی به محیط جغرافیایی
(محیطی ناپایدار)

۴) محیط طبیعی ← ورود انسان به محیط طبیعی ← تأثیرگذاری انسان در محیط ← تغییر محیط طبیعی
(مجموعه‌ای متعادل) (فراهم‌شدن زمینه‌های تغییر) (استفاده از هوش و استعداد خود) (در جهت رفع نیازها)
← محیط جغرافیایی
(مجموعه‌ای تغییریافته)

مشاوره حواست باشه لزوماً محیط جغرافیایی یک مجموعهٔ غیرمتعادل نیست. ممکنه یه محیط طبیعی بعد از ورود انسان و خارج‌شدن از تعادل و تغییر و تبدیل‌شدن اون به محیط جغرافیایی، دوباره به یک مجموعهٔ متعادل تبدیل بشه.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۱

درس Box

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔ محیط طبیعی (مجموعه‌ای **متعادل** است.) ← با **ورود انسان** به محیط طبیعی (زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود.) ← **تأثیرگذاری** انسان در محیط (هوش و استعداد انسان در جهت تغییر محیط به او کمک می‌کند. (تأثیرگذاری انسان بر محیط)) ← تغییر محیط طبیعی (انسان (عموماً) در جهت **رفع نیازهای خود** محیط طبیعی را تغییر می‌دهد.) ← محیط جغرافیایی (تغییر محیط توسط انسان باعث **تبدیل محیط طبیعی به محیط جغرافیایی** می‌شود.)

در گردش عمومی جو، در صورتی که علامت « → » جهت حرکت باد را به نمایش بگذارد، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟ *(سؤال ۱۱۸ کنکور ۱۴۰۳ (خارج از کشور))*

۱) نواحی حاره‌ای (بارندگی همرفتی) → نواحی جنب حاره (عدم عامل صعود) ← نواحی معتدله (بارندگی سیکلونی) ← نواحی قطبی (عدم رطوبت کافی)

۲) نواحی حاره (بارندگی همرفتی) → نواحی جنب حاره (عدم عامل صعود) ← نواحی معتدله (بارندگی جبهه‌ای) → نواحی قطبی (عدم عامل صعود)

۳) نواحی حاره (بارندگی سیکلونی) ← نواحی جنب حاره (عدم رطوبت کافی) → نواحی معتدله (بارندگی جبهه‌ای) → نواحی قطبی (عدم عامل صعود)

۴) نواحی حاره (بارندگی جبهه‌ای) ← نواحی جنب حاره (عدم رطوبت کافی) ← نواحی معتدله (بارندگی سیکلونی) → نواحی قطبی (عدم رطوبت کافی)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۹ **رابطهٔ پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع در کدام عبارت به درستی تدوین شده است؟**

۱) بین ارتفاع و تعداد گونه‌ها، انبوهی و درجهٔ رشد گیاهان رابطهٔ مستقیم وجود دارد.

۲) بین شیب دامنه و ضخامت خاک ارتباط معکوس وجود دارد.

۳) رابطهٔ ارتفاع با فصل رویش گیاهان و قد و بلندی آن‌ها رابطه‌ای مستقیم است.

۴) رابطهٔ بین شیب دامنه و نگه‌داری آب در دامنه رابطه‌ای مستقیم است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۵

درس Box

افزایش ارتفاع ← (کاهش)
- تعداد گونه‌ها
- قد یا بلندی گیاهان
- انبوهی و درجهٔ رشد گیاهان
- فصل رویش گیاهان

افزایش شیب دامنه
- کم‌ترشدن ضخامت خاک
- کم‌تر نگه‌داشتن آب در دامنه

پاسخ خیلی تشریحی ✔

علاوه بر عوامل آب‌وهوایی، خاک، نوع ناهمواری‌ها و ارتفاعات نیز در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر می‌گذارند؛ زیرا گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند.

بررسی موارد نادرست:

گزینهٔ (۱): بین ارتفاع و تعداد گونه‌ها **رابطهٔ معکوس** برقرار است.

گزینهٔ (۳): رابطهٔ ارتفاع با فصل رویش گیاهان **معکوس** است.

گزینهٔ (۴): رابطهٔ شیب دامنه و نگه‌داری آب در دامنه **معکوس** است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۰ با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه تبیین درستی را بیان می‌کند؟

الف) ارزان‌ترین روش حمل کالاهای حجیم برای مسافت طولانی

ب) برای انتقال نفت خام و فراورده‌های نفتی مناسب هستند.

ج) دارای بیشترین مصرف سوخت در میان روش‌های حمل‌ونقل

د) متداول‌ترین روش حمل‌ونقل و دارای بیشترین دسترسی به نقاط مختلف

۱) موارد «الف» و «ب» به ترتیب با روش حمل‌ونقل دریایی و هوایی مطابقت دارند و برخلاف مورد «د» برای مسافت‌های طولانی استفاده می‌شوند.

۲) موارد «الف» و «ج» به ترتیب با روش حمل‌ونقل دریایی و جاده‌ای مطابقت دارند و برخلاف مورد «ب» میزان دسترسی بالایی به نقاط مختلف دارند.

۳) موارد «ب» و «د» به ترتیب با روش حمل‌ونقل لوله‌ای و جاده‌ای مطابقت دارند و برخلاف مورد «ج» برای مسافت‌های دور استفاده می‌شوند.

۴) موارد «ج» و «د» به ترتیب با روش حمل‌ونقل هوایی و جاده‌ای مطابقت دارند و برخلاف مورد «الف» سرعت نسبتاً زیادی دارند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ درس ۳

درس Box

معیار مقایسه / نوع حمل‌ونقل	خط لوله	هوایی	آبی	ریلی	جاده‌ای
سرعت / زمان	سریع	سریع	کند	نسبتاً کند	نسبتاً سریع
نوع و حجم بار	نفت و فراورده‌های نفتی	مناسب حمل کالاهای سبک، کم‌حجم، ارزشمند یا فاسد شدنی	حجم بسیار زیاد کالا	حجم نسبتاً زیاد کالا	حمل بار کم و تعداد محدود مسافر
مسافت	بسیار طولانی	بسیار طولانی	بسیار طولانی	مسافت‌های نسبتاً طولانی (متوسط)	مسافت‌های کوتاه (کم‌تر از ۴۰۰ کیلومتر)
هزینهٔ احداث	زیاد	زیاد	زیاد	متوسط	کم

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی موارد:

الف) حمل‌ونقل دریایی، ارزان‌ترین روش برای حمل کالاهای حجیم در مسافت طولانی است.

ب) حمل‌ونقل لوله‌ای برای انتقال نفت خام و فراورده‌های نفتی مناسب است.

ج) حمل‌ونقل هوایی، دارای بیشترین مصرف سوخت در میان روش‌های حمل‌ونقل است.

د) حمل‌ونقل جاده‌ای متداول‌ترین روش حمل‌ونقل است و بیشترین دسترسی را میان روش‌های حمل‌ونقل دارد.

پس موارد «ج» و «د» به ترتیب با روش‌های حمل‌ونقل هوایی و جاده‌ای مطابقت دارد و برعکس روش حمل‌ونقل دریایی (مورد «الف») سرعت نسبتاً بالایی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): مورد «ب» مطابق با روش لوله‌ای می‌باشد.

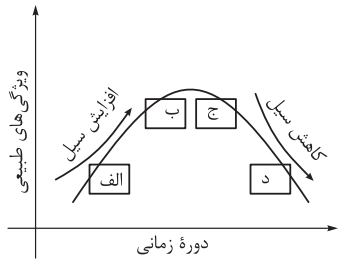
گزینهٔ (۲): مورد «ج» مطابق با روش هوایی می‌باشد.

گزینهٔ (۳): روش هوایی (مورد «ج») برای مسافت‌های طولانی استفاده می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۱ **با توجه به تصویر ارائه‌شده کدام گزینه تحلیل درستی را بیان می‌کند؟**

۱) در مورد «الف» بارش با شدت نسبتاً زیاد اما با مدت‌زمان کم در خاکی با نفوذ زیاد، اتفاق افتاده است.

۲) در مورد «ب» شکل حوضهٔ نفوذ آبخیز معمولاً به شکل گِرد و دارای شیب زیاد می‌باشد.

۳) در مورد «ج» ذوب تدریجی برف همراه بارش در مدت‌زمان زیاد و شدت کم رخ داده است.

۴) در مورد «د» بارش بیش از حد گنجایش مخازن اتفاق می‌افتد و سبب شکسته‌شدن سدها می‌شود.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔ حوضه‌های آبخیز از نظر شکل به سه گروه گرد، دراز و پهن تقسیم می‌شوند. هر چه شکل حوضهٔ آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، احتمال وقوع سیل بیشتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): در صورتی که بارش در مدت‌زمان کم، با شدت نسبتاً زیاد اتفاق بیفتد، احتمال وقوع سیل بالا می‌رود اما اگر خاک نفوذپذیری زیادی داشته باشد، امکان وقوع سیل پایین می‌آید.

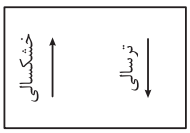
گزینهٔ (۳): این گزاره احتمال وقوع زمین‌لغزش را بالا می‌برد، نه سیل!

گزینهٔ (۴): در صورت وقوع بارش در مدت‌زمان کم و بیشتر از گنجایش مخازن، سدها شکسته می‌شوند و احتمال وقوع سیل بالا می‌رود.

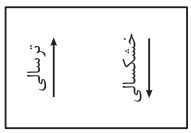
Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۲ **با توجه به شکل‌های ارائه‌شده و موضوع خشکسالی در کشور ایران، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟**

«الف»

«ب»

۱) مناطقی که در ایران با موضوع «الف» مواجه هستند، دارای آب‌وهوای گرم و خشک و گرم و مرطوب می‌باشند.

۲) به طور کلی مناطق مجاور رأس‌السرطان در برابر «الف» آسیب‌پذیرتر از «ب» هستند.

۳) مورد «ب» در زمانی اتفاق می‌افتد که میزان بارش میانگین شمال ایران بیشتر از جنوب آن محاسبه شود.

۴) در مورد «ب» برخلاف «الف» مرزهای نواحی با مهاجرت‌های داخلی در مدت‌زمان طولانی تغییر می‌یابد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۷ / جغرافیای یازدهم ـ درس ۳ / جغرافیای دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

- خشکسالی چیست؟
  - یک دورهٔ کم‌آبی که طی آن یک منطقه با کمبود غیرمنتظرهٔ بارش و ذخیرهٔ آبی مواجه می‌شود.
  - این دوره می‌تواند از چند ماه تا چند سال تداوم داشته باشد.
  - در میان صاحب‌نظران توافق نظر دربارهٔ خشکسالی و انوع آن وجود ندارد.
- انواع خشکسالی
  - خشکسالی آب‌وهوایی
    - معمول‌ترین شکل خشکسالی
    - چه هنگام به وجود می‌آید؟ — هنگامی که میزان بارش در یک منطقه از حد میانگین بارندگی سالانهٔ آن منطقه کم‌تر باشد (به‌خصوص اگر در سال‌های بعدی تکرار شود.)
    - این شکل از خشکسالی در هر جایی ممکن است رخ بدهد.
    - نتایج آن چیست؟
      - خشک‌شدن برخی گونه‌های گیاهی
      - تلف‌شدن برخی گونه‌های جانوری
  - خشکسالی زراعتی
    - چه هنگام به وجود می‌آید؟ — زمانی که بارش از میانگین منطقه کم‌تر نباشد، اما نتواند نیاز یک نوع زراعت یا کشت را برطرف کند.
- پیامدهای خشکسالی
  - کشاورزی و امنیت غذایی
    - از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی — مهم‌ترین پیامد خشکسالی است.
    - مثال — خشکسالی سال‌های ۱۳۴۵ـ ۱۳۴۶ در شرق ایران (جنوب خراسان و سیستان و بلوچستان)
    - امروزه با پیشرفت حمل‌ونقل و وجود سازمان‌های امدادرسان، مرگ ومیر ناشی از قحطی کم‌تر شده است. — اما خشکسالی در مناطق فقیر، تلفات انسانی به دنبال دارد.
  - مهاجرت و تخلیهٔ روستاها
  - گیاهی و جانوری
    - از بین رفتن برخی از گیاهان و جانوران
    - مهاجرت برخی گونه‌ها
  - کاهش ذخایر آب سطحی و زیرزمینی یا خشک شدن آن‌ها
  - افزایش ریزگردها و حرکت آن‌ها به سمت سکونتگاه‌ها
- علل خشکسالی
  - مهم‌ترین علل اصلی افزایش خشکسالی‌ها در دهه‌های اخیر
    - افزایش جمعیت و (افزایش) مقدار مصرف آب — نبود مدیریت صحیح و بهره‌برداری نادرست از منابع آب سطحی و زیرزمینی
    - گرم شدن آب‌وهوای کرهٔ زمین — بی‌نظمی‌های بارش درنتیجهٔ تغییرات اقلیمی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مورد «الف» به خشکسالی اشاره دارد؛ یعنی یک دورهٔ کم‌آبی (کم‌تر از میانگین سالانهٔ بارش) در یک منطقه و مورد «ب» به ترسالی اشاره دارد که زمانی رخ می‌دهد که میزان بارندگی سالانهٔ منطقه، بیشتر از میانگین باشد.

به طور کلی، مناطق خشک و نیمه‌خشک (در ایران مناطق مجاور مدار رأس‌السرطان) در مقابل خشکسالی‌ها حساس‌تر و آسیب‌پذیرتر هستند.

نکته

خشکسالی و ترسالی ممکن است در هر نوع آب‌وهوایی رخ بدهند؛ به طور مثال ممکن است در یک ناحیهٔ مرطوب خزری در یک سال خشکسالی و در یک ناحیهٔ گرم و خشک، ترسالی رخ بدهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): خشکسالی ممکن است در هر نوع آب‌وهوایی در ایران رخ دهد.

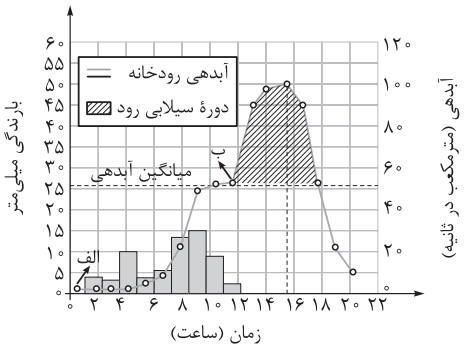
گزینهٔ (۳): وقوع ترسالی صرفاً مربوط به میانگین بارش در یک منطقه است، نه مقایسهٔ مناطق با یکدیگر!

گزینهٔ (۴): معمولاً خشکسالی و کم‌آبی در مدت‌زمان طولانی باعث پیدایش مهاجرت‌های گروهی افراد و تغییر نواحی سیاسی می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۳ یک محقق در حال بررسی عوامل و روند وقوع سیلاب در یک حوضهٔ آبخیز است. با توجه به شکل زیر که «آب‌نگار سیل در این حوضه» را نشان می‌دهد، کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های این محقق ارائه می‌کند؟

الف) وجود یک کانال فرعی با چه ظرفیتی می‌توانست از وقوع سیل جلوگیری کند؟

ب) چه عاملی می‌توانست احتمال وقوع سیل و یا شدت و تخریب آن را کاهش دهد؟

ج) کدام نقطه را می‌توان آغاز سیل دانست؟

۱) ۵۰ متر مکعب در ثانیه ـ کاشت بوته در حوضهٔ آبخیز ـ نقطهٔ «ب»

۲) ۴۰ متر مکعب در ثانیه ـ طولانی‌تربودن زمان بارش ـ نقطهٔ «الف»

۳) ۴۰ متر مکعب در ثانیه ـ وجود یک سد در مسیر رودخانه ـ نقطهٔ «الف»

۴) ۵۰ متر مکعب در ثانیه ـ وجود یک پل با پایه‌های زیاد در مسیر رودخانه ـ نقطهٔ «ب»

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✔

یادمون هست که سیل وقتی اتفاق می‌افته که آبدهی رود، بیشتر از میانگین (و ظرفیت اون) باشه. تو آب‌نگار (هیدروگراف) صورت سؤال، میانگین آبدهی رود، ۵۰ متر مکعب در ثانیه مشخص شده و دقیقاً از لحظه‌ای که آبدهی رود از این میزان بیشتر می‌شه (نقطهٔ «ب»)، ما با سیل روبه‌رو می‌شیم.

آبدهی رود تو بیشترین حالت به ۱۰۰ متر مکعب می‌رسه؛ حالا اگه یه کانال فرعی تو مسیر رودخانه وجود داشت که می‌شد سرریز رودخانه رو به اون منتقل کرد، می‌شد از وقوع سیل جلوگیری کرد.

حالا سؤال اینه، ظرفیت این کانال چه‌قدر باید می‌بود؟ خیلی ساده است. ما تو پرآبی‌ترین لحظه، ۱۰۰ متر مکعب در ثانیه ورودی آب داشتیم، ۵۰ متر مکعب از این آب رو خود رودخانه می‌تونست پوشش بده و اگه کانال فرعی ما هم حدود ۵۰ متر مکعب باقی مونده رو می‌کشید، دیگه از سیل خسارت‌بار خبری نبود!

۵۰ متر مکعب (ظرفیت رودخانه) − ۱۰۰ متر مکعب (حداکثر میزان ورودی آب)

= ۵۰ متر مکعب (ظرفیت مورد نیاز برای کانال فرعی)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

کتاب درسی، خیلی واضح و مشخص یه سری از عواملی که در وقوع سیل مؤثر هستند رو برامون آورده و مشخص کرده. طبیعیه اگه نقطهٔ مقابل این عوامل تو یه حوضهٔ آبخیز وجود داشته باشه، احتمال وقوع سیل، شدت و تخریب اون کم‌تر می‌شه. مثلاً کتاب درسی گفته از بین بردن پوشش گیاهی، می‌تونه سیل رو تشدید کنه، در نتیجه کاشت بوته در حوضهٔ آبخیز، می‌تونه با کاهش سرعت رواناب، باعث کاهش احتمال وقوع سیل و یا حداقل کاهش تخریب و شدت اون بشه.

بررسی موارد نادرست:

مورد اول گزینه‌های (۲) و (۳): میزان ورودی آب در بیشترین نقطه به ۱۰۰ متر مکعب در ثانیه می‌رسد، ۵۰ متر مکعب در ثانیه ظرفیت رودخانه است؛ در نتیجه باید کانال فرعی میزان باقی مانده، ۵۰ متر مکعب در ثانیه ظرفیت داشته باشد (نه ۴۰ متر مکعب در ثانیه).

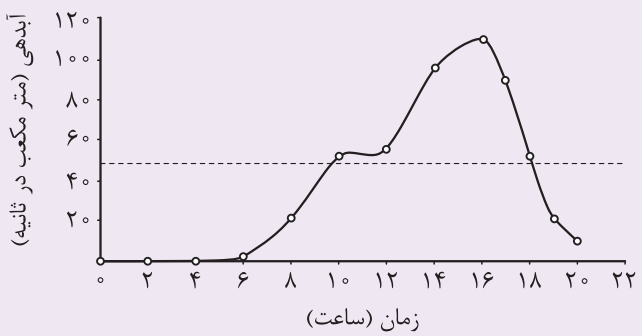
مورد دوم گزینه‌های (۳) و (۴): هر چه مدت‌زمان بارش، کم‌تر باشد، احتمال وقوع سیل بیشتر می‌شود، وجود موانع در مسیر رود، می‌تواند باعث افزایش احتمال وقوع سیل شود، از طرفی وجود یک پل با **پایه‌های زیاد**، موانع بیشتری در مسیر رود ایجاد می‌کند و می‌تواند احتمال وقوع سیل را افزایش دهد.

مورد سوم گزینه‌های (۲) و (۳): به محض این‌که میزان آبدهی رود از ظرفیت میانگین آن بیشتر شود، سیل رخ می‌دهد، در نتیجه نقطهٔ «ب» که در آن میزان آبدهی رود کمی بیشتر از ۵۰ متر مکعب در ثانیه می‌شود، نقطهٔ آغاز سیل است. (نقطهٔ «الف»، نقطهٔ شروع بارش است.)

با توجه به نمودار هیدروگراف (آب‌نگار) زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید: *(سؤال ۱۹ ـ امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳)*

الف) سیل از چه ساعتی آغاز شده است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید.

ب) نقطهٔ اوج سیلاب در چه زمانی بوده است؟

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۴ فرض کنید از شما درخواست شده مکان‌یابی یک بیمارستان را انجام دهید. با توجه به اطلاعات شرکت‌های «الف» تا «ه» و خدماتی که ارائه می‌دهند، شما به ترتیب در کدام مراحل کار در GIS از آن‌ها استفاده خواهید کرد؟

الف) شرکت «آزما» در حوزهٔ تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات فعالیت دارد.

ب) شرکت «بارکد» در حوزهٔ واردکردن اطلاعات میدانی و خام به نرم‌افزار و کدبندی آن‌ها فعالیت دارد.

ج) شرکت «پرسمان» در حوزهٔ تهیهٔ گزارش‌های میدانی برای پروژه‌های مختلف فعالیت دارد.

د) شرکت «کنجکاوی» در حوزهٔ تصویربرداری ماهواره‌ای فعالیت دارد.

ه) شرکت «ره‌آور» در حوزهٔ تبدیل اطلاعات آماری و پردازش‌شده، به نقشه‌ها، نمودارها و جدول‌ها فعالیت دارد.

۱) خروجی ـ ورودی ـ ورودی ـ ورودی ـ پردازش

۲) خروجی ـ پردازش ـ ورودی ـ ورودی ـ پردازش

۳) پردازش ـ پردازش ـ پردازش ـ خروجی ـ خروجی

۴) پردازش ـ ورودی ـ ورودی ـ ورودی ـ خروجی

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)

درس Box

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مرحلهٔ ورودی: در این مرحله:

۱) داده‌ها و اطلاعات از محیط طبیعی جمع‌آوری می‌شوند.

- تصاویر ماهواره‌ای یکی از این اطلاعات و داده‌ها هستند، که در حوزهٔ فعالیت شرکت کنجکاوی مورد «د» است.
- جمع‌آوری اطلاعات به شکل گزارش‌های میدانی، یکی دیگر از این اطلاعات هستند، که در حوزهٔ فعالیت شرکت پرسمان مورد «ج» است.

۲) اطلاعات به صورت رقومی به محیط نرم‌افزار GIS وارد و در آن‌جا کدبندی و ذخیره می‌شود.

- وارد کردن اطلاعات میدانی و خام به نرم‌افزار و کدبندی آن‌ها، مربوط به این مورد و در حوزهٔ فعالیت شرکت بارکد مورد «ب» است.

مرحلهٔ پردازش: در این مرحله، اطلاعات با توجه بـه اهداف و نیاز کـاربر پردازش و تجـزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

- تحلیل فضایی و مدل‌سازی، در حوزهٔ فعالیت شرکت آزما مورد «الف» است.

مرحلهٔ خروجی: در این مرحله، اطلاعـات بـه صورت اشکال، نقشه، نمودار، جدول، متن، گزارش و ... نمایش داده می‌شود.

- تبدیل اطلاعات آماری و پردازش شده به نقشه‌ها، نمودارها و جدول‌ها، در حوزهٔ فعالیت شرکت ره‌آور مورد «ه» است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۵ با توجه به مواردی که در زمینهٔ قابلیت دسترسی و کارایی مسیرها اهمیت دارد، مسیرهایی که با مشخصات موارد ..... منطبق باشند، به ترتیب ..... میزان مطلوبیت را دارند.

الف) طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۲۰۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۲۶۰۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۸ شهر

ب) طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۳۰۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۳۸۰۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۶ شهر

ج) طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۱۷۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۱۸۰۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۲ شهر

د) طول مسیر مستقیم بین دو نقطه: ۲۰۰ کیلومتر
طول مسیر ساخته‌شده: ۲۴۰ کیلومتر
تعداد شهرهایی که در مسیر قرار دارند: ۲ شهر

۱) «ج» و «الف» ـ بیشترین و کم‌ترین
۲) «ج» و «ب» ـ بیشترین و کم‌ترین
۳) «د» و «الف» ـ کم‌ترین و بیشترین
۴) «د» و «ج» ـ کم‌ترین و بیشترین

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ درس ٤

درس Box

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔ بیایید قبل از این‌که مسیرها را بررسی کنیم، مواردی که در مطلوبیت یک مسیر تأثیرگذار هستند را بررسی کنیم:

۱) شاخص انحراف (هر چه‌قدر شاخص انحراف کم‌تر باشد، مسیر مطلوب‌تر است.)

۲) تعداد نقاطی که در مسیر قرار دارند (هر چه قدر کم‌تر باشد مطلوب‌تر است.).

۳) میزان ترافیک (هر چه‌قدر کم‌تر باشد، مطلوب‌تر است. ـ عرض بیشتر جاده می‌تواند میزان این ترافیک را کم‌تر کند.)

۴) تعداد تقاطع‌ها (هر چه‌قدر کم‌تر باشد، مطلوب‌تر است. ـ اتصال یک مسیر دیگر به مسیر، میزان ترافیک را افزایش داده و مطلوبیت را کاهش می‌دهد.)

بیایید هر مورد را به صورت کامل بررسی کنیم:

مسیر الف)

شاخص انحراف معیار:

$$۲,۶۰۰ \div ۲,۰۰۰ = ۱/۳ \times \frac{۱۰۰}{۱} = ٪۳۰$$

تعداد نقاطی که بین مسیر قرار دارند: ۸ نقطه

مسیر ب)

شاخص انحراف:

$$۳,۸۰۰ \div ۳,۰۰۰ = ۱/۲۶ \times \frac{۱۰۰}{۱} = ٪۲۶$$

تعداد نقاطی که بین مسیر قرار دارند: ۶ نقطه

مسیر ج)

شاخص انحراف:

$$۱,۸۰۰ \div ۱,۷۰۰ = ۱/۰۵ \times \frac{۱۰۰}{۱} = ٪۵$$

تعداد نقاطی که بین مسیر قرار دارند: ۲ نقطه

مسیر د)

شاخص انحراف:

$$۲۴۰ \div ۲۰۰ = ۱/۲ \times \frac{۱۰۰}{۱} = ٪۲۰$$

تعداد نقاطی که بین مسیر قرار دارند: ۲ نقطه

با توجه به دو عامل شاخص انحراف و تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند، می‌توان بهترین وضعیت مطلوبیت را مسیر «ج»، (با شاخص انحراف ٪۵ و ۲ نقطه) و بدترین وضعیت مطلوبیت را مسیر «الف»، (با شاخص انحراف ٪۳۰ و ۸ نقطه) دانست.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۶ در کدام گزینه نوع دلالت به‌کاررفته به درستی در مقابل آن مشخص شده است؟

۱) دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود. (دلالت تضمنی)

۲) دست در دست یکدیگر، میهن را دوباره می‌سازیم. (دلالت مطابقی)

۳) از دست اشتباهات این آدمِ بی‌حواس، کلافه شده‌ام. (دلالت تضمنی)

۴) دشمن در جنگ تحمیلی اخیر به خوبی دید که کشور ما به هیچ وجه دست‌بسته نیست. (دلالت تضمنی یا التزامی)

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: منطق ـ درس ۲

درس Box

نحوهٔ دلالت لفظ بر معنا در جملات

- دلالت لفظ، کاربرد یک لفظ با یک معنی در جمله است. ← پس آن‌چه نحوهٔ دلالت لفظ بر معنا را معین می‌کند، کاربرد است.
- دقت کنید که دلالت لفظ حتماً باید در جملات مشخص باشد نه در تک کلمات.
- انواع دلالت لفظ:
  - ۱) دلالت مطابقی: دلالت لفظ بر کل آن در جمله.
    - مثال:
      - خانه‌ام را فروختم (کل خانه را).
      - دزد ماشینم را برد (کل ماشین).
  - ۲) دلالت تضمنی: این دلالت متضمن (در بردارندهٔ) بخشی از معنای اصلی لفظ (جزئی از آن) است.
    - مثال:
      - خانه‌ام را رنگ کردم (در و دیوار خانه را).
      - ماشینم را دزد زد (مثلاً ضبط‌صوت ماشین را).
  - ۳) دلالت التزامی
    - شامل کل معنا یا هیچ بخشی از اجزای آن لفظ نمی‌شود.
    - بر لازمهٔ یک شیء دلالت می‌کند.
    - در این دلالت، لازم است که در ذهن شنونده، میان یک امر و لازمهٔ آن ارتباط محکمی وجود داشته باشد.
    - استعاره‌ها، کنایه‌ها و ضرب‌المثل‌ها التزامی هستند.
    - اگر قبل یا بعد از کنایه‌ها، جمله‌ای اضافه شود، می‌تواند از حالت کنایه و التزامی خارج شود.
    - مثال:
      - فلانی شیر است (التزام به شجاعت).
      - خانه‌ام را دزد برد (التزام به وسایل خانه).
      - بعد از غذا میز را جمع کردم (التزام به سفره).
      - خانه‌خرابم کردی (کنایه از بدبختی).
- مغالطه براساس دلالت لفظ:
  - مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری
  - به کار بردن دلالت مطابقی به جای تضمنی یا به کار بردن دلالت مطابقی به جای التزامی
  - مثال:
    - محمدشاه قاجار گفت خون قائم مقام فراهانی را نمی‌ریزد؛ پس او را خفه کرد.
    - من گفتم بعدازظهر می‌آیم، ۱۱ شب آمدم.

پاسخ خیلی تشریحی

در عبارت «دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود» منظور از «دست» بخشی از دست است که به وسیلهٔ آن «ساعد» ساقی را گرفته است، پس دلالت آن تضمنی می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): دلالت التزامی (کنایه از همراهی با هم).

گزینهٔ (۳): دلالت التزامی (کنایه از خطاهای شخص).

گزینهٔ (۴): فقط دلالت التزامی است. (کنایه از ناتوانی و ضعف).

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۷ کدام عبارت دربارهٔ نسبت مفهوم و مصداق، نادرست است؟

۱) مفهومی که هیچ مصداق خارجی تاکنون نداشته است، می‌تواند کلی باشد.

۲) مفهومی که اصلاً امکان تحقق خارجی ندارد، ممکن است مفهوم کلی باشد.

۳) مفهومی که قابلیت داشتن چند مصداق خارجی دارد، لزوماً مفهوم کلی است.

۴) مفهومی که تنها یک مصداق خارجی دارد، تحت هیچ عنوانی کلی محسوب نمی‌شود.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: منطق ـ درس ۳

درس Box

	راه تشخیص مفهوم کلی	مثال
نکاتی برای تشخیص مفهوم کلی	۱) کلی‌های واحدالمصداق «ترین»ها ← حالت وصفی دارد. چیزی که باید به دنبال آن بگردیم. صفات ویژه دقت کنید که واحدالمصداق‌بودن یعنی این‌که یک مصداق خارجی دارد، اما می‌توان برای آن مصادیق متعدد فرض کرد.	«ترین»ها: بلندترین قلهٔ جهان ← حالت وصفی دارد و مشخص نیست، اما «اورست» اسم خاص است و مفهوم جزئی است. بهترین دانش‌آموز کلاس چیزی که باید به دنبال آن بگردیم ← تنها پسر علی صفات ویژه: مولود کعبه ـ ضامن آهو ـ رهبر کبیر انقلاب ← یک مصداق دارند، اما می‌توان مصادیق دیگری برای آن فرض کرد.
	۲) برخی چیزهایی که هیچ مصداق خارجی ندارند و فقط مصداق ذهنی دارند.	دیو، سیمرغ و ... چیزهایی که وجود آن‌ها محال است (اما می‌توان بیش از یک مصداق برای آن‌ها فرض کرد): شریک خدا، مثلث دیواری و ...
	۳) ماه و خورشید	ماه = قمر (چندین مصداق دارد) خورشید = ستاره‌ای نورانی ← اگر خورشید به عنوان اسم خاص یک دختر استفاده شود، مفهوم جزئی است.
	۴) خدا ← دقت کنید که (الله) اسم خاص است و مفهوم جزئی است.	خدا به عنوان واجب‌الوجود خدا به عنوان علت‌العلل
	۵) تاریخ‌های غیردقیق	اسامی فصل‌ها: بهار، تابستان و ... اسامی ماه‌ها: دی، بهمن و ... دیروز: به معنای روزهای گذشته فردا: به معنای روزهای آینده

نکته

- هرگاه یک مفهوم کلی داریم که تعدادی مضافٌ‌الیه به آن اضافه کنیم، باز هم مفهوم کلی است.

تخته ← مفهوم کلی

تختهٔ این کلاس ← مفهوم کلی

تختهٔ: مفهوم کلی — این کلاس: مضافٌ‌الیه

- هر چه قید (به‌جز قید اشاره) بر سر مفهوم کلی بیاوریم، باز هم کلی است.

سیب ← مفهوم کلی

درخت سیب ← مفهوم کلی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی

برخی از مفاهیم کلی یک مصداق خارجی بیشتر ندارند، اما می‌توان مصادیق متعددی برای آن‌ها فرض کرد. مثلاً مولود کعبه در عالم واقعیت تا کنون یک مصداق بیشتر نداشته (حضرت علی علیه‌السلام)، اما می‌توان مصادیق متعددی برای آن تصور کرد. به این موارد، کلی واحدالمصداق می‌گویند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): هم مفاهیم جزئی و هم مفاهیم کلی، ممکن است مصداق یا مصادیق آن‌ها خیالی باشد. با این تفاوت که مفهوم جزئی تنها یک مصداق مشخص دارد و مفهوم کلی قابلیت صدق بر مصادیق متعدد را دارد.

گزینهٔ (۲): مفاهیم خیالی مصداق خارجی ندارند و مفاهیمی مانند شریک خدا امکان تحقق خارجی ندارد.

گزینهٔ (۳): اگر یک مفهوم قابلیت داشتن بیش از یک مصداق خارجی داشته باشد، مفهوم کلی است زیرا مفهوم جزئی تنها یک مصداق خارجی دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۸ در کدام مورد، یک استدلال تمثیلی دیده می‌شود؟

۱) خدای راست مسلم بزرگواری و حکم / که جرم بیند و نان برقرار می‌دارد

۲) تو را تحمّلِ امثالِ ما بباید کرد / که هیچ‌کس نزند بر درختِ بی‌بَر، سنگ

۳) به هوش باش که هنگام باد استغنا / هزار خرمن طاعت، به نیم جو نخرند

۴) بشکست اگر دل من، به فدای چشم مستت / سرِ خُمّ مِی سلامت، شکند اگر سبویی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: منطق ـ درس ۵

درس Box

- **تمثیل**
  - یکی از روش‌ها برای توضیح و فهم مطالب است.
  - تمثیل به معنای تشخیص مشابهت یک چیز با چیز دیگر است.
  - تمثیل در علوم مختلف کاربرد دارد
    - در ادبیات: تشبیه در ادبیات همان تمثیل است.
    - در روان‌شناسی: تشبیه وضعیت یک مراجع به مراجع دیگر
    - در صنایع هوایی: تمرین در دستگاه شبیه‌ساز پرواز
    - در فلسفه: تمثیل غار افلاطون
- **تفاوت تمثیل با استقرای تمثیلی**
  - تمثیل، بیان مشابهت میان دو امر است.
  - استقرای تمثیلی، استدلال است؛ پس از تمثیل استفاده می‌کند تا به یک نتیجه برسد.
- **استقرای تمثیلی**
  - سیر این استقرا از جزئی‌به‌جزئی (مشخص) است ← به مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی توجه می‌کند.
  - **ویژگی‌های استقرای تمثیلی**
    - تقسیم‌بندی این استقرا، قوی و ضعیف است ← در این استدلال تقسیم‌بندی قطعی و غیرقطعی یا معتبر و نامعتبر نداریم، چراکه تمام نتایج احتمالی است و هیچ‌گاه قطعی نیست.
    - هر چه مشابهت میان دو امر جزئی بیشتر باشد، استقرای تمثیلی قوی‌تر است.
  - **مثال‌های مرتبط**
    - چون با خودروی شخصی به راحتی رانندگی می‌کنم، پس می‌توانم با کامیون هم به راحتی رانندگی کنم.
    - نمک و گچ هر دو سفیدند، پس گچ مانند نمک شور است.
  - یک نکتهٔ مهم ← «قیاس» در ادبیات و «قیاس» در فقه، همان استقرای تمثیلی می‌باشد و به معنای مشابهت است.

پاسخ خیلی تشریحی

از تمثیلی که در بیت دوم بیان شده برای نتیجه‌گیری استفاده کرده است و لذا استدلال تمثیلی محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): می‌توان آن را به صورت استدلال قیاسی صورت‌بندی کرد (با ضمیمهٔ این مقدمه که «کسی که جرم بیند و نان برقرار دارد، بزرگواری و حکم او مسلم است»)؛ اما استدلال تمثیلی ندارد.

گزینه‌های (۳) و (۴): تشبیه و تمثیل در آن‌ها وجود دارد، اما نتیجه‌گیری براساس تمثیل دیده نمی‌شود تا استدلال تمثیلی محسوب گردد.

نکته استدلال تمثیلی، از تمثیل، نتیجه می‌گیرد و با تمثیل متفاوت است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۹ به ترتیب موضوع قضیهٔ «الف» و محمول قضایای «ب» و «ج» چیست؟

الف) همه‌چیز را همگان دانند.

ب) کمند عشق تو ما را کشانده تا خورشید.

ج) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی.

۱) همگان ـ کِشنده تا خورشید ـ دارندهٔ سرِ برآمدن آفتابی

۲) همگان ـ کشانندهٔ ما تا خورشید ـ دارندهٔ سر برآمدن آفتابی

۳) آن‌ها ـ کشانندهٔ ما تا خورشید ـ برآمدن آفتاب در امشب

۴) آن‌ها ـ کِشنده تا خورشید ـ برآمدن آفتاب در امشب

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: منطق ـ درس ۶

درس Box

- قضیه‌ای است که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود.
- قضایای حملی، همان جملات خبری در ادبیات هستند.
- ساختار قضیهٔ حملی
  - در منطق: موضوع + محمول + رابطه (نسبت)
  - در ادبیات: نهاد + مسند + فعل ربطی (اسنادی)
- قضیهٔ حملی
  - موضوع (نهاد)، محمول (مسند) و رابطه (فعل ربطی)، اجزای اصلی قضیهٔ حملی هستند و هیچ قضیه‌ای بدون این اجزا نیست ← البته امکان دارد یکی از اجزا در ظاهر هر جمله حذف شده باشد، اما در معنای آن وجود دارد.
  - رابطه (نسبت)
    - اگر مثبت باشد = حکم به ثبوت = ایجابی (مانند: است.)
    - اگر منفی باشد = حکم به نفی = سلبی (مانند: نیست.)
  - قالب کلی قضیهٔ حملی وابسته به نسبت یا کیفیت قضیه است.
    - موجبه: الف ب است.
    - سالبه: الف ب نیست.
  - موضوع، یعنی آن‌چه که دربارهٔ آن صحبت می‌کنیم.
  - محمول یعنی آن‌چه بر موضوع حمل می‌شود.
  - چند نکته دربارهٔ ساختار قضیهٔ حملی
    - موضوع، لزوماً در ابتدا نمی‌آید.
    - محمول، لزوماً بعد از موضوع نیست.

      توجه: مفهوم جزئی هیچ‌گاه نمی‌تواند محمول باشد؛ پس اگر در جمله، دوم آمد، یعنی جای موضوع و محمول عوض شده.
  - نسبت، همان افعال ربطی یا اسنادی است ← افعال اسنادی: است، بود، شد، گشت، گردید
  - اگر در جملهٔ خبری کاملی، فعل غیراسنادی آمده باشد، برای تعیین موضوع و محمول، باید آن را به فعل اسنادی تبدیل کرد.

    مثال: حسن هوش دارد. ← حسن دارای هوش است. (حسن: موضوع، دارای هوش است: محمول)
  - در منطق، زمان فعل مهم نیست. ← **مثال:** از دیروز رفته بود. ← او رونده است.
  - برای تشخیص سلبی یا ایجابی بودن قضایایی با فعل غیراسنادی، مثبت یا منفی بودن اصل فعل ملاک است. ← **مثال:** علی نمی‌رود. ← سلبی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔ برای تعیین موضوع و محمول قضایایی که فعل اسنادی ندارند، ابتدا باید صورت استاندارد (با فعل اسنادی) قضیه را بنویسیم:

صورت استاندارد «الف»: همگان دانندهٔ همه‌چیز هستند.

موضوع: همگان — محمول: دانندهٔ همه‌چیز

صورت استاندارد «ب»: کمند عشق تو کشانندهٔ ما تا خورشید است.

موضوع: کمند عشق تو — محمول: کشانندهٔ ما تا خورشید

صورت استاندارد «ج»: امشب دارندهٔ سر برآمدن آفتابی نیست.

موضوع: امشب — محمول: دارندهٔ سر برآمدن آفتابی

به ترتیب، محمول قضیهٔ «الف» و موضوع قضایای «ب» و «ج» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) هیچ وارز وزر غیری برنداشت.

(سؤال ۱۲۹ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)

ب) در دگرگونی روزگار گوهر آدمیان شناخته آید.

ج) نعمت بی‌اندازه بخشید.

۱) بردارندهٔ وزر غیری ـ گوهر آدمیان ـ نعمت

۲) وزر غیری ـ در دگرگونی روزگار ـ او

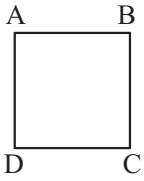
۳) بردارندهٔ وزر غیری ـ گوهر آدمیان ـ او

۴) وزر غیری ـ گوهر آدمیان ـ نعمت بی‌اندازه

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۰ **اگر مربع روبه‌رو مربع تقابل باشد، کدام گزینه درست است؟**

۱) اگر بدانیم C یک قضیهٔ صادق است، قطعاً به صدق B پی می‌بریم.

۲) اگر بدانیم D کاذب است، ممکن است B کاذب باشد.

۳) به طور قطع نمی‌توان از کذب B، صدق یا کذب A را تشخیص داد.

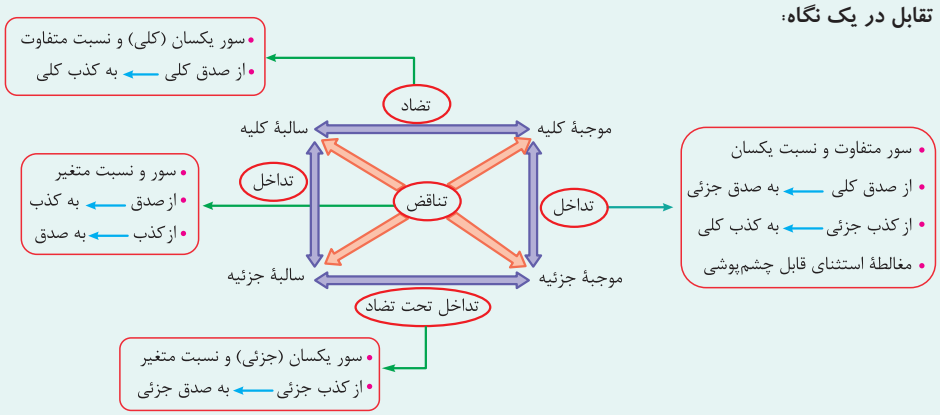
۴) اگر بدانیم A کاذب است، می‌توانیم بگوییم C و D صادق هستند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: منطق ـ درس ۷

درس Box

مربع تقابل در یک نگاه:

پاسخ خیلی تشریحی

رابطهٔ بین A و B، رابطهٔ تضاد است. در این رابطه از صدق یک طرف می‌توان کذب طرف مقابل را تعیین کرد، ولی از کذب یک طرف نمی‌توان صدق و کذب طرف مقابل را تعیین کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): در رابطهٔ تداخل $(B-C)$ نمی‌توان از صدق قضیهٔ جزئیه (C) صدق کذب قضیهٔ کلیه (B) را تعیین کرد.

گزینهٔ (۲): در رابطهٔ تناقض $(B-D)$ به طور قطع یک طرف صادق و یک طرف کاذب می‌باشد.

گزینهٔ (۴): در صورت کذب A، می‌توان قضیهٔ C را به طور قطعی صادق دانست (به خاطر رابطهٔ تناقض)، ولی در رابطهٔ تداخل $(A-D)$ نمی‌توان از کذب قضیهٔ کلیه (A) به صدق و کذب قضیهٔ جزئیه (D) پی برد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۱ **کدام مورد، یک قیاس اقترانی شکل چهارم است؟**

۱) هر دانشمندی تلاشگر است، هر تلاشگری باانگیزه است؛ پس هر باانگیزه‌ای دانشمند است.

۲) بعضی انسان‌ها دانشجو هستند، هر حیوان ناطقی انسان است؛ پس بعضی حیوان ناطق‌ها، دانشجو هستند.

۳) همهٔ فلزات رسانای الکتریسته هستند، آب خالص، رسانای الکتریسته نیست؛ پس آب ناخالص، فلز نیست.

۴) همهٔ متوازی‌الاضلاع‌ها چهارضلعی هستند، بعضی متوازی‌الاضلاع‌ها مربع هستند؛ پس بعضی مربع‌ها چهارضلعی هستند.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: منطق ـ درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔

حد وسط قیاس در شکل چهارم، در مقدمهٔ اول موضوع و در مقدمهٔ دوم محمول است. از طرف دیگر، این‌که کدام مقدمه، مقدمهٔ اول و کدام، مقدمهٔ دوم است، براساس نتیجه مشخص می‌شود، نه لزوماً براساس ترتیب نوشته‌شدن مقدمات. مقدمهٔ اول، مقدمه‌ای است که موضوع نتیجه از آن گرفته شده و مقدمهٔ دوم نیز مقدمه‌ای است که محمول نتیجه از آن گرفته شده است. پس در گزینهٔ (۱)، ترتیب نوشتن مقدمات، جابه‌جا است و براساس جایگاه حد وسط در مقدمات، شکل چهارم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): شکل اول است.

گزینهٔ (۳): شکل دوم است.

گزینهٔ (۴): شکل سوم است.

نکته ترتیب مقدمات از روی نتیجه تشخیص داده می‌شود. موضوع نتیجه مربوط به مقدمهٔ اول و محمول نتیجه، مربوط به مقدمهٔ دوم است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۲ **با توجه به رویکرد سوفسطائیان، اغلب آن‌ها که مشغول به وکالت و تعلیم سخنوری بودند، ..... را دنبال می‌کردند و به استفاده از ..... به جای ..... روی آوردند تا به اهداف خود برسند.**

۱) غلبه بر دیگران ـ اسکات خصم ـ برهان
۲) غلبه بر دیگران ـ خطابه ـ استدلال
۳) اقناع دیگران ـ جدل ـ استدلال
۴) اقناع دیگران ـ فن بیان ـ برهان

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: منطق ـ درس ۱۰

درس Box

- **کاربردهای استدلال**
  - براساس اهداف متفاوت، از انواع مختلف استدلال استفاده می‌کنیم.
  - انواع اهداف
    - ۱) دستیابی به حقیقت
      - در علومی مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی به دنبال فهم حقیقت هستیم.
      - به استدلال‌های به کار رفته در این علوم، برهان می‌گویند.
    - ۲) اقناع دیگران
      - جایی که به دنبال قانع‌کردن دیگران یا وادارکردن افراد به انجام کاری هستیم.
      - کاربرد
        - در گذشته ← فن خطابه
        - امروزه ← خطابه + تبلیغات + فن بیان (به سخنران آموزش داده می‌شود که چگونه با تماس چشمی با شنوندگان، سخنرانی روان و شیوا و استفادهٔ مناسب از بدن، تأثیرگذارتر باشند.)
    - ۳) غلبه بر دیگران
      - گاهی در بحث به دنبال غلبه بر دیگران هستیم.
      - برای مثال در مناظرهٔ تلویزیونی به دنبال شکست طرف مقابل هستیم و هدف بیان استدلال‌هایی است که طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و معترف به شکست شود تا دیگران به فرد پیروز گرایش یابند.
      - در گذشته این استدلال را در فن «جدل» یا «اِسکات خَصم» بررسی می‌کردند.
      - جدل
        - مقدمات را به گونه‌ای مطرح می‌کنیم که طرف مقابل نتواند نتیجه را حدس بزند.
        - ناگهان با طرح نتیجه، طرف مقابل را غافلگیر می‌کنیم.
        - مرحله‌به‌مرحله از طرف مقابل نسبت به پذیرش سخنانمان اعتراف می‌گیریم.

پاسخ خیلی تشریحی ✓ دقت کنید که سوفیست‌ها، هدف خود را به جای رسیدن به حقیقت، پیروزی بر رقیب یا همان غلبه بر دیگران قرار دادند. در راستای غلبه بر دیگران باید از فنونی مثل مناظره، جدل یا همان اسکات خصم استفاده کرد و طبیعتاً از برهان که ما را به حقیقت می‌رساند، استفاده نمی‌شود.

نکته دقت داشته باشید که سوفیست‌ها هم از استدلال استفاده می‌کردند، اما هدف آن‌ها از استدلال‌کردن غلبه بر دیگران بوده است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۳ دربارهٔ انواع تفکر، کدام گزینه درست است؟

۱) مراحل تفکر غیرفلسفی و فلسفی کاملاً با یکدیگر متفاوت است.

۲) تفکر فلسفی معلول بی‌توجهی و کنارگذاشتن امور روزانه و عادی است.

۳) میان روبه‌روشدن با مسائل فلسفی و تفکر فلسفی، نسبت تباین برقرار است.

۴) امور مرتبط با تفکر غیرفلسفی و توجه دقیق به آن‌ها پُل عبور از فطرت اول به فطرت ثانی است.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۱

درس Box

مراحل تفکر فلسفی:

۱) مواجهه با مسئلهٔ فلسفی

۲) سؤال فلسفی

۳) رجوع به معلومات

۴) رسیدن به دریافت فلسفی

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بین اجزای یک مفهوم با خود آن مفهوم، همواره رابطهٔ تباین برقرار است. تفکر فلسفی یعنی پرداختن به مسائل اساسی و بنیادین که در این مسیر ابتدا باید با یک مسئله روبه‌رو شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): مراحل چهارگانهٔ تفکر و تفکر فلسفی کاملاً یکسان است و تنها موضوع و محتوای آن‌ها باهم متفاوت است.

گزینهٔ (۲): برای ورود به تفکر فلسفی نیازی به بی‌توجهی و پشت پا زدن به مسائل روزمره نیست، بلکه باید در کنار تفکر غیر فلسفی به تفکر فلسفی هم پرداخت.

گزینهٔ (۴): امور غیر فلسفی ارتباطی با فطرت ثانی ندارند، بلکه مسائل اساسی موضوع فطرت ثانی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۴ کدام گزینه دربارهٔ دیدگاه فیلسوفان ایونی درست است؟

۱) آن‌ها در کنار موضوعات طبیعت‌شناسی، به شناخت حقیقت و ذات انسان‌ها پرداختند.

۲) باور به تغییر و تحول دائمی جهان و طبیعت، سازندهٔ باور به وحدت اضداد در نگاه هراکلیتوس بوده است.

۳) پارمنیدس باوری به امکان شناخت نداشت و صرفاً در میان ابزارهای معرفت، ابزار عقل را مورد قبول داشته است.

۴) تالس بر پایهٔ شکل‌پذیری‌های مختلف آب در طبیعت، که مادهٔ اولیهٔ جهان بود، جهان را دارای حرکت می‌دانست.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ٤

درس Box

تالس

- نخستین اندیشمند یونانی که اندیشهٔ فلسفی مشخصی داشته است.
- در قرن ششم پیش از میلاد می‌زیسته است.
- از او هیچ نوشته‌ای باقی نمانده (حتماً آثاری داشته، اما چیزی از آن باقی نمانده).
- از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی از جمله سقراط، برخی از افکار او را به دست آوردند ← **مثال**: تالس در حدود سال ۵۸۵ قبل از میلاد، پیش‌بینی کرد که در سال ۵۸۰ قبل میلاد، خورشیدگرفتگی رخ می‌دهد که همان شد.
- عقیدهٔ تالس دربارهٔ مبدأ تغییرات و دگرگونی‌ها یا حرکات طبیعت: آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست.
  - علت عقیدهٔ تالس دربارهٔ مبدأ دگرگونی‌ها:
    - آب در درجات بالا بخار می‌شود.
    - آب در درجات بسیار پایین منجمد و سخت می‌شود.
    - آب، وقتی به صورت باران می‌آید گیاهان از زمین می‌رویند.
  - پس همه‌چیز متشکل از آب است.

پاسخ خیلی تشریحی

تالس باور داشت که مادهٔ اولیه تشکیل‌دهندهٔ جهان، آب است. او می‌دید که آب در دمای بالا، بخار می‌شود و در دمای پایین منجمد می‌شود و وقتی به صورت باران می‌آید، گیاهان از زمین می‌رویند، این عبارت اشاره دارد که تالس به دلیل شکل‌پذیری آب تصور کرده بود که بقیهٔ چیزهای دیگر هستی هم شکل‌های مختلف آب باید باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): فلاسفهٔ ایونیا وارد موضوعات مربوط به انسان‌شناسی نشدند.

گزینهٔ (۲): باور به وحدت اضداد، سازندهٔ نگاه هراکلیتوس به تغییر و تحول دائمی در جهان بود.

گزینهٔ (۳): پارمنیدس اصل امکان شناخت را قبول داشت. او صرفاً ابزار حس را معتبر نمی‌دانست.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۵ **کدام گزینه را نمی‌توان به گرگیاس نسبت داد؟**

۱) اصلاً چیزی برای شناختن وجود ندارد.

۲) انسان توانایی و ابزاری برای شناختن ندارد.

۳) انتقال شناخت‌های خود به دیگران محال است.

۴) اگر شناختی حاصل شود، قابل انتقال به غیر نیست.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۶

درس Box

انکارکنندگان امر بدیهی شناخت

- سوفیست‌ها
  - با استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها و در محاکم قضایی هر باطلی را حق جلوه می‌دادند.
  - به تدریج به این نظر رسیدند که انسان توان رسیدن به حقیقت را ندارد و نمی‌تواند به علمی که مطابق واقع باشد برسد.
- گرگیاس
  - یک سوفیست توانمند در فن سخنوری
  - طبق گفتهٔ او
    - ۱) چیزی وجود ندارد.
    - ۲) اگر چیزی وجود داشته باشد برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد.
    - ۳) اگر هم برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل کند.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گرگیاس معتقد بود: «اولاً چیزی وجود ندارد، ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد. ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید.» این جملات گرگیاس به هم مرتبط است و چون سوفیست بود، وجود واقعیت و توانایی انسان در شناخت را قبول نداشت، اما در گزینهٔ (۳) امکان شناخت مورد پذیرش قرار گرفته که با دیدگاه گرگیاس هم‌خوانی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۱) و (۲): مطابق باور گرگیاس است.

گزینهٔ (۴): این گزاره نیز با توجه به این‌که مقدم آن از نظر گرگیاس محقق نمی‌شود، درست است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۶ دربارهٔ حقیقت انسان از نظر فلاسفهٔ مسلمان، کدام گزینه درست است؟

۱) ابن سینا معتقد است که روح انسان پس از تکامل اندام‌های بدن، اعطا می‌شود و چون روح ضمیمهٔ بدن است، تأثیر متقابلی بین آن دو نیست.

۲) از منظر حکمت متعالیه، شکل‌گیری هویت انسان در زندگی، صرفاً به استعداد روح او بستگی ندارد، بلکه بازتاب انتخاب و عمل اوست.

۳) از نظر سهروردی، جسم جنبهٔ ظلمانی وجود انسان است و نفس که نور محض است جنبهٔ غیرمادی و نورانی وجود اوست.

۴) از نظر فلاسفهٔ مسلمان بیان شهود عارفانه در قرآن، یکی از دلایل پذیرش بُعد روحانی در وجود انسان است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۱۰

درس Box

تا بی نهایت = حقیقت انسان از نظر ملاصدرا

- نام مکتب فلسفی ملاصدرا، حکمت متعالیه است.
- دیدگاه حکمت متعالیه به حقیقت انسان
  - مانند سایر فیلسوفان، حقیقت انسان را حقیقتی دو بُعدی می‌داند.
  - روح براساس این مکتب چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست ≠ ابن سینا
  - اصل نظر ملاصدرا: روح نتیجهٔ رشد و تکامل خود جسم و بدن است.
  - روح و بدن دو چیز مجزا نیستند، بلکه وحدتی حقیقی دارند به گونه‌ای که یکی (روح)، باطن دیگری (بدن) است. ≠ دکارت
  - تأثیر متقابل روح و بدن
    - هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می‌شود.
    - هر اتفاقی در بدن بیفتد، بر روح تأثیر می‌گذارد.
    - **مثال:**
      - بدن بیمار، روح را کسل می‌کند.
      - بدن شاداب به روح شادابی می‌بخشد.
      - روح با نشاط، جسم را به فعالیت می‌کشاند.
      - روح افسرده، جسم را زمین‌گیر می‌کند.
- مراحل تکاملی طبیعت از نظر حکمت متعالیه
  - مراحل تکاملی به ترتیب
    - ۱) جماد (جسم بی‌جان)
    - ۲) نبات = گیاه (جسم نامی)
    - ۳) حیوان (جسم نامی حساس)
    - ۴) انسان (جسم نامی حساس ناطق دارای روح)
  - روح انسان آخرین درجهٔ تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.
  - ظرفیت روح انسان پایان ندارد. (روح بی‌نهایت است.)
  - روح می‌تواند به هر مرتبهٔ کمالی از خلقت برسد.
  - اگرچه انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت دارد، اما به معنای رسیدن حتمی به کمالات نیست.
  - انسان باید با اختیار و ارادهٔ خود، این ظرفیت را به فعلیت برساند.
  - توصیف مراحل تکاملی توسط مولوی

(۱) از جمادی مردم و نامی شدم
(۲) وز نما مُردم به حیوان بر زدم
(۳) مُردم از حیوانی و آدم شدم
پس چه ترسم کی ز مردن کم شدم؟

**

حملهٔ دیگر بمیرم از بشر
تا برآرم از ملائک پر و سر
وز ملک هم بایدم جستن ز جو
کلّ شیء هالک الا وجهه

**

بار دیگر از ملک پرّان شوم
آن‌چه اندر وهم آید آن شوم

این اشعار به هدفمندی و غایتمندی اشاره دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی

از منظر حکمت متعالیه با این‌که روح انسان ظرفیت بی‌نهایت دارد، ولی این به معنای رسیدن حتمی وی به کمالات نیست. در ابتدای زندگی هر انسانی، هویت وی معلوم نیست. یعنی معلوم نیست که او بخیل خواهد شد یا بخشنده؟ ترسو خواهد شد یا شجاع؟ همهٔ این صفات به صورت بالقوه در وجود او هست و بالفعل‌شدن آن‌ها به انتخاب‌ها و طی مسیر با ایمان و عمل او بستگی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): ابن سینا و نظریهٔ انسان‌شناسی او، تأثیر متقابل نفس و بدن را نفی نمی‌کند، به طور کلی هر کسی که معتقد به دو بعدی‌بودن انسان است، تأثیر متقابل جسم و روح را می‌پذیرد.

گزینهٔ (۳): از نظر سهروردی فقط خداوند نور محض است. نفس بعد غیر مادی و جنبهٔ نورانی وجود انسان است، اما نور محض نیست.

گزینهٔ (۴): در قرآن سخنی از شهود عارفانه نیست. بلکه در قرآن به صراحت از روح سخن گفته شده است. کلاً قرآن، وحی است نه شهود عارفانه.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۷ **کدام گزینه بیانگر دیدگاه مشترک فلاسفهٔ مختلف در فلسفهٔ اخلاق است؟**

۱) هدف از انجام فعل اخلاقی رسیدن به سعادت است.

۲) معیار فعل اخلاقی براساس شرایط انسان‌ها و جوامع متغیر است.

۳) ضرورت رعایت اخلاق در جامعه و زیست انسان، امری ضروری است.

۴) افعال طبیعی و اخلاقی از هم مجزا هستند، اما شاید با هم ارتباط داشته باشند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

تمام فیلسوفان باور دارند که وجود اخلاق امری ضروری در جامعه است. اختلاف میان آن‌ها از ریشهٔ این ضرورت و نیاز است. مثلاً ماتریالیست‌ها این ضرورت را صرفاً از زیست جمعی و منفعت انسان‌ها برداشت کرده‌اند، ولی فردی مانند کانت این ضرورت را از وجدان اخلاقی برداشت کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): نظر همهٔ فلاسفه نیست. برای مثال کانت هدف اخلاق را اطاعت از وجدان و ماتریالیست‌ها، آن را رسیدن به اهداف شخصی می‌دانند.

گزینهٔ (۲): اشتراک فلاسفه نیست. برای مثال افلاطون و ارسطو معیار فعل اخلاقی را میان انسان‌ها ثابت می‌دانند.

گزینهٔ (۴): ماتریالیست‌ها افعال انسان را فقط فعل طبیعی می‌دانند و فعل اخلاقی را نیز به نوعی فعل طبیعی می‌دانند که موجب کمک به برطرف‌شدن بهتر نیازهای انسان می‌شود.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۸ **کدام حمل از نظر نیازمندی به دلیل، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟**

۱) معلوم‌کردن تصور مجهول با استفاده از تصورهای معلوم، تفکر است.

۲) شکل چهارضلعی دارای دو ضلع غیرموازی، ذوزنقه است.

۳) استدلال از طریق مشاهدهٔ موارد جزئی، تعمیمی است.

۴) موجود مادی غیررشدکننده، جماد است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۱

درس Box

انواع قضایای حملی از نظر نوع حمل

۱) حملِ نیازمند دلیل = غیرضروری
- حمل، عین و جزء ذاتِ موضوع نیست.
- **مثال**
  - انسان موجود است.
  - زمستان سرد است.
  - و ...
- برای حمل‌کردن «وجود» بر «انسان» نیازمند دلیل هستیم، چون «وجود» جزء ذات انسان نیست.
- دلیلِ حمل می‌تواند از طریق حس و تجربه شناسایی شود یا از طریق عقل محض.

۲) حملِ بی‌نیاز از دلیل = ضروری
- حمل، عین و جزء ذات موضوع است.
- یا این‌که حمل، مترادف و یا تعریف خودِ موضوع است.
- **مثال**
  - انسان حیوان ناطق است.
  - انسان بشر است.
  - مثلث، شکل است.
  - و ...
- برای حمل‌کردن «حیوان ناطق» بر «انسان» نیاز به دلیل نداریم، چون «حیوان ناطق» جزء تعریف و جزء ذات انسان است و از آن جدا نمی‌شود و اصولاً برای انسان به کار می‌رود.

پاسخ خیلی تشریحی

جماد، همان موجود مادی است که رشد نمی‌کند؛ بنابراین حمل بیان شده، حمل ذات بر ذات است و بی‌نیاز از دلیل می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

همگی حمل ذات بر ذاتی هستند (نه ذاتی بر ذات) و نیازمند دلیل می‌باشند. دقت کنید زمانی که یک ویژگی ذاتی بر ماهیت حمل می‌شود، نیاز به دلیل ندارد، اما وقتی ماهیت بر ویژگی ذاتی حمل می‌شود، به دلیل نیاز داریم.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۹ **نسبت میان موضوع و محمول، در کدام قضیه متفاوت است؟**

۱) ممکن‌الوجود بالغیر، ممتنع‌الوجود بالغیر است.

۲) ممتنع‌الوجود بالذات، واجب‌الوجود بالغیر نیست.

۳) انسان ده‌چشم، ممکن‌الوجود بالذات است.

۴) واجب‌الوجود بالغیر، ممکن‌الوجود بالذات است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۲

درس Box

نسبت‌های سه‌گانهٔ قضایا = نسبت میان موضوع و محمول

۱) ضروری = وجوبی ← در این نسبت، عقل رابطهٔ موضوع و محمول را می‌پذیرد اما خلاف آن را نمی‌پذیرد.

۲) امکانی ← در این نسبت، عقل رابطهٔ موضوع و محمول را می‌پذیرد و خلاف آن را هم می‌پذیرد.

۳) امتناعی = محال ← در این نسبت عقل رابطهٔ موضوع و محمول را نمی‌پذیرد، اما خلاف آن را می‌پذیرد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ممکن‌الوجود بالغیر نمونه‌ای از جمع نقیضین است و ذاتاً وجودش محال است و ممتنع‌الوجود بالذات است. پس گزینهٔ (۱)، امتناعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): ضروری است چون ممتنع‌الوجود بالغیر، ممکن‌الوجود بالذات است، پس حتماً ممتنع‌الوجود بالذات، ممتنع‌الوجود بالغیر نیست.

گزینهٔ (۳): امور عجیب‌وغریب و فرضی (از جملهٔ انسان ده‌سر)، ممکن‌الوجود بالذات هستند؛ پس رابطهٔ میان موضوع و محمول در قضیه گزینهٔ (۳)، وجوبی است.

گزینهٔ (۴): ممکن‌الوجودهای بالذات یا واجب‌الوجود بالغیر هستند یا ممتنع‌الوجود بالغیر، پس واجب‌الوجود بالغیر حتماً ممکن‌الوجود بالذات است و این رابطه، وجوبی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۰ **کدام گزینه در مورد دیدگاه تجربه‌گرایان در موضوع علیت درست است؟**

۱) هیوم برخلاف تجربه‌گرایان معتقد است رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها، موضوعی عقلی است و نمی‌توان به وسیلهٔ حس آن را درک کرد.

۲) تجربه‌گرایان برخلاف هیوم معتقدند که رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها، موضوعی تجربی است و می‌توان آن را به وسیلهٔ حس درک کرد.

۳) تجربه‌گرایان برخلاف هیوم که تنها راه شناخت را تجربه می‌داند، معتقدند که رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها، عقلی است و نمی‌توان آن را به وسیلهٔ حس درک کرد.

۴) هیوم و تجربه‌گرایان معتقدند که تنها راه شناخت، تجربه است و از طریق حس، تکرار، توالی و هم‌زمانی پدیده‌ها درک می‌شود و ضرورتی میان دو پدیده نمی‌توان یافت.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۳

درس Box

اکثر تجربه‌گرایان
- به عقیدهٔ آن‌ها، هر چیزی براساس حس و تجربه تحلیل می‌شود.
- به نظر آن‌ها، انسان از طریق حس، توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطهٔ ضروری میان علت و معلول را درک می‌کند.
- **مثال:** چون زمین همواره با خورشید روشن می‌شود و با ناپدیدشدن آن تاریک می‌گردد، انسان متوجه رابطهٔ میان آن‌ها می‌شود.

هیوم و برخی دیگر از تجربه‌گرایان
- هیوم، فیلسوف قرن ۱۸ انگلستان هم مانند سایر تجربه‌گرایان، تنها راه شناخت واقعیت را، حس و تجربه می‌داند.
- اما در مورد علیت نظر او این است که، رابطهٔ ضروری میان علت و معلول، یک موضوع حسی نیست و نمی‌توان آن را از طریق مشاهدهٔ حسی و تجربی به دست آورد و باید راه تجربی دیگری برای آن پیدا کرد.
- **مثال**
  - این‌که زمین با خورشید روشن می‌شود را با چشم می‌بینیم.
  - اما این‌که میان خورشید و روشنی زمین، یک رابطهٔ ضروری است با چشم دیدنی نیست.
- تلاش هیوم برای تبیین چرایی باور عموم مردم به علیت
  - ۱) ما با حس و تجربه تکرار و توالی را درک می‌کنیم.
  - ۲) با تکرار و توالی یک انعکاس ذهنی برای ما ایجاد می‌شود.
  - ۳) این انعکاس ذهنی همان «تداعی» است که رابطهٔ ضروری میان دو پدیده را تداعی می‌کند.
- چند نکته دربارهٔ هیوم و رابطهٔ علیت
  - هیوم برای تبیین چرایی باور عموم مردم به علیت تلاش می‌کند، اما برای تبیین وجود علیت تلاش نمی‌کند.
  - به نظر او علیت یک امر غیرتجربی، غیرواقعی و ذهنی است.
  - هیوم، علیت را به طور کلی انکار نمی‌کند، اما واقعی‌بودن علیت را انکار می‌کند.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): هیوم درک موضوعات به صورت عقلی محض را نمی‌پذیرد و معتقد است علیت باید تجربی باشد، اما نیست.

گزینهٔ (۲): تجربه‌گرایان معتقدند رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها قابل کشف و تجربه است، ولی هیوم این مطلب را قبول نداشت.

گزینهٔ (۳): تجربه‌گرایان نیز تنها را شناخت را تجربه می‌دانند و معتقدند به وسیلهٔ تجربه علیت درک می‌شود.

گزینهٔ (۴): تجربه‌گرایان درک ضرورت علّی را از طریق تجربه می‌پذیرند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

کدام عبارت می‌تواند به منزلهٔ شاهدی بر نادرستی نظر تجربه‌گرایان، در مورد منشأ اصل علیت، تلقی شود؟ *(سؤال ۱۴۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ (خارج از کشور))*

۱) درک توالی دو پدیده، بدون استفاده از اصل علیت غیرممکن است.

۲) علیت از نخستین اصولی بوده که فکر بشر متوجه آن شده است.

۳) اساس همهٔ کاوش‌های علمی بشر اصل علیت است.

۴) همهٔ انسان‌ها ناخودآگاه اصل علیت را باور دارند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۱ کدام گزینه درست است؟

۱) افلاطون توانست با باور به وجود ناظم در مقدمات برهان نظم، وجود انتظام در جهان طبیعت را اثبات عقلی کند.

۲) ویلیام جیمز باور داشت که ارتباط معنوی و ایمان هدیه‌شده از طرف خدا، عامل باورمندی به وجود او است.

۳) با توجه به نگاه کانت در بحث خداشناسی، می‌توان گفت که قبول وجود نفس، پشتوانهٔ قبول اراده است.

۴) دکارت باور داشت چون انسان خدا را تصور می‌کند، پس باید خدا در خارج از ذهن وجود داشته باشد.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

کانت ← توضیحات او برای اثبات ضرورت وجود خدا در ۴ مرحله

- ۱) انسان دارای یک وجدان اخلاقی است.
  - این وجدان او را به کسب فضایل و رعایت اصول اخلاقی دعوت می‌کند.
  - وجدان از ما می‌خواهد: آن‌چه برای خود می‌پسندیم، برای دیگران هم بپسندیم.
- ۲) مسئولیت‌پذیری و رعایت اخلاق بدون وجود اختیار و اراده، معنا ندارد.
  - **توجه**: موارد ۱ و ۲ اثبات‌کنندهٔ نفس غیرمادی (روح) است.
- ۳) اختیار و اراده نمی‌تواند ویژگی بدن باشد که ماده‌ای مانند سایر مواد است، بلکه باید ویژگی نفس غیرمادی باشد که فناناپذیر است.
- ۴) روح و نفس مجرد انسان
  - سعادتش در کسب فضیلت و رعایت اصول اخلاقی است.
  - موجودی غیرمادی و جاودانه است که برای سعادت دائمی به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد.
  - جهان غیرمادی مشروط به وجود خدایی جاودان، فناناپذیر و نامتناهی است.

«خدا باید وجود داشته باشد که ← جهان مجرد و غیرمادی وجود داشته باشد که ← روح در آن‌جا سعادت کسب کند.»

با پذیرش خداوند است که زندگی انسان، معنای حقیقی و متعالی پیدا می‌کند و از پوچی و بی‌هدفی خارج می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی

در استدلال کانت، او باور داشت زمانی می‌توان قبول کرد اراده و اختیار در وجود انسان قرار دارد که نفس غیر مادی وجود داشته باشد، پس قبول وجود نفس به نوعی پشتوانهٔ قبول اراده و اختیار در انسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): افلاطون در مقدمات خود با قبول وجود نظم در طبیعت و این‌که هر نظمی نیازمند ناظم است، توانست اثبات کند که در طبیعت، ناظم وجود دارد.

گزینهٔ (۲): کرکگور، ایمان را هدیهٔ الهی می‌دانست، نه ویلیام جیمز.

گزینهٔ (۴): دکارت نگفته است چون ما خدا را تصور می‌کنیم، پس خدا باید باشد، بلکه گفت چون تصور امر نامتناهی، از موجود متناهی ممکن نیست، باید خود وجود نامتناهی وجود داشته باشد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۲ **کدام گزینه بیانگر رابطهٔ میان عالم عقول و عقل استدلال به نظر فلاسفهٔ مسلمان است؟**

۱) عقل استدلالی بدون فیض عقول توان ادراک ندارد.

۲) بدون فیض‌رسانی عالم عقول، جزئیات توسط عقل انسان درک نمی‌شود.

۳) نسبت عقل فعال به عقل انسان مانند نسبت چشم به نور است.

۴) عقل فعال پرتو و ظهور عقل استدلالی انسان است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۸

درس Box

نظر فیلسوفان مسلمان دربارهٔ عقل به عنوان موجود متعالی

- فلاسفهٔ مسلمان، روشن‌تر و دقیق‌تر از فیلسوفان یونان مرتبه‌ای از موجودات را که حقیقت وجودشان مجرد از ماده است، اثبات کرده و نام آن مرتبه را عالم عقول گذاشتند.
- عالم عقول از نظر فارابی و ابن سینا
  - خدا
    - عقل اول است.
    - موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی
  - عقول دیگر به ترتیب از عقل اول (خدا) به وجود آمده‌اند.
  - موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت‌اند (عقول) و فیض خداوندی از طریق آن‌ها به عوالم دیگر می‌رسد، عالم عقول را تشکیل می‌دهد.
- عقل انسان از نظر فارابی و ابن سینا
  - به انسان توانمندی اندیشیدن می‌دهد.
  - پرتویی از همان عالم عقول است.
  - اگر تربیت شود و رشد کند
    - می‌تواند استدلال کند.
    - می‌تواند شهود کند.
- عقـــل فعال
  - یکی از عقول عالم عقل است.
  - عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌ها است.
  - بهترین تعبیر برای نشان‌دادن رابطهٔ انسان و عقل فعال
  - تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به سبب این عقل صورت می‌گیرد.
  - فیض‌رسانی و مددرسانی عقل فعال به انسان در باطن وجود انسان است و محسوس نیست.
  - با عالم طبیعت در ارتباط است و آن را تدبیر می‌کند.
- رابطهٔ عقل فعال با دستگاه ادراکی انسان از نظر فارابی
  - مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم.
  - همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم ببیند و بینا شود، عقل فعال هم نخست چیزی به قوهٔ عقل آدمی می‌رساند به طوری که فعالیت عقلی ممکن شود و در نتیجه عقل شروع به فعالیت می‌کند.

پاسخ خیلی تشریحی

به نظر فارابی و ابن سینا، عقل انسان توانمندی اندیشیدن دارد البته که پرتوی از عالم عقول است؛ یعنی اگر فیض‌رسانی عالم عقول نباشد، هیچ چیز برای عقل انسان قابل درک نیست. البته که اگر عقل انسان تربیت شود و رشد کند (به واسطهٔ فیض‌رسانی عقول) می‌تواند استدلال کند و به شهود برسد. پس بدون فیض‌رسانی عالم عقول، هیچ‌چیزی برای عقل انسان قابل درک نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): فیض‌رسانی عقول موجب ادراک مفاهیم کلی توسط انسان می‌شود.

گزینهٔ (۳): نسبت عقل فعال به عقل انسان مانند نسبت نور به چشم است.

گزینهٔ (۴): عقل انسان ظهور و پرتو عقل متعالی است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۳ کدام گزینه دربارهٔ فلسفهٔ سیاسی فارابی نادرست است؟

۱) در مدینهٔ فاضله، سعادت جمعی اهالی مدینه مدنظر افراد است.

۲) تنها تفاوت مدینهٔ جاهله و مدینهٔ فاضله در هدف جامعه است.

۳) مهم‌ترین ویژگی رئیس مدینهٔ فاضله، اتصال پیوسته با عالم بالا است.

۴) فارابی برخلاف بخش اصلی فلسفه، در فلسفهٔ سیاسی به افلاطون نزدیک‌تر است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۹

درس Box

مدینه از نظر فارابی

- بهترینِ مدینه‌ها، مدینهٔ فاضله است.
- در مدینهٔ فاضله، مردم به فضایل آراسته‌اند و به سوی سعادت می‌روند.
- تشبیه فارابی:
  - مدینهٔ فاضله مانند یک بدن سالم است.
  - مردم مانند اعضای بدن هستند که هر کدام متناسب با ویژگی‌های خود، وظیفهٔ خود را به نحو احسن انجام می‌دهند.
- به نظر او باید در مدینه برخی بر برخی دیگر تقدم داشته باشند و سلسلهٔ مراتب باشد (همان‌طور که در بدن قلب بر همهٔ اعضا ریاست دارد)
- در مدینهٔ فاضله باید کسی که ویژگی‌های ممتازی دارد بر سایرین ریاست کند.
- در تقابل با مدینهٔ فاضله، مدینهٔ جاهله وجود دارد.
- مهم‌ترین تفاوت مدینهٔ جاهله و فاضله در هدف است.
- هدف مدینهٔ جاهله: فقط سلامت جسم و فراوانی لذات دنیایی
- در مدینهٔ جاهله، رسیدن به سعادت را در گرو رسیدن به لذات دنیایی می‌دانند.
- در مدینهٔ جاهله هم برای سعادت معنایی قائلند، اما آن را رسیدن به لذات دنیایی می‌دانند.
- رئیس مدینهٔ جاهله کسی است که فراوانی لذات دنیایی را فراهم کند.

رئیس مدینهٔ فاضله

- ویژگی‌ها:
  - ۱) روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد.
  - ۲) به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است.
  - ۳) می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند.
- رهبر جامعه، کسی جز پیامبر خدا نیست ← البته نبوت شرط ریاست نیست و ائمه هم می‌توانند این مقام را داشته باشند.
- علت: از آن‌جا که پیامبران و امامان اتصال پیوسته به عالم بالا دارند ← معلول: جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

فارابی در مقابل مدینهٔ فاضله، مدینهٔ جاهله را مطرح می‌کند و می‌گوید که مهم‌ترین تفاوت (نه‌تنها تفاوت) این دو مدینه در هدف آن‌هاست. هدف مدینهٔ فاضله دستیابی به سعادت دنیا و آخرت است. در حالی که هدف اهالی مدینهٔ جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذت‌های دنیایی است.

کدام عبارت، اساس ورود فلسفهٔ سیاسی را از نظر فارابی بیان می‌کند؟ *(سؤال ۱۴۴ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

۱) هدف اصلی شکل‌گیری جامعه، سعادت انسان است.

۲) رئیس جامعه باید به عالی‌ترین درجهٔ عقل رسیده باشد.

۳) جایگاه افراد در مدینهٔ فاضله، متناسب با توانایی‌های آنان است.

۴) انسان‌ها از آغاز پیدایش خود، به زندگی جمعی تمایل داشته‌اند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۴ **کدام گزینه در ارتباط با طبیعت‌شناسی ابن سینا، درست است؟**

۱) نمی‌توان گفت در طبیعت شر و بدی وجود دارد، چون طبیعت نظام احسن است؛ البته اگر با نگاه جزئی‌نگر به طبیعت نگاه نیندازیم.

۲) طبع و ذات هر جزئی از طبیعت، آن را به سمت غایت از پیش تعیین‌شده‌اش هدایت خواهد کرد و هیچ امری نمی‌تواند مانع این اتفاق شود.

۳) انسان نمی‌تواند دربارهٔ اجزا و ارکان طبیعت قضاوت درستی داشته باشد، زیرا خداوند با لطف و عنایت خویش اجزای این عالم را در کنار هم قرار داده است.

۴) برای عبور از ظاهر پدیده‌ها و رسیدن به حقیقت باید علاوه بر مطالعهٔ روابط میان اجزای طبیعت، رابطهٔ وجودی میان آن اجزای ایجادشده را نیز مورد بررسی قرار داد.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۱۰

درس Box

طبیعت‌شناسی ابن سینا

- طبیعت از نظر ابن سینا
  - طبیعت، مرتبه‌ای از هستی است. ≠ به نظر مادی‌گرایان، طبیعت کلّ هستی است.
  - طبیعت دارای حرکت است. ← یعنی تغییر و رشد دارد.
  - طبیعت، رو به مقصدی خاص دارد که این مقصد جزء عالم طبیعت است (درونی است) و از آن جدا نمی‌شود.
  - وجه تسمیهٔ طبیعت
    - ۱) اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزا و افراد عالم است.
    - ۲) خود این عالم به عنوان یک «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است.
  - علت: خداوند عالم طبیعت را با لطف و عنایت خود (با حکمت) پدید آورده ← معلول: طبیعت، بهترین نظام ممکن، یعنی نظام احسن است.
  - طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط این‌که مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد (وقتی شرط دارد، پس التزامی نیست).
- توجیه ابن سینا برای شرور در طبیعت
  - آن‌چه ظاهراً شر به نظر می‌رسد در یک نظام کلی جهانی تأثیر مثبت دارد و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کند.
  - با نگاه‌کردن به بخش کوچکی از جهان نمی‌توان دربارهٔ آن داوری کلی کرد. ← زردشدن برگ درختان اگر فقط پاییز را در نظر بگیریم، ناگوار است اما در چهار فصل نقش اعتدال دارد.
  - یعنی شر واقعی وجود ندارد، بلکه شر ظاهری است و برایند کلی طبیعت مثبت است.
  - اگر جزءنگر باشیم، شر می‌بینیم، اما اگر کل‌نگر باشیم، شری نمی‌بینیم.
- ضرورت مطالعهٔ طبیعت به نظر ابن سینا
  - ابن سینا از ما می‌خواهد که علاوه بر مطالعهٔ طبیعت برای کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن (که به شکل‌گیری علوم طبیعی منجر می‌شود)، در رابطهٔ وجودی این عالم با مبدأ کلّ جهان هستی تأمل کنیم.
  - مبدأ کل جهان از نظر ابن سینا
    - پادشاه راستین
    - توانگر و بی‌نیاز مطلق
    - هیچ‌چیز، در هیچ‌چیز از او بی‌نیاز نیست.
    - ذات هر چیزی از اوست.
    - همهٔ چیزهای دیگر بنده و مملوک اوست.
  - روش مطالعهٔ طبیعت از نظر ابن سینا
    - تأمل در رابطهٔ طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا + تحقیق در روابط میان پدیده‌ها (علوم تجربی)
  - نتیجهٔ مطالعهٔ طبیعت با روش ابن سینا
    - محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند.
    - دانشمند را به خشوع و خشیت در برابر حق می‌رساند.
    - محقق را مصداق آیهٔ ﴿إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾: «تنها بندگانِ عالِمِ خداوند، خشیت او را به دل دارند.» قرار می‌دهد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در نگاه جزئی‌نگر به طبیعت می‌توان شر و بدی و نقص ظاهری را متوجه شد، مثلاً در این نگاه زلزله شر است، زیرا باعث مرگ و خسارت می‌شود. اما در نگاه کلی‌نگر زلزله فشار وارد شده به پوسته زمین را به مرور خارج می‌کند تا انسان بتواند روی زمین هم‌چنان زندگی کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): اگر مانعی بر سر راه اجزای طبیعت قرار نگیرد، آن‌ها می‌توانند به غایت خود برسند.

گزینهٔ (۳): انسان توانایی قضاوت دربارهٔ اجزا و کل طبیعت را دارد، ولی باید با نگاه کلی‌نگر قضاوت کند.

گزینهٔ (۴): برای عبور از ظاهر پدیده‌ها و رسیدن به حقیقت و باطن آن‌ها باید علاوه بر مطالعهٔ روابط میان اجزای طبیعت، در رابطهٔ وجودی آن اجزا با خدا نیز مطالعه کنیم، نه رابطهٔ وجودی خود اجزا با یکدیگر.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۵ **کدام عبارت با دیدگاه‌های ملاصدرا سازگار است؟**

۱) ماهیات، هیچ منشأیی برای انتزاع در عالم بیرون از ذهن ندارند.

۲) اثر مخصوص هر موجود خاص، از جنبهٔ اختصاصی آن نشأت می‌گیرد.

۳) تفاوت ویژگی‌های موجودات مختلف، باعث اختلاف شدت و ضعف وجودی آن‌ها است.

۴) عامل تمایز میان موجودات را نمی‌توان به چیزی غیر از عامل وحدت‌بخش به آن‌ها بازگرداند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۱۱

درس Box

- این اصل، تبیین تعدد و تکثر در عالم است.
- به نظر ملاصدرا، درست است که هستی یک حقیقت واحد است اما این حقیقت واحد، دارای درجات مراتب و شدت و ضعف است.
- ما یک حقیقت واحد داریم، مانند «نور» که
  - در مرتبه‌ای قوی و در مرتبه‌ای ضعیف است.
  - نور قوی، نور است و نور ضعیف هم نور است.
  - تاریکی هم، همان نبودِ نور است.
- **مراتب داشتن وجود (تشکیک وجود)**
  - شدت و ضعف وجود، به خود وجود برمی‌گردد. ← منشأ تفاوت همان وجود است، چون چیزی جز وجود نیست.
  - وجود حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی می‌شود و هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجهٔ وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است.
  - مراتب وجود در اشعار:

    در هزاران جام گوناگون، شرابی بیش نیست — گرچه بسیارند انجُم، آفتابی بیش نیست

    گرچه برخیزد ز آب بحر، موج بی‌شمار — کثرت اندر موج باشد، لیک آبی بیش نیست
- چند نکتهٔ مهم
  - در فلسفهٔ صدرایی، «وجود» که محور فلسفهٔ مشائی بود و «نور» که اساس فلسفهٔ اشراقی، با هم یکی می‌شوند و یک معنا و هویت می‌یابند.
  - ترکیب «مراتب داشتن حقیقت وجود» و «وحدت حقیقت وجود» ← «وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت»

پاسخ خیلی تشریحی

از نظر ملاصدرا در عالم، هیچ امر واقعی غیر از یک وجود واحد دارای مراتب، نیست. لذا همین وجود واحد، عامل وحدت موجودات است و تمایز موجودات نیز به مراتب همین وجود باز می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): ماهیات، اگرچه اعتباری‌اند، اما ساخته و پرداختهٔ ذهن نیستند؛ بلکه از همان واقعیت واحد خارجی انتزاع می‌شوند و از خصوصیات و ویژگی‌های آن حکایت می‌کنند.

گزینهٔ (۲): منشأ اثر در عالم، همان حقیقت اصیل است؛ یعنی وجود، پس جنبهٔ اختصاصی موجودات که ماهیت است، منشأ آثار نیست.

گزینهٔ (۳): عکس این مطلب درست است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۶ **جدول زیر هزینه‌های تولید یک کارگاه تولید محصولات صنعتی را نشان می‌دهد. با فرض فروش سالانه ۴,۷۰۰ واحد محصولات صنعتی با قیمت متوسط هر واحد ۵۰,۰۰۰ تومان:**

اجاره‌بهای ماهانهٔ کارگاه	۲ میلیون تومان
متوسط حقوق ماهانهٔ هر کارگر	۲/۵ میلیون تومان
هزینهٔ سالیانهٔ خرید مواد اولیه	۲۱ میلیون تومان
پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری سالانه	۲/۵ برابر اجاره‌بهای ماهانهٔ کارگاه
تعداد کارگران	۶ نفر

الف) عملکرد سالیانهٔ بنگاه چه وضعیتی دارد؟

ب) عملکرد این بنگاه تولیدی، با افزایش ۱۰ درصدی فروش (از طریق بازاریابی مناسب) و در مقابل کم‌کردن ۱ نفر از کارگران، چه تغییری خواهد کرد؟

۱) ۵ میلیون تومان سود یا منفعت ـ ۵۲/۳ میلیون تومان سود بیشتر

۲) ۴ میلیون تومان ضرر یا زیان ـ ۵۲/۳ میلیون تومان سود کم‌تر

۳) ۵ میلیون تومان سود یا منفعت ـ ۵۳/۵ میلیون تومان سود بیشتر

۴) ۵ میلیون تومان ضرر یا زیان ـ ۵۳/۵ میلیون تومان سود کم‌تر

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

الف) درآمد سالیانهٔ کارگاه تولیدی:

$۴,۷۰۰ \times ۵۰,۰۰۰ = ۲۳۵,۰۰۰,۰۰۰$ تومان $= ۲۳۵$ میلیون تومان

هزینه‌های سالیانهٔ کارگاه تولیدی:

اجاره‌بهای سالیانهٔ کارگاه $= ۲ \times ۱۲ = ۲۴$ میلیون تومان

حقوق سالیانهٔ کارگران $= ۲/۵ \times ۶ \times ۱۲ = ۱۸۰$ میلیون تومان

پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری سالانه $= ۲/۵ \times ۲ = ۵$ میلیون تومان

مجموع هزینه‌های سالیانهٔ کارگاه تولیدی $= ۲۴ + ۱۸۰ + ۲۱ + ۵ = ۲۳۰$ میلیون تومان

عملکرد سالیانهٔ بنگاه تولیدی:

میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه‌ها است، در نتیجه بنگاه تولیدی سودده است و در پایان سال مالی سود کسب کرده است.

سود سالیانه = درآمد سالیانه − هزینه‌های سالیانه $= ۲۳۵ - ۲۳۰ = ۵$ میلیون تومان

ب) ۱۰ درصد فروش بیشتر برابر است با افزایش ۱۰درصدی درآمد که این میزان به سود کارگاه اضافه می‌شود:

میزان افزایش در درآمد سالیانهٔ کارگاه تولیدی $= ۲۳۵ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۲۳/۵$ میلیون تومان

حقوق ۱ کارگر از مجموع هزینه‌های سالانهٔ کارگاه کاسته می‌شود که این میزان نیز به سود کارگاه اضافه می‌شود:

میزان افزایش در سود سالیانهٔ کارگاه تولیدی $= ۲/۵ \times ۱ \times ۱۲ = ۳۰$ میلیون تومان

میزان افزایش در سود سالیانهٔ کارگاه تولیدی $= ۲۳/۵ + ۳۰ = ۵۳/۵$ میلیون تومان

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۷ هر یک از موارد زیر، به ترتیب به ویژگی کدام نوع از کسب‌وکار اشاره دارد؟

- مشکل تأمین مالی
- نحوهٔ اداره، براساس هر نفر یک رأی
- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
- تخصص‌گرایی بیشتر

۱) کسب‌وکار شخصی ـ تعاونی ـ کسب‌وکار شخصی ـ شرکت

۲) شرکت ـ مؤسسات غیرانتفاعی ـ کسب‌وکار شخصی ـ شرکت

۳) کسب‌وکار شخصی ـ مؤسسات غیرانتفاعی ـ شرکت ـ کسب‌وکار شخصی

۴) شرکت ـ تعاونی ـ کسب‌وکار شخصی ـ کسب‌وکار شخصی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۲

درس Box

مزایای کسب‌وکار شخصی	معایب کسب‌وکار شخصی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه‌چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید.)	ـ

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایهٔ آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی‌ها در رابطهٔ مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
ـ	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

پاسخ خیلی تشریحی

- مشکل تأمین مالی: معایب کسب‌وکار شخصی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
- نحوهٔ اداره، براساس هر نفر یک رأی: ویژگی تعاونی‌ها

تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند، اما نحوهٔ ادارهٔ آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این‌که چه‌قدر از سرمایهٔ تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایهٔ هر عضو است.

- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی: معایب کسب‌وکار شخصی
- تخصص‌گرایی بیشتر: مزایای ایجاد شرکت (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۸ **کدام گزینه در ارتباط با اصول انتخاب درست، صحیح است؟**

۱) وقتی فردی در زمینه‌های پرخطر بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کند، دچار اشتباه بی‌صبری زیاد، از جمله عوامل تصمیمات غیرمنطقی شده است.

۲) اگر کشاورزی بین انتخاب‌های مختلف برای کاشت محصول، برنج را انتخاب کند، مجموع منافع حاصل از کشت انتخاب‌هایی که از آن‌ها صرف‌نظر کرده است مانند گندم، جو و ... هزینهٔ فرصت انتخاب او هستند.

۳) تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیری انسان مؤثر است، هزینه‌هایی است که پیش از تصمیم‌گیری به وجود آمده است.

۴) مقایسهٔ منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است، اما بهترین تصمیم به نوع رویکرد شما بستگی دارد.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مقایسهٔ منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است، اما بهترین تصمیم به نوع رویکرد شما بستگی دارد. دو نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد؛ اولین دسته به یک انتخاب از میان گزینه‌های مختلف می‌پردازد و دستهٔ دیگر به انتخاب چه مقدار از هر چیز اشاره می‌کند؛ مثلاً گاهی اوقات گزینه‌های تصمیم ما این است که مطالعه کنیم یا به گردش برویم و گاهی نیز دربارهٔ میزان مطالعه یا مدت‌زمان گردش در حال تصمیم‌گیری هستیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی‌بودن:

- وقتی خوش‌بینی زیاد دربارهٔ درآمد آینده داریم و پس‌انداز کم‌تری برای نیازهای آتی می‌کنیم!
- وقتی در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کنیم!

گزینهٔ (۲): منافع حاصل از بهترین انتخاب بعدی (دومین گزینه) که فرد از آن صرف‌نظر کرده است، هزینهٔ فرصت انتخاب کشاورز است، نه مجموع منافع همهٔ انتخابات بعدی.

گزینهٔ (۳): تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیری انسان مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری به وجود می‌آیند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۹ **یک کارخانهٔ لبنیاتی دو کالای ماست و بستنی تولید می‌کند و منابع خود را به تولید این دو کالا اختصاص داده است. کدام گزینه پیامد هر یک از تغییرات زیر را به درستی مشخص می‌کند؟**

- **افزایش منابع موجود برای تولید دو محصول در اثر پیشرفت تکنولوژی**
- **شروع فصل زمستان و کاهش تقاضای کالای بستنی**
- **بعضی از کارگران خط تولید ماست، در حال حاضر بیکار شده‌اند.**

۱) جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل

۲) جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل ـ بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید

۳) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج ـ جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید ـ بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید

۴) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل ـ انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل

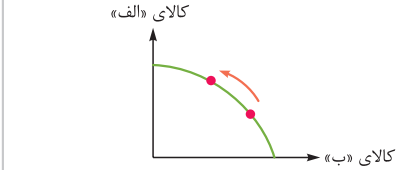
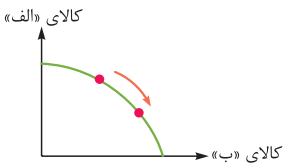
پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۴

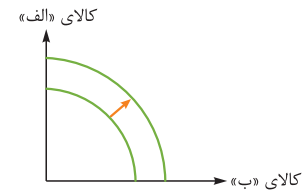
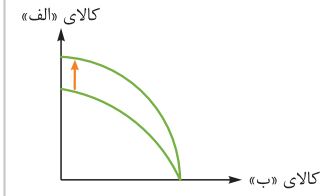
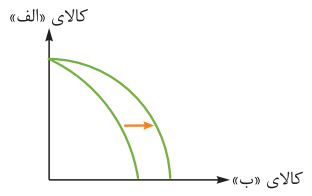
درس Box

عوامل مؤثر بر انتقال یا جابه‌جایی منحنی مرز امکانات تولید:

هر عاملی که تقاضا برای یک کالا را افزایش دهد (مانند افزایش تقاضای مشتریان برای یک کالای خاص یا سودده‌بودن تولید یک کالا نسبت به کالای دیگر)، منجر به جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید می‌شود. این جابه‌جایی منحنی مرز امکانات تولید دو حالت دارد:

حالت اول: اگر تقاضا برای کالای مشخص‌شده روی محور عمودی افزایش یابد (در این‌جا کالای «الف») در طول منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا جابه‌جا می‌شویم.	حالت دوم: اگر تقاضا برای کالای مشخص‌شده روی محور افقی افزایش یابد (در این‌جا کالای «ب») در طول منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین جابه‌جا می‌شویم.
	

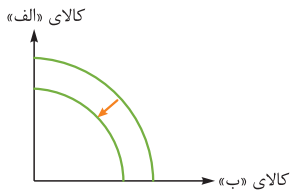
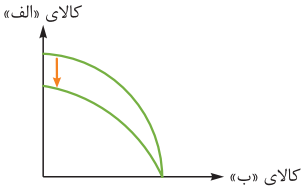
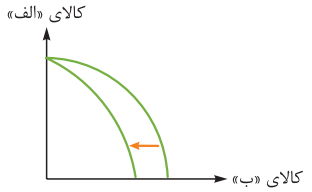
هر عاملی که میزان منابع تولید یک کارخانه را افزایش دهد مانند افزایش مواد اولیه، افزایش نیروی کار استخدامی، افزایش سرمایه‌های فیزیکی (ماشین‌آلات و ...) و سرمایه‌های مالی و یا پیدایش یک تکنولوژی و پیشرفت که امکان تولید بیشتر کالاها و خدمات را فراهم می‌آورد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج می‌شود. این انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج سه حالت دارد:

حالت اول: اگر منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یابد.	حالت دوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این‌جا مثلاً کالای «الف») افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند.	حالت سوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این‌جا مثلاً کالای «ب») افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند.
		

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

در صورتی که عوامل تولید و میزان تولید کالاها به دلایلی مانند جنگ یا تحریم کاهش یابند، منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل (چپ ـ پایین) منتقل می‌شود. این انتقال نیز سه حالت دارد:

حالت اول: اگر منابع برای تولید هر دو کالا کاهش یابد.	حالت دوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این‌جا مثلاً کالای «الف») کاهش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند.	حالت سوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این‌جا مثلاً کالای «ب») کاهش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند.
		

نکته بیکاری، منحنی مرز امکانات تولید را به سمت داخل، منتقل نمی‌کند. در وضعیت بیکاری، نیروی کار هم‌چنان در دسترس است و با وجود شاغل‌نبودن آن‌ها در زمان فعلی، امکان به‌کارگیری آن‌ها وجود دارد. بنابراین، منحنی مرز امکانات تولید که بیان‌کنندهٔ حداکثر مقدار تولید محصولات است، بدون تغییر باقی می‌ماند.

پاسخ خیلی تشریحی

افزایش منابع موجود برای تولید دو محصول در اثر پیشرفت تکنولوژی ← **انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج**

شروع فصل زمستان و کاهش تقاضای بستنی ← **جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید**

بیکاری بعضی از کارگران خط تولید ماست ← **بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید**

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۰ صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

الف) در یک کشور فرضی با بالارفتن نرخ رشد اقتصادی و افزایش درآمد سرانهٔ مردم، سطح رفاه افزایش یافته است، در این صورت تقاضای مردم برای کالاهای دست‌دوم افزایش یافته است.

ب) کاهش قیمت «برق» و افزایش قیمت «گوشت مرغ»، به ترتیب منجر به افزایش تقاضای «فر برقی» و «گوشت قرمز» خواهد شد.

ج) ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر مقدار تولید و عرضه دارند.

د) مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای مستقیم دارد، به طوری که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا نیز افزایش می‌یابد و بالعکس! به این رابطه، «قانون تقاضا» می‌گویند.

۱) ص ـ ص ـ غ ـ غ
۲) غ ـ غ ـ ص ـ ص
۳) غ ـ ص ـ ص ـ غ
۴) ص ـ غ ـ غ ـ ص

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌های صورت سؤال:

الف) غلط است. کالای پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد (علت کاهش تقاضا این است که مصرف‌کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند). با فرض ثابت‌بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود.

کالاهای دست‌دوم، کالاهایی پست هستند و با افزایش درآمد، مردم خرید آن‌ها را کاهش می‌دهند.

ب) صحیح است. کالاهای مکمل، کالاهایی هستند که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند، مثل «برق» و «فر برقی». افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای مکملش خواهد شد و برعکس. به عنوان مثال افزایش قیمت برق باعث کاهش تقاضا برای فر برقی خواهد شد.

کالاهای جانشین: کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. اگر قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشینش افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشینش کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند گوشت سفید و قرمز.

به عنوان مثال افزایش قیمت گوشت مرغ باعث کاهش تقاضا برای آن و افزایش تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.

ج) صحیح است. ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر مقدار تولید و عرضه دارند.

د) غلط است. مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای عکس دارد، به طوری که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و بالعکس! به این رابطه، «قانون تقاضا» می‌گویند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۱ تولید یک کالای مصرفی از آغاز تا به دست مصرف‌کنندگان برسد، در چهار مرحله انجام می‌شود. اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد تعیین شده باشد:

الف) مجموع مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده چند واحد پولی است؟

ب) در مرحلهٔ چهارم، اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحلهٔ قبل پرداخت شده، چند واحد پولی است؟

ج) قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحلهٔ دوم، چند واحد پولی است؟

مراحل تولید	ارزش تولید در هر مرحله (به واحد پولی)
مرحلهٔ اول	۱۵،۰۰۰
مرحلهٔ دوم	۲۵،۰۰۰
مرحلهٔ سوم	۵۲،۰۰۰
مرحلهٔ چهارم	۸۵،۰۰۰

۱) ۲۷,۵۰۰ ـ ۵,۲۰۰ ـ ۸,۵۰۰

۲) ۲۷,۵۰۰ـ۲,۵۰۰ـ۹,۵۰۰

۳) ۳۲,۵۰۰ـ۲,۵۰۰ـ۸,۵۰۰

۴) ۳۲,۵۰۰ـ۵,۲۰۰ـ ۹,۵۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۶

درس Box

برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده می‌توانید فرمول‌های ارائه‌شده در جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	(نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله ↓ مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده
مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده	نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در آن مرحله
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحلهٔ قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده در مرحلهٔ قبل
مالیات بر ارزش افزودهٔ خالص جمع‌آوری‌شده	مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده در مرحلهٔ قبل ـ مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده در آن مرحله یا نرخ مالیات بر ارزش افزوده × میزان ارزش افزودهٔ آن مرحله (قیمت کالا در مرحلهٔ قبل ـ قیمت کالا درآن مرحله)
مجموع مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده	مجموع مالیات بر ارزش افزودهٔ خالص جمع‌آوری‌شدهٔ تمامی مراحل یا = مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده در مرحلهٔ آخر نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در مرحلهٔ آخر

پاسخ خیلی تشریحی

الف)

مالیات جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده در مرحلهٔ آخر (چهارم) = مجموع مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده

واحد پولی $= ۸,۵۰۰ = \frac{۱۰}{۱۰۰} \times ۸۵,۰۰۰ =$ نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در مرحلهٔ آخر =

ب)

مالیات بر ارزش افزودهٔ جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده در مرحلهٔ قبل = اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحلهٔ قبل پرداخت شده

واحد پولی $= ۵,۲۰۰ = \frac{۱۰}{۱۰۰} \times ۵۲,۰۰۰ =$ اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحلهٔ قبل (مرحلهٔ سوم) پرداخت شده

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

ج)

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا) + قیمت کالا = قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده

واحد پولی $۲۷,۵۰۰ = (۲۵,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}) + ۲۵,۰۰۰$ = قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحلهٔ دوم

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۲ اطلاعات زیر مربوط به یک منطقه در سال گذشته است. با توجه به این اطلاعات:

جمعیت کل کشور (نفر)	جمعیت زیر ۱۵ سال (نفر)	جمعیت غیرفعال (نفر)	نرخ بیکاری
۷,۴۴۰,۰۰۰	۱,۴۴۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۰ درصد

الف) جمعیت شاغل در این جامعه برابر با چند نفر است؟

ب) به ترتیب کدام‌یک از انواع بیکاری در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد و بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطابق مهارت است، چه نام دارد؟

۱) ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ ساختاری ـ دوره‌ای
۲) ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ دوره‌ای ـ ساختاری
۳) ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ ساختاری ـ دوره‌ای
۴) ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر ـ دوره‌ای ـ ساختاری

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۸

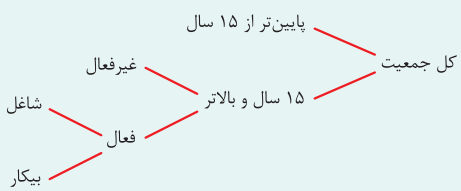
درس Box

مفهوم اقتصادی	تعریف	مثال
شاغل	کسانی که در ازای کاری که انجام می‌دهند دستمزد یا حقوق می‌گیرند. (این شغل می‌تواند تمام‌وقت یا پاره‌وقت باشد.)	کارمندان یا کارگران شرکت‌ها، کارخانه‌ها و ادارات دولتی و خصوصی
بیکار	کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است، اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند. (این افراد از جست‌وجوی شغل دلسرد نشده‌اند.)	فرد بالای ۱۵ سال که دنبال کار می‌گردد ولی کاری پیدا نمی‌کند.
جمعیت فعال	افراد بالای ۱۵ سال که مشغول به کارند یا دنبال کار هستند. (تعداد افراد بیکار + تعداد افراد شاغل)	مجموع افراد بالای ۱۵ سال که یا شاغل هستند و یا در جست‌وجوی شغل هستند ولی کاری پیدا نمی‌کنند.
جمعیت غیرفعال	افرادی که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند ولی شاغل یا بیکار نیستند.	دانش‌آموزان بالای ۱۵ سال، دانشجویان، بازنشستگان، خانه‌داران و افرادی که دنبال کار نمی‌گردند.

نرخ بیکاری: اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور است. نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعال کشور ضربدر عدد ۱۰۰ به دست می‌آید.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

مرکز آمار ایران وظیفهٔ استخراج این آمارها را دارد.

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور

جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

نوع بیکاری	تعریف
بیکاری اصطکاکی	این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. هم‌چنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همهٔ کشورها وجود دارد.
بیکاری فصلی	زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند، مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان.
بیکاری ساختاری	بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.
بیکاری دوره‌ای	بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دورهٔ رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی ✔ الف)

جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر + جمعیت زیر ۱۵ سال

⇒ جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل − جمعیت زیر ۱۵ سال = ۷,۴۴۰,۰۰۰ − ۱,۴۴۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ نفر

جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال

جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر − جمعیت غیرفعال = ۶,۰۰۰,۰۰۰ − ۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow ۲۰ = \frac{x}{۵,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{x}{۵,۰۰۰,۰۰۰} = \frac{۲۰}{۱۰۰} \Rightarrow x = \frac{۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۰}{۱۰۰} = ۱,۰۰۰,۰۰۰$$

⇒ x (جمعیت بیکار) = ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر

جمعیت فعال = جمعیت بیکار + جمعیت شاغل

⇒ جمعیت شاغل = جمعیت فعال − جمعیت بیکار

جمعیت شاغل = ۵,۰۰۰,۰۰۰ − ۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر

راه‌حل دوم: اگر نرخ بیکاری برابر با ۲۰ درصد باشد، می‌توان نتیجه گرفت نرخ اشتغال برابر با ۸۰ درصد خواهد بود. (۱۰۰ − ۲۰ = ۸۰) در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{نرخ اشتغال} = \frac{\text{جمعیت شاغل}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

$$۸۰ = \frac{x}{۵,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۸۰}{۱۰۰} = \frac{x}{۵,۰۰۰,۰۰۰}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۸۰}{۱۰۰} = ۴,۰۰۰,۰۰۰$$

⇒ x (جمعیت شاغل) = ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر

ب) به ترتیب بیکاری دوره‌ای در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد و بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطابق مهارت است، بیکاری ساختاری نام دارد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۳ **اگر درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال دوم برابر با ۲۰ درصد باشد و اگر شاخص قیمت‌ها در ابتدا و انتهای سال سوم به ترتیب برابر با ۴,۲۰۰ و ۵,۲۵۰ تومان باشد، به ترتیب از راست به چپ شاخص قیمت‌ها در انتهای سال اول و هم‌چنین درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال سوم کدام است؟**

۱) ۴,۳۷۵ ـ ۲۵ درصد
۲) ۴,۳۷۵ ـ ۳۰ درصد
۳) ۳,۵۰۰ ـ ۲۵ درصد
۴) ۳,۵۰۰ ـ ۳۰ درصد

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

$$\text{درصد تغییر cpi برای یک ماه (یا یک سال) معین} = \frac{\text{cpi در ماه (سال) قبل} - \text{cpi در ماه (سال) معین}}{\text{cpi در ماه (سال) قبل}} \times ۱۰۰$$

نکته شاخص قیمت‌ها در انتهای یک سال = شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال بعدی

شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال سوم = شاخص قیمت‌ها در انتهای سال دوم = ۴,۲۰۰ تومان

$$\text{درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده (نرخ تورم) در سال دوم} = \frac{\text{شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال دوم} - \text{شاخص قیمت‌ها در انتهای سال دوم}}{\text{شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال دوم}} \times ۱۰۰$$

$$\frac{۲۰}{۱۰۰} = \frac{۴,۲۰۰ - x}{x} \Rightarrow ۰/۲x = ۴,۲۰۰ - x \Rightarrow ۱/۲x = ۴,۲۰۰ \Rightarrow x = \frac{۴,۲۰۰}{۱/۲} = ۳,۵۰۰ \text{ تومان}$$

شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال دوم = شاخص قیمت‌ها در انتهای سال اول = ۳,۵۰۰ تومان

راه‌حل میان‌بر:

نرخ تورم برابر با ۲۰ درصد است که به صورت اعشار می‌شود ۰/۲ و سپس اگر با عدد یک جمع کنیم، برابر می‌شود با ۱/۲.

شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را داریم، باید شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را به دست بیاوریم. در این حالت باید شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را بر عدد به‌دست‌آمده (۱/۲) تقسیم کنیم:

$$\frac{۴,۲۰۰}{۱/۲} = ۳,۵۰۰$$

نکته اگر شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را داشتیم و می‌بایست شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را به دست می‌آوردیم، در این حالت برای به دست آوردن میزان شاخص قیمت‌ها در انتهای سال، باید شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را در عدد به‌دست‌آمده (۱/۲) ضرب می‌کردیم.

$$\text{درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده (نرخ تورم) در سال سوم} = \frac{\text{شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال سوم} - \text{شاخص قیمت‌ها در انتهای سال سوم}}{\text{شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال سوم}} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{۵,۲۵۰ - ۴,۲۰۰}{۴,۲۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱,۰۵۰}{۴,۲۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۵ \text{ درصد}$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۴ **کدام گزینه در رابطه با علل تورم و نقش دولت صحیح است؟**

۱) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی یا همان افزایش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

۲) دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که واردات را افزایش دهد، اما از آن‌جا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش ظرفیت‌های تولیدی، بازار را تنظیم کنند.

۳) بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت، به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با فروش اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

۴) در کشور ما نوسانات نرخ ارز، اثر منفی بر ارزش پول ملی دارد و می‌تواند باعث کاهش قدرت خرید پول ملی و در نتیجه تورم شود.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

علل تورم و نقش دولت:

علل به وجود آمدن تورم در جامعه	نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه) در این شرایط دولت برای مقابله و کنترل تورم باید میزان عرضهٔ کالاها را افزایش دهد. روش‌های دولت برای افزایش عرضهٔ کالاها: ۱) ظرفیت‌های تولیدی را افزایش می‌دهد. (این روش زمان‌بر است.) ۲) از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند. (روش ترجیحی دولت)
	جنگ، سیل یا زلزله ممکن است تولید و عرضهٔ محصولات را کم نماید.
	نقدینگی ناهماهنگ با تولید (ناهماهنگ‌بودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید می‌تواند سبب تورم شود.) در این شرایط دولت موظف است تا با کنترل میزان نقدینگی در کشور، تورم را کنترل کند.
	در کشور ما افزایش درآمدهای نفتی هرچند گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک کرده است، اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی در کشور می‌شود که تورم‌زاست.
	در کشور ما نوسانات نرخ ارز هم می‌تواند اثر منفی بر ارزش پول ملی ما بگذارند و باعث کاهش قدرت خرید پول ملی و در نتیجه تورم شود.

سیاست‌های پولی:

به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

انواع سیاست‌های پولی	شرایط اخذ این سیاست توسط بانک مرکزی	روش اعمال این سیاست: سیاست بازار باز (فروش یا خرید اوراق مشارکت)
کاهش نقدینگی (حجم پول) در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورّم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن	فروش اوراق مشارکت: بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم، به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.
افزایش نقدینگی (حجم پول) در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.	خرید اوراق مشارکت: بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ (۱): زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

گزینهٔ (۲): دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد، اما از آن‌جا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

گزینهٔ (۳): بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۵ چند مورد از موارد زیر مربوط به وضعیت اقتصاد ایران در دورهٔ قاجار است؟

- پدیدآمدن نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور
- سیاست‌های رکودی و انقباضی
- افزایش قدرت اقتصادی دولت در نتیجهٔ افزایش درآمدهای نفتی
- تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی
- از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها
- جداشدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود
- شکل‌گیری اقتصاد یکپارچه و مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی

«سیاست‌های رکودی و انقباضی»، «تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی» و «از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها» از موارد مربوط به اقتصاد ایران در دورهٔ قاجار هستند.

بررسی سایر موارد:

- پدیدآمدن نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور مربوط به دورهٔ پهلوی است.
- افزایش قدرت اقتصادی دولت در نتیجهٔ افزایش درآمدهای نفتی مربوط به دورهٔ پهلوی است.
- جداشدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود مربوط به دورهٔ پهلوی است.
- شکل‌گیری اقتصاد یکپارچه و مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور، مربوط به دورهٔ نیمهٔ اول حکومت صفویه است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۶ **اگر میزان تولید کل اسمی در سال ۹۵، برابر با ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان باشد و اگر نرخ رشد تولید اسمی در سال ۹۵ برابر با ۲۰ درصد باشد، میزان تولید کل اسمی در سال ۹۴ چند تومان است؟**

۱) ۵,۲۵۰,۰۰۰
۲) ۶,۲۵۰,۰۰۰
۳) ۵,۸۹۳,۷۵۰
۴) ۶,۸۲۰,۰۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

$$\text{نرخ رشد تولید اسمی} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال جاری} - \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل}}{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل}} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۲۰}{۱۰۰} = \frac{۷,۵۰۰,۰۰۰ - x}{x} \Rightarrow ۰/۲x = ۷,۵۰۰,۰۰۰ - x \Rightarrow ۱/۲x = ۷,۵۰۰,۰۰۰ \Rightarrow x = \frac{۷,۵۰۰,۰۰۰}{۱/۲} = ۶,۲۵۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۷ با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، تولید ناخالص داخلی (GDP) چند میلیون ریال است؟

تولید ۲۵ دستگاه ماشین‌آلات تولیدی هر یک به ارزش	۳۲۰ میلیون ریال
ارزش مواد غذایی	۴۰ درصد ارزش ماشین‌آلات تولیدی
ارزش کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیهٔ به‌کاررفته در تولید ماشین‌آلات و مواد غذایی	۲۴۰ میلیون ریال
ارزش خدمات ارائه‌شده	$\frac{۳}{۲}$ مجموع ارزش ماشین‌آلات تولیدی و مواد غذایی
ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	$\frac{۱}{۴}$ ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند.
ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند.	۸۰ میلیون ریال

۱) ۲۸,۱۰۰ میلیون ریال
۲) ۲۸,۰۲۰ میلیون ریال
۳) ۲۸,۳۴۰ میلیون ریال
۴) ۲۸,۲۶۰ میلیون ریال

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

ارزش ماشین‌آلات تولیدی $= ۳۲۰ \times ۲۵ = ۸,۰۰۰$ میلیون ریال

ارزش مواد غذایی $= \frac{۴۰}{۱۰۰} \times$ (ارزش ماشین‌آلات تولیدی) $= \frac{۴۰}{۱۰۰} \times ۸,۰۰۰ = ۳,۲۰۰$ میلیون ریال

ارزش خدمات ارائه‌شده $= \frac{۳}{۲} \times$ (ارزش ماشین‌آلات تولیدی + ارزش مواد غذایی) $= \frac{۳}{۲} \times (۸,۰۰۰ + ۳,۲۰۰) = ۱۶,۸۰۰$ میلیون ریال

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور $= \frac{۱}{۴} \times$ (ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند) $= \frac{۱}{۴} \times ۸۰ = ۲۰$ میلیون ریال

تولید ناخالص داخلی = ارزش ماشین‌آلات تولیدی + ارزش مواد غذایی + ارزش خدمات ارائه‌شده + ارزش تولید خارجیان مقیم کشور

تولید ناخالص داخلی $= ۸,۰۰۰ + ۳,۲۰۰ + ۱۶,۸۰۰ + ۲۰ = ۲۸,۰۲۰$ میلیون ریال

نکته ارزش کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیهٔ به‌کاررفته در تولید ماشین‌آلات و مواد غذایی، در محاسبات تولید کل کشور لحاظ نمی‌شوند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۸ **کدام گزینه در رابطه با شیوه‌های مختلف سرمایه‌گذاری نادرست است؟**

۱) سود پرداخت‌شده توسط بانک به دارندگان سپرده‌های سرمایه‌گذاری، از محل مشارکت بانک در طرح‌های سودآور اقتصادی است.

۲) در سرمایه‌گذاری و پس‌انداز در بانک و خرید سهام، افزایش دورهٔ سرمایه‌گذاری به افزایش میزان سود منجر خواهد شد.

۳) افراد با خرید اوراق مشارکت، سرمایهٔ پولی خود را به دولت یا سازمان رسمی و قانونی کشور می‌دهند تا در فعالیت آن‌ها مشارکت کنند. در مقابل دولت یا سازمان مورد نظر، اوراق مشارکتی متناسب با میزان سرمایه‌گذاری افراد به آن‌ها ارائه می‌دهد.

۴) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است ولی قطعی نیست.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱۴

پاسخ خیلی تشریحی ✔ در سرمایه‌گذاری و پس‌انداز در بانک، افزایش دورهٔ سرمایه‌گذاری به افزایش میزان سود منجر خواهد شد. (افزایش دورهٔ سرمایه‌گذاری در خرید سهام، لزوماً منجر به افزایش سود نمی‌شود و حتی ممکن است در بلندمدت ما با خرید سهام، زیان کنیم!)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۹ جدول روبه‌رو مربوط به مخارج و درآمد ماهانهٔ یک فرد است:

الف) میزان پس‌انداز سالیانهٔ این فرد چند میلیون تومان است؟

ب) این فرد برای کدام نوع از مخارج، بیشتر از سایر مخارج هزینه کرده است؟

ج) چند درصد از مخارج ماهانهٔ این فرد، صرف «تفریحات» شده است؟

د) خمس پرداختی فرد در پایان سال برابر با چند میلیون تومان است؟

نوع فعالیت	مقدار (به میلیون تومان)
درآمد	۱۸
خدمات	۵/۵
قبوض	۱/۵
غذا	۳
حمل‌ونقل	۱/۵
پوشاک	۲/۵
تفریحات	۲

۱) الف) ۲۴ ـ ب) خدمات ـ ج) ۱۵/۵ ـ د) ۱/۴

۲) الف) ۲۴ ـ ب) خدمات ـ ج) ۱۲/۵ ـ د) ۴/۸

۳) الف) ۲ ـ ب) غذا ـ ج) ۱۵/۵ ـ د) ۱/۴

۴) الف) ۲ ـ ب) غذا ـ ج) ۱۲/۵ ـ د) ۴/۸

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱۲

درس Box

فرمول‌های مربوط به محاسبهٔ ثبت مخارج و درآمد و خمس:

میزان پس‌انداز = درآمد − مجموع مخارج

درصد مخارج سالانهٔ صرف‌شده برای یک هزینهٔ مشخص $= \frac{\text{هزینهٔ صرف‌شده برای آن خرج}}{\text{مقدار کل مخارج}} \times ۱۰۰$

میزان خرج از بودجهٔ فرد $= \frac{\text{میزان مخارج فرد}}{\text{میزان بودجهٔ فرد}} \times ۱۰۰$

بعد از گذشت یک سال، درآمد باقی‌مانده پس از کسر مخارج به همراه اقلام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن استفاده نکرده‌اید، محاسبه کنید و خمس آن را پرداخت کنید.

خمس پرداختی = $\frac{۱}{۵} \times$ (اقلام مصرفی که خریده ولی از آن استفاده نکرده‌است + (پس‌انداز سالیانهٔ فرد)مبلغی که برای فرد پس از کسر مخارج در پایان سال باقی‌مانده است.)

یا

خمس پرداختی = $\frac{۱}{۵} \times$ (اقلام مصرفی که خریده ولی از آن استفاده نکرده است + (مخارج سالانهٔ فرد − سود سالانه) مبلغ مشمول خمس)

پاسخ خیلی تشریحی

الف)

مجموع مخارج ماهانهٔ فرد $= ۵/۵ + ۱/۵ + ۳ + ۱/۵ + ۲/۵ + ۲ = ۱۶$ میلیون تومان

پس‌انداز ماهانهٔ فرد $= ۱۸ - ۱۶ = ۲$ میلیون تومان

پس‌انداز سالیانهٔ فرد $= ۲ \times ۱۲ = ۲۴$ میلیون تومان

ب) این فرد برای خدمات (۵/۵ میلیون تومان) بیشتر از سایر مخارج خود، هزینه کرده است.

ج)

درصد مخارج ماهانهٔ صرف‌شده برای تفریحات $= \frac{۲}{۱۶} \times ۱۰۰ = ۱۲/۵$ درصد

د)

خمس پرداختی $= \frac{۱}{۵} \times$ (پس‌انداز سالیانهٔ فرد) $= \frac{۱}{۵} \times ۲۴ = ۴/۸$ میلیون تومان

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۶۰ **فردی ۸۵۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۵۰,۰۰۰ ورقهٔ سهام خرید. اگر قیمت بازاری هر برگهٔ سهم ۱۰ درصد بیشتر از قیمت اسمی آن باشد:**

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج) اگر هزینه‌های سالانهٔ این فرد برابر با ۱۲ میلیون تومان بوده باشد و درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده باشد، خمس سالیانهٔ پرداختی او چند میلیون تومان است؟

۱) الف) ۱۵,۰۰۰ ـ ب) ۱۷۵,۰۰۰ ـ ج) ۱۷

۲) الف) ۱۵,۰۰۰ ـ ب) ۱۷۵,۰۰۰ ـ ج) ۱۴/۶

۳) الف) ۱۷,۰۰۰ ـ ب) ۱۸۷,۰۰۰ ـ ج) ۱۴/۶

۴) الف) ۱۷,۰۰۰ ـ ب) ۱۸۷,۰۰۰ ـ ج) ۱۷

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ترکیبی، درس‌های ۱۲ و ۱۴

درس Box

فرمول‌های مهم محاسبهٔ قیمت اسمی و ثانویهٔ سهام:

$$\text{ارزش اسمی (قیمت اولیهٔ) هر سهم} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری‌شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام خریداری‌شده}}$$

$$\text{ارزش بازاری (قیمت ثانویهٔ) هر سهم} = \frac{\text{ارزش سهام فروخته‌شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام فروخته‌شده}}$$

$$\text{سود دریافتی فرد} = \text{تعداد سهام خریداری‌شده توسط فرد} \times (\text{ارزش اسمی هر سهم} - \text{ارزش ثانویهٔ هر سهم})$$

$$\text{خمس پرداختی} = \frac{۱}{۵} \times (\text{اقلام مصرفی که خریده ولی از آن استفاده نکرده‌است.} + \text{مبلغی که برای فرد پس از کسر مخارج در پایان سال باقی‌مانده‌است.})$$

پاسخ خیلی تشریحی

الف)

$$\text{ارزش اسمی هر سهم} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری‌شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام خریداری‌شده}} = \frac{۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰,۰۰۰} = ۱۷,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ب)

$$\text{ارزش بازاری (قیمت ثانویهٔ) هر سهم} = \text{قیمت اسمی} + (\text{قیمت اسمی} \times \frac{۱۰}{۱۰۰})$$

$$= ۱۷,۰۰۰ + (۱۷,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}) = ۱۷,۰۰۰ + ۱,۷۰۰ = ۱۸,۷۰۰ \text{ تومان} = ۱۸۷,۰۰۰ \text{ ریال}$$

ج) ابتدا باید میزان سود فرد در پایان سال را محاسبه کنیم:

$$\text{سود دریافتی فرد} = \text{تعداد سهام خریداری‌شده توسط فرد} \times (\text{ارزش اسمی هر سهم} - \text{ارزش ثانویهٔ هر سهم})$$

$$= (۱۸,۷۰۰ - ۱۷,۰۰۰) \times ۵۰,۰۰۰ = ۸۵,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۸۵ میلیون تومان است که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میزان خمس پرداختی} = \frac{۱}{۵}(۸۵ - ۱۲) = \frac{۱}{۵} \times ۷۳ = ۱۴/۶ \text{ میلیون تومان}$$

Telegram: @konkur_in